

Çankaya Üniversitesi gündem

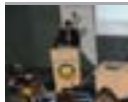
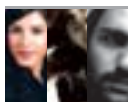
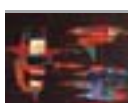
www.cankaya.edu.tr

Sayı: 33 Temmuz 2009 ISSN 1304-9836



YENİ KAMPÜS PROJESİ

- Röportaj: Erol ÜÇER
- ROBOÇANKAYA'09
- PROFESYONEL KARIYER PLATFORMU'09
- 2. MÜHENDİSLİK VE TEKNOLOJİ SEMPOZYUMU

	Yeni Kampüs Projesi Lütfi ÖNSOY	3		Saçma ve Jerry ile Mersault Selvin GÜRSOY	64
	Her Bina Kendi Heyecanını Yansıtıyor Coşkun ERKAL	6		Erol ÜÇER ile Röportaj	66
	Üniversitemize Yakışır Bir Kampüs Oluyor Saffet ALTIPARMAKOĞLU	11		Mayısçankaya`da Eğlence Tavan Yaptı	69
	"Kariyer'in eksiği, idealist amatör vicdanlar" Ersin BAŞYILDIZ	21		Atatürk ve Hukuk Devrimi, Atatürk'ten Günümüze Hukukun Gelişimi - Prof. Dr. Erzan ERZURUMLUOĞLU, Prof. Dr. Doğan SOYASLAN, Prof. Dr. Yahya ZABUNOĞLU	74
	RoboÇankaya 2009 Arınç KÖKTÜRK	25		"Finans Piyasalarına Akılcı Yaklaşım" Pınar BALLI, Ahmet ÜNAL, Uran IŞIK	80
	İş Yerinde Psikolojik Yıldırma (Mobbing), Etkileri ve Sonuçları Dr. A. Turan ÖZTÜRK	29		Üniversite-Sanayi İşbirliği ve Staj Bülent ÇİL, Ömer Faruk YILMAZ	89
	Finansal Krize Karşı G - 20 Toplantısı Kararları Dr. Zeki ŞAHİN	34		Çankaya Üniversitesi Mezunlar Derneği Kürşat ERGİN	92
	Dünya'da Ekonomik Dengesizlik ve Dış Ticaret Prof. Dr. Emin ÇARIKÇI	39		SPOR ve KÜRESELLEŞME (Sporda Küreselleşme) Doç. Dr. Ziya KORUÇ	95
	e-Devlet Kavramı ve Türkiye'de e-Devlet Uygulamaları Aytaç GÖKMEN	44		Öğrencilerimizden	103
	Bertolt Brecht ve Geleneksel Tiyatronun Eleştirisi Kerem GÜN	53		Topluluk	111
	Mimar ve İç Mimarların Yeni Çalışma Alanları İle Çalışma Prensipleri Prof. Dr. Faruk Yalçın UĞURLU	60		Topluluk Haberleri	126
	Küresel Mali Krizi Gidermek İçin Uluslararası Alanda Alınan Önlemler ve Değerlendirilmesi Prof. Dr. Üstün DİKEÇ	62		Kültür - Sanat	131
				Basında Çankaya Üniversitesi	132

Çankaya Üniversitesi gündem

Çankaya Üniversitesi adına Sahibi:
Prof. Dr. Ziya Burhanettin Güvenç

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:
Yrd. Doç. Dr. Cem Karadeli
genelsekreterlik@chankaya.edu.tr

Yayın Kurulu:
Prof. Dr. Ziya Burhanettin Güvenç
Prof. Dr. T. Nahit Töre
Yrd. Doç. Dr. S. Cem Karadeli
Yrd. Doç. Dr. Ertuğrul Koç
Okutman Gülşen F. Çulhaoğlu
Okutman Kerem Gün

F. Besim Kavukçu
Manolya Turabık
Öykü Ağtaş

Yazı İşleri:
Ayça Tatoğlu

Yayın Hazırlık:
Ebru Güler

Fotoğraflar:
Doğan Dereagzi,
Şerafettin Karaköy

Yönetim Yeri:
Çankaya Üniversitesi Rektörlüğü
Öğretmenler Caddesi No: 14
Yüzüncüyıl 06530 Ankara
Tel: 0312 284 45 00 / 140

Tasarım:
Turuncu Digital Reklamcılık
Matbaacılık Tic. Ltd. Şti.

Basım yeri ve tarihi:
Ajanstürk Gazetecilik ve Matbaacılık
İnş. San. A.Ş.
İstanbul Yolu 7.km Necdet Evliyagil
Sokak No:24 Batıkent - Ankara,

23 Haziran 2009

Çankaya Üniversitesi Basın
ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü
tarafından hazırlanmıştır.

Dergide yayınlanan yazılar kaynak
gösterilerek kullanılabilir.

İmzalı yazılardaki görüşler
yazarlarına aittir.

Üç ayda bir yayımlanır.
Yerel süreli.

MEZUNİYET ŞİİRİ

Sevgili mezunlar, aldığınız iyi eğitim ile umutlarınız güçlendi,
Eğitim ile hayalleriniz, yeniden şekillendi,
Gelecek planlarınız, kafanızda defalarca değişti,
Kişilikleriniz, sizler gibi gelişerek güçlendi,
Bütün bu süreç, sizleri ve bizleri, bu mutlu güne getirdi.

Başarıdaki sırrın, disiplinli çalışmak olduğunu anlayan
Özveri ile çalışarak, hedeflerine ulaşan
Ülkemizin dört bir tarafına dağılacak olan
Sizleri tebrik etmektir şimdi, bizlere yakışan
Sizlerden, fedakârlık beklemeye devam ediyor, unutmayın bu vatan

Sanmayınız ki, diploma almak ile çalışmak sonlanacak
Ülkemizin sorunlarına çözüm bulmada, diploma yeterli olmayacak
Disiplinli çalışmak bundan sonra da, yaşam tarzımız olacak
Üniversitemizden aldığınız bilgi, sizlerle ülkemizi aydınlatacak
Kendimize güvenerek çok çalışmak bizlerin de, sizlerin de her zaman ülküsü olacak

Biliyorsunuz artık, Üniversite çok boyutlu bir sistemdir
Sizleri bu günlere getirmek, boyutlarından sadece bir tanesidir,
Bir diğer boyutu ise, kaliteli bilgi üretmektir.
Sosyal sorumlüğümüz, bölgemizin kalkınmasını gerçekleştirecektir
Biliyorsunuz artık, bu kalkınmayı gerçekleştirecek olan da, kümeleşme modelimizdir.

Bu modeldir, ülkemize örnek olan
Bu modelin yeşerdiği Üniversitemizden, sizlersiniz mezun olan
Bu mutlu günden sonra, diplomalı gerçek Çankayalı olan
Sizlere, güzel işler ile anılmayı, nasip etsin yüce yaratan
Bizlerden, ileride destek isterseniz eğer, yanınızdayız her zaman

Sevgili gençler, asıl şimdi başlıyor sorumluluk ve vatana hizmet dönemi
Fakirliğin ve geri kalmışlığın yıkılması için bekliyor bu vatan, öz veri
Ülkemizin durumu ve dünyadaki yerimiz, ne takdiri ilahi
Ne de bizlerin kaderi
Değerli konuklar, bütün bunlar, tembelliğin ve yanlış yapılan işlerin eseri

Sevgili gençler, sizler kendinize güveniniz,
Ülkemizde yaşanan olumsuzlukları, bir gün olumluya dönüştüreceksiniz,
Disiplinli çalışarak, dünyaya da gereken yanıtı da vereceksiniz,
Bunlardan başka bir şeye de ihtiyaç duyacağınızı, hiç düşünmeyiniz,
Atatürk'ün, gerçek manevi mirasçıları, şüphesiz sizlersiniz.

Mutluluk ve hüznü bir arada barındıran
Bu törenden sonra, sevinç ve hüznü gözyaşları ile ayrılacak olan
Sizleri, Rektörünüzdür canı gönülden kucaklayıp, uğurlayan
Biliyoruz ki, bizler, birbirimizden ayrılamayız hiçbir zaman
Hepimize güzel işler yapmayı, nasip etsin yüce yaratan.



Prof. Dr. Ziya Burhanettin GÜVENÇ
Çankaya Üniversitesi Rektörü



F. Besim KAVUKÇU

Değerli okurlar,

Meşakkatli bir akademik yılın sonunda, bazı arkadaşlarımız aramızdan mezun olarak ayrılacak. Hem hüznü hem gururlu bir durum olan mezuniyet, birçokunuzun hayatında dönüm noktası olacak. Dileğimiz, bundan sonraki aşamaların hayatınıza mutluluklar getirmesi. Bazı mezunlarımız eğitim hayatını devam ettirecek, bazı mezunlarımız ise eğitim hayatını sonlandırıp iş yaşamına atılacak. Bu sürecin başlamasının ilk adımı ise mezuniyet. Hak edilmiş bir payenin taçlandırılması olarak gördüğümüz mezuniyet töreninin başarılı ve akılda kalıcı geçmesi için Üniversitemizin akademik ve idari personeli yoğun çaba harcadı. Tüm emelimiz sizleri mezun olurken daha hoş uğurlamak. Bunun için çok uğraştık. Umuyorum bu dergi elinizde olduğunda başarılı bir mezuniyet töreni gerçekleştirmiş olur ve hayatınızda hep hatırlayacağınız bir geceyi sizlere yaşıtmış oluruz.

Gelelim derginin içeriğine... Elinizde tuttuğunuz dergi, *Gündem*'in 33. sayısı olacak. Bu sayıda da sizlere yine doyurucu bir içerik sunmak için çok çalıştık. Kapak konumuz olarak, Eskişehir yolunda inşaatı devam eden yeni kampüs alanımızın tanıtımını seçtik. Kampüsümüzün temel atılma aşamasından bugüne gelene kadar yaşanan süreçler, işin içinde var olanların açıklamaları ve fotoğraflarla birlikte "Kapak Konusu" bölümümüzde yer alıyor.

İçeriğimizde ayrıca, Nisan ve Mayıs aylarında Üniversitemizde organize edilen ve yoğun ilgi gören, RoboÇankaya 2009 ve Profesyonel Kariyer Plat-

formu'09 gibi etkinlikleri başrol oyuncularının kaleminden okuyacaksınız. Artık bir gelenek haline gelen topluluklarımızı tanıtan köşemize de devam ediyoruz. Yine iki aktif topluluğumuz hakkında her türlü bilgi sayfalarımızda olacak. Bu sayıdaki konuklarımız, Tiyatro Topluluğu ve Uygulamalı Matematik Bilgisayar Bilimi Topluluğu.

Değerli akademisyenlerimizin yazdıkları makalelerin yanı sıra, spor kulübümüzle ilgili geniş bir sezon değerlendirmesi de içeriğimizde yer almakta. Ayrıca GAMA Holding'in kurucusu ve halen Yönetim Kurulu Başkanlığı görevini yürüten değerli iş adamı ve eğitim gönüllüsü Sayın Erol Üçer'in eğitim ve iş hayatı konusundaki görüşlerini içeren doyurucu bir röportajı da ilerleyen sayfalarımızda bulabileceksiniz.

Geçen sayımızda başladığımız "Basında Çankaya Üniversitesi" adlı köşe yine dergimizin ilgili sayfalarında yerini aldı. Topluluk haberleri, Üniversitemizden haberler ve diğer alışlagelmiş köşelerimiz de yine bu sayımızda sizlerle birlikte olacak. Bunlarla birlikte bir çok bilgilendirici, makale, röportaj ve bilgiler 33. *Gündem*de.

33. sayının hazırlanmasında büyük emeği olan Yayın Kurulumuz ve derginin her aşamasında emeği olan ve derginin vücuda gelmesi için yoğun çaba harcayan Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğümüzün değerli çalışanları, Ebru Güler, Ayça Tatoğlu ve Doğan Dereazgı adına sizlere keyifli okumalar dilerim.

YENİ KAMPÜS PROJESİ

Üniversitemizin yeni kampüsü, Eskişehir yolu 29. km'de bulunan Ankara ili, Yenimahalle ilçesi, Yukarıyurtçu köyü sınırları dâhilinde yer alan, 61064 ve 61065 parsel numaralı taşınmazlar üzerine yapılmaktadır. 61064 numaralı parselin yüzölçümü 15.232 m² ve 61065 numaralı parselin yüzölçümü ise 400.025 m² dir.



61064 numaralı parsel üzerine, Üniversitemiz çalışanları için 36 adet lojmanın (daire şeklinde) yapılması planlanmıştır. 61065 numaralı parsel üzerinde ise, 6000 öğrencinin eğitim yapabileceği; fakülte binaları, hazırlık sınıfına ait binalar, yönetim binaları, derslikler, laboratuvarlar, amfiler, ortak kullanım alanları, öğretim elemanları için ofisler, idari personelin kullanacağı odalar, kütüphane - bilgi erişim merkezi, kongre ve kültür merkezi, spor salonları ve kız - erkek öğrenci yurt binalarının yanı sıra çeşitli sosyal etkinlikler için dizayn edilen alanlar yer almaktadır. Yeni kampüsümüzün toplam kapalı alanı net 36.148 metrekare olup brüt alanı 70.000 metrekare olarak planlanmıştır.



Yeni kampüsümüzün inşaatına, 22 Ekim 2007'de ilk olarak hazırlık sınıfı binalarının kaba inşaat temelini atılmasıyla başlanmıştır. Hazırlık sınıfı binaları iki bloktan oluşan, toplam 3608 metrekarelik brüt alandan oluşmaktadır. Binanın içerisinde; yöneti-

ci odaları, sekreteryaya ve bekleme yeri, toplantı ve seminer odaları, sınav hazırlık odası, bilgisayarlı derslikler, materyal hazırlık odası, kitaplık, fotokopi odası, dinlenme ve çay salonu ve kantin - kafeterya hacimleri bulunmaktadır. Hazırlık sınıfı binalarının kaba inşaatı bitmiş olup geçici kabulü 25 Kasım 2008 tarihinde yapılmıştır. Nisan 2009 itibarıyla mimari proje detaylarıyla birlikte mekanik ve elektrik tesisatı uygulama projeleri, keşif ve metrajları ve mahal listeleri bitmiş olup imalat aşamasına geçilmiştir.



İkinci etap yapı grubu; 12.03.2008'de sözleşmesi yapılan rektörlük ve öğrenci işleri binalarıdır. İki ayrı bloktan oluşan bu yapıların kaba inşaatının müteahhit firmaya yer teslimi 14.04.2008'de yapılmıştır. Bu binaların brüt kapalı alanı 3.623.03 metrekaredir. Rektörlük ve öğrenci işleri binalarının kaba inşaatı, hazırlık sınıfı binalarının inşaatıyla eş zamanlı olarak devam etmiştir. Bu binaların geçici kabulü de hazırlık sınıfı binalarıyla aynı anda yani 25 Kasım 2008'de gerçekleşmiştir. Binaların detay projeleri bitmiş olup hazırlık sınıfı binalarının iç imalat programıyla birlikte değerlendirilmektedir.

Yeni kampüs yapılarının en yoğun olduğu grup ise üçüncü etap binaları olarak nitelediğimiz alanın ihalesidir. Bu yapı grubunda fakülteler bölgesi kaba inşaatlarıyla birlikte, ada içi kısmi altyapı ve çevre düzenlemesi inşaatı yer almaktadır. İhale bedeli 17.250.000.00 TL'dir.



Lütfi ÖNSOY
Çankaya Üniversitesi
Genel Sekreter Yardımcısı

İşe başlama tarihi 03.11.2008 olup, işin bitiş tarihi ise 30.08.2009 olarak hesaplanmıştır. Yapılan imalatlar hazırlanan aylık iş programına uygun olarak devam etmektedir. Fakülteler bölgesinde kaba inşaatı devam eden yapı grubunun toplam brüt kapalı alanı 33.734.49 metrekaredir. Bu alanda yer alan yapı grubu iki kategoride değerlendirilebilir: Birinci kategoriye giren binalar, 6 bloktan oluşan fakültelerin yer aldığı yapı grubunu temsil eder. Bu grup içerisinde; dekan odası, dekan yardımcısı odası, bölüm başkanları odası fakülte sekreteri odaları, sekreteryaya ve bekleme yeri, toplantı odası, arşiv ve malzeme odası, seminer odası, dinlenme ve çay salonu, öğretim elemanları ofisleri ve derslikler bulunmaktadır. Bu gruptaki binaların toplam brüt alanı, 19.239.91 metrekaredir.

İkinci kategoride değerlendirilebilecek alanlar ise,

lar olarak nitelendirebiliriz. Amfiler, laboratuvarlar, derslikler, kantin - kafeterya ve öğrenci topluluklarının etkinlik alanları bu ortak alanlar içerisinde. Ada içi kısmın altyapı ve çevre düzenlemesi işi de üçüncü etap ihale kapsamındadır.

Kampüsün çevre düzenlemesi işi, içinde peyzaj mimari projesi hazırlanmış olup proje çerçevesinde ağaçlandırma çalışmaları için Çevre ve Orman Bakanlığı, Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Genel Müdürlüğü ile gerekli çalışmalar ve görüşmeler yapılmıştır. Görüşmeler neticesinde ağaçlandırma çalışmaları için gerek duyulan ağaçların 992 adedi "Milli Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Seferberliği" kapsamında Ankara İl Çevre ve Orman Müdürlüğü'ne bağlı Behiçbey Orman Fidanlığı'ndan tahsis edilmiştir. Fidanlar 27 Mart 2009'da Behiçbey Fidanlığı'ndan alınarak peyzaj

KULLANIM ALANLARI YAPISI					
KAT	BLOK	ADET	KİŞİ SAYISI	MAHAL	TOPLAM
0.00 (+996.00) Kotu	B Blok	1	72	Derslik	5 Adet
		3	54	Derslik	
		ORTAK 1	48	Derslik	
4.00 (+10000.00) Kotu	A Blok	1	95	Amfi	6 Adet
	B Blok	2	102	Amfi	
	C Blok	2	150	Amfi	
		1	116	Amfi	
9.50 (+1005.50) Kotu		7	40	Laboratuvar	22 Adet
		4	30	Laboratuvar	
	A Blok	5	28	Laboratuvar	
	B Blok	1	16	Laboratuvar	
	C Blok	1	8	Laboratuvar	
		1	38	Laboratuvar	
		2	20	Laboratuvar	
		1	64	Laboratuvar	

İÇ MİMARLIK BÖLÜMÜ				
KAT	ADET	KİŞİ SAYISI	MAHAL	TOPLAM
_4.00 (+988.00) Kotu	2	16	Atölye	3 Adet
	1	23	Atölye	
0.00 (992.00) Kotu	1	8	Atölye	2 Adet
	1	11	Atölye	
	1	25	Stüdyo	2 Adet
	1	35	Stüdyo	
4.00 (+996.00) Kotu	1	14	Stüdyo	1 Adet
	1	30	Stüdyo	2 Adet
	1	32	Stüdyo	

FEN - EDEBİYAT FAKÜLTESİ				
KAT	ADET	KİŞİ SAYISI	MAHAL	TOPLAM
_4.00 (+992.00) Kotu	1	16	Derslik	Derslik
	1	30	Derslik	
	3	46	Derslik	
0,00 (+996.00) Kotu	2	25	Derslik	7 Adet
	2	30	Derslik	
	2	46	Derslik	
	1	54	Derslik	
4.00 (+10000.00) Kotu	1	90 m2	Çeviri Odası	1

Ortak Kullanım Alanları (orta aks) dır ve A,B,C,D şeklinde adlandırılan bloklardan oluşmaktadır. Bu blokların toplam brüt alanı ise 14.440.58 metrekaredir. Bu yapı grubunda bulunan hacimleri, fakülteler tarafından ortak olarak kullanılacak alan-

mimari projesinde belirtilen şekilde kampüsteki yerlerine dikilmiştir. Ayrıca 18 Mayıs 2009'da 1500 adet selvi fidanı satın alınarak yeni kampüsdeki yerlerine diktirilmiştir.

MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ 1. BLOK				
KAT	ADET	KİŞİ SAYISI	MAHAL	TOPLAM
_4.00 (+992.00) Kotu	3	25	Laboratuvar	7 Adet
	1	37	Laboratuvar	
	2	46	Laboratuvar	
	1	55	Laboratuvar	
	2	43	Derslik	3 Adet
	1	46	Derslik	
0.00 (+996.00) Kotu	1	24	Derslik	3 Adet
	2	43	Derslik	
4.00 (+1000.00) Kotu	1	24	Derslik	3 Adet
	2	43	Derslik	

MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ 2. BLOK				
KAT	ADET	KİŞİ SAYISI	MAHAL	TOPLAM
_4.00 (+992.00) Kotu	1	19	Derslik	6 Adet
	1	20	Derslik	
	1	29	Derslik	
	1	36	Derslik	
	1	54	Derslik	3 Adet
	1	57	Derslik	
4.00 (+996.00) Kotu	1	23	Derslik	6 Adet
	1	24	Derslik	
	3	37	Derslik	
	1	57	Derslik	
8.00 (+1000.00) Kotu	1	37	Derslik	2 Adet
	1	44	Derslik	

İKTİSADİ VE İDARİ BİLİMLER FAKÜLTESİ				
KAT	ADET	KİŞİ SAYISI	MAHAL	TOPLAM
_4.00 (+996.00) Kotu	2	35	Derslik	6 Adet
	1	36	Derslik	
	1	41	Derslik	
	1	44	Derslik	
	1	46	Derslik	
0.00 (1.000.00) Kotu	1	22	Derslik	7 Adet
	1	34	Derslik	
	1	36	Derslik	
	1	37	Derslik	
	2	41	Derslik	
	1	43	Derslik	

HUKUK FAKÜLTESİ				
KAT	ADET	KİŞİ SAYISI	MAHAL	TOPLAM
0.00 (+992.00) Kotu	1	40	Derslik	1 Adet
4.00 (996.00) Kotu	1	65	Derslik	1 Adet
8.00 (+1000.00) Kotu	1	64	Mahkeme Salonu	1 Adet

Üniversite çalışanları lojmanları ile kütüphane - bilgi erişim merkezi binalarının mimari projeleri, Yenimahalle Belediyesi İmar ve Şehircilik Müdürlüğü tarafından onaylanmış ve yapı ruhsatları 1 Haziran 2009 tarihinde alınmıştır. Haziran 2009 sonu itibarıyla bu binaların inşaat ve imalatlarına başlanacaktır.

Kampüs projesi kapsamında yer alan yapıların geriye kalan kısmı olan kongre ve kültür merkezi, spor merkezi, kız - erkek öğrenci yurtları ile teknik tesislerin mimari projeleri hazırlanmakta olup inşaatları 2009 yılı boyunca devam edecektir.

Sonuç olarak, yeni kampüs projesi içerisinde yer alan yapıların tümünün inşaatının 2010 yılının Şubat ayı içerisinde bitirilmesi öngörülmüştür. Bu yapıla-

rın inşaatının bitip geçici kabulünün yapılmasından sonra, iskan raporu ve ruhsatı süreci başlatılacaktır. Bir taraftan da tefrişat ve donanım çalışmaları yapılacaktır. Yerleşim için gerekli olan ve belediye tarafından sağlanması gereken; temiz su, pis su, kanalizasyon vb. altyapı hizmetleri Üniversitemizin yeni kampüsünün olduğu yerde henüz bulunmamaktadır. Belediye yetkilileri, yapılan görüşmelerde, çalışmaların sürdüğünü; ancak bu sözü edilen hizmetlerin hangi tarihe kadar bitirileceği konusunda net bir bilgi olmadığını tarafımıza iletmiştir.



HER BİNA KENDİ HEYECANINI YANSITİYOR...

Gündem dergisi olarak, bu ayki kapak konumuz olan "Yeni Kampüs" projesini daha iyi tanıtabilmek için, projemizin mimarları Sayın Coşkun ve Emre Erkal ile bilgilendirici bir sohbet gerçekleştirdik.

Coşkun Bey gerek sizin gerekse oğlunuz Emre Bey'in ödüllü mimarlar olduğunuzu biliyoruz, bu bağlamda öncelikle kendinizden ve iş yaşamınızdan bahsedermisiniz?

Coşkun Erkal: Benim bireysel olarak mimarlık dünyasına girişim bir hayli eskilere dayanıyor. Elli yıllık aşan bir maziden bahsediyorum. 1956'da İstanbul Teknik Üniversitesi'nden mezun oldum ve hayata atıldım. Yarışmalara girmeye başladık. Bir yarışma sayesinde İstanbul Moda'da bulunan ve o dönem "kolej binası" olarak adlandırılan bir yapıyı, yatılı kısmı, yemekhanesi vs. olan bir kompleks durumuna getirdik. Bunun hemen ardından Samsun'da "Samsun Koleji" yapısının ihalesini de kazandık. Program olarak İstanbul'daki binayla benzer durumdaydı. Yatakhane kısmı, yemekhanesi, laboratuvarları olan büyük bir komplekstir. Kompleksin inşaatının tamamlanmasından sonra, yurt dışına açılarak ça-

lışmalarımıza devam ettik. Yurt dışındaki çalışmalarımız çok uzun sürmese de Türkiye'de kampüs nitelikli diyebileceğimiz komplekslerin çalışmalarında aktif rol aldık. Bu şekilde, bir hayli projemiz hayata geçti. Özellikle baraj siteleri konusunda çok aktif çalıştık. Siteden kastım; yemekhane, idare binası, yatak blokları ve konutlar yöneticilere ait olan ikamet bölgeleri ve eğitim kurumları. İlkokul ve ortaokullar yaptık, yani bir yaşam alanında olması gereken her şeyi hayata geçirdik. Sonra bir tesadüf eseri Şeker şirketiyle münasebete geçtik. Şeker şirketinin Bor ilçesindeki kompleksinin projelerini yaptık. İlişkimizi kesmeyerek Van'ın Erçiş ilçesindeki tesislerini yaptık ve buna benzer birkaç projeye daha çalışmalarımızı sürdürdük. Yani böylece hem eğitimle ilgili hem kompleks yapıların oluşturduğu projelerle ilerledik.

Aldığınız ödüllerden bahsedermisiniz?

Coşkun Erkal: Ödül olarak Atatürk Kültür Merkezi'nin projesiyle hayli önemli bir ödül kazandık. Bunun gibi birçok ödülümüz var. Yukarıda bahsettiğim projelerin çoğu da yarışmalar vasıtasıyla

gerçekleştiği için oralardan da ödüller aldık. Yine Konya'daki Merkez Bankası'nın binasının projesiyle ödüller kazandık. Bunlardan Atatürk Kültür Merkezi projesiyle Mimarlar Odası'nın Yapı Ödülü'nü 1992 yılında aldık. Çalışma hayatımızın içindeki eserlerimiz oldukça takdir gördü diyebilirim.

Emre Erkal: Aslına bakılırsa benzer şeylerden bahsedeceğim. Ulusal mimarlık ödülleri, finalistlikler, proje yarışmaları, Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin yarışmasını kazandık mesela 2000 yılında. Bunların dışında çeşitli mansiyon ve takdirler kazandık.

Çankaya Üniversitesi'nin yeni kampüs projesinin size ulaştığı tarih ve aşamalardan bahsedermisiniz?

Coşkun Erkal: 2006 yılının sonlarına doğru, o zamanki Rektör Yardımcısı Kenan Taş ve şu anda da Çankaya Üniversitesi Genel Sekreter Yardımcısı Lütfi Önsoy, bizleri çağırdı. İlk görüşmeyi onlarla yaptık. O görüşmede böyle bir kampüs yapmaya niyetli olduklarını, bu projede bizimde olup olamayacağımızı sordular. Biz de memnuniyetle kabul ettik. Daha önce de bahsettiğim gibi, çalışma hayatımızda hep kampüs tarzı yerlerle ilgilendiğimiz için, hoşumuza giden bir çalışma şekli olduğunu kendilerine ilettik. İlk münasebetimiz böyle başladı. Daha sonra Mütevelli Heyeti'yle toplantılara başladık ve böylece aramızın daha da ısınması sağlanmış oldu. Toplantılar sonucunda bizimle çalışmak istediklerini iletiler ve sonuç olarak bir kontrat imzalayarak çalışmalara başladık.

Projenin hayata geçiş aşaması ne kadar sürdü ve istenilenlerle hayata geçirilenler arasında farklar oldu mu?

Coşkun Erkal: İstenilenle hayata geçirilenler arasındaki en önemli fark, Mütevelli Heyeti'yle Rektörlük'ün müşterek hazırladıkları ihtiyaç programının gerçekleştirilmesi meselesiydi. Mütevelli Heyeti, doğrudan doğruya kullanım alanlarıyla ilgili bir program yapmıştı; ancak proje aşamasında sadece kullanım alanlarının programlanması ve hesaplaması yeterli olmuyor. Yapıyı yaptığımız alanın, spekülasyon alanlarıyla, duvar kalınlıklarıyla, tuvaletleriyle, sığınak odalarıyla ve pek çok başka metrekareyi içeren ayrıntılarıyla daha detaylı projelendirilmesi gerekiyordu. İlk başta elli ile elli beş bin metrekare olarak öngörülmüş program bir hayli büyümek durumunda kaldı. Bu büyümenin getirdiği yatırımın da büyümesi hususunda bazı metrekareleri küçültmek ihtiyacı doğdu ve yaptığımız



mız çalışma esnasında, zaman zaman bu küçülme istediğinden, bazı kat veya bazı mekânların daha sonra ele alınmak üzere yer değiştirmesi talep edildi. Sonuçta bugünkü haliyle yaklaşık yetmiş bin metrekare gibi bir yapılar grubunu içeren kampüsü projelendirdik.

Emre Erkal: Projeyi yaparken en önemli konulardan biri araziydi. Arazinin daha önce Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından kullanılmasından kaynaklanan, noktasal belirsizlikler söz konusuydu. Çankaya Üniversitesi'nin mülkiyetine geçmeden önce, stabilize malzeme ocağı olarak kullanılmasından kaynaklı, pek çok yerinden stabilize malzeme çekilmişti ve katmanlar yer değiştirmişti. Bu sebeplerden dolayı sağlam zemin kotlarının tam olarak belli olmaması gibi bir zorluklar ciddi bir çalışma gerektirdi. Çalışmanın sonunda bir metodoloji geliştirerek sağlam zemin olduğunu bildiğimiz kotları platformlar halinde ele aldık. Böylece platformların oluşturduğu bir kampüs tasarladık. Aslında üniversite dendiğinde insanların aklına düz bir alana serpiştirilmiş yapılar geliyor; ama arazinin yapısından dolayı farklı kotlara oturan, bir kampüs oluşmuş oldu. Aslında bu bir dezavantajdı; fakat biz bunu avantaja çevirmeyi bildik. Böylece farklı kotlarla birbirine bağlanmış, yapıları oluşturduk.

Coşkun Erkal: Bu konu çok önemli Eskişehir yolundan arsanın en üst noktasına kadar, yetmiş metrelik bir kot farkı var. Karayollarının stabilize malzeme almak için delik deşik bir hale getirdiğinden ötürü, önce araziye ıslah edilmiş bir arazi haline getirmemiz gerekiyordu. Üzerinde en fazla çalışıp düştüğümüz konu bu oldu.

Yaratıcı aşama nasıl gelişti?

Emre Erkal: Kampüs tasarımları konusunda, farklı iklim ve kültürlerle göre geliştirilmiş birçok proje

var. Bunların incelenmesi ve irdelenmesi, arazinin getirdiği verilerin incelenmesi, aynı zamanda yol gibi, binaların büyüklüğü gibi, kendi aralarındaki bağlantıların sağlanabilmesi için gerekli olan me-safelerin ölçülüp test edilmesi gibi işlerle uğraştık. Bunun dışında bugüne kadar yaptığımız yapılarda devam ettirdiğimiz tasarım tavırlarını da harman-layınca ortaya bu proje çıktı. Tek bir model almak gibi değil de, hayli karmaşık bir şekilde yerine otu-ran bir proje oldu; çünkü her arazinin kendine göre bazı sıkıntıları oluyor ve projeyi buna göre şekillen-dirmemiz gerekiyor.

Coşkun Erkal: Mimardan mimara, kendi düşünce-lerine göre her şey değişir. Bizler değil de başka bir mimarlık grubu da olsa bambaşka bir kampüs plan-lanabilirdi. Emre'nin de dediği gibi, tüm dünyadaki projeleri ve kendi projelerimizi hafızamızdan geçirerek, arazinin şartlarını göz önüne alıp nasıl bir yöneme doğru gideriz diye kafa yorduk. Bizi arazi ve program bazı nok-talara getirdi; ama varılan so-nuçtan son derece memnunuz. Eskişehir yoluna oldukça yakın bir noktaya kampüsü yerleş-tirdik. Üniversite ve bugünkü Rek-törümüz de durumdan mem-nun. Netice olarak hem Üniversiteyi hem Mütevelli Heyeti'ni de memnun eden bir aşamaya ulaştık. Biz uygulama olarak da Belediyeye karşı da, yerleşme-nin ve kotlarını saptayan çalışmaları da yaptığımız için, hem Üniversiteye hem Ankara kentine uygun olacağınız düşündüğümüz bir yerleşmeyle bu noktaya geldik. Tabi bütün bunların arkasında, yeni kampüse gelecek olan öğrencilerin, günlerini geçi-rirken mutlu olmasını sağlamak yatıyor.

Büyük bir projeden bahsediyoruz. Bu projenin konseptini tam olarak nasıl açıklayabilirsiniz?

Coşkun Erkal: Burada vakit geçirecek olan genç-liğin, idari personelin ve ders verecek olan hocala-rın, yapıların yarattığı atmosferden memnun olma-ları gibi bir ana fikir var. Bu ana fikri ancak doğayla bütünleştirerek elde edebiliriz. Şehirle ilişkisi ya da günlük hayata ait olan problemlerin daha kolay çö-zümü mutlu olmayı etkileyen nedenlerdir. Eğitim ve kültür alanındaki yapıların oluşturduğu gruplar var. Hepsinin birbiriyle uyumu ve insanları tatmin edici düzeyde bir ilişki içinde olmasına özen göste-rerek yerleştirdik ve sanıyorum ki oldukça da iyi bir

noktaya geldik.

Diğer üniversite kampüslerinden farklı ola-rak, proje bize yeni neler sunuyor?

Coşkun Erkal: Diğer kampüslerden farklı olması çok gerekliydi. Öncelikle deprem yönetmeliği yeni değişmişti, projelendirme aşamasında. Şimdiye kadar yapılan diğer yapılarda böyle bir zorunluluk olmadığı için, pek çok üniversitede olmayan farklı-lıkları içermesi zaten zorunluydu. Sığınakların var-lığı da çok yeni bir uygulama. Pek çok üniversite yapısında sığınakların öngörülmediğini biliyoruz. Bunların dışında arazinin topografik şartlarından ötürü, bu yapıları araziye uyumlu hale gelecek şe-kilde düzenledik. Bununla birlikte yapıların birbiri-le-

riyle olan bağlantılarını çok canlı hale getirdik. Özellikle fakülteler bölgesinde bunu çok net gö-rebiliyoruz. Örneğin İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'yle Mühendislik Fakültesi binalarının birbirleriyle olan ilişkileri çok uyumlu. Ortak Kullanım Alanları bütün bunları bağlayan bir ana aks durumuna geldi. Fen Ede-biyat ve Hukuk Fakülteleri de bunlarla ilişkilendirildi. Yapılar arasında, doğayla ilişki kurula-bilmesi açısından, nefes alma

noktaları oluştu. Eğitim, eğlence, yeme-içme ve doğayla bağlantı birbirini bütünler bir şekilde ele alınmış oldu

Proje içerisinde, öğrenciyi akademik birim-lerin dışında cezbedecek, sosyal, kültürel ve sportif alanlar var. Öğrenci, bu projeyle aka-demik hayatının dışında kampüsün içerisinde farklı neler yapabilecek konuma gelecek?

Coşkun Erkal: Hemen hemen tüm fakültelerde ve ele aldığımız tüm binalarda, öğrencinin günlük ha-yatına hizmet edebilecek küçük birimler oluşturul-du. Ayrıca Ortak Kullanım Alanları'nın varlığı da bu tezimizi güçlendirecek seviyede. Kütüphane bina-sının özel bir yeri var; bina, hem bilgi merkezi hem çok hoş bir kafeteryayla zenginleştirildi. Öğrencile-rin günlük hayatını destekleyecek sosyal alanlar her fakülte binasında mevcut.

Emre Erkal: Koridorlarda, merdiven kenarlarında, bağlantı noktalarında daha çok vakit geçirebilecek alanlar yapılıyor. Bir kısmı ders çalışmaya uygun hale bir kısmı öğretim elemanları için toplanma

Burada vakit geçirecek olan gençliğin, idari personelin ve ders verecek olan hocaların, yapıların yarattığı atmosferden memnun olmaları gibi bir ana fikir var.



odaları haline getiriliyor. Yalnızca bir koridor olmak-
tan öte, daha canlı hale geliyor. 4-5 adet kafeterya,
ayrıca kantinler olacak. Bilgisayar laboratuvarları
bir hayli fazla. Konferans salonları pek çok şekilde
kullanılabilecek duruma gelecek, seramik gibi bir-
çok sosyal ve dinlendirici, ayrıca öğrencinin bilgi ve
görgüsünü geliştirebileceği kurslar organize edile-
cek stüdyo mekânları var. Zaman içinde gelişecek
ihtiyaçlara göre de bunlar yeniden planlanabilecek
konumda olacak. Çok amaçlı kullanılabilecek bir
spor kompleksine de sahibiz ki bu çok önemli. İd-
man salonları ve ana salon olacak, açık alanda bir-
çok spor kortu yapılıyor, fitness salonu çok keyifli
olacak, alanın geniş olması bize çok büyük avan-
taj sağlıyor. Örneğin yapı gruplarının dışında kalan
alanın bisiklet pisti olarak projelendirilmesi söz ko-
nusu. Bu pistten yararlanmak elbette her mevsim
mümkün olamayacaktır; ama yine de çok önemli
bir artı. Yer sıkıntısının olmaması birçok konuda
avantaj.

Çevre düzenlemesinin, mimariyle uyumu hak- kında neler söyleyebilirsiniz?

Coşkun Erkal: Peyzaj işlerinde başka bir firmayla
ortak çalışıyoruz. Hem ağaçlandırma hem peyzajda
genel kararlar açısından ortak ve geniş bir çalışma
içerisindeyiz. Üniversite yapı alanları arasındaki kü-
çük alanları dahi, üniversite yaşamının bir parçası
haline getirecek bir düzenlemeye gitmek istiyoruz.
Bütün mevsimleri kampüs içerisinde görmek istiyor-
uz. Her mevsimde başka bir rengin hâkim olduğu,
içinde bulunulan mevsimi en iyi ifade edecek şe-
kilde düşünerek bir tasarıma gidiyoruz. Bu genel
geçer bir tanım olabilir, her arazide bunlar söylene-
bilir; ancak biz kampüs arazisine bunu iyice adapte
etmek için uğraşıyoruz. Arazinin topografyasından

ötürü değişik bir yaşam biçimi oluşturmakla yü-
kümlüyüz. Doğayla yaşantıyı bir araya getiren bir
konsepti ifade etmek zorundayız.

Emre Erkal: Yapılar farklı kotlara oturduğu için her
binanın bahçesi ayrı olacak. Bu kampüsün en bü-
yük özelliklerinden biri farklı kotlara oturması, daha
önce de bahsettiğim gibi. Peyzaj işinde de bu farkı
görüyoruz. Farklı binalara farklı kotlardan girildiğin-
den, her bir binaya ait yapı ve bahçeler birbirinden
farklıymış gibi gözükecek ve ilginç, hoş bir durum
ortaya çıkacak. Mimari ve peyzaj işlerinin de birbiri-
ne uyumlu olmasına çalışıyoruz. Bizim projemizde
devamlılık var; böylece, kampüsün her noktasından
bir diğer noktaya geçiş mevcut. Bu da ölü alanların
azalmasına büyük katkı sağlıyor.

Seneler önce, Bilkent ve Başkent Üniversite- lerinin kampüsleri yapıldığında, şehrin çok dışında, diye eleştiriliyordu. O çok eleştirilen mesafelerden yaklaşık 15 km. daha uzakta yeni kampüs alanımız. Bu mesafe sizce ne gibi handikaplar yaratır?

Coşkun Erkal: Dediğiniz gibi ilk başlarda bu iki
üniversitenin konumu çok eleştirildi; ancak göröl-
dü ki kısa bir süre içerisinde bu iki üniversite şehrin
içinde kaldı. Bunların dışında, yeni kampüs alanının
yakınında birçok yeni proje var. Kampüs alanının
hemen karşısında TOKİ'nin yaptığı inşaatlara çok
sayıda yerleşim oldu. Metronun projesi bizim kam-
püs alanımızın olduğu yeri de kapsıyor, dolayısıyla
metronun da burayı çok ciddi olarak besleyeceğini
düşünüyorum. Şu an için şehir içersindeki kampüse
bile, birçok öğrenci aracıyla geliyor. Bildiğim kada-
rıyla şu anki kampüse her gün yaklaşık 3000 araç
giriş çıkıyor. Bu da demektir ki öğrenciler, şehrin içi
bile olsa, ulaşımı araçlarıyla sağlıyor. TOKİ'nin tam
karşımızdaki inşaatlarında olduğu gibi, kampüsün
arkasına isabet eden yerlerde de yaklaşık 13.000
konutluk projeler gerçekleştiriliyor. Ballıkuyumcu
mevkiinde birçok kooperatifin olduğunu ve Temelli
kasabasında da çok önemli teknik yatırımların ger-
çekleştiğini biliyoruz. Bugün yaşadığımız Ankara,
10 sene sonra kampüs alanımıza doğru büyüyecek,
bunu öngörmek mümkün. Bunlara ilaveten Ankara
Büyükşehir Belediyesi'nin planladığı büyük bir eğ-
lence merkezi olan "Walt Disney" projesi de kam-
püsümüzün çok yakınına yapılacak. Bu bir avantaj
mı dezavantaj mı şimdiden kestirmek zor; ancak o
alandaki kalabalığı ve popülariteyi arttıracığı kesin.
Bunları ileriye dönük projeler şeklinde kabul et-
mek lazım. Bugün için bakıldığında biraz uzak gibi



gözüküyor; ancak ilerleyen zamanlarda Çankaya Üniversitesi'nin yeni kampüsünün bir odak noktası olacağı muhakkak.

Yapımı devam eden inşaatla çok yakından ilgilendiğinizi biliyoruz. Şu an için planlanan program dâhilinde ilerliyor muyuz?

Coşkun Erkal: Hazırlık Okulu ve Rektörlük binalarının ince işlerinin de ihalesi yapıldı. Haziran sonu itibarıyla bir aksilik olmazsa, diğer binaların ince işlerinin ihalesi de tamamlanacak. Böyle olunca takvim bize 2010'un Şubat ayını gösteriyor. Yani Üniversite bu tarihten itibaren Maliye Bakanlığı'na verdiği taahhüdü yerine getirebilecek düzeye gelecek. Tabi Üniversitenin tamamının oraya taşınması biraz daha zaman alabilir, diye tahmin ediyorum.

Daha önce yapmış olduğunuz kampüs projeleriyle, yeni kampüsümüzün projesi arasında yukarıda bahsettiğiniz arazi yapısının dışında ne gibi farklılıklarla karşılaşacağız.

Emre Erkal: En önemli fark, yapıların birlikteliğinden kaynaklanan bir fark. Yapıların hepsinin bir arada bulunması, enerji ve işletme maliyetlerini düşürüyor; bu da yapıların genişletilmesini kolaylaştırıyor ve trafik sorununa bir çözüm getiriyor.

Coşkun Erkal: Malum eğitim kış aylarında gerçekleşiyor daha çok. Bu içindeki kullanıcılar açısından mühim. Dışarı çıkmadan kar ve yağmur görmeden dolaşım imkânı mevcut. Özellikle fakülte yapılarının birbiriyle bağlantısı, dışarıyla ilişkiyi en aza indiriyor. Elbette dışarıdan geçiş sağlamak isteyenler için alanlar sağlanabilecek; ancak hava şartlarından rahatsız olup işlerini daha çabuk gerçekleştirmek isteyenler, bu avantajdan fazlasıyla yararlanabilecek.

Projenin size kattıkları nelerdir?

Coşkun Erkal: Her proje bize elbette bir şeyler

kattıyor. Artık her şeyi öğrendik, biz bu işi biliyoruz, diye düşünmüyoruz; araştırmaktan ve öğrenmekten vazgeçmiyoruz. Muhakkak bu proje de üniversite düzeyinde bir yapı olmasından ve diğer projelerden farklı olarak daha fazla kullanıcıya hitap etme zorunluluğumuzdan yepyeni hisler oluştu. Bizim için önemli olan, birey olarak burada eğitim hayatını sürdürecektir her öğrencinin, eğitim hayatı sonunda mutlu olarak kampüsten ayrılması.

Son olarak, sayın okurlarımıza proje ve Çankaya Üniversitesi hakkında neler söylemek istersiniz?

Coşkun Erkal: Yetmiş bin metrekare gibi bir projeyi tek kalemde ele alarak bu işe girmek, çok önemli bir şey. Bundan önce başka üniversitelere de tek bloktan oluşan binalar yaptık. Birçok üniversitede bu işler, bir kampüs planlaması olarak değil; münferit bir iş olarak yürüyor. Ancak Çankaya Üniversitesi başından itibaren planlanmış bir kampüsü öngörerek, bütün yapılara başlamayı ve bitirmeyi düşündü. Bu hem değişik hem önemli bir başarı getirecek, diye düşünüyorum.

Emre Erkal: Bu projede başından sonuna kadar hem disiplin hem gerçekçilik var. Zor bir proje olmasına rağmen, başarılı ve hızlı gerçekleşen bir proje. Arazinin darmadağın halini çok iyi bildiğimiz için, bugünkü düzenli ve ilerlemiş halini görmek bizi sevindiriyor.

Coşkun Erkal: Şu ana kadar konuştuklarımızın, paylaştıklarımızın bitiş noktası olarak yapısal ve mimari olarak farklılıklar yaratmaya çalıştık. Böylece buraya gelen öğrencinin, değişik bir üniversitede, farklı ve özel bir ambiyansla, yenilikler içinde bir konsepte mutlu hislerle okuması için elimizden geleni yaptık. Çok büyük bir mali yük taşıyarak dikkat çekmek değil de mimari farklılığımızı daha az maliyetle çıkarmak için çalışıyoruz. Üniversitenin farklılığını binaların bitiminde çok daha ayrıntılı olarak göreceğiz. Bu da bizi heyecanlandırıyor. Ayrıca bu denli büyük bir yapı için çok hızlı ilerledik. Takdir edersiniz ki projenin elimize ulaşmasından sonra, kâğıda dökülmesi biraz zaman aldı ve projenin kâğıt üzerindeki hali, 2007'nin ortalarında net olarak bitti. Sonuç olarak, rahatlıkla söyleyebilirim ki her bina kendi heyecanını dışarıya yansıtacak.

Sayın Coşkun Erkal ve Emre Erkal, değerli vakitlerinizi bize ayırdınız... Aktardığınız bilgiler için çok teşekkür ederiz.



Saffet ALTIPARMAKOĞLU
Şantiye Şefi

ÜNİVERSİTEMİZE YAKIŞIR BİR KAMPÜS OLUYOR

Gündem dergisi olarak yeni kampüsümüzün Şantiye Şefi Sayın Saffet Altıparmak'la kampüs alanımızdaki çalışma ofisinde bir röportaj gerçekleştirdik.

Sayın Altıparmak'ı, öncelikle bize kendinizden bahsedermisiniz?

Ben, 1979 yılında Devlet Mühendislik Mimarlık Akademisi'nden (şu anki Gazi Üniversitesi İnşaat Mühendisliği) mezun bir inşaat mühendisiyim. Mesleğimde ilk altı yılımı devlet memuru olarak geçirdim. Daha sonra özel sektöre geçtim ve yaklaşık sekiz yıl çeşitli şantiyelerde şantiye koordinatörlüğü yaptım. Sekiz senenin sonunda, kendi işimi yapmaya karar verdim ve yaklaşık on iki senelik müteahhitlik yaşamım başladı. Bu dönemden sonra yine sekiz yıl civarında özel sektörde şantiye koordinatörlüğü görevini üstlendim. Geçtiğimiz son dört yılda yarı zamanlı çalışmaya karar vermişken bir müddet önce Çankaya Üniversitesi Yeni Kampüs Alanı'nın Şantiye Şefliği teklifi geldi ve zevkle kabul ettim.

Yeni kampüs alanımızın inşaatının şu anki durumu hakkında bizlere bilgi verebilir misiniz?

Birinci ve ikinci etap olarak nitelendirilen alanların ki hazırlık binası, rektörlük binası ve öğrenci işleri binaları bunun içinde, kaba inşaatları zaten bitmişti. İnce işleri için de ihalelerimiz bir müddet önce sonuçlandı ve inşaatları başladı. Bunlar devam ediyor. Ekim ayı sonu itibarıyla da ince işlerinin bitmiş olacağını tahmin etmekteyim. Bir diğer ihale kapsamında yapılmış olan Fakülteler Bölgesi'ndeki toplam on adet binamızdan, Mühendislik Fakültesi'nin iki adet binasının ve Hukuk Fakültesi'nin inşaatının kaba kısmı tamamen bitti. Ortak alanlardan "D" blok inşaatının kabasının tamamı bitti. Fen - Edebiyat Fakültesi ve İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nin kaba inşaatlarının %65-70'i bitmiş durumda. İnce işlerinin ihaleye açılması da sanıyorum 2009 yılının Ağustos ayı içinde olabilecek.

Kampüs alanının bitirilmesi için öngörülen tarihte şu an için bir gecikme söz konusu mu?

İş programına göre hiçbir gecikmemiz yok. Sürekli programı takip etmekteyiz. Bazı iş kalemlerinde programın gerisinde olsak da bazı iş kalemlerinde hayli öndeyiz. Dolayısıyla varsayımlarımıza göre,



şu anki projeye göre, planlanan tarihte kampüsün teslim edeceğimiz gibi gözüküyor.

Mimari projenin 2007 yılının ortalarına doğru hayata geçtiğini biliyoruz. O tarihten bugüne kadarki süreçte de inşaatın oldukça hızlı ilerlediğini gözlemleyebiliyoruz. Bu konu hakkında ne söylemek istersiniz?

Tabi o tarihte projelerin bir kısmı bitti; ancak şu anda da lüzumu halinde bazı binalarımızın projelerini değiştiriyoruz. 2010'un Şubat ayında şu an devam eden inşaatların ince işlerinin dahi bitmesi öngörülüyor. Bu açıdan bakarsanız hayli hızlı gelişen bir proje. Alanın ve istenilen işin büyüklüğünü de göz önüne aldığınızda, son derece hızlı ve iyi gittiğimizi söyleyebilirim. Hummalı bir çalışma sonucunda, biraz önce de dediğim gibi, planlanan program dâhilinde işimizi bitirmiş olacağız.

Kampüs alanımızda kaç işçi çalışıyor?

Şu anda tek vardiya çalışıyoruz. Sabah 08.00'den başlayıp akşam 18.00'e kadar uzanan bir mesai anlayışımız var. Tüm alanlarda görevli olarak çalışan şu an için 132 kişi mevcut. Bunlar müteahhit firmanın elemanı elbette. Bunlardan sekiz adedi teknik personel. Röportajı okuyanlar için hemen belirteyim; teknik personelin içerisinde, mühendis, mimar, tekniker, kalfa, elektrikçi ve tesisatçı meslek grupları giriyor. Geri kalan 124 arkadaşımız da inşaatların yapımında görev alan işçiler. Bunlar da kalıpcı, demirci, betoncu ve diğer iş gruplarında çalışan arkadaşlarımız. Bunlara ilavetende on beş kişi civarında da duvar ustasını istihdam ettik. Tabi, inşaat ilerleyip ince işlerin çoğalmasıyla birlikte, bu sayıda artışlar olacaktır.

Biraz önce bazı alanlarda programın gerisinde olduğunuzu söylediniz. Bu alanları ve inşaatın genelini düşünürsek iş temposunu yavaşlatan etmenler nelerdir?

Bunların esas sebebi, kış ayının çetin geçmesidir. Takdir edersiniz ki beton dökümü sırasında yağış olması bizi yavaşlattı. İnşaat alanının, fazla yağmur ve kardan dolayı çamur olması da bizi yavaşlatan etmenlerden biri. İnşaat alanına giren araçlar bu konuda hayli zorlandı. Ancak önümüzdeki günlerde havaların düzelmesiyle birlikte geçen aylarda oluşan yavaşlamayı fazlasıyla telafi edeceğiz. Şunu da belirtmekte fayda görüyorum ki bu gecikmeler, çok fazla kayda değer değildir. Bunlar, hemen her inşaatla karşılaşılan rutin zorluklardandır.

Kampüs inşaatı bittiğinde Üniversite olarak ne gibi yeniliklerle karşılaşacağız?

Öncelikle, daha modern, yeni binalara ve tesise sahip olacağız. Çok derli toplu; ama aynı zamanda geniş alana sahip bir kampüs ile karşılaşacağız. Projemiz itibarıyla toplu bir kullanım imkânını, tüm öğrenci, öğretim elemanı ve idari personele sunmuş olacağız. Kampüsümüzün, altyapı olsun elektronik ortam olsun eğitim ve öğretime çok daha elverişli ve günümüzün şartlarına uyan bir sistemde yerleşmiş olacak. Daha havadar ve sakin bir çalışma ortamını tüm kullanıcılara sunacağız.

Şu andaki kampüsle karşılaştığımızda, yeni kampüsümüz biraz şehir dışında kalıyor. Bunun ne gibi handikapları beraberinde getireceğini düşünüyorsunuz?

Öncelikle, şehirlerin dışarıya doğru taşması bir dezavantaj değildir. Şehirler büyüyor, büyüdükçe hem gürültüden uzaklaşmak hem daha modern bir ortamda eğitim öğretime devam etmek bence bir avantaj. Ancak tabii ki ulaşım sıkıntıları olacaktır; ama şunu da belirtmekte fayda var ki bunların hiçbirini çözülemeyecek problem değildir. Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin metro inşaatı bittiği zaman, elbette ulaşımı daha rahat sağlayabileceğiz; ama o inşaat bitene kadar da servislerle ulaşım sorununa çözüm bulmak mümkündür. Artık çoğu üniversite şehrin dışında kalıyor. Kilo metre olarak bakarsanız elbette şehre uzaklığımız yadsınamaz; ancak bu civara yapılacak projelerle çok kısa bir süre sonunda kampüs alanımızın şehrin içinde kalacağını düşünmekteyim. Bu uzaklık, ilk etapta öğrencilere de zor gelebilir; ama eminim

kampüsümüzün kullanılabilirliğini gördükten sonra o aradaki mesafeyi kendilerine dert etmeyecekler.

Çevre düzenlemesi, altyapı ve diğer yan hizmetleri göz önüne alırsak tam olarak ne zaman hazır olabileceğiz?

Elli beş bin metrekare civarında tutan binalarımızın tamamı 2010 yılının ilk üç ayı içinde tamamen hazır olacak. Ancak sizin de bahsettiğiniz çevre düzenlemesi ve altyapı gibi hizmetler açısından tam olarak hazır olabilmemiz biraz zaman alabilecek. Sanıyorum yaklaşık bir yıl içinde de bu problemlerin tamamıyla üstesinden geleceğimizi düşünmekteyim.

Diğer şehir dışındaki üniversitelerde gördüğümüz geniş, sosyal aktivitelerin yürütülebildiği alanlarla burada da karşılaşacak mıyız?

Kampüs alanımızda oldukça geniş çapta bir yeşil alana sahibiz. Bunu en iyi rakamlar anlatır, diye düşünmekteyim. Şöyle ki toplam 450.000 metrekare civarındaki kampüs alanımızın 70.000 metrekaresine inşaat yapacağız. Aradaki fark da yeşil alan olarak kullanılabilir. Bunun dışında çok geniş ve fazla sayıda otopark da projemizin içinde yer almakta. Kampüse giriş-çıkışı sağlamak için yine büyük alanlar planlamaktayız. Üniversitemize yakışır biçimde bir çevre düzenlememiz olacak. Bunların tamamlanmasıyla gerçekten çok geniş bir alanımız olacak. Şu an için 1500 adet sedir ağacı aldık ve diktik. Bunun dışında çeşitli ağaç fidelerinden oluşan bin civarında bitki satın alındı ve dikimine başlandı. Özellikle yaprağını döken ağaçları tercih ettik ki doğanın kendine has güzelliğini yaşayabilelim.

Arazinin yapısı ve konumu hakkında düşünceleriniz nelerdir?

Açıkçası arazi, bizi kolay çalışmaya sevk etmiyor. Biz bunun önüne geçmek için çeşitli hafriyat, kazı ve gerekirse dolgu yapıyoruz. Daha önce Karayolları Genel Müdürlüğü'nün hafriyat malzemesi için kullandığı bir arazinin üzerine inşaat yaptığımız için, çeşitli zorluklarla karşılaşıyoruz. Araziyi iyileştirmek ve inşaatla daha elverişli bir alan yaratabilmek için de az önce bahsettiğim yöntemleri kullanıyoruz.

Yeni kampüsümüzün etrafında bir hayli ilerlemiş inşaatlar ve yapılması öngörülen projeler olduğunu görüyoruz. Bu konu hakkında bizimle neler paylaşsınız?

Yeni imar planına göre, hemen karşıımızda TOKİ'nin "Turkuaz Evleri" adıyla inşaatına devam ettiği ve bitirmek üzere olduğu 6100 konutluk bir proje var. Kampüs alanımızın güneybatı cephesinde kalan yerde de yine TOKİ'nin en az bu büyüklükte bir proje daha yapacağını görüyoruz. Bunlar hayata geçtiğinde kampüsümüzün büyük bir yerleşim alanının tam ortasında kalmış olacak. Kaldı ki Üniversitemizin bu alana yaptığı inşaatlardan var olan çevre olumlu yönde etkilendi. Buradaki yapılaşmalar kendilerine daha dikkat ederek görselliğe ağırlık verdi. Dolayısıyla bu projelerle buradaki ortam daha da renklenecek.

Son olarak Gündem dergisi okuyucuları ve Çankaya Üniversitesi ailesine neler söylemek istersiniz?

Pırıl pırıl bir ortamdaki yeni bir kampüslerinde eğitim öğretim görecektik arkadaşlarıma, çalışmalarını sürdürecektik akademik ve idari personele güzel şeyler vaat ettiğimizi ve vaat ettiğimiz her şeyi hayata geçireceğimizi söylemek istiyorum. Böyle bir ortam ve mekânda bulunmak, mesai harcamak ve eğitim öğretim hayatına katılmak çok zevkli olacaktır. Bu röportajı okuyan sayın okurlara da çevrelerindeki herkese yeni kampüs alanımızda bulunmalarını tavsiye etmelerini isterim.



Kapak Konusu

Ekim 2007



Kasım 2008



Mart 2009



Haziran 2009





Ekim 2007



Kasım 2008



Mart 2009



Haziran 2009

Kapak Konusu

Kasım 2008



Haziran 2009



Kasım 2008



Mart 2009



Haziran 2009

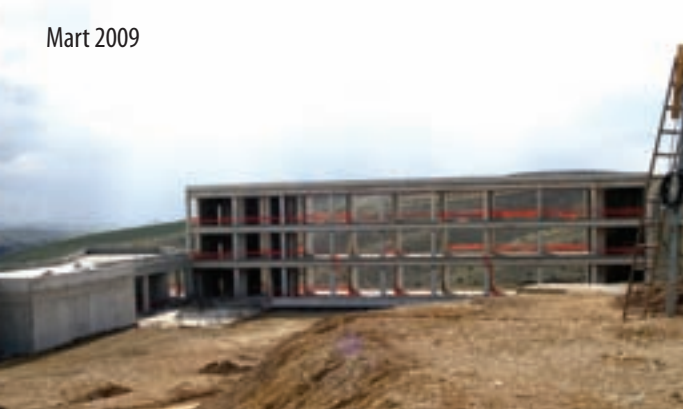


Kapak Konusu

Kasim 2008



Mart 2009



Haziran 2009



Kasım 2008



Mart 2009



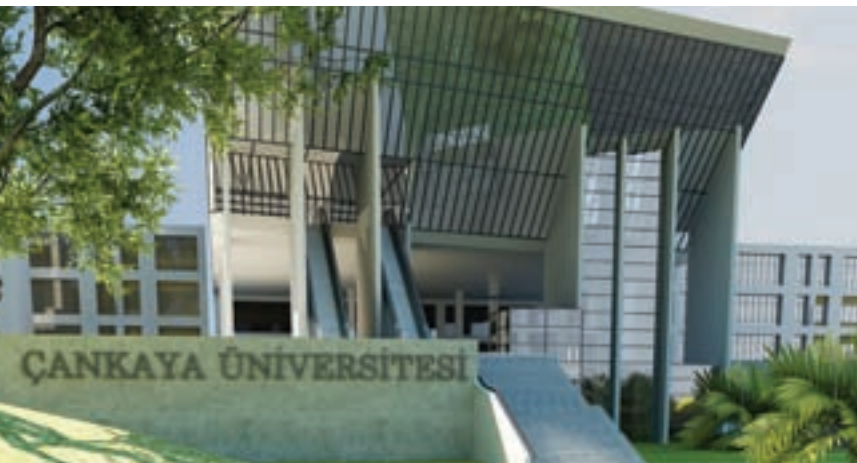
Haziran 2009



Mart 2009



Haziran 2009





Ersin BAŞYILDIZ
Liderlik ve Kariyer Topluluğu Başkanı
Çankaya Üniversitesi Uluslararası Ticaret Bölümü
2. Sınıf Öğrencisi

“KARİYER’İN EKŞİĞİ, İDEALİST AMATÖR VİCDANLAR”

ise tek çıkış yolu yabancı sermayenin kriz nedeniyle yön değiştirmeyip bizi cari açıklarımızla baş başa bırakmaması olacaktır.

Geleceğin genç liderleri ise, bu ekonomik dalgalanmaların şirketlerde ortaya çıkardığı istihdam politikalarındaki karmaşıklığa ve artık artışı kronik hale gelen işsizliğe karşı bireysel içgüdüleri ile çareler aramaktadır. Rekabetin sınır tanımadığı bugünlere krizlere, değişime ve gelişime çare olabilecek vizyon sahibi, donanımlı, becerikli lider adayları aranmaktadır. Lider adaylar diyorum; çünkü istenen özellikler de artık sınır tanımamaktadır. Geçenlerde bir ilanı incelerken dikkatimi çeken bir nokta var. Bir şirkette gelen telefon trafiğini yönetecek, ofis malzemelerinin ve dosyaların takibini yapacak bir sekreterde olması gereken özellikler şuydu: “İngilizce bilen, konusunda tecrübeli, takım çalışmasına yatkın, organizasyon ve planlama yeteneğine sahip, muhasebe bilgisi olan, ofis programlarını kullanabilen, kendini devamlı geliştirmeyi prensip edinmiş, takipçi ve analizci, iletişim yönü güçlü ve diksiyonu düzgün bayan elemanlar... Şirketlerin bu kadar ciddi beklentilere zorlanmasının tek nedeni dünyada artık tek ve en büyük kaynağın insan olduğunun fark edilmesidir. Yani madenlere, teknolojiye ve iş makinelerine verilen değerden daha fazlası artık insanlara verilmektedir.

Kurumlar artık farkında ki bünyelerindeki her eleman şirketin stratejik bir ortağı ve etkeni olduğundan, işe alım sürecinde aranan yetkinlikler ne kadar bulunmuş olsa da asıl önemli olan sonrasında uygulanan test, mülakat ve sınavlardır.

Şirketler tam istedikleri gibi donanımlı adayları işe almakla yetinmiyor; bu elemanları yetenek ve bireysel gelişim programlarına tabi tutup performans ve verimliliği sürekli artırmak için aksiyon

Çankaya Üniversitesi Kariyer Yönlendirme ve Geliştirme Birimi ile Liderlik ve Kariyer Topluluğu tarafından 11,12,13 Mayıs 2009 tarihlerinde düzenlenen “Profesyonel Kariyer Platformu”nun ardından, aldığımız pozitif geri bildirimlerin üzerine, böylesine başarılı bir organizasyona imza atan genç liderlerin geride bıraktıkları, daha öncesindeki beklenti ve kazanımlara dair hedef ve hayallerin altında aslında nelerin olduğunu içten bir yazı ile kaleme almak istedim.

Gelişen teknolojinin etkisiyle gittikçe küçülen dünya, ülke ve insanlarını, birbirleri ile ilişkilerini siyasi, sosyal ve ekonomik açıdan mesafe gözetmeksizin etkilemekte ve yönlendirebilmektedir. Mortgage piyasasına ilişkin kredi faizleri ile ABD’de ortaya çıkan ekonomik kriz, önce ülke içinde son bir yılda 13 bankanın kapanmasına neden olup tüm dünyayı olumsuz etkilemiştir. 1929’dan sonra ikinci büyük ekonomik buhran olarak tarihe geçmeye devam eden ve etkisini sürdüren kriz, büyük yatırım bankalarının stratejilerini, yüksek riskli kredi uygulamalarını ve faiz yapısındaki denge sistemini iflas ettirerek bankacılık anlayışında büyük değişikliklerin yaşanmasına yol açmıştır. Tüketicilerin, kredi faizlerini ödemeye çalışırken yaptığı tasarruf, piyasadaki hareketliliği durgunluğa çevirmiştir. 2002’den bu yana uluslararası likiditenin yoğunluğu içinde büyümeyi ve düşük enflasyon başarısını sürdüren ülkemizde



planları hazırlayarak alanında uzman ve profesyonel çalışanlar oluşturmak için ilgili eğitimlere önem veriyor.

Değişimin içerden açılan bir kapı olduğunu benimsenip 14 Şubat 2008'de kendimizi Üniversitemizde değişim mühendisi olarak tanımlayıp pozitif enerjisini, heyecan ve girişimciliğini takım ruhu felsefesi içinde kullanacak, yenilikçi öğrenciler olarak kurduğumuz "Liderlik ve Kariyer Topluluğu" çatısı altında, girişimcilik ve liderlik üzerine çalışmalar yapan sivil toplum kuruluşlarında sahip olduğumuz organizasyon becerileri ve tecrübelerimiz ile kişisel gelişim, insan kaynakları, liderlik ve kariyer üzerine okulumuzda pek çok eğitim programlarını üyelerimizle bedelsiz olarak sadece geliştirmek ve geliştirmek için paylaştık. Biz öğrencilerin iş hayatının acımasız rekabet ortamını önceden tanıyabilmek, alınacak önlemleri, ihtiyacımız olan gereksinimleri ve yetkinlikleri fark edebilmek için şirketlerin yönetim düzeyindeki uzmanları ile birlikte eğitim ve paylaşım günleri düzenleyip 'Başarılı Kariyer Stratejisi, Girişimcilik ve Farklılaşma, Rekabet Ortamında İnovasyon ve Yenilikçilik, Şirket Liderlerinin Yönetim Tarzları ve Vizyonları, Marka Aşkları, İş Dünyasında Değişim Gündemi ve Teknoloji, Fark Yaratma ve Farkındalık, Yetkinlik Bazlı Mülakat Teknikleri, Etkili İletişim ve Beden Dili, Diksiyon ve Güzel Konuşma' gibi konularda kişisel gelişime yönelik eğitimleri şimdiden aldık ve almaya devam etmekteyiz.

Yukarıda bahsetmiş olduğum tüm bu konuların çıkış noktası olan iş dünyası ile öğrencileri bir araya getiren **"Profesyonel Kariyer Platformu"**, sektörlerindeki ilgili şirket profillerinin günümüz ekonomisindeki yeri, kurulumları, yönetilmeleri, büyümeleri ve tasfiye edilmeleri hakkında birinci ağızlardan bilgi edinebilmek ve söz konusu şirket-

lerde kariyer fırsatı bulabilmek adına iş dünyasının liderleri ile geleceğin yönetici adayları olan üniversite öğrencilerini bir araya getirebilmeyi amaçlamıştır.

"Profesyonel Kariyer Platformu", açılışını **Devlet Bakanı Sayın Zafer Çağlayan, Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir ve OSTİM OSB Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Aydın**'ın yapmış olduğu platformda **"Kariyer ve Başarı Yolculuğu"**nun çeşitli boyutları üzerine yapılan konuşmalar ile ilgili eğitim almak üzere öğrenciler kadar siyasi liderlerden, iş dünyasından, akademisyenlerden ve sivil toplum kuruluşlarından da onur konuklarımızı dinlemek için yaklaşık 400 davetli, Çankaya Üniversitesi Konferans Salon'unda bir arada bulunmuştur.



Profesyonel Kariyer Platform'unda iş ve özel yaşamlarında fark yaratmış, nitelikli, rol-model ilişkisi içerisinde değerlendirebileceğimiz başarılı konuşmacılara ağırlık vererek Vakıfbank, IC Holding, Coca Cola, GYİAD, Microsoft, Avea ve Big Chefs gibi hepsi birer girişimcilik örneği olan kuruluşların yöneticilerini ve kahramanlarını aramızda görmek, başarı hikâyelerini ve stratejilerini dinlemek, hedeflerin ve hayallerin peşinden koşmanın ne kadar önemli olduğunun önemini yaşayarak öğrenen kıymetli konuşmacılarımızdan dinleyerek motive olmak hepimize ilham ve inanç vermiştir. Geleceğe dair isteklerimizi gerçekleştirmek ya da vazgeçmek konusunda son karar tabî ki yine bizim...

Organizasyonun üçüncü gününde ise, Mülakat Teknikleri, Beden Dili, Dış Ticaret ve Photoshop üzerine eğitim alan konuklarımız pratik yapmak anlamında zihinlerinde teknik ve somut verilerle ayrılarak ilgili konularda farkındalıklarını artırmıştır.

Almış olduğumuz geri bildirimler neticesinde, Profesyonel Kariyer Platformu'nda bize destek



olan, "Proje Ortağımız" olarak nitelendirdiğimiz firmalar, kendi şirketlerinin tanıtımını yapabilmış olup kurmuş oldukları stantlarda hedefleri ile örtüşen yeni takım arkadaşlarıyla tanışma fırsatı yakalamıştır. Ayrıca, oturum programlarında kurumlarını ve hedeflerini doğrudan anlatma fırsatı bulmuş, hedef kitlelerini yakından tanımış, yeni ilişkiler kurma imkânını bulabilmiş ve müşteri portföylerini geliştirebildiklerini belirtmişlerdir.

"Profesyonel Kariyer Platformu '09'un içerik ve organizasyon anlamında ayırım yapmaksızın katılmak isteyen herkese bedelsiz olarak sunulması, bu tarz etkinlikleri yakından takip edenlerin de bildikleri gibi, oldukça şaşırtıcı ve kaçırılmayacak bir fırsat olmuştur. Katılımcılarımız kadar basın ve medya kuruluşları da organizasyonumuza büyük önem vermiştir. Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT), Liderlik ve Kariyer Topluluğu öğrencileri ile birebir röportaj yapmış, Sabah, Hürriyet, Habertürk, Milliyet, Zaman, Yenişafak ve Posta gibi yüksek tirajlı gazeteler de etkinliklerimize yer verilmiştir.

Profesyonel Kariyer Platformu '09", geleceğin lider adayları ile profesyonel iş yaşamından katılımcı ve profesyonel eğitimcileri bir araya getirerek başarılı

bir şekilde sona ermiş olup izlerini, gelecek yıl yapacağımıza inandığımız daha büyük organizasyonlara kadar sürdürecektir.



Bizler, henüz üniversite öğrenciler olarak, her defasında daha da az kusurlu, eksiksiz ve faydalı organizasyonları yapmaya çalışırken kâr ya da ödül beklentisinden değil; engel ve hedeflere karşı daha net bir yol haritası çizebilmek, bağlantılar kurabilmek ve hayallerimizi gerçekleştirebilmek için düşüncelerimize ve ideallerimize verdiğimiz değerden ötürü her zaman özenle hareket edip sahip olduğumuz o amatör ruhun ne kadar önemli bir kavram olduğunu profesyonel iş hayatını tanıdıkça fark etmeye



başladık, öğrendik... Profesyonel iş yaşamında kariyer derdi ile yapılan sabah dokuz akşam beş mesai arasında, devamlı profesyonel davranış standartlarına uygun, eleştiriye kapalı, sınırları zorlamadan, pazarlanabilir ve prezantabl olmak zorunda olan kişiliklerin paradigmaların dışına çıkamaması, yani asıl kaygısı patronunu ve çalıştığı şirketi memnun etmeye çalışan bireylerin ruh karartıcı stresli yaşam tarzları içimi zaman zaman acıtmaktadır. Yaşanılan toplum ne kadar özgür ve açık olursa olsun, şu bir gerçek ki bireyler gün geçtikçe bohem olmakta, insanlar kariyerleri dışında özel hayatlarına vakit ayırmakta, oldukça muhafazakârlaşmakta hatta apolitik ve nesnel bireyler haline dönüşmektedir.

Günümüzde eğitim sistemimiz içinde ne kadar yuvarlara çıkılırsa o kadar dar bir bilgi alanıyla sınırlanmaktayız. Lisedeyken alan seçimi, üniversitede bölüm tercihi, yüksek lisansta bölümün barındırdığı konu seçimi... Uzmanlaştıkça alanınızda sözde liderlerin her dediğini kabul eden ezberci bireyler ortaya çıkmakta, bu da bir şeyleri keşfetme, geniş bakabilme, heyecan duyma özelliklerini kaybettirebilmektedir. Uzmanlaşmak yoksa teslim olmak mıdır bilmiyorum; ama tembelliği beraberinde getirmesi büyük olasılıktır, çünkü alanınızın gerekliliklerine uymak çalışkanlık değildir. Uzmanlara ve sözde profesyonel iş hayatına karşı esas anlatmaya çalıştığım şey, aradıkları iş gücü ve kariyer sahibi elemanların, elbette kendileri de dâhil olmak üzere, kendisine, ailesine, toplumuna ve diğer toplumlara karşı profesyonelleşmiş faaliyetlerinin özünde olması gereken, "sevgi dolu ve özenli" olarak tarif ettiğimiz o "amatör ruhu" her zaman koruyan kişilerden oluşmasıdır. Bunun hayati öneme sahip, insan odaklı pozitif değişimlere yol açması gerektiğini düşünüy-

yorum. İnsanın kendisinden yapması beklenen şeyi yapmak yerine bunu niye yaptığını, bundan kimin yarar sağlayabileceğini ve kendi kişisel projeleri ve düşünceleri ile nasıl bir bağlantı kurabildiğinin farkında olabilen, "idealist amatör vicdanları" ile var olması gerektiğine inanıyorum.

Bizim, genç liderler olarak, başarının madde yerine insan odaklı yatırımlarla mümkün olabileceğini, şirketlerin "insan kaynakları departmanlarının" elemanlarını istenilen format için işlenebilir ve üretken hale gelebilir sadece birer materyalden ibaret olarak görmeyip topluma karşı etik, sosyal sorumlu ve sürdürülebilir bir dünya ve insanların kaliteli yaşam tarzlarını hedeflemeleri için bu bilincin kazandırılması yönünde çalışma ve projeler üretmeye devam etmemiz gerektiğine inanıyorum.

Tüm öğrenci arkadaşlarıma hatırlatmamda sakınca görmediğim naçizane düşüncem, gelecek neslin karşılaşacağı sorunlara yönelik değişimi gerçekleştirecek olan biz gençlere büyük sorumluluğun düştüğüdür. Sorunlarımızı üstümüze vazife almamız gerektiği, bundan yirmi yıl sonra yapmadığımız şeylerden dolayı pişman olmamak adına duyarlı davranmakta cesur olmamız gerektiğidir. Ünlü yazar Gorki'nin de demiş olduğu gibi "geçmişin arabaları ile hiç bir yere gidemezsiniz!" Bu söz ile harekete geçip binlerce kilometrelik yolculuğun sadece bir adımla başladığını fark edip değişime önderlik etmeli ve bu yöndeki fikirlerimizi beraber harekete geçirebilmeliyiz. Unutmamalıyız ki "aksiyon olmadan vizyon sadece bir hayal; vizyon olmadansa aksiyon bir aktivite olarak kalacaktır. Vizyon ve aksiyon dünyayı birlikte değiştirebilir".



Arınç Köktürk
Yapay Zeka ve Robotik Topluluğu Başkanı
Çankaya Üniversitesi Bilgisayar
Mühendisliği 2. sınıf öğrencisi

ROBOÇANKAYA 2009

Etkinlikleri" ni öncesi ve sonrasıyla anlatmaya çalışacağım.

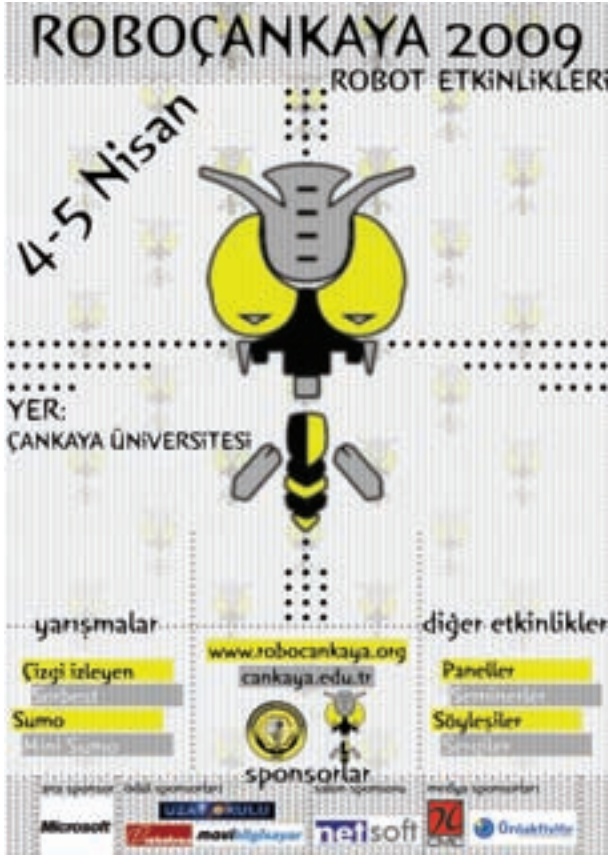
RoboÇankaya 2009 Robot Etkinlikleri, geçtiğimiz sene ilkinizi düzenlediğimiz RoboÇankaya Robot Etkinlikleri'nin ikincisi olarak düzenlendi. İki senedir düzenlenen RoboÇankaya Robot Etkinlikleri, Türkiye'de az sayıda gerçekleştirilen robot etkinliklerinden biri olarak marka haline geldi. Türkiye'de düzenlenen diğer robot etkinliklerinden bazıları; M.E.B. Robot Yarışması, O.D.T.Ü. Robot Günleri ve İTÜRO Robot Olimpiyatları'dır. Geçen iki yıla baktığımızda, ilk yıl Ankara genelinde düzenlediğimiz etkinlik bir gün sürmüştü ve çeşitli sunumların yapıldığı etkinlikte yarışmacıların yalnızca Serbest Kategori'de projelerini sergilemiş olduğunu görüyoruz. Bu sene ise Türkiye genelinde düzenlediğimiz etkinlik, iki gün sürmüştü ve bu iki gün boyunca paneller, söyleşiler, robot şovları ve sunumların yanı sıra Serbest Kategori, Çizgi İzleyen, Sumo ve Mini Sumo kategorilerinde robot yarışmaları ile robotik ve teknoloji dolu anlar yaşanmıştır. Bu da etkinliğimizin her geçen sene daha güzel ve geniş kapsamlı hale geldiğinin bir göstergesidir. Aldığımız olumlu tepkiler ve destekler doğrultusunda, önümüzdeki senelerde de kaliteli, geniş kapsamlı ve ses getiren etkinliklere topluluk olarak imza atmak istiyoruz.

RoboÇankaya 2009 Robot Etkinlikleri' ne yönelik hazırlık çalışmalarımız aylar öncesinden başladı. Topluluk Başkanı olarak, en az geçen seneki kadar güzel ve kaliteli bir etkinlik düzenlememiz gerektiğine inanıyordum ve topluluk üyesi arkadaşlarımız ile çalışma planımızı bu doğrultuda oluşturduk. Öncelikle etkinlik tarihi, etkinlik içeriği ve etkinlik alanının belirlenmesi çok önemliydi; çünkü bunlara paralel olarak etkinliğe ayrılacak bütçe, etkinlik için bulunacak sponsorlar, etkinlikte konuşacak konuşmacılar ve etkinliğin duyurulması gibi konular da önem kazanacaktı. Türkiye genelinde düzenleyeceğimiz etkinlik için gerekenlerin ve karşılaşacağımız zorlukların fazla olacağını bilerek çalışmalarımıza başladık.

RoboÇankaya 2009 Robot Etkinlikleri' ne sponsorluk anlamında destek vermeleri için birçok şirket ve firma ile görüştük. 2009 yılında yaşanan krizi bahane göstererek çoğu şirket destek vereme-

Yapay Zekâ ve Robotik Topluluğu, "Akademik program dışında ders dışı etkinliklerle yapay zekâ ve robot sistemlerinin tasarım ve uygulamalarını teşvik etmek; çeşitli uzman disiplin alanlarında kazanılmış bilgi ve becerilerin takım çalışması ve birlik ruhuyla topluluk üyeleri arasında paylaşımını sağlamak" amacıyla kurulmuştur. 2006 yılında Üniversitemiz öğrencilerinden Çağrı Erdoğan (Çankaya Üniversitesi - Bilgisayar Mühendisliği 3.sınıf) tarafından kurulan topluluğumuzda, 2008 yılı itibarıyla Topluluk Başkanı olarak görevde bulunuyorum. Üniversitemiz tarafından en çok destek verilen topluluklardan bir tanesi olan Yapay Zekâ ve Robotik Topluluğu, hem Üniversitemiz içinde hem diğer üniversiteler tarafından bilinen bir topluluk. Üç senedir aktif olan topluluğumuzun Topluluk Yönetim Kurulu ve üyeleri sayesinde çalışmalarına ileride de devam edeceğine inanıyorum.

Topluluğumuzun kurulduğu günden bugüne yapmış olduğu birçok çalışma ve düzenlemiş olduğu birçok etkinlik bulunuyor. Şu an için çalışma ve etkinlikler genelde robotik üzerine olsa da önümüzdeki dönemlerde yapay zekâ alanında da çalışmalarımızı sürdüreceğiz. Yapay Zekâ ve Robotik Topluluğu olarak 4-5 Nisan 2009 tarihlerinde düzenlediğimiz "RoboÇankaya 2009 Robot



yeceğini söylese de Microsoft başta olmak üzere, Uzay Okulu, Robotsan, Mavi Bilgisayar, Üniaktivite, Orta Kantin, Netsoft ve CMC Bilişim hazırlık sürecinde ve etkinlik boyunca desteklerini bizden esirgemeyerek etkinlik destekçimiz oldu. Sponsorlarımızı ana sponsor, salon sponsoru, ödül sponsorları, medya sponsorları ve site sponsoru olarak belirledik. Verilen bu destekler sayesinde, üniversite öğrencileri olarak çalışmalarımızın sonucunda bir şeyleri başardığımızı göstermiş olduk. Bu gelişmeler ayrıca, Üniversitemizin bize olan güvenini de artırmış oldu.

Sponsorluk kadar önemli bir diğer konu ise, etkinlik boyunca katılımcılara çeşitli robotik ve teknolojik bilgiler vererek görsel sunumlar-şovlar ile bu bilgilerini destekleyecek kimi konuşmacıları aramızda görebilmektir. Konuşmacılarımızın kendi alanlarındaki uzmanlığına ve yapılacak konuşmaların da ilginç ve kaliteli olmasına özen gösterdik. Çalışmalarımız sonrasında RoboÇankaya 2009 Robot Etkinlikleri'nde; Rıdvan Yılmaz (Uzay Okulu), Robotsan Ekibi, Prof. Dr. Kemal Leblebicioğlu ve Ekibi, Emrah Yılmaz (PDI-ERKOM A.Ş.), Cerberus Robot Futbol Takımı Ekibi, Ömer Çelik (RobotTürk) ve Çankaya Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ziya Burhanettin Güvenç bizleri kırmayarak bizlerle birlikte oldular. Büyük ilgi çeken sunumlar;

- Uzay Okulu Projesi ve Çalışmaları (Rıdvan Yılmaz (Uzay Okulu))
 - Robotsan' ın Robot Alanındaki Çalışmaları ve Workshop (Robotsan Ekibi)
 - İnsansız Denizaltı Projesi (Prof. Dr. Kemal Leblebicioğlu ve Ekibi)
 - Robotların Geleceği (Emrah Yılmaz (PDI-ERKOM A.Ş.))
 - Robot Futbol Takımı (Cerberus Robot Futbol Takımı Ekibi)
 - RobotTürk ve Robotlar Hakkında (Ömer Çelik (RobotTürk))
 - Nanoteknoloji ve Robotlar (Çankaya Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ziya Burhanettin Güvenç)
- konuları üzerine gerçekleştirildi.



Çeşitli seminer, söyleşi, panel ve robot şovlarının yanı sıra Serbest, Çizgi İzleyen, Sumo ve Mini Sumo olmak üzere 4 farklı kategoride robot yarışmaları ile katılımcılara robotik ve teknoloji dolu iki gün yaşattığımızı düşünüyorum. Etkinlik web sayfasından 200'ün üzerinde proje kaydının yapıldığı etkinlikte 120 proje yarıştı, hem üniversite hem lise öğrencilerinin geliştirdiği projeler büyük beğeni topladı. Etkinliğe projelerle katılan çeşitli üniversite ve liselerden bazıları;

- Kayseri Hürriyet Endüstri Meslek Lisesi
- İskitler Anadolu Meslek Lisesi
- Kırıkkale Üniversitesi
- Ankara Üniversitesi
- Özel Yavuz Sultan Fen Lisesi
- Gazi Üniversitesi
- Zile Endüstri Meslek Lisesi
- Özel Arı Koleji



- Güvercinlik Endüstri Meslek Lisesi
- TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi
- Gazi Üniversitesi
- Hacettepe Üniversitesi
- Atılım Üniversitesi
- Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü
- Bilkent Üniversitesi
- Orta Doğu Teknik Üniversitesi
- Süleyman Demirel Üniversitesi
- Fatih Üniversitesi
- Balıkesir ATL
- Sındırgı METEM

şeklinde sıralanabilir. 4 farklı kategoride dereceye giren projelere çeşitli ödüllerin verildiği etkinlikte dereceler,

1. Serbest kategori | 1. Atılım Üniversitesi – 2. Atılım Üniversitesi – 3. İskitler Anadolu Meslek Lisesi

2. Çizgi İzleyen kategori | 1. İskitler Anadolu Meslek Lisesi – 2. İskitler Anadolu Meslek Lisesi – 3. İskitler Anadolu Meslek Lisesi

3. Sumo kategorisi | 1. Kırıkkale Üniversitesi – 2. Süleyman Demirel Üniversitesi – 3. Gazi Üniversitesi

4. Mini Sumo kategorisi | 1. T.O.B.B Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi – 2. O.D.T.Ü – 3. Süleyman Demirel Üniversitesi olarak belirlendi.

RoboÇankaya 2009 Robot Etkinlikleri, Çankaya Üniversitesi Konferans Salonu ve fuayesi ile Öğrenci İşleri önünde gerçekleşti. Çizgi İzleyen Kategorisi'ndeki projeler Öğrenci İşleri önüne hazırlanan özel çizgi izleyen pistinde yarıştı. Serbest Kategori projeleri Konferans Salonu fuayesinde sergilenirken Sumo ve Mini Sumo Kategorisi'ndeki yarışmalar, Konferans Salonu sahnesinde gerçekleştirildi. Robot yarışmaları haricindeki sunumlar, paneller vb. diğer etkinlikler de yine Konferans Salonu'nda yapıldı. Serbest Kategori haricindeki robot yarışmalarında, bu deneyimi ilk kez yaşayan topluluğumuzla birlikte O.D.T.Ü Robot Topluluğu'na üye bazı arkadaşlarımız hakemlik yaptı. Serbest Kategori jürileri ise, Prof. Dr. Kemal Leblebicioğlu, Robotsan Ekibi ve Ömer Çelik oldu. İki gün süren etkinliğin sunuculuğunu ise Çağrı Erdoğan yaptı.



İki gün süren etkinlik sonunda 4 farklı kategoride dereceye giren proje ekiplerine plaket ve çeşitli ödüller, etkinlikte sunumlarıyla bizleri yalnız bırakmayan konuşmacılarımıza plaket, katılımcıların hepsine ise "RoboÇankaya 2009 Robot Etkinlikleri Katılım Belgesi" vererek 2008 yılında başlattığımız Türkiye' deki robot etkinliklerinin Çankaya Üniversitesi ayağı serisinin 2. sini başarıyla tamamladık.

Düzenlemiş olduğumuz etkinlik basında da geniş bir yer buldu. TRT başta olmak üzere, çeşitli haber

kanallarında, gazete ve dergilerde "RoboÇankaya 2009 Robot Etkinliği" adını görmek gerçekten çok sevindirici. Bu tür olaylar hem Üniversitemiz için harika bir tanıtım imkânı hem biz öğrencilerin kendilerini geliştirmeleri, tecrübe kazanmaları için mükemmel bir fırsat sunuyor.

Üniversitemizin de her konuda bizlere desteğini sunması, böyle bir etkinliğin altından kalkabilmemiz açısından çok önemliydi. Başta Mütevelli Heyeti olmak üzere, Rektör Prof. Dr. Ziya Burhanettin Güvenç'e, Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Yahya Kemal Baykal'a, Genel Sekreter Yrd. Doç. Dr. Cem Karadeli'ye, Topluluk Danışmanı Prof. Dr. Mehmet Reşit Tolun'a, Kültür Hizmetleri Müdürü Melis Fırat'a, Basın ve Halkla İlişkiler Müdürü F. Besim Kavukçu'ya, Donatım Müdürü Nazmi Battal'a, etkinliğe hazırlık sürecinde her an bize desteklerini sunan ve isimlerini yazamadığım herkese Yapay Zeka ve Robot Topluluğu adına teşekkür ediyorum. Ayrıca Topluluk Başkanı olarak topluluğumuzun Yönetim Kurulu'na ve üyelerine de böyle güzel bir etkinlikte önemli görevler üstlendikleri için teşekkür ederim.

RoboÇankaya 2010'da görüşmek dileğiyle...



Dr. A. Turan ÖZTÜRK
Çankaya Üniversitesi
İnsan Kaynakları Daire Başkanı

İŞ YERİNDE PSİKOLOJİK YILDIRMA (MOBBİNG), ETKİLERİ VE SONUÇLARI

1. GİRİŞ

Çalışma hayatında içinde, iş yerindeki çalışanlar arasında zaman zaman çatışma yaşanmaktadır. Çatışma iyi yönetildiğinde, kurumsal hedef ve kişilere zarar vermediğinde yararlıdır. Ancak, takip eden paragraflarda açıklandığı gibi, çatışma; psikolojik bir yıldırmaya, iş yerinde çalışan ve yöneticilere yönelik alçaltıcı ahlak dışı eylemlere dönüştüğü anda ciddi sıkıntılar yaratır ve kaotik bir ortam oluşturur. Duygusal bir saldırı olarak tanımlanabileceğimiz psikolojik yıldırmının sebepleri arasında; bozuk kişisel özellikler, iş ortamı, örgüt yapısı, denetimsizlik, çalışanlarla olan iletişim, yönetimin çalışana karşı tutumu ve çalışanın işine karşı tutumu sayılabilir.

2. PSİKOLOJİK YILDIRMA (MOBBİNG) NEDİR?

Ülkemizde İngilizce "mobbing" kavramına tam karşılık gelen Türkçe kelimeler; "psikolojik yıldıрма, duygusal baskı, zorlama, psikolojik şiddet"tir. Tacizin sözlük anlamı ise, "tedirgin etme, rahatsız etmedir" (TDK Türkçe Sözlük, 2005:1882). Psikolojik şiddet; duygusal taciz, yıldıрма, psikolojik baskı, psikolojik terör, duygusal saldırı anlamına gel-

mekte ve kullanılmaktadır. Mobbing, İngilizce'de "mob" kökünden gelen aşırı şiddete yönelmiş kalabalık anlamındaki sözcüğün eylem biçimi olan birine karşı baskı, terör, saldırı uygulama olarak ifade edilmektedir (Yüçetürk, <http://www.aib.edu.tr>). Mobbing kavramı ilk olarak 1960'lar da hayvan davranışlarını inceleyen etnolog Konrad Lorenz tarafından bazı hayvan hareketlerini tarif etmek için kullanılmıştır. Lorenz bu kavramı "büyük bir hayvanın tehdidine karşı, daha küçük hayvan gruplarının gösterdiği tepki"yi ifade etmek amacıyla kullanmıştı. Daha sonraları çocukların okullarda birbirlerine karşı hareket tarzını inceleyen İsveçli Doktor Heinemann da aynı terimi "bir grup çocuğun, tek bir çocuğa karşı yıkıcı hareketlerini" açıklamak için 1972'de kullanmıştır. Mobbing kavramı duygusal taciz anlamında ilk olarak 1984'de İsveç'te "İş Hayatında Güvenlik ve Sağlık" konulu bir raporun içinde Heinz Leymann tarafından ortaya atılmıştır. İşyerinde duygusal taciz çok eskiden beri varolan bir durum olmasına karşın, 1984'te yazılan bu rapor için araştırmaların başladığı 1982 yılına kadar gündeme bilimsel olarak getirilmemiştir.

Türkçede de son zamanlarda sıkça kullanılmaya başlayan bu kavrama göre; işyerlerinde belirli bir kişiyi hedef alıp onu dışlamaya çalışarak, ona, yöneticilerin "işe yaramaz damgası"nı vurdurmak "mobbing"; bu eylemi yapanlar ise "mobber" olarak isimlendirilmektedir (Pulur, 2005). İşletmelerin yönetim anlayışındaki gelişmenin yanında çalışma hayatı ve iş barışını bu derece olumsuz etkileyen, verimliliği önemli ölçüde düşüren "psikolojik şiddet" olarak adlandırabileceğimiz faktör; kavram olarak henüz gündelik dildeki yerini almamıştır. Avrupa ülkelerinin çoğunda işyerinde psikolojik şiddet bilinci çok fazla yaygınlaştığı gibi, İsveç, Norveç, Finlandiya ve Almanya gibi ülkeler psikolojik şiddetin yasal olarak adını koymak amacıyla, duygusal refahı da kapsayan, önleyici ve koruyucu mesleki güvenlik yasalarını yürürlüğe koymuştur (Noa Davenport ve diğerleri, 2003:10). Türkiye'de de Borçlar Kanunu'nun 417. maddesinde yapılan değişiklik mobbing hukuk yazınımıza girmiştir.

Her taciz mobbing değildir. Bir tacize mobbing denilebilmesi için; kasıtlı olması, süreklilik ve sistemlilik niteliklerini taşıması gerekmektedir. Psikolojik yıldırma, duygusal bir saldırdır. Çalışana saygısız, alçaltıcı, kötü niyetli saldırgan davranışlar üstü veya çalışma arkadaşları tarafından belirgin veya ima yoluyla uygulanmaktadır. Yıldırma davranışlarını uygulayan saldırgan, etrafındaki insanları da yanına alarak (beklenen ahlaki birliktelik yerine) çatışma ortamı yaratmakta ve yıldırıcı davranışlarını bir kişiye ya da bir gruba sürekli olarak uygulamaktadır. Tekrar eden bu davranışlar zamanla artarak devam eden mağdurun zihnini bulandırıcı kendisi ile uğraşmasını sağlayıcı, suçluluk duygusu yaratıcı ve sonuçta psikolojik olarak zarar verici davranışlara dönüşmektedir. Araştırma sonuçlarına göre; yıldırıcı davranışlar sonucunda mağdurun istifası, psikolojik tedavi ve intihar eğilimleri görülmektedir. Mağdurun yaşadığı psikolojik rahatsızlığa vücudu fiziksel tepki vermektedir. Depresyon, panik atak, travma sonrası stres bozukluğu, yersiz korkuların oluşması ve psikosomatik rahatsızlıklar yıldırıcı davranışlar sonucu görülebilen durumlardır.

3.İŞ YERLERİNDE MOBBİNG DAVRANIŞ SEBEPLERİ VE ETKİLERİ

Örgüt içerisinde çalışanlar üzerinde bir takım hoş olmayan politikaların uygulanması, etik olmayan

davranışlarının gerçekleştirilmesi sonucu psikolojik terörün ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Kimi zaman da çalışan, yenilikçi, kendisine verilen görevleri görev tanımlarına ve mevzuata uygun olarak yapmaya çalışan amir ve işgörenler, psikolojik tacizin (yıldırmanın) hedefi olur. Örgüt yapısının küçülmesi-büyümesi ve yeniden yapılanması gibi etkenler de psikolojik terörün oluşmasına zemin hazırlar. Örgüt pozisyonlarının belirlenmesinde yapılan değişiklikler çalışanlar arasında sorunların çıkmasına, yetki dağılımı sonucunda birtakım kişilerin beklentilerine uygun gerçekleşmeyen olaylar ortamın gerilmesine, kırgınlıkların artmasına, isteksizliklerin çoğalmasına ve motivasyonun hızla düşmesine sebebiyet vermektedir. Böyle ortamlardan en az zarar ile kurtulmak yöneticilerin yeteneklerinde saklıdır.

Psikolojik terörün ortaya çıkıp bir virüs gibi örgütteki bütün organları sarmasında etkin olan belli başlı faktörler bunlardır. Bu etkenlerin tespit edilip ortadan kaldırılması ya da en aza indirilmesi kurumun sağlıklı işlemesi açısından önemlidir. Günümüz liderlerinin özellikleri arasında duygusal zekâ ön plana çıkmaktadır. İş yaşamında duyguların daha öncelikli olduğu ve duygusal zekâ yönünden gelişmiş olan kişilerin kendilerini ve işlerini sağlıklı yürütebilmesi konusunda daha kontrollü oldukları bir gerçektir. Bu nedenle duygusal zekâsı gelişmiş yöneticilerle çalışılan ortamlarda psikolojik terörün olma olasılığı diğer ortamlara nazaran daha azdır.

Her işletmenin belirli bir vizyonu vardır. Bu vizyona ulaşılması için belirli stratejik planlar yapılmakta ve bu planlar uygulanarak istenen hedeflere zamanında ulaşılması düşünülmektedir. Ancak bu hedeflerin uygulanmasında başrollerde etkili olanlar kurum çalışanlarıdır. Kurum çalışanlarının motivasyonu, hırsı, ekip çalışmasındaki başarıları işletmenin gelişmesine neden olabilmektedir. Bu nedenle kurum içerisinde yaşanan olumsuz olaylar, sadece bir ya da iki kişi ile sınırlı kalmamakta ve dolaylı olarak bütün kurum çalışanlarını olumsuz etkilemektedir.

Bu nedenle psikolojik şiddetin kurum çalışanlarına etkisi azımsanmamalıdır. Psikolojik terörü uygulayan kişi sayısı (mobber) birden fazladır ve anılan kişilerin bolca zamanı vardır. Genellikle utanma duyguları yoktur; fakat teröre maruz kalan kişi

sayısı birdir. Bir ya da iki kişinin psikolojik etkilendiği zannedilen olaylar sonucunda çevresindeki birçok kişi olumsuz etkilenebilmekte ve uzun bir süre motivasyon düşüklüğü yaşanmaktadır. Bunun için en masum hali ile bireylerin saygısız ve kaba davranışla karşılaşmaları ile başlayan, zamanla örgüt içerisinde görmemezlikten gelinerek göz yumulmaya devam ettiğinde işten çıkmaya zorlanması kadar giden katlanılması mümkün olmayan süreçtir. En genel ifade ile kişiyi iş yaşamından dışlamak amacıyla yapılan kasıtlı davranışlardır. Kurum içindeki psikolojik terörün çalışanlar üzerine bireysel etkileri daha öncede belirttiğimiz gibi stres, duygusal rahatsızlıklar, dikkat eksikliğinden kaynaklanan kazalar, sakatlıklar, kimlik kaybı gibi tedavisi uzun sürebilecek ve tekrar eski sağlıklı konumuna çok zor gelebilecek sorunlardır. Bu tür etkilerden kurtulmak sağlıklı kişiliğe tekrar kavuşmak amacıyla başlanılan ilaç tedavileri, psikolojik teknikler, hastane- doktor masrafları, işsizlik, iş arama gibi etkenler parasal boyutunu oluşturmaktadır.

Çalışanların bireysel olarak yaşadıkları sıkıntılar sadece bu boyutta kalmamaktadır. Aile fertleri ile birlikte yaşanan sıkıntılar, eş ve çocukların yaşadığı olumsuzluklar, özellikle erken yaşlarda çalışma hayatına olumsuz bakış açısına sahip olmaları ilerleyen dönemlerde iş hayatına ön yargı ile yaklaşımlarına neden olabilir. Ailelere yüklenen bu tür sorunların aşılması ile ilgili mali yükte katlanılması mümkün olmayan diğer bir boyutunu ortaya çıkarmaktadır. Aynı zamanda kuruluşlara yüklenen maliyetlerde azımsanmayacak boyutlardadır. Şirket itibarına şirket kültürüne verilen zarar, stres ve her an kendi başına gelebilecek korkusu kurumun sağlıklı işleyişini etkilemektedir. Sadece bu boyutu ile de sınırlı kalmamakta ve sosyal maliyet yanı sıra, mali yönden de kurumun kaybı, tahmin edilemeyecek ölçüde işletmeyi olumsuz etkilemektedir.

Kurumlar içerisinde psikolojik teröre maruz kalan kişilerin sayısının fazlalığı topluma maliyetini de artırmakta, toplum içinde mutsuz, motivasyonsuz, sorunlu, stresli, daima arayış içerisinde olan, sabırsız, kendine güveni olmayan, kişiliğini kaybetmiş insan sayısının her geçen gün artmasına neden olmaktadır. Bunlar toplum içerisindeki sağlıklı bireyler içinde risk teşkil etmektedir.

Farklı iş kollarında görülebilen, işletme çalışanlarını nasıl ve hangi konularda etkisi altına alabilece-

ği tam olarak bilinmeyen mobing, zamanla kurtulması mümkün olmayan çok sayıda problemin ortaya çıkmasına neden olmaktadır. İşletmelerde sosyal bir hastalık olarak nitelendirebileceğimiz virüsün girmesi ve tedbir alınmadığı takdirde üretmesi sonucunda işletme büyük yara alır. Başarının en önemli özelliklerinden birisi iletişim ve bunun doğal sonucu olarak ekip çalışmasıdır. İletişim çalışma koşullarının geliştirilmesi adına öğrenilebilir ve geliştirilebilir özelliktir. İşletmelerde belirlenen hedeflere ulaşılması için çalışanların sürekli iç içe olmaları ve beyin fırtınası gerçekleştirerek yeni projeler ortaya koymaları etkin bir iletişimin sonucudur. Fakat iş yerlerindeki duygusal taciz etkisi, çalışanlar arasında ciddi iletişim sorunlarının ortaya çıkmasına ve hatta iletişimin tamamen kopmasına neden olmaktadır. Bunun sonucunda yapılan işin niteliğinde düşüşler olabilmekte, çalışanların birbirleri ile uğraşmalarından kaynaklanan dedikodu ortamları artmakta, amaçsız ve isteksiz çalışan personel sayısında hareketlilik yaşanmaktadır. Şikâyetlerin sayısındaki artışlar, çalışanların kendi aralarında ya da amirlerine karşı güven eksiklikleri, gerçekleştirilecek etkiler arasındadır. Hukuki süreçlerin başlamasından kaynaklanan maliyetler, sigorta talepleri, tazminatlar farklı açıdan içinden çıkılması mümkün olmayan sürecin başlamasına neden olmaktadır. Görüldüğü gibi maddi ve manevi zararları çok fazladır. Açılan davalar sonucunda "insan hakları ihlali" nedeniyle zarar görme gerekçesiyle işverenlerin ödemek zorunda oldukları yüklü tazminatlar mobbingin ciddiyetini gözler önüne sermektedir (www.paradox.org).

Geçmişten günümüze, hemen hemen bütün işletmelerde bu tür olayların yaşandığı; fakat o günün şartlarında pek dikkate alınmadığı bir gerçektir. Ancak günümüzde her geçen gün ağırlaşan yaşam şartları, iş ortamı dışında stres atacak ortamların ya da bu ortamlarda geçirilecek zamanın azalması çalışanları psikolojik yönden yıpratmaktadır. Bu nedenle her geçen gün psikolojik rahatsızlıkların sayısı artmakta bununla birlikte bu tür rahatsızlıklara yakalananların yaşları da gün geçtikçe düşmektedir. Geçmiş yıllarda işletmelerde yaşanan bu tür olaylar insanların psikolojik yapılarını çok fazla etkilemeden hoşgörü ile karşılanabilen birçok olay günümüzde ciddi boyutlarda sorun olabilmektedir.

Eğitim sistemindeki çarpıklardan dolayı her ne kadar insanlar sevdikleri işte çalışmıyor olsalar da işinde kendini geliştirme çabası içerisinde olanlar ve genellikle işini sevenler psikolojik baskı altındadır; çünkü bu kişilerin hem eğitim hem çalışma süresince verdikleri emek küçümsenemez. Psikolojik baskı karşısında sessiz direnmesi, kolay kolay pes etmemesi, çektiği sıkıntıları kendi içinde saklaması işe duyduğu güven ve işine karşı beslediği güçlü bağlılıktandır. İşine duyduğu güven ve sevgi sonucu bu tür olumsuzluklarla başa çıkmaya çalışmak sağlık problemlerini de beraberinde getirir. Ağlama krizleri, uykusuzluk, dengesizlik ve hassaslık karşılaşılabileceği psikolojik sorunlardır. İlerleyen zamanlarda ise tansiyon, mide-bağırsak problemleri, kilo problemleri, sürekli uykusuzluk, alkol ya da ilaç kullanımı gibi sağlık sorunlarını yaşamak mümkündür. Bu tür sorunları yaşayanların bu ortamlarda bulunmaya devam etmeleri sonucunda ise panik atak, kalp krizleri, şiddetli depresyon gibi sorunlarla iş yapamaz hale gelmeleri kaçınılmazdır. Görüldüğü gibi motivasyonu, yaratıcılığı, duygusal zekâsı ve IQ derecesinin yüksekliği ile başlanılan çalışma hayatı süreci insanların gaddarca davranışları sonucu olumsuzlukla noktalanmaktadır. (Selimoğlu, e-dergi).

Mal ve hizmet sektöründe yaşanan rekabet, insan kaynaklarında da kendini göstermektedir. İşletmelerde çalışabilmek için sadece diplomanın yeterli olduğu dönemler çok eskilerde kaldı. İş ilanlarında istenen özellikler bireylerin duygusal zekâlarının ön plana çıktığını göstermektedir. Yetenekli insanlar işe almak, işte tutmak ve yetiştirip eğitmek, alışkanlıkları değiştirebilecek güçte olabilmek rekabet edebilmek için gereklidir (Stephen R.Covey, 2005: 290). Aslında çalışanlar arasında yaşanan psikolojik terörün temelinde yatan en önemli konu, alışkanlıkların kolay kolay bırakılamamasından kaynaklanmaktadır. Apollo 11'in Ay'a yolculuğunu gösteren filmde yolculuğun hangi evresinde daha fazla güç ve enerji harcadığı sorulduğunda görülmektedir ki en fazla güç ve enerji dünyadan ayrılma sırasında harcanmıştır. Yani yolculuğun ilk birkaç milinde harcanan enerji sonraki yarım milyon mil boyunca harcanandan fazladır. Dünyanın yerçekimi, iyice yerleşmiş alışkanlıklar, genetik, çevre, ana-baba ve diğer önemli kişilerce programlanmış eğilimlerle karşılaştırılabilir. Dünya atmosferinin ağırlığı ise, parçası olduğumuz daha geniş toplumsal

ve kurumsal kültürlerle karşılaştırılabilir. Bunlar iki etkili güçtür ve kalkışı gerçekleştirmek için bu iki kuvvetten daha güçlü bir iç iradeye sahip olmamız gerekir (Stephen R.Covey, 2005: 361). İç iradeye sahip olduğumuz noktada eski alışkanlıklardan kurtulup her konuda değişim gücünü geliştirebiliriz. Tabii ki değişime uyum sağlayan işgücü sayısı parmakla gösterilebilecek kadar azdır. Bu nedenle işletmelerde kişisel gelişimi gerçekleştirmiş, değişime uyum sağlayan çalışan kurum içinde psikolojik terör kurbanı olmak için en güçlü adaydır.

İşyerlerinde bireye karşı psikolojik terör uygulamasının tek nedeni, değişim gücü değildir. İş doyumsuzluğu, olumsuz iş çevresi gibi örgütsel faktörler gösterilebilir. Yöneticilerin liderlik davranışı, rol çatışmaları, sosyal ortam yetersizlikleri gibi örgütsel koşullar etkili olmaktadır. Hiyerarşik yapı, örgüt içi iletişimin yeterli olmaması, örgütte oluşan çatışmaların önlenememesi, şikâyetlerin yönetim tarafından kabul görerek çözüm bulunamaması gibi ortamlar psikolojik terörün ortaya çıkmasına zemin hazırlar.

4.İŞ YERLERİNDE ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER VE SONUÇ

Çalışanların üretken, verimli ve çalışkan olabilmeleri ve hatasız iş yapabilmeleri için ortamın huzuru çok önemlidir. Huzursuz ortamlarda stres ve kargaşa kaçınılmazdır. Bu nedenle yöneticiler tarafından çalışanların çok iyi gözlenmesi, ortamın huzurunu bozan gerek çalışma arkadaşları gerekse yöneticiler için gerekli önlemler zaman kaybetmeden alınmalıdır. Zaman zaman psikolojik açıdan sorunların tespit edilebilmesi açısından uzmanlardan destek alınarak çalışma ortamlarında ne gibi sorunların olduğunu ortaya çıkaracak analizlerin gerçekleştirilmesi desteklenmeli ve ortaya çıkan sonuçlar dikkate alınarak çözüm önerileri hayata geçirilmelidir.

İş yerlerinde iş huzuru ve barışı için barış kültürünün yerleştirilmesi, öncelikle yöneticilerin sonra da çalışanların öncelikli hedefleri olmalıdır. Bu maksatla, çalışma ortamlarında çalışanların ve yöneticilerin katılımı ile belirli aralıklarla etkinlikler düzenlenmeli; bu etkinliklerde çalışanları motive edecek organizasyonlar gerçekleştirilmeye çalışılmalıdır.

İnsan sosyal bir varlıktır. İnsanın hayatı sadece çalışma hayatı ile sınırlı değildir. Bakmakla yükümlü olduğu ailesi, geleceklerini oluşturmak zorun-

da olduğu çocukları ve her zaman hoşça vakit geçirmek eğlenmek isteyebileceği arkadaş ve dost çevresi vardır. İnsanlar zamanının büyük bir kısmını, sosyo-teknik bir sistem olan iş yerlerinde çalışan rolü ile geçirir ve soluk alıp- verir. Bu nedenle iş hayatı olumsuz olarak etkilememelidir. Eğer iş hayatı dışındaki zamanını da iş ortamındaki sorun ve problemlerle geçiriyorsa iş hayatındaki verimi, özel hayatındaki düzeni olumsuz olarak etkilenecek aynı zamanda çevresindekileri de olumsuz etkileyecektir. İnsanın bir robot olmadığı için, onun da duyguları olabileceği, insanca uygar davranışlarının öne çıktığı, kişisel sorunları ile ilgilenildiği ortamda sorun yaşanması mümkün değildir. Çalışanlar işe gelirken özel sorunlarını da beraberinde getirdiklerinde nasıl başarılı ve verimli olamıyorsa aynı şekilde iş hayatında yaşadıkları sorunları özel hayata taşımaları da iş yaşamı dışındaki hayatını da olumsuz etkilemektedir. Bunun uzun süreli olması psikolojisini etkilemekte ve çözüm bulamaması sonucu iş göremez hale gelmektedir.

Her insan çalışma hayatı içerisinde sayısız sosyal, sağlık ve psikolojik sorunların tehdidi altındadır. Bu tehditlerin en önemlisi, kuşkusuz psikolojik durum ve sorunlardır. Bu nedenle başarılı iş ortamları huzurlu ve mutlu çalışanlarla mümkün olabileceği unutulmamalı ve bu alanda yöneticilere ve çalışanlara belirli aralıklarla eğitimler verilmelidir. Yöneticilerin çalışanların psikolojik durumlarını dikkate alarak davranışlarını düzenlemeleri amacıyla motivasyonlarını artırıcı bir takım etkinlikler düzenlenmelidir.

Netice olarak, duygusal bir saldırı olarak tanımlanabileceğimiz psikolojik yıldırmanın sebepleri olarak; bozuk kişisel özellikler, iş ortamı, örgüt yapısı, denetimsizlik, çalışanlarla olan iletişim, yönetimin çalışana karşı tutumu ve çalışanın işine karşı tutumu sayılabilir. Psikolojik taciz girişiminde bulunanların, suç teşkil eden eylemleri önlenmediği takdirde, iş yerindeki iş barışı ve huzuru kısa sürede yok olur ve kaosa sebep olur. Saygısız, alçaltıcı, kötü niyetli saldırgan davranışlar ile yıldırma davranışlarını uygulayan saldırgan, etrafındaki insanları da yanına alarak (ahlak ve erdemi bir kenara atarak) çatışma ortamı yaratmakta ve yıldırıcı davranışlarını bir kişi ya da bir gruba sürekli olarak uygulamaktadır. Tekrar eden bu davranışlar zamanla artarak devam eden mağdurun zihnini bulandırıcı kendisi ile uğraşmasını sağlayıcı, suçluluk duy-

gusu yaratıcı ve sonuçta psikolojik olarak zarar verici davranışlara dönüşmektedir. Araştırma sonuçlarına göre; yıldırıcı davranışlar sonucunda mağdurun istifası, psikolojik tedavi ve intihar eğilimleri görülmektedir. Buna karşılık mobber (psikolojik tacizci) ise hiçbir şey olmamış gibi olağan davranışlarını sürdürmeye, kötü kokular ve virüs yaymaya devam etmektedir. Mağdurun yaşadığı psikolojik rahatsızlığa vücudu fiziksel tepki vererek depresyon, panik atak, travma sonrası stres bozukluğu, yersiz korkuların oluşması ve psikosomatik rahatsızlıklar yıldırıcı davranışlar sonucu görülebilen durumlar oluşmaktadır. Birçok yetenekli çalışan ve yönetici, ahlak dışı davranışlar nedeniyle iş yerinden önce sağlık problemleri nedeniyle, daha sonra da dayanma gücünü kaybederek filen uzaklaşmaktadır. Esasen kaybeden, önce iş yeri, sonra psikolojik tacize uğrayan olmaktaysa da gerçekte kaybedenler ahlak ve erdemi ayaklar altına alıp entrikacı yaklaşım sergileyenler olmaktadır.

Psikolojik taciz girişiminde bulunanlarda davranış bozukluğu görülmekte olup tedavi edilmesi gereken önemli bir sosyal hastalık olarak görülmelidir. Nietzsche'nin ifade ettiği gibi, "giderek kurnazlaşıp entrikacı" faaliyette bulunanlara karşı gerekli mücadele yapılmadığı takdirde, maliyeti oldukça yüksek sonuçlar ortaya çıkacak ve toplumu derinden etkileyecektir. Unutulmaması gereken bir diğer husus da, "bilge insanların üslubu nazik, seslerinin sakin olmasıdır".

KAYNAKÇA

- COVEY, R. Stephen, ' 8'inci Alışkanlık Bütünlüğe Doğru', Sistem Yayıncılık, İstanbul 2005
- DAVENPORT, Noa, Ruth Disler SCHWARTZ, Gail Pursell ELLIOTT, 'Mobbing, Sistem Yayıncılık, İstanbul 2003
- Pulur, Hasan, Milliyet Gazetesi, 4.06.2005
- Selimoğlu, Emel, "Ofis Yönetiminde Mobbing", Ekonomi, Sosyoloji ve Politika Dergisi(e- Dergi)
- TINAZ, Pınar, 'İşyerinde Psikolojik Taciz, Beta Yayınları, İstanbul 2006
- Türk Dil Kurumu, Türkçe Sözlük, 10. Baskı, Ankara, 2005
- www.paradox.org
- www.capital.com.tr
- www.aib.edu.tr

Dr. Zeki ŞAHİN
Çankaya Üniversitesi
Uluslararası Ticaret Bölümü Öğretim Görevlisi

FİNANSAL KRİZE KARŞI G - 20 TOPLANTISI KARARLARI

UYARI: En iyisi, sokak temizliğine, belediye hizmetlilerini beklemeden, herkes kapısının önünü bizzat kendisi süpürerek başlamalıdır. Belediye hizmetlileri başka sokakları süpürürken sıra size gelmeyebilir veya akşama kadar beklemek zorunda kalabilirsiniz.

G-20 LONDRA TOPLANTISIYLA İLE YENİ BİR DÖNEM BAŞLAMIŞTIR.

Londra'da yapılan son G-20 toplantısı; ABD'den başlayan ve yüzyılın en büyük ekonomik depresyonu olan global finansal krizin ardından düzenlenmesi yanında, yeni seçilen ve Bush dönemi ekonomi politikalarından farklı bir yol ve tutum izleyeceğini açıkça ilan etmiş Barack Huseyin Obama'nın, ABD'nin dünya liderliği iddiasını açıkça vurguladığı açılış konuşmasıyla başlayarak tarihi bir önem kazanmış bulunmaktadır.

25 Eylül 1999'da Washington'da önde gelen sanayileşmiş ülkelerden oluşan G-7'nin Maliye Bakanları, 20'ler Grubu (G-20)'nin kuruluşunu ilan etmiştir. Maliye Bakanları ve Merkez Bankası Başkanları'ndan oluşan bu yeni uluslararası forum, 19 ülke, Avrupa Birliği ve Bretton Woods Kurumları'nı (IMF ve Dünya Bankası) temsil etmektedir.

G-20'ye üye ülkeler; Arjantin, Avustralya, Brezilya, Kanada, Çin, Fransa, Almanya, Hindistan, Endonezya, İtalya, Japonya, Meksika, Rusya, Suudi

Arabistan, Güney Afrika, Güney Kore, Türkiye, İngiltere, ABD ve AB'den oluşmaktadır.

IMF ve Dünya Bankası'nın Uluslararası Parasal, Finansal ve Kalkınma Komiteleri'nin başkanları ile IMF'nin İcra Direktörü ve Dünya Bankası Başkanı görüşmelere tam katılım sağlamaktadır.

G-20'nin kurulmasının amacı; yılda bir kere, dünyanın farklı bir yerinde toplanarak sistematik olarak önemli ekonomiler arasında temel ekonomik ve finansal politika konuları üzerindeki diyalogu artırmak ve tüm ülkelere fayda sağlayan istikrarlı ve sürekli dünya büyümesini sağlamak için işbirliğini teşvik etmektir.

Birleşmiş Milletler, Dünya Bankası ve IMF gibi büyük uluslararası örgütlerden farklı olarak, G-20'nin, G-7'de olduğu gibi, devamlı bir sekretaryası bulunmamaktadır. Bunun yerine başkanlığı yürüten ülke gerekli desteği sağlamaktadır.

Başkanlığın üye ülkeler arasında iki yılda bir el değiştirmesi ve ilk başkanların G-7 ülkeleri arasından seçilmesi kararlaştırılmıştır.

G-20'nin maliye bakanları ve merkez bankası başkanları düzeyindeki toplantıları yılda bir kez yapılmaktadır. G-20'nin bakanlar toplantıları ise maliye bakanları, maliye bakan yardımcısı ve merkez bankası başkanlarının katılımıyla gerçekleştirilmektedir. Buna ilaveten, Avrupa Birliği'nin başkanlığını yapan ülkenin Maliye Bakanı ve Avrupa Merkez Bankası Başkanı da toplantılara katılmaktadır. IMF ve Dünya Bankası'nın başkanları ile Uluslararası Para ve Finansal Komite'ye başkanlık eden ülkelerin maliye bakanları ve IMF ve Dünya Bankası'nın Kalkınma Komitesi de tam üye olarak bu gruba katılmaktadır.

14-15 Kasım 2008'de Washington D.C.'de yapılan G-20 Dünya Ekonomisi ve Finansal Piyasaları İlk Liderler Toplantısı'nı takiben ikinci liderler toplantısı 2 Nisan 2009'da Londra'da gerçekleştirilmiştir. Gelecek yılın toplantısı Güney Kore'de yapılacaktır.

Londra'da yapılan son G-20 toplantısı; ABD'den başlayan ve yüzyılın en büyük ekonomik depresyonu olan global finansal krizin ardından düzenlenmesi yanında, yeni seçilen ve Bush dönemi ekonomi politikalarından farklı bir yol ve tutum izleyeceğini açıkça ilan etmiş Barack Huseyin Obama'nın, ABD'nin dünya liderliği iddiasını açıkça vurguladığı açılış konuşmasıyla başlayarak tarihi bir önem kazanmış bulunmaktadır.

Tüm gelişmiş ülkeler, tarihte bir eşi daha önce hiç görülmemiş ekonomik iyileştirme programları ve büyük finansal desteklerle piyasalara müdahale etmek zorunda kalarak, kendilerince kurulmuş ve kuralları konulmuş tüm liberal-serbest ekonomik sistemlerin temel felsefesine aykırı uygulamalara girişmiştir.

LONDRA TOPLANTISI GÜNDEMİ

Toplantı gündemine baktığımızda; global krizin ne kadar derin ve kapsamlı olduğunun anlaşıldığı, küresel ekonominin iyileştirilerek bozulan dengelerin, yeni bir denge düzleminde nasıl oluşturulacağı ve finansal kurumlara bir çekidüzen verilmesi gereğinin kabul edilerek dikkate alındığı açıkça görülmektedir.

Toplantının ev sahibi konumundaki İngiliz Hazinesi, Londra buluşmasının gündemine alınmak üzere aşağıdaki konuları önermiştir.

1. Global ekonominin yeniden canlandırılması, büyüme ve istihdamın teşvik edilmesi, alınan

tedbirlerin gözden geçirilmesi ve muhtemel ilave adımların atılması için makro-ekonomik faaliyetlerin koordinasyonu,

2. Finansal sektör ve sistemlerin iyileştirilmesi-ne, Washington Zirvesi Faaliyet Planı'nda gelişme sağlanması doğrultusunda devamlılık gösterilmesi,

3. IMF-Uluslararası Para Fonu, FSF-Uluslararası Denge Forumu ve Dünya Bankası gibi uluslararası finansal kurumlarda yeniden yapılanma.

Toplantı gündemine baktığımızda; global krizin ne kadar derin ve kapsamlı olduğunun anlaşıldığı, küresel ekonominin iyileştirilerek bozulan dengelerin, yeni bir denge düzleminde nasıl oluşturulacağı ve finansal kurumlara bir çekidüzen verilmesi gereğinin kabul edilerek dikkate alındığı açıkça görülmektedir.

TOPLANTI NİHAİ SENEDİNDE TAAHHÜT EDİLENLER

"Global kriz küresel çözüm gerektirmektedir. "

IMF kaynaklarını üç katına, 750 milyar ABD dolarına çıkarmak, yeni bir 250 milyar SDR-Özel Çekme Hakkı tahsis ile MDB-Çok uluslu Yatırım Bankaları tarafından ilave krediler için 100 milyar ABD doları, en fakir ülkeler için ticarî finansmana destek sağlamayı teminen IMF anlaşmalı altın satışlarından ilave kaynak kullanımı için finansman teslimatı olarak 250 milyar ABD doları, dünya ekonomisinde kredi, büyüme ve istihdamı iyileştirip destekleme programı için ilave 1.1 trilyon ABD doları kaynağın sağlanması konularında anlaşmaya varılmıştır.

G – 20 Ülkeleri 29 maddelik bir toplantı nihai senedi üzerinde anlaşmıştır.

"Dünya Ekonomisi için modern zamanlardaki en büyük tehdit ile karşı karşıyayız; kriz karşılaştığımız andan beri derinleşmiştir ve her ülkede kadın, erkek ve çocukların hayatını etkilemekte ve çözüm için tüm ülkeler işbirliği içinde olmak zorundadır. Global kriz küresel çözüm gerektirmektedir. "

"[...] iyileştirme için global planımız özünde, sadece gelişmiş ülkelerin değil; gelişmekte olan hatta dünyanın en fakir ülkelerinin bile çalışan

ailelerinin iş ve ihtiyaçları, sadece bugünkü nüfusun değil, gelecek kuşakların da çıkarlarını yansıtmalıdır...”

denilerek, şirket kurtarma programlarının asıl hedefinin “insan” olduğu vurgulanmaya çalışılmıştır.

Ayrıca;

- Güven, büyüme ve istihdamın sağlanacağı,
- Kredi vermek için finansal sistemin onarılacağı, güvenin yeniden inşa edilmesi için finansal sistemin güçlendirileceği,
- Uluslararası finansal kurumların bu krizi yenmesi ve gelecek krizleri engellemesi için yeniden yapılandırılması ve bu yapılanmaya kaynak aktarılması,
- Umudu desteklemek için global ticaretin ve yatırımın geliştirilmesi ve korumacılığın kaldırılması,
- Kapsamlı, yeşil-çevreci ve sürdürülebilir iyileştirmenin inşası

başlıkları altında toplanabilecek konular bu toplantı sonucundaki imzalanan nihai senetle taahhüt edilmiştir.

Bu taahhütler gereği; IMF kaynaklarını üç katına, 750 milyar ABD dolarına çıkarmak, yeni bir 250 milyar SDR-Özel Çekme Hakkı tahsisi ile MDB-Çok uluslu Yatırım Bankaları tarafından ilave krediler için 100 milyar ABD doları, en fakir ülkeler için ticarî finansmana destek sağlamayı teminen IMF anlaşmalı altın satışlarından ilave kaynak kullanımı için finansman teslimatı olarak 250 milyar ABD doları, dünya ekonomisinde kredi, büyüme ve istihdamı iyileştirip destekleme programı için ilave 1.1 trilyon ABD doları kaynağın sağlanması konularında anlaşmaya varılmıştır.

BÜYÜME VE İSTİHDAMIN İYİLEŞTİRİLMESİ

“Tüm ekonomi politikalarımızı, diğer ülkelere etkisini dikkate alarak, paralarımızın rekabetçi devalüasyonunu önleyecek sağlam ve iyi işleyen bir uluslararası para sistemi geliştirerek birlikte ve sorumlulukla yöneteceğiz. Şimdi ve gelecekte, ekonomi ve finansal sektörlerimizin, politikalarımızın diğerleri üzerindeki etkisinin ve global ekonominin karşılaştığı risklerin, samimi, tarafsız ve bağımsız IMF gözetimini destekleyeceğiz.”

Gelecek yılın sonuna kadar 5 trilyon ABD doları kadar, öngörülemeyen ve birlikte kararlaştırılmış mali genişleme taahhüt edilmekte ve böylece üretimin %4 artırılarak milyonlarca istihdamı korumak veya yaratmak ile yeşil-çevreci ekonomiye geçişin hızlanacağı umulmaktadır.

Merkez bankalarının faiz oranları düşürüleceği, fiyat istikrarı için, alışılmamış yeni yöntemlerin kullanılabileceği de kararlaştırılmış bulunmaktadır.

IMF'nin 2010 yılı sonuna kadar %2 büyüme tahmininde bulunduğu belirtilerek uzun dönemde mali istikrarın sürdürülebileceği tahmini yapılmaktadır.

2009 yılı için öngörülen %13 küçülmeden sonra 2010 yılı için %2 büyümenin istihdam ve üretimde beklenen veya arzu edilen bir sonuç sağlamayacağı, toplantıya katılanların bu hususu dikkate alamadığı veya gözden kaçırdığı anlaşılmaktadır. Bu nedenle mali istikrar, büyüme ve istihdamda yeterli bir iyileşme olamayacağı endişesi ile hareket etmenin doğru olacağını değerlendirmek gerekmektedir.

“Tüm ekonomi politikalarımızı, diğer ülkelere etkisini dikkate alarak, paralarımızın rekabetçi devalüasyonunu önleyecek sağlam ve iyi işleyen bir uluslararası para sistemi geliştirerek birlikte ve sorumlulukla yöneteceğiz. Şimdi ve gelecekte, ekonomi ve finansal sektörlerimizin, politikalarımızın diğerleri üzerindeki etkisinin ve global ekonominin karşılaştığı risklerin, samimi, tarafsız ve bağımsız IMF gözetimini destekleyeceğiz.”

IMF'nin gözetim ve denetim rolü arttırılarak dünya ekonomisinin daha fazla kontrol altına alınması hedefi gözlenmektedir. IMF, sosyal politikalara karşı çıkışını sürdürdüğü takdirde, sabit ve özellikle dar gelirli ile istihdam dışı nüfusun telef olacağını öngörmek zor değildir.

FİNANSAL GÖZETİM VE DÜZENLEMELERİN GÜÇLENDİRİLMESİ

“Krizin asıl temel nedeni, finans sektörü, finansal düzenleme ve gözetimlerdeki büyük hatalardır. Finansal sistemimizi yeniden inşa edinceye kadar güven eski haline getirilemeyecektir...”

“Banka gizliliği dönemi sona ermiştir.”

Bu amaçla; FSF-Finansal Düzenleme Forumu yerine, emredici gücü olan ve tüm G-20 ülkeleriyle, FSF üyeleri, İspanya ve Avrupa Komisyonu'nun iştirak edeceği yeni bir FSB-Finansal Düzenleme Kurulu oluşturulması ve bu kurulun, IMF ile işbirliği yaparak uluslararası banka sistemi ve kredi değerlendirme ajanslarını denetlemesi ve global muhasebe-kayıt standartları geliştirmesi kararlaştırılmıştır.

"Krizin asıl temel nedeni, finans sektörü, finansal düzenleme ve gözetimlerdeki büyük hatalardır. Finansal sistemimizi yeniden inşa edinceye kadar güven eski haline getirilemeyecektir. Geleceğin finansal sektörünü, global düzene daha uygun sürdürülebilir küresel büyümeyi destekleyecek ve iş adamları ve vatandaşların ihtiyaçlarına hizmet edecek daha güçlü gözetim ve düzenleme için inşa edeceğiz."

"Düzenleyici ve gözetimciler, tüketici ve yatırımcıları korumalı, pazar disiplinini desteklemeli, diğer ülkelerin kötü etkilerini bertaraf etmeli, ayarlanmış alım ve satımın kapsamını daraltmalı, rekabet ve dinamizmi desteklemeli ve pazardaki yenileşmeyi sağlamalıdır."

"Tüm sisteme ait önemli finansal kurumlar, araç ve pazarlar için düzenleme ve gözetimin genişletilmesi kararlaştırılmıştır. Bu karar, ilk olarak sisteme ait önemli yatırım fonlarını kapsayacaktır."

"Banka gizliliği dönemi sona ermiştir."

Tüm dünyadaki finansal kurumların uluslararası gözetim ve denetim altına alınarak kişisel veya kurumsal gizli fonların kontrolde tutulması amaçlanmaktadır.

GLOBAL FİNANSAL KURUMLARIN GÜÇLENDİRİLMESİ

"Globalleşmenin yeni tehditleri için finansal kurumlarımızın yeniden yapılandırılmasına ilaveten anahtar değer ve prensipler üzerinde yeni global uzlaşmanın cazibesi, sürdürülebilir ekonomik faaliyetleri geliştirecektir."

Finansal kurumların güçlendirilmesi çerçevesinde 850 milyar ABD doları kaynak yaratılarak IMF vasıtasıyla 750 milyar ABD doları ve MBD-Çokuluslu Kalkınma Bankaları eliyle de düşük gelirli ülkelere 100 milyar ABD doları borç verilebilmesi için kaynak tahsis edilmesi taahhüt edilmiştir.

Dünya ekonomisine enjekte edilmek ve global nakit miktarını arttırmak için 250 milyar SDR-Özel Çekme Hakkı tahsis edilmesi kabul edilmiştir.

Uluslararası finansal kurumları yeniden yapılandırma, modernleştirme, emredicilik, kapsam ve yetkinliğinin artırılmasıyla en fakir ülkelerin bile daha etkili temsil ve ifade hakkına sahip olmasını mümkün kılacak düzenlemeler yapılması kararlaştırılmıştır.

"Globalleşmenin yeni tehditleri için finansal kurumlarımızın yeniden yapılandırılmasına ilaveten anahtar değer ve prensipler üzerinde yeni global uzlaşmanın cazibesi, sürdürülebilir ekonomik faaliyetleri geliştirecektir."

KORUMACILIĞA DİRENME, GLOBAL TİCARET VE YATIRIMI GELİŞTİRME

"Finansal sektörü destekleyerek, mali politika ve faaliyet dâhil, yerel politika uygulamalarımızın ticaret ve yatırım üzerindeki herhangi bir olumsuz etkisini minimize edeceğiz. Özellikle gelişmekte olan ülkelerde, bilhassa sermaye akışını sınırlayacak tedbirlere, finansal korumacılığa geri dönmeyeceğiz."

"Gelecek iki yıl içinde, ihracat kredi ve yatırım ajansları ve MDB-Çok uluslu Kalkınma Bankaları vasıtasıyla ticari finansmanı desteklemek için en azından 250 milyar ABD dolarının kullanılabilirliğini sağlayacağız."

"Dünya ticaretinde büyüme, yarım yüzyıl boyunca, artan refahla desteklenmiştir; fakat bu büyüme, 25 yıllık süre zarfı düşünüldüğünde, ilk defa düşüyor. Talepte düşme, artan korumacı baskılar ve ticari kredilerin geri çağırılmasıyla azdırılıyor. Global büyümenin eski haline getirilmesi için dünya ticareti ve yatırımın canlandırılması esastır. Önceki devirlerin korumacılığının tarihi hatalarını tekrarlamayacağız."

"Finansal sektörü destekleyerek, mali politika ve faaliyet dâhil, yerel politika uygulamalarımızın ticaret ve yatırım üzerindeki herhangi bir olumsuz etkisini minimize edeceğiz. Özellikle gelişmekte olan ülkelerde, bilhassa sermaye akışını sınırlayacak tedbirlere, finansal korumacılığa geri dönmeyeceğiz."

"Gelecek iki yıl içinde, ihracat kredi ve yatırım ajansları ve MDB-Çok uluslu Kalkınma Bankaları

vasıtasıyla ticari finansmanı desteklemek için en azından 250 milyar ABD dolarının kullanılabilirliğini sağlayacağız.”

Dünya, tüm global liberal ekonomi uygulamalarına karşıt yeni bir “planlı kalkınma” dönemine girmiş bulunmaktadır. Bu kararların uygulama alanına geçirilmesiyle teorik değil; pratik gerçekliğin egemenliğinin yeniden tescili gerçekleşmiş olacaktır. Değişen zamanla uyumlu olarak, bazı şeyleri değiştirmenin ve yenileştirmenin gereği bu alanda da ortaya çıkmış bulunmaktadır. Burada, zengin-elit-yönetici sınıf, kendini de kontrol etme, gözetim ve denetim altına alma ihtiyacını duymuş bulunmaktadır. Aksi takdirde kayıtlarda sahip oldukları servetlerin yok olma tehdidi ile yüz yüze kalacaklarını anlamış bulunmaktadır. Yönetmiş oldukları halktan on yıllarca toplayarak biriktirdikleri muazzam parasal meblağları bir kaç gün, hafta veya ayda, hem de neredeyse yok denecek kadar düşük faizlerle, tekrar piyasaya sürmeleri beklenemezdi.

HERKES İÇİN ADİL VE SÜRDÜRÜLEBİLİR BİR İYİLEŞMEYİ SAĞLAMAK

“Biz krizin insanî boyutunu kabul ve itiraf ediyoruz. Bu şekilde etkilenenleri, istihdam yaratarak ve gelir desteği tedbirleriyle desteklemeyi üstleniyoruz. Erkekler ve kadınlar için adil ve aile dostu bir iş pazarı inşa edeceğiz.”

“Biz, sadece büyümeyi değil; adil ve sürdürülebilir bir dünya ekonomisinin temelini atıyoruz. Mevcut krizin en yoksul ülkelerde savunmasızlar üzerinde orantısız bir etkisi olduğunu anladık ve krizin uzun dönem hasarının global potansiyelini minimize ederek sosyal etkisini hafifletmek noktasında ortak sorumluluğumuz olduğunu kabul ediyoruz.”

“Biz krizin insanî boyutunu kabul ve itiraf ediyoruz. Bu şekilde etkilenenleri, istihdam yaratarak ve gelir desteği tedbirleriyle desteklemeyi üstleniyoruz. Erkekler ve kadınlar için adil ve aile dostu bir iş pazarı inşa edeceğiz.”

“Biz; yatırım fonlarının, esnek, sürdürülebilir ve yeşil-çevreci amaca yönelik mali canlandırma

programlarıyla mümkün olan en iyi şekilde kullanımı için anlaşmış bulunuyoruz. Temiz, yenilikçi, tasarruflu, düşük karbon teknolojilerine ve altyapıya geçişi sağlayacağız. MDB-Uluslararası Yatırım Bankalarını bu amaçları gerçekleştirmeye katkıda bulunmaları için cesaretlendiriyoruz. Sürdürülebilir ekonomiler inşası için ilave tedbirleri birlikte tespit ederek çalışacağız.”

Tüm bu vaat ve taahhütler en azından ciddi bir tehdit algılamasının var olduğunu göstermektedir. Her ne kadar, bu vaatlerin hayata geçirilmesi zamana dayalı olsa da, global piyasaların, reel sektör temelinde olmasa bile finansal sektör temelinde, olumlu cevaplar verdiğini iki ay içinde gözlemiş bulunmaktayız.

Bu kararlarda asıl önemli olan konu, “insan” unsurunun hatırlanarak ön plana çıkarılacağına dair önemli vurgulamaların yapılarak “topyekûn kalkınma” hedefinin dile getirilmesidir.

Ancak, kendi ülke insanının beşte birinin telefon hattına sahip olmadığı, zenginlik ve refahın, özellikle finansal piyasa oyuncularınca paylaşıldığı bir ABD liderliğinde verilen sözlerin ne kadar tutarlı ve gerçekçi olabileceğini zaman bize gösterecektir.

En iyisi, sokak temizliğine, belediye hizmetlilerini beklemeden, herkes kapısının önünü bizzat kendisi süpürerek başlamalıdır. Belediye hizmetlileri başka sokakları süpürürken sıra size gelmeyebilir veya akşama kadar beklemek zorunda kalabilirsiniz.

Kaynaklar:

1. London Summit-Leader’s Statements, 2 April 2009
2. http://ca.tech.yahoo.com/cell_phones/accessories/digital_trends/article/3526
3. Wikipedia Encyclopedia



Prof. Dr. Emin ÇARIKÇI
Çankaya Üniversitesi
İİBF Uluslararası Ticaret Bölümü

DÜNYA'DA EKONOMİK DENGESİZLİK VE DIŞ TİCARET

Yukarıda adı geçen makaleyi **Çankaya Üniversitesi Gündem** dergisinin Temmuz 2003 tarihli 14. sayısında yayımlamıştım. Bu makale bize, aynı konuyu güncelleştirerek 2001'den 2007'ye dünya ekonomisi ve başlıca ülkelerdeki ekonomik gelişmeleri bir kere daha özetleme imkânı verecektir.

2001'den 2007'ye;

- Dünyanın nüfusu 6.1 milyardan, 6.6 milyar kişiye,
- Dünya toplam mal ve hizmet üretimi (GSYH) 31 trilyon dolar'dan 54.6 trilyon dolara, GSYH açısından;
- ABD'de 9.9 trilyondan 13.8 trilyon dolara,
- Çin'de 1.1 trilyondan 3.2 trilyon dolara,
- Almanya'da 2 trilyondan 3.3 trilyon dolara,
- Türkiye'de 168 milyardan 656 milyar dolara çıkmış,
- Japonya'da ise 4.6 trilyondan 4.4 trilyon dolara gerilemiştir (**Bakınız Tablo-1**).

2009 Dünya Bankası Kalkınma Raporu; 2007'de Fert Başına Gelir (FBG) 935 dolar veya altında olan

ülkeleri Düşük Gelirliler, 936-11,455 dolar arasındaki ülkeleri Orta Gelirliler ve FBG'i 11,456 doların üzerindeki de Yüksek Gelirli Ekonomiler olarak sınıflandırmıştır. Ayrıca, FBG'i 3705 doların altında ve üstünde olanlar da Düşük-Orta Gelirli ve Üst-Orta Gelirli ülkeler olarak adlandırılmıştır.

2007'de 54.6 trilyon dolarlık dünya GSYH'nin;

- %73.8'ini dünya nüfusunun %16'sını oluşturan 1 milyar 57 milyon nüfuslu Yüksek Gelirli Ülkeler,
- %24.7'sini %64.4'lük nüfusa sahip 4.3 milyar kişi olan Orta Gelirli Ülkeler,
- Sadece %1.5'ini de dünya nüfusunun %19.6'sına sahip (1.3 milyar kişi) Düşük Gelirli Ülkeler üretmektedir.

2001'den 2007'ye, Yüksek Gelirli Ülkelerin dünya nüfusundaki payı %16'da kalmış ve dünya üretimindeki (GSYH'deki) payı %81'den %73.8'e inmiş, Orta Gelirli Ülkelerde aynı oranlar, sırasıyla nüfusta %43'ten %64.4'e ve dünya üretiminde %15.6'dan %24.7'ye çıkmıştır. Dünyadaki düşük gelirli nüfus da 2.5 milyardan 1.3 milyar kişiye inmiş olmasına rağmen; dünya üretimindeki payları %1.5'te kalmıştır. Neticede dünyadaki ekonomik

dengesizlik ve gelir dağılımındaki adaletsizlik devam etmektedir.

Nitekim Tablo-1'de görüldüğü gibi, 2007'de dünya nüfusunun %6.7'sini oluşturan NAFTA ülkeleri (ABD, Kanada ve Meksika) dünya üretiminin %29.5'ini ve dünya nüfusunun %4.9'luk paya sahip Euro bölgesi (16 AB ülkesi) de dünya GSMH'nin %22.5'ini üretmiştir.

Ülkeler bazında dünya nüfusu ve GSYH'deki oranlar, sırası ile ABD'de %4.6 ve %25.2, Japonya'da

%1.9 ve %8.0, Almanya'da %1.2 ve %6.1, G-7 ülkeleri toplamında %11.0 ve %55.4, Çin'de %19.9 ve %5.9, Hindistan'da %17.0 ve %2.2, Türkiye'de ise %1.1 ve %1.2'dir.

Türkiye, 2000 yılında dünyanın en büyük 21. ekonomisi iken, 2001 ekonomik krizinden dolayı 24.'lüğe düşmüştü; 2007 yılında ise hem nüfus hem ekonomik açıdan, dünyanın 17. büyük ülkesi konumuna yükselmiştir. Ayrıca Türkiye, 2001'de dünya üretiminin %0.5'ini (binde 5'ini) üretirken 2007'de %1.2'sini üretir hale gelmiştir.

TABLO-1: İKTİSADİ BLOKLAR, EKONOMİK DEVLER VE TÜRKİYE (2007)

Bloklar ve Ülkeler	Nüfus (Milyon)	GSYH (Milyar dolar)	FBG (dolar)	Dünya GSYH %'si	Dünya Nüfusu %'si
Dünya	6.610	54.584	8.258	100.0	100.0
GELİR GRUPLARINA GÖRE (1)					
Düşük Gelir	1.296	801	574	1.5	19.6
Orta Gelir	4.258	13.490	2.910	24.7	64.4
Yüksek Gelir	1.057	40.310	37.572	73.8	16.0
EKONOMİK ENTEGRASYONLARA GÖRE					
NAFTA Ülkeleri	440	16.104	36.600	29.5	6.7
EURO Bölgesi(2)	324	12.278	35.800	22.5	4.9
EKONOMİK DEVLER (Ülkeler)					
ABD	302	13.751	46.040	25.2	4.6
Japonya	128	4.384	37.800	8.0	1.9
Almanya	82	3.317	39.000	6.1	1.2
İngiltere	61	2.772	40.660	5.1	0.9
Fransa	62	2.590	38.800	4.7	0.9
İtalya	59	2.102	33.500	3.9	0.5
Kanada	33	1.330	39.650	2.4	0.9
G-7 Toplamı	727	30.246	41.600	55.4	11.0
Çin	1.318	3.206	2.370	5.9	19.9
İspanya	45	1.437	29.300	2.6	0.5
Brezilya	192	1.313	5.900	2.4	2.9
Rusya	142	1.290	7.530	2.4	2.2
Hindistan	1.125	1.177	950	2.2	17.0
Meksika	105	1.023	9.400	1.9	1.6
G.Kore	49	970	19.700	1.8	0.7
Avustralya	21	821	35.760	1.5	0.3
Hollanda	16	766	45.650	1.4	0.2
Türkiye	70	656	9.370	1.2	1.1
(1) 2009 Dünya Bankası Kalkınma Raporu, 2007'de Fert Başına Gelir (FBG) 935 dolar veya altında olan ülkeleri Düşük Gelirliler, 936-11,455 dolar arasındakileri Orta Gelirliler ve FBG'i 11,456 doların üzerindeki de Yüksek Gelirli Ekonomiler olarak sınıflandırmıştır.					
(2) 16 AB ülkesi					

Kaynak: The World Bank, **World Development Report 2009** ve **World Development Indicators Data base** (24 Nisan 2009); Çarıkçı, Emin, **Ekonomik Gelişmeler ve Türkiye AB İlişkileri**, Akçağ Yayınları, Ankara, 2004, 167 – 170.

Dünya Bankası, Satın alma Gücü Paritesi (SGP; Türkiye’de satın alınan bir demet mal ve hizmetin New York’taki değeri, şeklinde örneklendirilebilir)’ne göre de ülkelerin GSYH ve FBG’sini yayımlamaktadır. SGP’ye göre, 2007’de dünya GSYH’si 54.6 trilyon dolardan 66.0 trilyon dolara çıkmakta ve ABD’nin GSYH’si aynı düzeyde (13.8 trilyon dolar) kalırken Çin, 3.2 trilyondan 7.1 trilyona çıkarak dünyanın ikinci büyük ekonomisi durumuna gelmektedir. Aynı düzlemde, Almanya 3.3 trilyondan 2.8 trilyona inerken Türkiye, 656 milyar dolardan 957.2 milyar dolara çıkarak 17.likten dünyanın en büyük 15. ekonomisi konumuna yükselmektedir.

SGP’ye göre FBG bir ülkenin hayat standardını ve ekonomik büyüklüğünü daha iyi açıklamaktadır. Mesela 2007’de, Almanya’nın GSYH’si 3.3 trilyon dolar ve Türkiye’ninki de 656 milyar dolardır. Almanya ekonomisi Türkiye’nin 5 katı görünüyor. Oysa SGP’ye göre GSYH Almanya’da 2.8 trilyon dolar ve Türkiye’de 957 milyar dolardır. Bu durumda, Türkiye-Almanya arasındaki GSYH farkı 2.9’a iniyor. Aynı durum, FBG’de de söz konusudur. Ortalama hayat standardını gösteren FBG, Almanya’da 39 bin dolar ve Türkiye’de 9.4 bin dolar şeklinde belirlenirken aralarındaki fark 4.2 kat biçiminde beliriyor. Oysa SGP’ye göre, FBG Almanya’da 34.7 bin dolar ve Türkiye’de 12.8 bin dolar biçiminde ortaya çıkıyor ve aralarındaki fark 2.7 kat olarak beliriyor. Demek ki Alman ve Türk vatandaşları arasındaki gerçek hayat standardı farkı 4.2 kat değil; ancak 2.7 kattır.

DÜNYA DIŞ TİCARETİ

Yaklaşık 35 yıldır üniversitelerin dış ticaret veya Türkiye-AB derslerinin ilk saatinde 3. veya 4. sınıf

öğrencilerine hep aynı soruları sorarım: Acaba, dünya ticaretinin ve DYS yatırımlarının yaklaşık yüzde kaç Zengin-Zengin (Z-Z) ülkeler, yüzde kaç Zengin-Fakir (Z-F) ülkeler ve yüzde kaç Fakir-Fakir (F-F) ülkeler arasındadır? Aldığım cevaplarda, %95’i aşan bir oranda Z-F’ye en yüksek oranlar verilir. Oysa gerçekler tam tersi, Z-Z ülkeler arasındadır.

İşte makalenin bu bölümü bir taraftan bu gerçekleri öğretirken diğer taraftan da 2000-2008 arasında, dünya ekonomik krizi sonrası bir daha görülmesi çok zor olan, dünya dış ticaretinde bölge ve ülkeler bazındaki patlamayı ortaya koyacaktır.

Tablo-2’de görüldüğü gibi, 2000’den 2008’e dünya ihracatı 6.5 trilyon dolardan 16.1 trilyon dolara (2.5 kat artış), dünya ithalatı da 6.7 trilyon dolardan 16.4 trilyon dolara yükselmiştir. Dünya dış ticaret hacmi (ihracat + ithalat) 13.2 trilyon dolardan 32.5 trilyon dolara fırlamıştır. Dünya dış ticaretindeki bu patlamayla, söz konusu dönemde koşullardan iyi yararlanan ülkelerin sürdürülebilir yüksek oranlı GSYH büyüme hızını sağlayarak dünyadaki birçok ülkenin refah düzeyinin artmasına katkıda bulunduğunu görüyoruz.

SGP’ye göre FBG bir ülkenin hayat standardını ve ekonomik büyüklüğünü daha iyi açıklamaktadır. Mesela 2007’de, Almanya’nın GSYH’si 3.3 trilyon dolar ve Türkiye’ninki de 656 milyar dolardır.

Ekonomik entegrasyon veya bölgeler itibarıyla **2008 yılında dünya ihracat ve ithalatında** sırasıyla:

- 27 AB ülkesinin payı %36.7 ve %38.2,
- Japonya, Çin ve G.Kore dâhil 7 Uzak Doğu ülkesinin payı %23.4 ve %21.1,
- NAFTA ülkelerinin payı %12.7 ve %17.7,
- G-7 ülkelerinin payı %34.8 ve %39.3’tür.

2008’de ülkeler bazında bu oranlarda ABD %8.1 ve %13.2, Almanya %9.1 ve %7.4, Çin %8.9 ve %6.9, Japonya %4.9 ve %4.6, Fransa %3.8 ve %4.3, İtalya %3.4 ve %3.4, Türkiye ise %0.8 (binde 8) ve %1.2’dir.

Belirtmek gerekir ki 2000'den 2008'e dünya ticareti 2.5 kat arttığı halde, bu dönemde Türkiye'nin ihracatındaki artış 4.7 kat, ithalatındaki artış ise 3.7 kattır. İhracatta bu artışlar Çin'de 5.7 kat, İspanya'da 2.0, Brezilya'da 3.6, Hindistan'da 4.3, G.Kore'de 2.5 ve Rusya'da 4.5 kattır.

Gelir grupları itibarı ile 2008 yılına göre dünya ticaret verileri henüz mevcut değil. 2007 yılında dünya ihracatı 13.9 trilyon dolar, dünya ithalatı da 14.1 trilyon dolar idi. 2007'de gelir gruplarına göre dünya ihracat ve ithalatı da sırası ile;

- Dünya nüfusunun %21.1' olan Düşük Gelir Ülkelerinin payı %1.7 ve %1.8,
- Dünya nüfusunun %63'üne tekabül eden Orta Gelirli Ülkelerin payı %28.1 ve %25.8,

- Dünya nüfusunun %16'sı olan Yüksek Gelirli Ülkelerin payı ise %70.1 ve %72.3'tür (Dünya Bankası Kalkınma Raporu, 2009).

Görüldüğü gibi, dünya ticaretinde %37.5'lik bir paya sahip olan AB ülkeleri en büyük ticaret bölgesi olsa da bu ülkelerin dış ticaretinin en az %65'i kendi arasındadır. Gerçekte, petrol hariç, dünya ticaretinin en az %75'i sanayileşmiş ülkelerin kendi arasında, %15'i de Zengin-Fakir ülkeler ve %10'u da Fakir ülkeler arasındadır. Petrol dâhil edildiğinde bu oranlar sırası ile %70, %20 ve %10 dolayında seyretmektedir. İslam ülkelerinin toplam dış ticaretinde kendi aralarındaki ticaretin %10'un altında seyretmesi tipik bir örnektir.

Kaynak: World Trade Organization (WTO), <http://stat.wto.org/statistical-program>

TABLO-2: DÜNYA DIŞ TİCARETİNDE GELİŞMELER (2000 ve 2008)

Bloklar ve Ülkeler	İhracat (Milyar dolar)		Dünya İhracatı %	İthalat (Milyar dolar)		Dünya İthalatı %
DÜNYA	2000	2008	2008	2000	2008	2008
	6.456	16.127	100.0	6.727	16.415	100.0
EKONOMİK ENTEGRASYONLARA GÖRE						
AB Ülkeleri (27)	2.453	5.913	36.7	2.580	6.268	38.2
Uzak Doğu Ülkeleri (1)	1.622	3.775	23.4	1.446	3.462	21.1
NAFTA (2)	1.225	2.049	12.7	1.687	2.908	17.7
EKONOMİK DEVLER (Ülkeler)						
ABD	782	1.301	8.1	1.259	2.166	13.2
Almanya	552	1.465	9.1	497	1.206	7.4
Japonya	479	782	4.9	380	762	4.6
İngiltere	285	458	2.8	348	632	3.9
Fransa	328	609	3.8	339	708	4.3
İtalya	241	540	3.4	239	556	3.4
Kanada	277	456	2.8	245	418	2.6
G-7 Toplam	2.944	5.611	34.8	3.307	6.448	39.3
Çin	249	1.429	8.9	225	1.133	6.9
İspanya	115	268	1.7	156	402	2.5
Meksika	166	323	2.0	183	323	2.0
Brezilya	55	198	1.2	59	183	1.1
Hindistan	42	179	1.1	52	292	1.8
G.Kore	172	422	2.6	161	435	2.7
Rusya	106	472	2.9	45	292	1.8
Hollanda	233	634	3.9	218	574	3.5
Türkiye	28	132	0.8	55	202	1.2
(1) Uzak Doğu Ülkeleri = Bölgenin büyük ihracatçı ülkeleri olan Japonya, Çin, G.Kore, Hong Kong, Singapur, Tayland ve Tayvan'ı kapsamaktadır.						
(2) NAFTA : ABD, Kanada ve Meksika'dır.						

Makalenin ikinci kısmında DYS yatırımlarındaki en büyük oranının Yüksek Gelirli Ülkelere (sanayileşmiş ülkeler) gittiğini belirtmiştim. Bu konuyu, bundan sonraki Gündem dergisinde değerlendirmeden önce, özetlersek 2007 yılında ülke gruplarına göre, **sırası ile giren ve çıkan DYS yatırımları miktarı yüzdeleri;**

- Kalkınmış (sanayileşmiş) ülkelerde %68.1 ve %84.8,
- Gelişmekte olan ülkelerde %27.3 ve %12.7,
- Geçiş dönemi (Eski Sovyet Bloğu) ülkelerinde ise sadece %4.7 ve %2.6'dır (Kaynak: UNCTAD, World Investment Report, 2008).

Son bir not. Küresel ekonomik kriz ABD'de çıktığı halde, bu krizin AB'nin büyük ülkelerini, Rusya, Türkiye ve Japonya'yı bile çok derin bir şekilde etkilemesinin en önemli sebeplerinden biri de bu ülke ekonomilerinin dışa açıklık veya ihracata bağımlılığının (ihracat/GSYH yüzdesinin) ABD'den daha yüksek olmasıdır. Mesela, küresel krizden önce, bu oranlar ABD'de %8-9, Alman-

ya ve Rusya'da %35-40 aralığında ve Fransa ve İtalya'da %25, İngiltere, Japonya ve Türkiye'de de %20 dolayında seyretmekteydi.

2007'den önceki son 10 yılda %10'un üzerinde bir büyüme gösteren dünya dış ticaretindeki büyüme hızı, 2007'den 2008'e %7.2'den %3.3'e indi. IMF'nin Nisan 2009 tahminine göre ise 2009'da dünyadaki ticaret hacmi %-11 gerileyecektir. 2010'da ise sadece %0.6'lık büyüme beklenmektedir. IMF'nin Ocak 2009 tahmininde bu oranlar sırası ile %-8.2 ve %-2.6 idi.

Demek ki uluslararası kuruluşlarda bile kötümserlik devam etmektedir. Küresel krizin sebep ve etkileri, Türkiye'de ekonomik gelişmeler ve Türkiye-AB ilişkileri konularında detaylı bilgi için bkz. Not-1.

Not-1: Prof. Dr. Emin ÇARKCI'nın 1- "Öğrencilere Ekonomik Tavsiyeler"; 2- "Türkiye'de Ekonomik Gelişmeler: 2007-2009. Bu makale her 3 ayda bir (Ocak, Nisan, Temmuz ve Ekim) revize edilmektedir, 3- "AB ile ilişkiler ve GB'nin Zararı", 4- "AB ile Müzakereler ve Beklentiler" ve 5- "Türk Cumhuriyetleri'nde Ekonomik Gelişmeler: 1980-2006" konulu 45 sayfa aşan makaleleri, yazarın Çankaya Üniversitesi'ndeki yeni Web sayfasında yayımlanmaktadır. Bakınız: <http://carikci.cankaya.edu.tr>

AYTAÇ GÖKMEN

Çankaya Üniversitesi

İİBE, Uluslararası Ticaret Bölümü, Araştırma Görevlisi

E-DEVLET KAVRAMI VE TÜRKİYE'DE E-DEVLET UYGULAMALARI

Çağımız iletişimin hızlandığı ve bilginin esas sermaye olduğu bir devirdir. Bu nedenle, 21. yüzyılda bilgiyi geliştirip en iyi kullanan ülkeler, gelişmişlik açısından diğerlerinden çok daha farklı bir yerde olacaktır. Bilginin etkin kullanımını devlet yapısına yansıtan iskelet ise e-devlet bileşenleridir. e-devlet, geleneksel kamu hizmetlerinin daha verimli, esnek, hızlı ve güvenilir bir biçimde, iletişim ve bilgi teknolojileri kullanılarak İnternet üzerinden yapılmasıdır. Kamu işlemlerinin, klasik ve bürokratik yollar yerine, eş anlı olarak elektronik ortamda yapılmasının kamu hizmetlerinin kalitesini artıracığı ise aşikârdır. Kamu hizmetinin kalitesi ve hızının artması ise, devletin mevcut gücüne önemli artılar ekler. Bu yazı, e-devlet ve uygulamalarının yararlarına değinmekte ve Türkiye’de e-Devlet Kapısı, www.turkiye.gov.tr, portalı üzerinden yapılabilen işlemler hakkında bilgi vermeye yönelik bir deneme niteliğindedir.

1. Giriş

Bilgi toplumuna geçiş, işlemlerin daha hızlı ve esnek yapılabilmesi için, kaçınılmaz bir biçim-

de devlet ve hükümet mercilerinin dönüşümünü ve bilgi çağının gereklerinin yerine getirilmesini zorunlu kılar. Günümüzde çeşitli işlemleri daha hızlı halletmek ve gereksinimleri karşılamak üzere İnternet kullanan milyonlarca insan ve merci vardır. Aşırı derecede merkezî ve bürokratik, ilkelere fazlası ile bağlı olan örgüt yapılarının, etrafında ortaya çıkan değişimlere ivedilikle cevap veremeyeceği belli olmuştur; çünkü bu aşırı merkezî ve bürokratik sistemler yeterince esnek, ulaşılabilir, hareketli, şeffaf, politik olarak da tarafsız değildir. Giderek yayılan küreselleşme kavramı ve küresel gelişmeler dikkate alındığında, günümüz devletleri, uluslararası, hükümetler arası, devlet – iş âlemi ve devlet – vatandaş arası işbirliğini en optimal ve verimli bir biçimde yürütebilmek için en son bilgi teknolojilerini edinmek zorundadır. Kamu yönetiminde de eski ile yeni arasında önemli gelişmeler olduğundan, devlet ve hükümetler değişmek ve bilgi toplumuna ayak uydurmak durumundadır.

İletişim ve bilgi teknolojilerindeki (İBT) gelişmeler, sadece iş âleminde yapılan işlemlerin niteli-

ğini değil; aynı zamanda devlet uygulamalarının biçimini de değiştirmiştir. 1990'lar ve hatta daha öncesinden beri kamu mercileri Internet teknolojilerinden ve İBT uygulamalarından yararlanmakta, vatandaşlarına ve işletmelere elektronik devlet, dijital devlet, mobil devlet veya daha genel bilinen adı ile e-devlet aracılığı ile daha etkin hizmetler sağlayabilmektedir. e-devlet uygulamaları, ilk önce yerel düzeyde başlamış ve daha sonra milli düzeyde ve sonrasında daha kapsamlı bir hal alarak dünyada birçok devlet tarafından kullanılmaya başlanmıştır. Eğer e-devlet uygulamaları için bir tanım verilirse; *e-devlet hizmetlerin sağlanmasında sürekli olarak yenilik yapmak, vatandaşlar ve hükümetlerin bilgi teknolojileri ve özellikle Internet aracılığı ile dönüştürülmesi ve yönetilmesi*dir. Bu tanım içine, hizmet sağlanırken işlemlerin güven, şeffaflık ve doğru bir sistem içinde yapılmasını da eklemek gerekir; çünkü bu değerler, doğrudan ya da dolaylı olarak dijital altyapının artan önemi içinde daha da kapsamlı bir biçimde yer alır. Böylece denilebilir ki e-devlet uygulamalarında hizmet kalitesi ve bilgi güvenliği eş anlı hizmet sunumunda önde gelir. Buna ek olarak e-devlet uygulamalarının önemli derecede maliyet düşüşlerine ve tasarruf sağlanmasına yol açması da beklenir; çünkü sistemin güvenilir, esnek, hızlı ve işletim mekanizması yönünden tasarruflu olması, uygulamalar konusunda vatandaşın ve işletmelerin istekliliğini arttıracak gibi, devlete olan güvenini de pekiştirir.

II. e-Devlet Kavramı ve Değerlendirilmesi

e-devlet, günümüzde kamu uygulamalarını modern bir hale getirmede uygulanan önemli bir yaklaşımdır. Çağdaş bilgi ve iletişim teknolojilerinin, özellikle de web ve Internet teknolojilerinin kamu yönetiminde erişim, şeffaflık, verimlilik ve kaliteyi arttırdığı gözlemlenmektedir. İBT, mevcut

kamu yönetimini yeniden yapılandırıp yeniliklerin artmasını sağlayarak daha verimli kamu uygulamalarının yolunu açar. Bu yeni kamu uygulamaları da devletin vatandaşının ve işletmelerinin gereksinimlerine daha duyarlı; işlemlerinde daha şeffaf, demokratik, erişilebilir ve etkin olmasını sağlar. Ancak, sahip olduğu olumlu taraflar yanında, e-devlet uygulamaları; önderlik, finansal, insan kaynakları, teknolojik, üst yönetimin isteksizliği ve etkin olmayan planlama gibi yetersizlikler nedeni ile başarısız olma tehlikesi ile de karşı karşıyadır.

e-devlet, nerdeyse bütün iletişim ve bilgi teknolojilerini içeren kapsamlı bir terim haline gelmiştir. e-devlet, bilgi ve hizmetleri vatandaş ve işletmelere taşımak için Internet teknolojilerinden yararlanmaktadır. OECD'nin benimsendiği bir diğer e-devlet

e-devlet, günümüzde kamu uygulamalarını modern bir hale getirmede uygulanan önemli bir yaklaşımdır.

tanımındaysa, *e-devlet daha iyi bir devlet yönetimi sağlamak için iletişim ve bilgi teknolojilerinin, özellikle de Internet'in kullanılmasıdır*, denilmektedir. e-devlet uygulamaları ile iletişim ve bilgi teknolojileri kullanılarak kamu hizmetleri verimli bir yönde dönüştürülür; böylece, işletmeler ve vatandaşların kamuya olan güveni artırılma-

ya çalışılır. e-devlet sürekli evrimleşen bir kavramdır ve birçok açıdan değerlendirilebilir. Bir başka çerçeveden bakıldığında e-devlet, *devletin web temelli uygulamalar ve bilgi teknolojileri kullanarak bu süreç içinde:*

- Devlet verileri ve bilgisine ulaşılmasının iyileştirilmesi ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının işletme ve vatandaşlara sağladığı hizmetlerin kalitesinin artırılması,
- Hizmette etkinlik, verimlilik ve kullanıcıların tatminine yönelik kamu işlemlerine yön verilmesidir.

Birleşmiş Milletler ise e-devlet için daha vatandaş odaklı bir bakış açısı benimsemiştir; *e-devlet vatandaşların kamu bilgisi, hizmet ve uzmanlığına daha kolay ulaşmasını ve katılımını ve bu esna-*

da hizmet doyumunu sağlayan Internet temelli bir sistemdir. Bu nedenle, e-devlet özellikle web temelinden yararlanarak bilgi teknolojisinin stratejik olarak kullanılması ve daha kapsamlı kamu etkinliği, hizmet kalitesi ve demokratik katılım için ortam yaratılmasıdır. Böylece İBT, toplum üzerinde daha yüksek bir tesire sahip olur ve bu yolla birey ve kurumlar Internet temelli şebekeleri kullanarak hiyerarşiye dayanan yapıları aşabilir ve iletişim geliştirilebilir.

e-devlet uygulamaları, kamu kurumlarında, ilgilerin verilen hizmetlere daha kolay intibak etmesi için hayata geçirilmiş bir devlet politikası ve yönetsel kavramdır. e-devlet uygulamaları daha ziyade, *çok zaman alabilen ve bürokrasiye neden olan ön büro işlemlerinin iletişim ve bilgi teknolojilerinden yararlanılarak yeniden tasarlanması ve eşzamanlı olarak işletme ve vatandaşların kullanımına sunulmasıdır*. Bu anlamda, sunulacak hizmetlerin e-ortamda tasarlanması, her kamu örgütünün gerekli olan her aşaması için yapılmalıdır ve böylece e-devlet uygulamasına geçilen kamu kurumları arasında işbirliği de temin edilmelidir. Ayrıca, *sistem tasarımı yapılırken, e-devlet uygulamaları ve bu uygulamaların kapasitesi sadece mevcut işletme ve vatandaşların ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik olmamalı; aynı zamanda muhtemel kullanıcıları da hesaba katmalıdır*. Bu nedenledir ki e-devlet; modern iletişim ve bilgi teknolojilerinin bilgiye şeffaf ve güvenilir bir biçimde ulaşılmasını sağlayan, Internet bazlı ve sadece bu günkü değil, gelecekteki muhtemel kullanıcıları da dikkate alan çağdaş bir uygulamadır. Burada adı geçen mevcut ve muhtemel kullanıcılar ise vatandaş, işletme, toplumsal örgüt, kamu mercileri ve memurlardır. Bununla beraber, e-devletin ulaşmak istediği hedefler *kamu hizmetlerine ulaşımı iyileştirmek, sağlanan hizmetin kalitesini arttırmak, verimliliği geliştirmek, kamu ve siyasete olan güveni pekiş-*

tirmek, siyasi odaklaşmayı ve yolsuzluğu önlemektir. Kamu hizmetleri ise geneli itibarıyla bilginin kamuya açıklanması ve farklılaştırılması, belirli kurallar ve işlemlere yönelik soruların açıklanması ve doküman sağlanması, kamu işlemlerinin hızlandırılması, işletmeler, vatandaş ve kamu mercileri arasında karşılıklı bilgi ve veri değişiminin sağlanmasını amaçlar.

e-devlet uygulamaları hayatı hem işletmeler hem vatandaşlar için daha kolay bir hale getirmeye yöneliktir. Bilginin iletilmesi ve teknolojiye gelişmeler kamu verilerine ulaşılmasını ve kullanılmasını kolaylaştırır. Bu anlamda dijital kamu uygulamaları, devlet hizmetlerinin daha etkin verilmesini sağlar. e-devlet süreci, hizmetlerin daha kaliteli sağlanması ve kamu hizmetlilerinin, daha çok geri

e-devlet uygulamaları hayatı hem işletmeler hem vatandaşlar için daha kolay bir hale getirmeye yöneliktir.

planda olan işlemlerde, daha etkin politikalar izlemesi, daha olumlu sonuçlar alınması ve işletme ve vatandaşlara hizmet sağlanan altyapının daha sağlam olmasını sağlar. Burada bir diğer amaç da *e-devleti olabildiğince etkin kullanıp hizmetten yararlanan kullanıcıların beklentilerinin ötesine geç-*

bilmektir. Yeni ve gelişmiş iletişim ve bilgi teknolojileri, kullanıcıların bilgiye kolay ulaşımını, *bilginin 7/24 durmaksızın karşılıklı değişimini*, kamunun şeffaf olmasını ve güvenilirliğini, vatandaşların kamu işlemlerini denetleyebilmelerini ve böylece uygulama yapılan yapıların esnekliğini sağlar.

Bunlarla beraber, e-devlet uygulamalarında kullanıcıların ve devletin karşısına çıkabilecek iki temel sorun olabilir: Bu sorunlardan ilki, hizmet sağlayıcı açısından, sunulan hizmetin *altyapısının devlet işlemlerini iyileştirmesi için sağlam kurulmasıdır*. İkinci ise son kullanıcı açısından, ekonomik, demografik ve sosyal bakımdan *dijital farklılaşmaya maruz kalan kimselere eşit fırsat tanınmasıdır*. Eğer bu meseleler çözülebilirse kullanıcıların kamu bilgi ve hizmetine ulaşmak için kurulmuş portallar daha kaliteli hizmet verebilir ve daha çok Internet tekno-

lojisinden yararlanılması maliyetlerin düşürülmesini sağlar. Böylelikle daha fazla e-devlet uygulaması hizmete sunulabilir ve bu sayede yapılan işlemlerin hatalı olmasının ve yolsuzlukların önüne geçilerek kamu uygulamalarının verimliliğini de arttırabilir. Dahasını söylemek gerekirse e-devlet, e-kullanıcı ve e-iş uygulamalarının hedefi, uygun koşullar altında elektronik şebeke ve kamu yapılanması ile uyumlu olarak kullanıcıların gereksinimlerini karşılayacak merkezî ve ayrıntılı portal oluşturmaktır. Bunun için ise e-devlet ve yapılan güvenilir uygulamalar kurumların ve kullanıcıların hizmete ulaşması ve kalitenin geliştirilmesi için sürekli bir gelişme ve yenilik gerektirir. Vatandaşların ve kurumların bu süreci benimseyerek destek vermesi ise sürecin geliştirilmesini kolaylaştırır. e-devlet uygulamalarının amacı güvenilir ve etkin kamu hizmeti sunmaktır. Bunu gerçekleştirirken konudan sorumlu olan merciler de uygulamaları gerçekleştirmek konusunda istekli olmalı, kullanıcıların belirli bir bilgi ve donanım seviyesinde bulunmalı, güncel teknolojiler kullanılmalı ve uygulamaları yönlendirecek personele gerekli bilgi verilmelidir. e-devlet gibi ayrıntılı bir yapıya geçiş sanıldığı gibi kolay değildir. Bu süreç için *yüksek teknoloji, yöneticilerin inanç ve önderliği ve toplumun uygulamaya uyum sağlayacak bilgi ve isteği olmalıdır*. Yapılan bu çalışmaların toplamı için, bu gün için tasarlayıp hizmet vermek ve gelecek için güvenilir bir yapı kurmak sözünü kullanabiliriz. e-Devlet uygulamaları, bir tür sanal kamu mercisi yaratmaktadır. Bu merciler mevcut dönem ve gelecek için idari, planlama, kaynak temini, uygulama ve işlerin değiştirilip çeşitlendirilmesi için çalışmalarda bulunur. e-devlet aracılığı ile arz edilebilecek hizmetlerden bazıları ise;

- Kanun, tüzük ve yönetmelikler ile ilgili bilgi ve genelgeler yayımlamak,
- Daha önce elle doldurulan bazı resmî evrakların dijital ortamda doldurulup sisteme girişinin sağlanması,
- İş, izin ve pasaport başvurusu, posta hizmetlerini takip etmek,

- Devlet genelgeleri, kanunî uyarılar ve tüketici meseleleri ile ilgili olarak bilgi talep etmek,
- Hükümet, iş, bilim, eğitim, nüfus, sağlık gibi konularda işlem yapmak,
- İşçi bulma ve iş talepleri konusunda hızlı başvuru,
- Çeşitli fatura, vergi ve cezaların ödenmesi,
- Resmî evrakların doldurulması ve gönderilmesi esnasında e-imza kullanabilmek,
- Kamu karar ve cezalarına İnternet üzerinden itiraz etmek,
- Nüfus ile ilgili işlemlerde bilgi değişikliği, güncelleme ve ikametgâh bilgileri düzenlemek,
- Kanuni izinlerin alınması ve eğitim başvuruları yapmak,
- Çevre, temizlik ve kamu sağlığı hizmetlerinin takip edilmesi,
- Kamuyu ilgilendiren şikâyet, tehlike ve suçların bildirilmesi,
- Sosyal hizmetler, uzaktan yardım ve danışma,
- Ulaşım hizmetleri, ücret, seferler, 24 saat açık market, otel, eczane ve hastanelerin adreslerinin temin edilmesi,
- Kütüphane, spor merkezleri, sinema ve eğlence merkezlerinin adres ve telefonlarına erişim mekanizmalarıdır.

Yeni bir küresel bilgi yapılanması olarak, *e-devlet uygulamaları kamu yönetimi ve bürokrasinin getirdiği maliyetleri azaltır ve kullanıcıların gereksinimlerini karşılayacak hizmetlerin kalitesinin artmasını sağlar*. Anlaşılacağı üzere e-devlet bilgi sağlamaktan öte, işlemlerin yerine getirilmesinde hızlı ve esnek bir kamu yapısı oluşturarak *kullanıcılara daha çok hitap eden, vatandaş merkezli ve duyarlı bir örgüt yapısı kurulmasını sağlar*.

III. e-devlet Uygulamalarının Yararları

Kamu hizmetleri ve bilgisini kullanıcılara İnternet üzerinden devlet portalı ile sunan e-devlet, hizmet alan kullanıcılara birçok yarar sağlamakta-

dır. e-devlet eş anlı işlemler, kamu çalışmaları ile ilgili bilgi, gelişmelerin aktarılması ve kullanıcılar ve devlet arasında iletişimin arttırılmasını içeren kamu hizmetlerini sunar. Kullanıcılar ve kamu arasında hızlı ve şeffaf bilgi akışının sağlanması, vatandaş ve işletmelerin devlete olan güvenini pekiştirir. e-devlet uygulamalarının sağlayabileceği bazı yararları ise;

- Kamu hizmetinin verimliliğini arttırır, yönetsel kapasiteyi yükseltir ve kullanıcılar ile iletişimi geliştirir,
- Kamu hizmeti ile ilgili bilgiler 7/24 güncel olarak sunulduğundan, işlem hızı artar,
- Zaman, çaba ve mali kaynaklardan tasarruf edilmesini sağlar,
- Devlet yapısının esnek ve taleplere duyarlı olmasını ve de gecikmelerin önlenmesini sağlar,
- Vatandaşların doğrudan katılımını sağladığı için demokratik bir sistemdir,
- Bürokrasiyi azalttığı için verimliliği arttırır,
- Daha çok vatandaş odaklı, duyarlı bir devlet yapısı oluşur,
- Bilginin saklanması için güvenli yapılar sunar,
- Kullanıcıların kamu işlemlerine katılımını ve bu işlemleri denetlemelerini sağlar,
- Kamu işlemleri sırasında hataları ve yolsuzluğu önleyerek etkinliği sağlar,
- İşletmeler, vatandaşlar, vakıf ve dernekler, sivil toplum ve devletin iletişimi bir noktada toparlanabilir,
- Resmi kamu evraklarının, e-imza yardımı ile doldurulup işlemlerin vakit kaybetmeden yapılmasını sağlar.

e-devlet uygulamalarının yararı; zamandan ve malî kaynaklardan tasarruf, kullanıcı tatmini, hizmet kalitesinin artması, şeffaflık, etkinlik ve verimlilik gibi muhtemel olumlu gelişmelere dayanır. Etkin e-devlet uygulamaları, örgütsel amaç ve hedeflerin gerçekleştirilmesi, yönetsel etkinliğin sağlanması ve kullanıcı tatminini sağlar. e-devlet

bütün uygulamaların eşit, güvenilir, hızlı ve esnek olmasını amaçlar. e-devlet; bürokrasi, personel, basım, postalama, evrak, arşiv ve aşırı görüşme trafiğinden tasarruf ederek maliyetlerin düşürülmesini ve bu tasarruflar ile yeni yatırımlar yapılmasını da sağlayabilir. e-devlet ve yararları incelendikten sonra, bu uygulamanın yansıması olan e-devlet Kapısı (www.tukiye.gov.tr) bir sonraki kısmın konusunu teşkil edecektir.

IV. Türkiye’de e-Devlet Uygulamaları ve e-Devlet Kapısı

Türkiye’de hükümet tarafından atılan önemli bir adım, “Türkiye e-Dönüşüm Projesi”dir. Bu projenin diğer bir adı e-Devlet Kapısı (www.turkiye.gov.tr)dır. Bu proje, T.C. Başbakanlık Devlet Planlama Müsteşarlığı’na bağlı Bilgi Toplumu Dairesi tarafından, e-Dönüşüm Yönetim Türkiye Yönetim Kurulu ve Tutksat’ın desteği ile yürütülmektedir. Uygulamanın temel alanları; Bilgi Toplu Stratejisi, Teknik Altyapı ve Bilgi Güvenliği, Eğitim ve İnsan Kaynakları, Kanunî Altyapı ve düzenlemeler, e-idare, e-sağlık ve e-ticarettir. Proje, Türkiye’nin bir bilgi toplumuna dönüşümünde önemli bir adım olarak görülmektedir.

Bilgi Toplumu Stratejisi, e-Dönüşüm Türkiye ve e-Devlet Kapısı portalı ile uyumlu olarak, devletimizin küresel arenadaki gücünü arttırmak, gelişmiş ülkeler arasında sağlam bir yer edinmek ve e-Dönüşüm projesinin olası getirilerinden yararlanmak için tasarlanmıştır. Projenin başlangıçta hedeflenen bitiş tarihi 2010’dur ve Türkiye’ye muhtemel maliyetinin 2.9 milyar TL (2 milyar dolardan fazla) olması öngörülmüştür. Projenin Türkiye’nin gelişimine hem ulusal hem uluslararası alanda katkı yapması beklenmektedir. Hedef, devlet yapısının daha esnek bir hale gelmesi, azalan bürokrasi, iletişimin artması ve kaynak tasarrufu ile ekonominin uzun vadede rekabetçi bir üstünlüğe ulaşılmasıdır. Bürokrasinin azalması, kaynak tasarrufu ve işlemlerin geçmişe oranla hızlı yapılması iş âleminde üretim olanaklarını olumlu etkileyecek ve bu durum işletmelerin kazandıkları güç ile uluslararası piyasada daha yüksek hacimli

işler yapabilmeleri ile sonuçlanabilecektir. Böylece işletmelerimiz, hem iç hem dış piyasada olum faaliyetlere imza atabilecektir. Dönüşüm projesinin temel amaçları ise;

- Kamu sektörü içinde iş süreçlerini yeniden yapılandırmak ve kamu yönetimi uygulamalarını çağın gerekleri ile donatmak,
- Kamu sektöründe kullanıcılara etkin, verimli ve kolay erişilebilir hizmet sağlamak,
- İBT kullanımının yayılmasını teşvik ederek yüksek kamu ve özel sektör değeri yaratmaktır.

Daha hızlı, kolay ve güvenli kamu hizmeti edinmenin yolu e-Devlet Kapısı olacaktır. e-Devlet Kapısı (www.tukiye.gov.tr) devlet hizmetlerinin, tek bir İnternet sayfası üzerinden basit, sade ve anlaşılır bir dille vatandaşlara, iş dünyasına ve diğer kamu kurumlarına elektronik ortam-

da sunulduğu bir platformdur. Bu platformda hizmet vermekte olan bazı kamu kurumları; T.C. Başbakanlık, Ulaştırma Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Denizcilik Müsteşarlığı, SGK, İŞKUR, PTT, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü, TCDD, Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü ve TCMB'dir. Bu kurumlar ve diğerlerinin bağlantıları kullanılarak *doğum bildirimi ve aile tesciline kayıt, doğum öncesi ve sonrası izinleri, ana – çocuk sağlığı; okul öncesi eğitim, ilk ve ortaöğretim, açık öğretim, yükseköğretim, ÖSYM; askerlik işlemleri, er işlemleri, yedek subaylık işlemleri, yurt dışı işlemleri, dövizle askerlik; iş arama, mesleki beceri kazanma eğitimleri, istihdam hizmetleri, personel mevzuatı uygulaması ile ilgili görüşler, işsizlik sigortası; sigortalı çalışanlar için SSK işlemleri, kamu çalışanları için emekli sandığı işlemleri, serbest çalışanlar için Bağ-Kur işlemleri, form ve dilekçeler; evlilik, aile sağlığı, nüfus işlemleri, çocuklar ve gençler, çocuk hakları; sokakta yaşayan çocuklar, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, kadın, konut edinme, yurt dışında yaşayan Türk vatandaş-*

ları için hizmetler; aile sağlığı, toplum sağlığı, ağız ve diş sağlığı, beslenme; Türkiye hakkında genel bilgiler, Türkiye'de turizm çeşitleri, Türk vatandaşları için yurt dışı işlemleri, demir yolu ulaşımı, kara yolu ulaşımı; kültürel miras, kültürel etkinlikler, tiyatrolar, festivaller, fuarlar ve yerel etkinlikler, spor aktiviteleri; trafik güvenliği, motorlu taşıt işlemleri, sürücü belgesi işlemleri, kara yolları; vize ve pasaport işlemleri, seyahat, ikamet konuları ile ilgili işlemler ve daha fazlasını yapmak ve bilgi edinmek mümkündür. e-Devlet Kapısı ile;

- Kamuya ait bilgi ve hizmetlerin açık ve anlaşılabilir bir biçimde vatandaşlara ve işletmelere sunulduğu,
- Hukukî, teknik ve yabancı terimlerden arındırılmış,
- Güncel bilgilerin düzenli bir biçimde yer aldığı,

- Emek, zaman ve kaynak israfını önleyici,
- Özürlü vatandaşlar tarafından da rahatça kullanılabilen,
- Kamu hizmetlerinin 7 gün, 24 saat erişimi mümkün kılan bir platform hayata geçirilmektedir.

e-Devlet Kapısı platformu iki temel kısma ayrılabilir:

(a) Bilgi ve hizmet sunumuna tek noktadan erişim imkânı, vatandaşların devlet hizmetlerine kolay erişimini hedefleyen ve kişiselleştirilmiş içerik ve hizmetler sunan vatandaş bilgilendirme sayfaları.

(b) Kamu kurumları arasında veri paylaşımı noktası olma özelliği, ortak e-devlet hizmetleri tasarımı ve sunumu ve de merkezi güvenlik, kimlik doğrulama ve ödeme birimi altyapısı olan e-hizmet entegrasyonu.

e-Devlet Kapısı ile vatandaşların ulaşmak isteği bilgi ve hizmetlere, güvenli bir biçimde erişebilecekleri bir altyapı hayat geçirilmektedir. Vatandaş ve kurumların ihtiyaçları belirlenerek e-devlet hizmetlerinin geliştirilmesi, sunumu ve iyileştirilmesi için ortak bir yapı oluşturulmaktadır. Şifre ve imza

**Daha hızlı, kolay
ve güvenli kamu
hizmeti edinmenin
yolu e-Devlet Kapısı
olacaktır.**

ile kimlik doğrulmasının sağlanacağı bu yapı ile vatandaşlar, elektronik ortamda sunulan kamu hizmetlerinden güvenli bir biçimde yararlanacaktır. Turksat, devlet hizmetlerini tek bir kapıdan, ortak bir platformda (www.turkiye.gov.tr), kesintisiz olarak, hızlı ve güvenli bir biçimde sağlanması için bilgi ve iletişim teknolojileri alanındaki uzmanlığı ile geniş ve kapsamlı çalışmalar yürüterek sistemi daha da gelişmiş hale getirmek için her olanağı değerlendirmektedir. e-Devlet Kapısı, vatandaş odaklı kamu hizmeti sunma, şeffaflık ve hesap verebilirlik anlayışını esas alan kamu yönetiminin oluşturulması yönünde gerekli her çalışmayı yürütür. e-Devlet Kapısı üzerinden vatandaşlara verilen hizmetler genel olarak şöyle gruplandırılabilir: *bilgilendirme hizmetleri, e-hizmetler, ödeme işlemleri, kurum ve kuruluşlara kısa yollar, güncel bilgiler ve duyurular, kurumlardan vatandaşlara mesajlar.* Bunun yanı sıra kamu kurumları arasında bilgi ve belgelerin paylaşımı e-Devlet Kapısı tarafından sunulan hizmetler ile sağlanmaktadır. e-Devlet Kapısı; elektronik ortamdan sunulan kamu hizmetlerine tek bir Internet sitesi üzerinden

erişim imkânı ve kamu hizmetleri ile ilgili doğru ve güncel bilgilere ulaşma imkânı sağlamaktadır. Tek bir kimlik doğrulaması sayesinde birçok hizmete ikinci bir kimlik doğrulamasına gerek duyulmadan erişilebilmektedir. e-Devlet Kapısı üzerinden alınacak elektronik hizmetler için (vergi, harç vb.) ödeme yapılması gerektiğinde ilerleyen dönemde devreye alınacak ödeme birimi hizmeti sayesinde bu işlem Kapı üzerinden kolayca yapılabilecektir; dolayısı ile elektronik hizmetler yüksek güvenlikle (kapalı zarflarla kullanıcıya ulaştırılacak şifre, elektronik imza veya mobil imza) sunulmaktadır.

e-Devlet Kapısı dâhilindeki bilgi istem yönetim hizmetleri, *kamu kurumlarının ortak ihtiyaçları doğrultusunda acil durumlarda kritik işlevlerini sür-*

dürebilmeleri için bilgi yedekleme sistemi oluşturmaktadır. Bu kapsamda, sunucu barındırma, veri yedekleme ve iş sürekliliği usullerinin oluşturulmasında altyapı proje ve danışmanlık hizmetleri verilmektedir. e-Devlet Kapısı'nın güvenliği konusunda kamu kurumları arasında Türkiye'nin en güvenli bilişim ağlarından biri kurulmuş olup kullanıcılar elektronik ortamda güvenli bir biçimde kamu hizmetlerinin verilmesini sağlayacak yazılım ve donanımların kurulumu ile var olan ortamda en yüksek düzeyde güvenlik sağlanması hedeflenmiştir. Kamu kurumlarının elektronik *evrak üretme, saklama ve iletme uygulamaları; şifreleme, güvenlik düzeyleri ve kriterleri ile paylaşım konularındaki standartları akademik kaynaklardan da yararlanarak ve kamu kurumları ile ortak çalışarak belirlenmiştir.*

Turksat, bu konularda kamu kurumlarına danışmanlık ve uygulama desteği de sağlamaktadır.

e-Devlet Kapısı ile vatandaş veya işletmelerden herhangi bir kamu hizmeti karşılığında tahsil etmek zorunda oldukları vergi, harç v.b. tahsilatları konusunda merkezî bir ödeme sistemi oluşturulmuştur.

Bu konuda, kamu kurumları-

na danışmanlık ve uygulama hizmeti de sağlanmaktadır. Bu uygulamalar yapılırken işlemlerin güven içinde yerine getirilebilmesi için kamu kurumlarının uygulamaya geçirdiği e-devlet hizmetlerinde kullanıcı kodu ve şifreden oluşan kimlik doğrulama sistemi kullanılmakta ve her kurum kendi kullanıcı kodu ve şifrelerini oluşturmaktadır. Bazı kamu kurumları ise, e-imza ve mobil imza kullanarak kimlik doğrulama işlemlerini gerçekleştirebilmektedir. Böylelikle e-Devlet Kapısı ile kamu kurumlarının elektronik ortamda sunduğu kamu hizmetlerinde şifre, e-imza ve mobil imza birlikteliğiyle ortak bir kimlik doğrulama sistemi oluşturulabilmekte ve sistemin güvenli işlemesi sağlanabilmektedir.

İBT, bilginin paylaşılması, işlenmesi, depolanması,

e-Devlet Kapısı üzerinden alınacak elektronik hizmetler için (vergi, harç vb.) ödeme yapılması gerektiğinde ilerleyen dönemde devreye alınacak ödeme birimi hizmeti sayesinde bu işlem Kapı üzerinden kolayca yapılabilecektir

üretilmesi ve bu süreçlerin iyileştirilip hem kamu hem özel sektör bakımından gelişmelerin sağlanmasında önemli bir role sahiptir. Bu anlamda Bilgi Toplumu Stratejisi, toplumun her kısmı için bir safha ve hizmet alanı oluşturmayı amaç edinmiştir. Bu açıdan, makroekonomik öngörüler bakımından bir değerlendirme yapıldığı zaman, stratejinin başlatılması ve şebeke etkisinin ortaya çıkması ile gelecek 30 yıl içinde kullanılacak İBT vasıtasıyla ekonomiye yapılabilecek muhtemel katkı, %1.4'ü çalışan verimliliğindeki artış ve %0.6'sı da istihdamdaki artıştan olmak üzere, GSYH'de yaklaşık %2'lik bir yükselmeyi gerçekleştirmesi beklenmektedir. Bu açıklamalar sonucu, Devlet Kapısı uygulamasının, hedeflenen biçimde kullanıldığı takdirde, ülkemize önemli artı değerler katabileceği anlaşılr.

V. Genel Değerlendirme

21. yüzyıl küresel rekabetin arttığı ve bu rekabetin daha çok bilgiye dayalı olduğu bir zaman dilimidir. Bu anlamda bilgiyi en çok ve iyi üretilen kullanıcılara yayabilen devletler daha güçlü olacaktır. e-devlet uygulamaları ise bilgi çağıının ve ilerlemenin önemli bir kanalı haline çoktan gelmiştir. e-devlet, vatandaşlara devlet tarafından verilen hizmetlerin elektronik ortamda sunulması demektir. Bu sayede, devlet hizmetlerinin vatandaşa en kolay ve en etkin yoldan, kaliteli, hızlı, kesintisiz ve güvenli bir şekilde ulaştırılması hedeflenmektedir. Bürokratik ve klasik devlet kavramının yerini almaya başlayan e-devlet anlayışı ile her kurum ve bireyin, bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanan sistemler ile devlet kurumlarına ve kurumlarca sunulan hizmetlere kolayca erişmesi hedeflenmektedir.

e-devlet uygulamaları ile aile, eğitim, sağlık, askerlik, ulaştırma, turizm, posta, iş, kariyer, sosyal güvenlik, sağlık, seyahat, kültür, sanat, spor, trafik, yasal ve yabancılar ile ilgili işlemler yapılabilmekte ve bu işlemlerin hızlı, esnek ve verimli olması ile kaynak ve zaman tasarrufu da sağlanmaktadır. Ayrıca, yapılan işlemler tek bir noktadan gerçekleştirilerek 7/24 kesintiye uğramadığı için bilgiler güncel ve veri işleme sağlıklı yapılabilmektedir. Yapı-

lan işlemlerin gizliliği ise e-imza, şifre ve kimlik tanımlamaya dayalı olduğu için güvenilirdir. Sonuç olarak e-devlet, ülkemizin bilgi çağıında önünü açacak, dünya arenasında gelişimini sağlayacak ve ülkemizin ilerlemesini hızlandıracak kapsamlı bir kamu uygulamasıdır.

VI. Kaynakça

ALICAN, Fuat (2007); "Experts without expertise: E-society projects in developing countries – The case of Turkey", **Information Polity**, Vol.12, pp.255-263.

BEKKERS, Victor; HOMBURG, Vincent (2007); "The Myths of E-Government: Looking Beyond the Assumptions of a New and Better Government", **The Information Society**, Vol.23, pp. 373-382.

BOLGHERINI, Silvia (2007); "The technology trap and the role of political and cultural variables: A critical analysis of the e-government policies", **Review of Policy Research**, Vol.24, No.3, pp 259-275.

CALISTA, Donald; MELITSKI, James (2007); "E-government and E-governance: Converging Constructs of Public sector information and communications technologies", **Public Administration Quarterly**, Vol.31, No.1, pp.87-120.

COURSEY, David; NORRIS, Donald (2008); "Models of E-Government: Are they correct? An Empirical Assessment", **Public Administration Review**, May/June, pp. 523-536.

DOVIFAT, Angela; BRÜGGEMEIER, Martin; LENK, Klaus (2007); "The "model of micropolitical arenas" – A framework to understand the innovation process of e-government-projects", **Information Polity**, Vol.12, pp.127-138.

HEEKS, Richard (2003); "Most e-government – for development projects fail: how can be risks reduced?", **Manchester: Institute for Development Policy and Management**, IDPM i-Government Application Study no.14.

IRKNIN, İu (2007); "Electronic Government and Society", **Sociological Research**, Vol.46, No.2,

pp.77-92.

REDDICK, Christopher (2007); "E-government and its influence on managerial effectiveness: A survey of Florida and Texas City managers", **Financial Accountability and Management**, Vol.23, No.1, pp. 1-26.

ROBBINS, Mark; SIMONSEN, Bill; FELDMAN, Barry (2008); "Citizens and Resource Allocation: Improving Decision Making with Interactive Web-Based Citizen Participation", **Public Administration Review**, May/June, 2008, pp. 564-576.

ROY, Jeffrey (2006); "E-government and local governance in Canada: An examination of front line challenges and federal tensions", **Public Administration Quarterly**, Vol.10, No.2, pp.218-255.

TOLBERT, Caroline; MOSSBERGER, Karen; McNEAL, Ramona (2008); "Institutions, Policy Innovation and E-Government in the American States", **Public Administration Review**, May/June, pp.549-552.

TOLBERT, Caroline; MOSSBERGER, Karen (2006); "The Effects off E-Government on Trust and Confidence in Government", **Public Administration Review**, May/June 2006, 354-369.

TORRES, Lourdes; PINA, Vincente; ACERETE, Basilio (2006); "E-Governance Developments in European Union Cities: Reshaping Government's Relationship with Citizens", **International Journal of Policy, Administration and Institutions**, Vol.19, NO.2, PP.277-302.

TORRES, Lourdes; PINA, Vincente; ACERETE, Ba-

silio: 2006; ROCHELEAU, Bruce (2007); "Whither E-Governmnet", **Public Administration Review**, Vol.67, No.3, pp.584-588.

TRIMI, Silvana; SHENG, Hong (2008); "Emerging trends in M – GOVERNMENT", **COMMUNICATIONS OF THE ACM**, Vol.51, No.5, pp.53-58.

SINNGH, Gurmet; BELWAL, Rakesh (2007); "E-governance and Corruption developments and issues in Ethiopia", **Public Organization Review**, Vol.7, pp.195 -208.

YANG, Kaifeng; RHO, Seung-Young (2007); E-Government for Better Performance: Promises, Realities and Challenges", **International Journal**



of Public Administration, Vol.30, pp.1197-1217.

State Planning Organization of Turkey, **Information Society Strategy, Action Plan**, 2006 - 2010 (www.dpt.gov.tr).

State Planning Organization of Turkey, **Information Society Strategy**, (www.dpt.gov.tr).

IDABC, European eGovernmnet Servives, Turkey eGovernmnet Factsheet, November 2007 (http://epractice.eu)

e-Devlet Kapisi, web portal, www.turkiye.gov.tr



Kerem GÜN
Çankaya Üniversitesi Ortak
Dersler Türkçe Okutmanı

BERTOLT BRECHT VE GELENEKSEL TİYATRONUN ELEŞTİRİSİ

Geleneksel tiyatro anlayışının kurucusu sayılan Aristoteles'den günümüze kadar birçok kuram bu görsel şenliği değişik yorumlarla geliştirmek amacıyla ortaya atılmıştır. Tiyatronun günümüzde hüküm sürmekte olan birçok türü de bu sayede hayat bulmuştur, demek herhalde hiç yanlış olmaz; fakat bunlar arasında yankıları bütün zamanları etkileyen ve devamlı güncellenen kaç kuram vardır? İşte Bertolt Brecht'in yaptığı bu olsa gerek. Tabu sayılabilecek ve yerine daha iyisinin konulabileceği düşünülmemeyecek olan geleneksel tiyatro anlayışını yıkan ve yeni bir potada bu görsel hayatı baştan yaratan adam...

Zengin bir aileden gelen Eugen Bertolt Brecht, Augsburg'da 10 Şubat 1898'de doğdu. Bir kâğıt fabrikası müdürünün oğluydu. Edebiyat ve tiyatroya ilgisinin olmasına rağmen tıp tahsili yaptı ve askerliğini 1. Dünya Savaşı sırasında bir hastanede sağlık görevlisi olarak tamamladı. Bu çalışmaları sırasında halkın içinde bulunduğu sefalet ve yokluğu gördü. Belki de fikirlerinin olgunlaştığı devre işte bu zamanlara denk düşmektedir. İlk oyunu *Baal*' i 1918 yılında kaleme aldı. Bu eser birçok tiyatro eserinin habercisi gibidir. Yaşadığı savaşın acımasız eleştiri-

risini *Ölü Askerin Söylencesi* (*Die Legende vom toten Soldaten*) adlı oyununda yaptı. Daha sonraları tiyatro eleştirmenliği de yapan Brecht, yarattığı epik tiyatro kuramıyla yeni bir anlayışı müjdelemektedir. Oyunlarında sıkça rastlanan temaların farklılığı ilkesiyle birlikte çok sayıda ilke imza atan yazar, geliştirdiği ekolün devamı için eserlerini aralıksız vermeye devam etti. Bu yazıda, Brecht'in yaşamının kilometre taşlarından çok, sahnenin yeni soluğu olan epik tiyatronun eski tiyatro düzenini nasıl etkilediği ve eskinin yerine nasıl yenisini bina ettiğine değinilecek ve epik tiyatro kuramının önemli özelliklerine değinilecektir.

Brecht'e göre tiyatro, insanlar arasında geçen, aktarılmış ya da kurgu ürünü olayların canlı betimlemelerinin eğlendirme amacıyla oluşturulmasıdır. Burada "eğlendirmek" sözcüğü önemlidir; çünkü ona göre tiyatroyu sadece eğlendirmek görevi dışında başka vazifelere de büründürmek gerekir. Hatta bu, çok soylu ve asil bir görevdir. Tiyatronun öğretebileceği en yararlı şey, insanın gerek bedensel gerekse ruhsal bakımdan nasıl hızla hareket edebileceği olabilir. Bu bağlamda başka olgulara oranla eğlencenin savunulma gereksinimi çok daha azdır.



İnsanoğlunun karşısında durmadığı tek şey belki de zaman kavramıdır. İnsan zamanın akmasını durduramamaktadır. Buna göre değişim kaçınılmazdır. Klasik bir söz olan değişmeyen tek şeyin değişimin kendisi olduğu burada doğruluğunu bir kez daha ispatlamaktadır. Zamanın, devamlı değişimi de birlikte getirmesi sonucunda insanların belli bir süre birlikte yaşama biçimlerine göre olası ve gerekli eğlenceler doğrultusunda, figürlerin farklı boyutlandırılması, konumların farklı bakış açılarına göre düzenlenmesi hatta değiştirilmesi gerekmektedir. İşte bu, değişimin ana prensibidir. Brecht, tiyatro alanında bu tip radikal değişimlere gidilmesinin gerekliliğine inanmaktadır. Gerçi kendisinden daha önce bu tip değişimlerin sinyallerini veren birçok düşünür vardır; ama bu kişiler arzulanan değişimleri hayata aktarabilmiş midir? Brecht'in en büyük esin kaynağı 1813 ile 1837 yılları arasında yaşamış Georg Büchner olmuştur. Büchner, son yıllarına yettiği Alman romantizmini aşmış, yeni bir gerçeklik anlayışı ile insanı toplum içinde ele almış, onu dile getirebileceği yeni biçim aramış ve böylelikle 20. yüzyıl Alman tiyatrosuna öncülük etmiş bir yazardır. Büchner, yeni insanlık ve gerçeklik anlayışını dile getirmek için geleneksel oyun yapısından yararlanamayacağını anlamıştır. Olayların belirli bir gelişmeyi izlediği geleneksel oyunlardaki bu kapalı biçimin yerine, eylemin süreklilik göstermediği, sahnelerin ancak kendi içlerinde birer bütün oluşturduğu; ama aralarında belirgin bir bağ bulunmadığı bir biçim kullanmıştır. İşte bu bağlamda Brecht ile aralarında ortak bir anlayış oluşmaktadır. Brecht'de epik tiyatro fikrinin doğmasına yardımcı olan bir başka olgu ise Çin tiyatrosudur. Çinlilerin tiyatro anlayışının değerlendirilmesi ile epik tiyatrosunun gelişmesi paralellik göstermektedir. Çin tiyatrosu, aynı Batı tiyatrosunda olduğu gibi, kişiliklerin

sergilenmesinde değişikliklere başvurur. Çin tiyatrosunda yalnız oyun kişilerinin değil; oyuncuların davranışları da sergilenir. Oyuncuların oynadıkları kişilerin jestlerini seyirciye nasıl sunduğu gösterilere konu yapılmaktadır; çünkü oyuncular, günlük yaşamın dilini kendi dillerine çevirmektedir. Dolayısıyla, bir Çinli oyuncuyu seyretmek sahnede en azından üç ayrı kişiyi seyretmekle aynı şeydir. Bunlardan biri sergileyen ve kalan ikisi de sergilenendir. Brecht, *Oyun Sanatı ve Dekor* adlı kitabında Çin tiyatrosundan bu konudaki şu örneği sunar:

Genç bir kız çay yapar. Oyuncu, bir kez çayın hazırlandığını gösterir. Sonta çayın usulü gereğince nasıl hazırlandığını buyur eder seyirciye. Bunlar, oyunda dönüp dolaşıp seyircinin karşısına çıkan ve kendi içinde bütünlük taşıyan jestlerdir. En sonunda da oyuncu, çayı hazırlayan kızı sergiler, hırçın mıdır kız, sabırlı mı, yoksa gönlünü bir erkeğe mi kaptırmıştır, ortaya koyar. Öte yandan hırçınlığı ya da sabrı ya da gönlünü kaptırmışlığı oyuncunun nasıl dile getirdiği de, yine oyuncu tarafından sık sık yinelenen jestlerle açığa vurulur. (57)

Çin tiyatrosundaki değişimler Batı tiyatrosuna oranla daha disiplinli bir yol izler. Çinli oyuncu, seyirci önünde belli jestleri bir yana bırakır. Kendinden emin bir ifade ile işine sarılır. Belirli hareketleri, rolleri ve oyunun devamlılığını oynadığı oyunundan çıkarır. Bu da oyunu seyreden seyircinin gözünde estetik bir başkaldırının doğmasına neden olur. Oyunun övgüye layık görülmesi, getirdiği yeniliklerden değil; yeniliklere biçilen değerlerdendir. Geleneksel tiyatronun gerek konuları gerekse yapısal öğeleri hep bir tekrar niteliği taşıyan bütünlüğüyle sahnelemesi başarıyı yakalamada büyük zafiyet yaratmaktadır. İşte Çin tiyatrosunda oyuncu bunun da üstesinden gelmektedir; çünkü Çin tiyatrosu, yarattığı bu yeniliği eskinin temelinden çıkararak oynamaktadır. Bu noktada Brecht, *Oyun Sanatı ve Dekor* adlı eserinde, oyuncu seyirci arasında oluşan ilişkiye şu sözleriyle dikkat çeker:

Genel olarak oyuncunun, oyununa başlamadan gözlerini seyirciler üzerinde gezdirmeyi, her hareketiyle açık açık, hatta üzerinde durarak seyircilere yönelmeyi oyuncunun kendisine temel bir davranış yaptığı söylenemez. Oyuncunun seyirciyle böylesine bir göz göze gelişi, bu "senin önünde sergilediğim kişi şimdi ne yapacak bak dikkat et!" çağırısı, seyirciye yöneltilen bu "gördün mü?" ünlemi "sen bu konuda nasıl düşünüyorsun bakalım?" sorusu değişik nüanslarla verilip artistik biçimde ele alındı

mı, oyunun tüm katılık ve ilkelliği ortadan kalkacaktır. Oyuncunun böyle bir tutumdan asla uzaklaşması gerekir; çünkü yabancılaştırma efektinin bir başka tutum içine yerleştirilmesi olanaksızdır. (26)

İşte böylece bilim gibi gerçek sanatın da belirleyici bir özelliği olan doğal başkaldırı ögesi, eskiyle bağları koparmanın yargılamalara konu yapılabilen ve bir sorumluluğu gerektiren somut eylemi süreklilik içindeki yerini alır.

Brecht'in epik tiyatrosu, dramatik esaslı Avrupa tiyatrosunun öz ve biçimine karşı çıkışlarla belir-



lenmiştir. O, tiyatro biçimlerini eleştirirken çağının tiyatrosunun nasıl olması gerektiğini de belirtmektedir. Böylece ortaya "epik-diyalektik" tiyatro düşüncesi çıkar. Marksist düşünce tabanından beslenen epik-diyalektik tiyatro, kısa zamanda geniş halk kitlelerinin beğenisini kazanmıştır. Bu tiyatro kuramına göre karşı safta yer alan "burjuva" tiyatrosu, çağdaş tiyatrodan beklenen işlevleri yerine getirememektedir. Burjuva tiyatrosundan kastedilen, gerçekçi-doğalcı tiyatro yani 1920'lerin Alman tiyatrosudur. Brecht bu tiyatroyu özündeki cılızlık yönünden yoğun olarak eleştirir. Bu cılızlık, kendisini hem teknik alanda hem konusal bağlamda gösterir. Geleneksel çizgiden ayrılmamak; insanları belli kalıplar içinde donduracak, toplumdan soyutlayacak, yaratıcılığı yitirtecek ve çekiciliği azaltacaktır. Brecht'e göre bu kültür orta sınıfın kültürüdür ve orta sınıfın güçlenme döneminin bitmesiyle birlikte işlevini yitirmiş; tıpkı orta sınıfın kendisi gibi

çürümüş ve içi koflaşmıştır. Burada dikkat edilmesi gereken bir nokta da özün muhafaza edilmesinin gerekliliğidir; çünkü insan, gelenekselliğe ve eskiye tamamen sırtını dönmemelidir. Brecht de böyle yapmaktadır. Eskinin üzerine yerleşmiş kir ve tortuları temizlemek gerekmektedir. Brecht'e göre toplumdaki mevcut sorunlardan çok nedenler ve niçinler üzerinde durulmalıdır. Tiyatro; işsizlik, ekonomik çöküntü, savaş, silahlanma, açlık ve hastalıklar gibi sosyal yaraların üzerinde durmalı ve bunları toplumların birer yazgısı gibi ele almayıp söz konusu sorunların derinliklerinde yatan sebepleri açığa çıkarmalıdır. Klasik tiyatronun bu alanda yapamadığını gerçekleştirmelidir. Burjuva tiyatrosunun bunu gerçekleştirememesindeki en büyük neden salt sınıf tiyatrosu olması ve bu sınıfın önceliklerine yer vermesidir. Brecht'e göre bir yazarın nesnel ve bilimsel bir tavır takınması, olay ve durumları kendi çıkarı açısından değerlendirmesini engellemez. İşte bu sebeple burjuva tiyatro yazarlarına kuşkuyla yaklaşılmalıdır. Onlar kendi çıkarları doğrultusunda, burjuvazinin koşullanmışlığıyla yazmaktadır.

Brecht'e göre ruhbilimsel yaklaşımlar tarihsellik ve deneysellikten uzaktır. Bu noktadan hareketle burjuva tiyatrosunun bireysel çekişmelere eğilmesini ve ruh hallerini abartarak işlemesini eleştirebiliriz. Bu tiyatro biçimi oyun karakterlerine önem vermektedir; fakat tipleştirme ve karakter çiziminde oldukça fakirdir. Örneğin, geleneksel tiyatro tipleştirme yaparken farklı tarih dönemleri ve sınıflarından aldığı karakterleri aynı tip kümesi altında toplayabilmekte, böylece tarihsel gelişimi, zamanın değişim getirme kuvvetini ve sınıfsal ayrımı görmezden gelmektedir. Böylece evrensel özellikler üzerinde yükseliyormuş izlenimi vermektedir. Bu tipleştirme, epik tiyatro anlayışında yanlış olarak değerlendirilmektedir. Oyundaki kişiler tek tek karakter olarak ele alındığında görülecektir ki gereksiz ayrıntılara yer verilmiş ve iç gözlemlerle saptanmış normal olandan sapma eğilimi gösteren nitelikler üzerinde durulmaktadır. Hatta bu tutumla karakter zenginliği yaratıldığı zannedilmektedir. Seyircinin beklentisini boşa çıkaran bu karakterler oyun içinde gelişemez ve yeni işlevleri yerine getiremez. Ayrıca bu karakterler çevrelerine koşulludur ve çevreyi değiştirmekten uzaktır.

Epik tiyatro anlayışına göre burjuva tiyatrosu, olay dizisi ve konu işleyişiyle de hatalarla doludur. Bu oyunlarda tarihsel bir olay doğru saptanmış bile olsa gelişimi durdurulmuş gibi gösterilmektedir. Böyle bir gerçeklik kapsamlı olamamaktadır. Orga-



nik olan birliktelikler ise bir bütünlükten uzak, olsa olsa zorlama ve yapaydır.

Bertolt Brecht'e göre geleneksel tiyatronun yansıma yöntemi de yetersizdir. Somut ve duyumsal gerçeklerin olduğu gibi taklit edilmesi, toplumsal süreçlerin kavranabilmesini engellemektedir. Bu noktada düş gücü bir yana atılmamalı, somut gerçeklerden soyutlama yoluna gidilebilmelidir. Yazar, gerçeğe egemen olmak için yalnız taklitten değil; bütün yansıma ve yaratma araçlarından yararlanabilmelidir.

Gerçekçi burjuva tiyatrosu tek yönlü, yüzey gerçekliğini kabul ettirmek için dramatik denilebilecek bir olay örgüsü kullanır. Bu olay örgüsü, oyunda seyircinin tüm ilgisinin sonuca kanallize edilmesiyle başarı sağladığını sanmaktadır; fakat burada seyirci meraktan öteye geçememekte, nedenlere ilgi duyulmamakta ve böylece tabir yerindeyse merak içinde uyutulmaktadır. Aristotelesçi olmayan epik tiyatro bu dramatik olay örgüsünü kullanmaz. Bu sayede seyirciye anlık heyecanlar yaşatarak sonuçtan çok sonucu yaratan neden ve nasıllar ile ilgilenir. Bu noktada devreye seyircilerin tepkileri girer. Geleneksel tiyatro seyircisi oyunun seyrederken duygulanmakta, oyuncu yerine kendisini koymakta ve hatta kendi düşünme, eleştirme ve düşünsel hareket gücünü oyun süresince askıya almaktadır. Epik tiyatrodan ise izleyici sahneye direkt dışarıdan bakabilmekte hatta var olan oyuna katılarak kendi eleştirisini yapabilmektedir. Epik tiyatronun bu bağlamda yarattığı en büyük radikal değişim, seyircinin oyuna dâhil olarak durumu olduğu gibi algılamayıp eleştirici, yorumlayıcı bir düşünce sürecine girerek gelişen olayları değiştirme yetisine kavuşturulmasıdır. Burada karşımıza Tanrısal yazgının değiştirilmezliği kuralı çıkmaktadır. Brecht buna da karşıdır. Antik tragedyaların temel yapı taşı olan bu anlayış ile birlikte, özellikle Shakespeare de dâhil olmak üzere, tüm klasik oyun yazarlarının üstün kişilikleri ele almalarının, hareket ve olayları onların tutkuları doğrultusunda değerlendirmenin ve sergilemenin eleştirisini yapmaktadır. Bu oyunlarda dramatik tanımının, heyecanlı, tutku dolu, devingen anlamına geldiğini ileri süren Brecht, epik tiyatronun kişisel tutkular, gerilim yaratan durumlar yüzeyinde değil; düşündürücü toplumsal süreçler üzerinde durduğunu, bunların seyircinin eleştirisine açtığını ve değişebilirliklerini gösterdiğini söyler.

Bir görüşe ne kadar çok saldırırsan o kadar iyi anlaşılırsın. İşte bu görüş Brecht'in geleneksel tiyatroyu eleştirisindeki hareket noktasıdır; fakat o, eskiyi eleştirirken de katı olmamaya ve esnek tutumunu korumaya azami özen gösterir. Brecht, yukarıda da sözünü ettiğimiz gibi, eskiyi tamamen reddetme taraftarı değildir. Belki de epik tiyatro anlayışının temelinde geleneksel tiyatrodan bazı kalıntılar bırakmak zorunluluğu hissetmiştir. Doğrusu da bu olacaktır; çünkü bir evin yerine aynısını bina etmektenense bu evi koruyarak yeni bir anlayışla restore etmek hem daha estetik hem daha kalıcı olacaktır.

Bertolt Brecht, epik tiyatrosunu, "bilim çağının tiyatrosu" olarak niteleyerek *Tiyatro İçin Küçük Organon* adlı eserinde tiyatro ve bilimsellik ilişkisini şöyle açıklar:

Tiyatromuzun insanların birlikte yaşamlarına ilişkin betimlemelerle sağlayabileceği daha dolaysız bir oyalanmayı, daha kapsamlı ve etkili bir eğlenceyi aradığımızda, kendimizde bilimsel bir çağın çocukları olarak düşünmek zorundayız. İnsanlar olarak birlikte yaşayışımız – yani: Yaşamımız-, yepyeni bir kapsamda olmak üzere bilimlerce yönlendirilmekte.

[...]

Bilimle sanatın ortak noktaları, her ikisinin de varlık nedeninin, insanların yaşamını kolaylaştırmak oluşudur, bunlardan biri insanların geçimlerini sağlamalarıyla, öteki ise eğlenceleriyle ilgilidir. Yaklaşmakta olan çağda ise sanat, eğlence kaynağını geçim durumumuzu olabildiğince düzeltebilecek ve önündeki engeller bir kez kaldırıldığında, bütün eğlencelerin en büyüğü olabilecek yeni üreticilikte bulacak. (38–44)

Brecht'e göre insanlar, fen bilimleri konusunda oldukça bilgilidir; fakat kendi toplumlarını yöneten kuralları pek bilmezler. Bu bilgisizliğin nedeni yine burjuvaziden kaynaklanır; çünkü burjuvazi böyle bir incelemenin kendi çıkarlarını zedelemesinden korkar. Sanatın görevi, tıpkı biliminki gibi, bu engellemeyi aşarak insanın doğaya hâkim olmasını, onu kullanmasını, yaşamını kolaylaştırmasını ve üretici olmasını sağlamaktır. Fen bilimleri bunu büyük ölçüde sağlar; fakat aynı şeyi sosyal bilimler için söylemek güçtür:

Yeni bilimler çevremizde bunca köklü değişikliklere yol açmış ve çevremize değişebilirlik niteliği kazandırmış olmakla birlikte, yine de bu bilimlerin ruhunun yapmakta olduğumuz her şeye yön verdiğini söylemek henüz olanaksız. Yeni düşünce ve duyma biçiminin büyük insan kitlelerine henüz inmemiş oluşunun nedeni, doğanın sömürülmesi ve alt edilmesinde bunca başarılı olan bilimlerin, ona egemenliğini borçlu olan bir sınıfça, burjuva sınıfınca hala karanlıklar içinde yüzmesi, doğanın sömürülmesi ve alt edilmesi, sırasında insanların birbirleri arasındaki ilişkiler yüzündendir. Doğaya ilişkin bakış açısı topluma yönelmedi. (17)

Bertolt Brecht, burjuva tiyatrosu olarak adlandırdığı Avrupa tiyatrosunun eleştirisinde doğruluk ve yanlışlık üzerinde durulmadığını, daha çok güzellik ve iyilik niteliklerinin dikkate alındığı kanısındadır. Oysa bilim açısından yanlış olanın güzel ya da iyi olması önemli değildir. Brecht'e göre bu noktada sanatçılar bilim karşısında çekingen kalmaktadır. Tanrısal gerçekleri dile getirdiğine inanarak boş inançlara yaslanan sanatçı, sanatı bilimden ayıra gelmiştir. Ona göre bu korkunun kökeninde bilimsel verilerin kesinliği karşısında yaratma özgürlüğünün yitirilmesi endişesi vardır. Sanatçı sezme ve esinlenme kaynaklarını yitirmek istememektedir. Oysaki sezgisel bilginin, bilimsel bilgiye yeğ tutulması insanın düşünmesini engelleyecektir. Bu tarzdaki sanat, insanı hâzirdan yemeğe iterek devamlı bir yere bağlı yaşayan ve oradan beslenmeye alışmış asalaklar konumuna getirecektir. Bu, ona kendi başına yaşama, tanıma ve eleştirme özgürlüğünü sağlamaz. Sezmenin hazzı ile yetinmek ise Brecht'e göre sadece avunmaktan ibarettir. Bu tip boş inanların izleyiciye aşılması, onun düşünmekten ve eleştirmekten mahrum bırakılması sömürücünün işine gelmektedir. Onun için seyirci bir düş, yanılsama içerisinde tutulmak istenmektedir. Onu hayal âleminde kopartacak hiçbir güç ortada olmamalıdır. Epik tiyatro bu anlayışı yıkmak için yabancılaştırma ya

da yadırgatma yöntemini devreye sokar. Bercht, geliştirdiği yeni tiyatro biçiminin temeli olarak gördüğü yabancılaştırma etmenini üç alanda uygular: Oyun metninin yapısı, sahne düzeni ve oyunculuk. Buradaki yabancılaştıran ya da yadırgatan oyun biçimi, oyunlaştırılan nesnelerin tanınmasına olanak veren; ama aynı zamanda onları yabancı gösteren bir biçimdir. İzleyicinin olayları doğal karşılamasını ve aynı zamanda onlarla özdeşleşmesini engellemek, onları izleyiciye tanıdık olma niteliklerinden sıyırmak gibi epik tiyatronun amaçları olan bu öğeleri gerçekleştirmek ancak söz konusu bu yolla sağlanabilir. Böylelikle dramatik tiyatrodaki olanların aksine izleyici olayları belirli bir mesafeden seyredebilmekte ve eleştirisini gerçekleştirebilmektedir. Bu noktada dramatik tiyatro izleyicisi "evet ben de bunu hissetmişim, çok doğal, kader bu, işte gerçek bu, onlarla ağlıyorum" diyecek; fakat tam tersine epik tiyatro izleyicisi "böyle olduğunu hiç sanmadım, böyle kalmamalı, çekilen acılar boşunadır, onlar ağlayınca ben gülüyorum, kader değil" diyecektir.

Gerçekçi-doğalcı tiyatronun insanla doğa, insanla çevresi arasındaki ilişkileri ele almasına karşın; epik tiyatro, toplumsal ilişkileri süreçler olarak ele almakta ve tarihsel gelişimi göstermektedir. Bu misyonun devamlılığı yine zaman-mekan ve değişim temeline dayanmaktadır. Gelişimin devamlılığını sağlamak için halkın aydınlatılması gerekmektedir. Özellikle 1917 Bolşevik Devrimi'nden sonra halk kitleleri üzerinde gerçekleştirilen "uyandırma" çabaları meyvelerini vermeye başlamıştır. Brecht bu misyonu gönüllü bir nefer gibi savunma yolundan çok, kendi tezlerinin haklılığını kanıtlama çabası içindedir. Genel hatlarıyla bakıldığında anlaşılabileceği ki Brecht, bir devrim muhafızı değildir. Ona göre tiyatro alanındaki bu devrim gerçekleşmek zorundaydı. Özellikle Sanayi Devrimi'nden sonra ortaya çıkan düşünsel aydınlanma, tiyatro alanındaki ürünlerini epik tiyatro olarak vermeye başlamıştır. Aristotelesçi tiyatro anlayışının yıkılması da bu bağlamda kader olmaktadır. Topluma dönük eserlerin verilmesi, halk olma bilinci ve sınıfsal kavgalar bunu gerektirir; fakat bu görüşlerin sosyalizm penceresinden bakılarak değerlendirilmesi de doğal karşılanmalıdır.

Sosyalist yönetim anlayışında bir noktadan sonra insanın makineleşmesi söz konusudur. Bu makineleşme, üretimin sürekliliği ve hızlanması ile ileri derecelerde monoton yaşam tarzını da beraberinde getirir. Brecht bu engeli ortadan kaldırmak için yabancılaştırma tekniğini geliştirir. Uyutulan ve tabir

yerindeyse robotlaştırılan insana bir an olsun yeniden düşünme yetisini kazandırmak, onda bireyi bilincini uyandırmak ve yattığı uykudan sarsarak onu kaldırmak istemiştir. Birey sosyalist toplum içindeki makineleşmişliğini bu sayede bir anlamda kırar. Burada devreye sanatın gerekliliği ve yararları da girer; fakat Brecht geleneksel tiyatronun bunu yapamayacağını, aksine hayal dünyasında olan bireyi dipsiz bir kuyuya iteceğini belirtmektedir. Bu sosyal ayaklanma, epik tiyatronun güncelliğini devamlı yinemesi ve arttırmasıyla gerçekleşecektir.

Gelelim yapısal bir takım tezatlarla. Konu ve içerik olarak Aristotelesçi tiyatro ile anlaşılamayan Brecht, tiyatrodaki hüküm sürmekte olan geleneksel teknik anlayışlara da karşı çıkar; fakat daha önceden de belirttiğimiz gibi mevcut yapıyı temelinden yıkmaz. Bu tavrındaki amacı, yeni bir şeyi yaratırken eskinin bazı temellerini esas kabul etmek istemesi olarak belirleyebiliriz. Brecht bu noktada oyuncunun rol yapma kabiliyet ve misyonu üzerine *Oyun Sanatı ve Dekor* adlı eserinde bize bir takım ipuçları vermektedir:

Oyuncunun oynayacağı kişi, oyundaki başka kişilerle kendisi arasında sürdürülecek bir takım ilişkiler sonucu doğup ortaya çıkar. Eski oyun sanatının bir oyuncusu, oyunda başka kişilerle öngörülüş ilişkileri üstlenebilmek için ilkin oynayacağı kişiyi belirler, sonra belirlediği kişiden yola koyularak kendisi için söz konusu olabilecek jestleri ve metindeki cümleleri nasıl konuşacağını saptar, yansıyacağı kişiyi oyunun tümünü göz önünde tutarak kafasında kurup çatardı. Epik oyunculukta ise başka türlü davranılır. Epik oyuncu, umursamaz oynayacağı kişiyi. Sahneye eli boş çıkar, gerçekleştirmesi gereken tüm davranış ve eylemleri en rahat bir tavır içinde gerçekleştirir. Metinde kendisi için belirlenen cümleleri bir biri ardından öyle bir konuşur ki, adeta her cümle son cümleymiş izlenimini uyandırır. Cümlelerin temelinde saklı yatan jestleri ele geçirebilmek için daha başka, daha yalın cümleler, anlamı değil, salt jesti içeren cümleler uydurur kafasında; bunları deneme ve sınamalardan geçirir. (13)

Bu radikal değişimler sanki yeni bir anlayışı, yeni bir tiyatro çağını müjdelar. Doğaçlama derecesine kaçan oyuncu hüneri yaratıcılığı ön plana çıkartmaktadır. Asıl değer dekor ve teknikte değil; insanın kendisinde olduğu gerçeği apaçık varlığını göstermektedir. Brecht tiyatrosunun en belirgin özelliği de budur. Oyuncu tüm bu süreç içinde varlığını bunca zamanda yıkamadığı “dördüncü

duvarı” da ortadan kaldırmak zorundadır. Seyirci ile oyuncu arasında yatan ve onları birbirlerinden ayıran bu duvar, tiyatro sahnesini ve oyuncusunu gerçek dünyadan koparan, soyutlayan ve belki de ulaşılmaz kılan en büyük engeldir. Brecht bu duvarı yıkmayı başarmıştır. Oyunun kimi yerlerine ustaca yerleştirilen kırılmalar, duvarı çatırdatmakta ve nihayet yıkmaktadır. Kimi zaman oyuncular kulis yerine seyirciler arasından oyuna dâhil olmakta, kimi zaman bir oyuncu oyunu esnasında seyirciye akıl danışmakta veya çeşitli teknik efektlerle seyirci uyandırılmaktadır. Harikalar diyarından bu yollarla çağırılan seyirci, seyrettiğinin bir oyun olduğu bilinciyle düşünmeye kanalize edilmekte ve epik tiyatro görevini başarıyla yerine getirmektedir. Ona göre dramatik tiyatro, seyirciyi büyüleyerek tıpkı uyuşturucu bir madde gibi etkilemektedir. Sahne, seyircinin kendini bütünüyle kaptırdığı bir masal evreni olmaktadır. Seyir süresince seyirci kendini unuttur ve düşsel olan bu evrene dalar. Düşsel kahramanlarla özdeşleşme, ona normal yaşamda bulamadığı bir kanatlanma, bir yükselme duygusu sağlamaktadır; fakat seyirci bu şekilde eylemin dışında kalmakta ve büyülenerek hipnotize olmaktadır. Brecht, gerçekçi tiyatronun güçlü bir yanılsama duygusu yaratmasına karşın, seyircinin seyrettiği gerçeklerle kendi gerçeği arasında sağlam, akılcı bir ilinti kurmadığını ileri sürer. Az önce söz edilen özdeşleşme, duygusal bir yakınlaşmadır. Burada akılın denetleyici ve değerlendirici bir görevi kalmamaktadır. Brecht’e göre, gerçekçi tiyatrodaki olaylar, durumlar, karakterler ne kadar yaşam gerçeğine benzerse benzerse seyirci bunları gerçekten tanımaz ve onlara yalnızca körü körüne inanır. Kendi öz yaşamını unuttur ve eleştirel bakış açısını kaybeder. İllüzyon tiyatrosunda seyircinin gerçekleri tanımamasına, bu gerçeklerin ışığında kendi konumunu belirlemesine, yanlış olanı eleştirmesine olanak yoktur. Sahne ile seyirci arasında oluşan duygu bağı seyircinin her gördüğünü tartışmasızca kabul etmesini sağlamaktadır. Bu noktada epik tiyatro illüzyonu bozma ilkesini kabul eder. Seyirci tiyatro oyunu karşısında olduğunu bilerek oyunu seyredecektir. Böylece sahnede gördüğü tarihsel olayları, tarihsel kıstaslar içine oturtabilecek, sahnede gördüğü gerçeklerle tanık oldukları arasında karşılaştırma yaparak benzerlikleri bu şekilde saptama ve değerlendirme olanağına kavuşabilecektir.

Epik tiyatro dekor anlayışında da aynı yola başvurmaktadır. Geleneksel tiyatro gerçeğe yakın dekorlarla oyuncuyu tamamen gerçeklik dünyasınday-

mışçasına oyuna çekme çabasıdadır. Son derece gösterişli ve pahalı dekorlarla seyirci kendini sanki bir sinema filmini seyrediyormuş gibi zanneder. Buna en iyi örnek *Aida* operetidir. Antik Mısır'ın tüm ihtişamı seyircinin gözleri önüne serilmektedir. Özellikle burjuva kültürünün devamı olan bu dekor anlayışı, dördüncü duvarın sağlamlaştırılmasından başka bir şey değildir. Brecht, dekor anlayışını az önce bahsettiğimiz eserin ilerleyen sayfalarında şu şekilde belirtir:

Malzemeler zorlanmamalı, malzemelerden “değişimleri” örneğin bir kartonun bir film perdesi, tah-tanın demir vb. izlenimini uyandırması istenmemelidir. İyi işlenmiş tahta, sicim, demir, çerçeve, film perdesi vb. doğru dürüst sergilendi mi, kendine özgü bir güzellik kazanır.

[...]

Çinliler yoksulluğun simgesi olarak ipek giysiler üzerine tutturulmuş ipek kurdeleler taşır, yırtık ve yamaları imâ yollu dile getirirler. Yani tiyatro kendine özgü yolla ulaşır ciddiliğe. (79–86)

Geleneksel Çin tiyatrosunun bu noktada Brecht'i çok fazla etkilediğini söyleyebiliriz. Hâlbuki kendisine daha yakın olan ve geleneksel tiyatrodaki illüzyonu yıkma dâhil olmak üzere bir çok alanda çok daha radikal bir durumda bulunan Türk halk tiyatrosu neden Brecht'e ilham kaynağı olamamıştır? 1935 İlkbahar'ında Brecht Moskova'ya gider. Bu gezisi esnasında turnede olan Çinli tiyatro oyuncusu Mei-lan-Fan ile tanışır. Onun sanatına hayran kalan Brecht, *Çin Tiyatro Sanatı Üzerine Notlar* adlı kitabını kaleme alır. Çinlilerin tiyatrosunda hayran olduğu illüzyonu yıkma tekniklerini görür. Bu teknikler gerek konu gerek yapısal bağlamda Brecht'in aradığı şeylerdir. Geleneksel Türk halk tiyatrosunda özellikle meddah ve ortaoyunu adlı türlerde rastlayabileceğimiz tarzda şeylerdir bunlar. Özellikle meddah bu alanda rakipsiz gibi görülmektedir. Oyuncu sergileyeceği oyunun farkında değildir. Bir önceki gün bir sonraki oyununu bilmeyerek uykuya dalar. Kullandığı kostüm ve araç-gereçler tamamen sade hatta halkın kullandığı eşyalardan seçilmektedir. Sahnesi kimi zaman halkın çevresini kuşattığı bir tabure veya kimi zamanda bir kahvehane olmaktadır. Illüzyonun kırılmasında ve oyunun sergilenmesindeki ana unsur budur. Doğaalamaya sıkça başvuru meddah Brecht'in epik tiyatrosundan izler görmek olasıdır. Meddah gösterilerinde tıpkı epik tiyatrodaki gibi mesajı vermek için minimum gösteriş ile oyunun kurnazca kurgulanması söz ko-

nusudur. Merkeze alınan oyuncu gizli bir kahraman olarak karşımıza çıkar. Brecht'e göre seyirciye en zorunlu olanın verilmesi yeterlidir; çünkü düşündürme yeteneğini bu sayede konu üzerinde toplamak çok daha kolay olacaktır.

Oyunda diğer teknik donanımların da yardımı ile seyirci uyanık tutulmalı ve dördüncü duvarın yıkım işlemine devam edilmelidir. Bunda en önemli paylardan biri de ışık düzeni ve ışıldakların görevidir. *Oyun Sanatı ve Dekor*'da Brecht, ışıkların önemini şu sözlerle dile getirmektedir:

İşıldakların açıkça sergilenmesi önemlidir. Çünkü bunlardan hoşla gitmeyen yanılsamaların doğmasını engellemede bir araç diye yararlanılabilir. Işık kaynaklarının sergilenmesiyle, eski tiyatronun onları seyirciden gizleme tekniğine karşı çıkılır. (91)

Ses efektlerinde de aynı yola başvurularak seyirci yanılsamadan kurtarılabilir. Bu sayede seyirci oyun içerisinde kendini kaybetmez ve epik tiyatro görevini başarıyla gerçekleştirmiş olur.

Sonuç olarak, Brecht olması gerekeni gerçekleştirmiştir diyebiliriz. Geleneksel tiyatrosunun özünü muhafaza ederken ona yeni bir ruh hediye etmektedir. Bu ruh onu halkın arasına katmakta ve tiyatroyu halka indirmektedir. Sadece aristokrasinin malı olan tiyatro artık geniş çevrelerin de uğraşı arasına katılmaktadır. Geleneksel halk tiyatrolardan ustaca faydalanma Brecht'in en başarılı olduğu alandır. Çin tiyatrosundan kazandığı edimimler buna örnek olarak verilebilir; fakat asıl ustalaştığı alan, bu geleneksellik içerisinde modern tiyatrosunun doğuşunu sağlamasıdır.

KAYNAKÇA

Bertolt, Brecht. *Oyun Sanatı ve Dekor*. Çev. Kâmuran Şipal. İstanbul: Cem, 1994.

Bertolt, Brecht. *Tiyatro İçin Küçük Organon*. Çev. Ahmet Cemal. İstanbul: Mitos Boyut, 1993.

Pignarre, Robert. *Cep Üniversitesi "Tiyatro Tarihi."* Çev. Pınar Kür. İstanbul: İletişim, 1988. 13-40.

Şener, Sevdâ. *Dünden Bugüne Tiyatro Düşüncesi*. Ankara: Dost, 1998.

Wright, Elizabeth. *Postmodern Brecht*. Çev. Ayşegül Bahçıvan. Ankara: Dost, 1998. 41-53.



Prof. Dr. F. Yalçın Uğurlu
Çankaya Üniversitesi
Mühendislik - Mimarlık Fakültesi İç Mimarlık Bölümü

MİMAR VE İÇ MİMARLARIN YENİ ÇALIŞMA ALANLARI İLE ÇALIŞMA PRENSİPLERİ

Zamanımızda, çalışma ortamları ile çalışma koşulları açısından, bütün disiplinlerde iş bulma ve çalışma ortamı konusunda yaşanan belirsizlik, sorunları çözmek yerine ertelemek vb. kısa vadeli işleyen bir genel sistemin, çoğu zaman, mimarlık, iç mimarlık gibi alanları da kapsadığı gözlemlenmektedir. Bu durumun ortaya çıkmasına, sosyal, psikolojik, politik veya ekonomik anlamda birçok neden etki etmiş ve etmektedir. İlgili konuda son olarak bir yetkilinin “...depremle ilgili hasarların giderilmesi konusunda güven veren mühendis bulamadığını ve bunda üniversitelerimizin düştüğü standartsızlık durumunun rolü olduğu ...” nu ifade etmesi, bize önemle üzerinde durulması gereken bir konudur. Herhangi bir sebep-sonuç ilişkisi, bürokratik ve siyasî kademede ilk defa konuşulmaktadır. Bizce çoğumuzca bilinen; ama üzerinde konuşulamayan bu ve benzeri birçok konu daha vardır. Bundan dolayı, konumuzla ilgisi açısından, bu durumun bilimsel anlamda sağlıklı analiz edilmesinde önemli bir yarar görülmektedir.

Bilindiği gibi, halen Türkiye genelinde, işsiz birçok kişinin içinde teknik elemanlar da yer almaktadır. Bizce bu durum, gerçekten iş yeri olmamasından veya bu gençlerin yeterince yetiştirilememesinden kaynaklanmamaktadır. Asıl sorun, iş yerlerinin ay-

rıntılı tanımları ile sınıflandırılması ve bunlara uygun elemanların nicelik ve niteliğinin kesinleştirilememesinden kaynaklanmaktadır. Örneğin; statik bilen bir inşaat mühendisi ile bilmeyen bir diğerinin çalışma yerleri, görev tarifleri, çalışma koşulları, ücretler, vb. birçok faktör beraberce ele alınmalıdır. Ancak o zaman yeterlilik vb. kıstaslar öne sürülebilir.

Mimarlık ve iç mimarlık dalları ile ilgili olan konulara bakıldığında;

- Halen mimar ve iç mimar yetiştiren, yetiştirdiğini sanan birçok üniversite, bu elemanların bilimsel standartları ile çalışma ortamından gelen isteklerini hangi özde birleştirebilmektedir? Eğitim sürecinde, farklı eğilimler paralelinde değişim gösteren bir eğitim programı var mıdır?

- Bu elemanların nicel ve nitel özellikleri doğrultusunda iş yerleri bulunmakta mıdır? Bu yerler varsa, bunlar yeterince değerlendirilmekte midir? Örneğin; bu meslek grubunun tasarlayıp kullanıma sunduğu mekân gruplarının, daha işlevsel ve verimli olabilmeleri için, kullanma ruhsatları verildikten sonra, bu mekânlar acaba hangi bilimsel birikim düzeyindeki insanlara teslim edilmektedir? Kullanıcıların bu seçicilik görevlerini kendi başlarına tam

yapamadıkları ve hatta ilerde de yapamayacakları deprem, kaza vb. olgulardan sonra gene de fark edilemedi mi? Bizce üniversitelerde yer alması gereken toplumsal bilinçlendirme uygulamalarına mutlaka bir an önce başlanmalıdır. Böylece sade vatandaş ve bütün teknik elemanların sahip oldukları görev kapsamının, sınırlarının ve ilgili özelliklerinin farkına daha sağlıklı vararak seviyeli ve tutarlı seçimler oluşturma olanağını kolayca elde edebileceği açıktır.

- Mimarlık ve iç mimarlık dallarına ait yetki ve sorumluluklara, bilimsel olmayan, hukuk kurallarına aykırı, haksız ve olumsuz bir yaklaşım da söz konusudur. Bir anlamda meslek bilgisi olmayan gruplar bu alanı ele geçirmiştir. Bütün yetkililer de, bu durumun ne kadar önemli sorunları beraberinde getirebileceğini somut olarak gördükleri halde (deprem, kendi kendine yıkılan evler vb.), henüz yasal bir işlem oluşturmamaktadır. Onun için bizim, bütün meslektaşların, bu önemli ülke sorununu sahiplenerek acil çözüm bulmamız kaçınılmazdır. Aksi halde, ummadığımız kadar kısa sürede, çok yönlü olumsuz yaşam çevresi koşulları ile ilgili yönlerde oluşacak toplam çevre kirliliği dayanılmaz bir hale gelecektir.

- Teknik elemanların görev alanları toplu olarak gözlemlendiğinde;

- Kendi varlıklarını korumak, meslekî kimliklerinin gereklerini düşünüp onları tek tek ele alarak saygınlıklarını artırabilmek için çok kaliteli, çağdaş ve evrensel normlarda gerçekleştirilecek bir öğretim-eğitim süreci kaçınılmazdır. Yani birinci çalışma alanı akademik alandır. Bu alanda uzmanlaşma ve derinine yetkinleşme ve uygulamalı eğitim kaçınılmazdır.

- Bir diğer önemli çalışma alanı da bürokratik sahalardır ki bu alanlarda meslekî dayanışmanın unutulmaması; ancak toplam süreçte, liyakat ve adalet sisteminin dışına taşılmasında gerekir. Özellikle teknik konularda bilimsel tecrübenin ağırlıklı hale gelmesi gerekir.

- Üçüncü çalışma alanı ise; akademik alanla meslekî üretimlerin toplum tarafından doğru algılanıp değerlendirilmesini sağlayacak ara görevlerdir. Bunlar; meslekî istemleri tanıtan, oluşturan, onların gerçekleştirme yönlerini irdelleyen reklam, tanıtım, istatistik, denetim vb. alanlardır. Bu alanların başında da medya gelir. Medyada uzman görüşlerine daha çok yer verilerek toplumsal şuur oluşturulabilir.

- Asıl çalışma alanı ise; teknik elemanların, özellikle tasarım ağırlıklı alanların kendi üretim organizasyonlarının oluşturulmasıdır. Ancak bu noktada, var

olagelen bireysel ataklar yerine, ekip çalışmalarının öne çıkması gerektiği de unutulmamalıdır. Halen oluşan tasarım ofisleri, bir iki bireyin çalıştığı altyapısı ve ekonomik gücü çok sınırlı organizasyonlardır. Bu noktada asıl olan, genç dinamik ekipler ve birikimli yeterlilik sahibi çalışanların beraber olabileceği uygun değerde nicel ve niteliksel kalite ve büyüklüğe sahip olunmasıdır.

- Meslekî üretimlerin içinde doğrudan yer alma ve mekân inşaatı, yapı malzemeleri veya elemanları üretiminde görev alma gibi daha aktif konulara gençken yönelmek ise ileride daha fazla geri dönüş oluşturacak bir üretkenliğe yönelim demektir.

- Üretilenlerin pazarlanmasında görev almaya gelince, üretim standardı ile pazarlama düzeni ve ilkeli davranışı arasındaki olması gereken temel dengeyi kaçınılmaz hale getirir.

- 2000 yılında çok açık bir gereksinim olarak ortaya çıkan yapı işletilmesi, üretilen mekânların doğru ve verimli kullanılması ile bakımı, hatta bütün yaşam sürecindeki korunmasında görev alma, özellikle iç mimarlar için çok yararlı bir çalışma alanı sayılmalıdır.

- Meslekî uygulamalarda ortaya çıkan hukukî boşlukların doldurulabilmesinde rol alma (bilirkişilik, hakemlik vb.) ise çağın rekabetçi ortamında bireylerin ve toplumun bilimsel düzeydeki hukukî varlığının temeli olmaktadır. Böylece hukuktaki ihtisaslaşmaya da önemli geri dönüşlerle önemli olumlu katkılar sağlanabilecektir.

Görüldüğü gibi, istendiğinde, halen var olan işleştirmeye çalışılan alanlarından çok farklı yeni çalışma alanları, ülke kaynaklarını koruyan, birim yatırımla daha çok verim getiren, orijinal özellikte çok değerli iş ortamları haline getirilebilecektir. Ancak önemli olan; meslek insanının, hem öğretim-eğitim süreci öncesinde, süreç içinde, hem de sonrasında kendi bilgi becerileri yanında, bütün kişisel karakter eğilimlerini de göz önüne alarak mutlu, zevkli ve verimli yaşamasına katkısı olacak meslekî uzmanlaşmalara yönelebilesidir. Böylece kısa, orta ve uzun vadedeki başarısını garantilemiş olacaktır. Bu durumun %100 garanti sayılabilmesi için de bütün yan risk faktörlerini karşılayabilecek ölçekte bir organizasyon beceri ve bilinci kaçınılmazdır. Başarının temeli; çok yönlü görmeyi ve algılamayı bilmek, meslek etiğini içselleştirmek ve insan sevgisi ile dolu toplumsal anlayışa dayanmaktır.

Bütün gençlere sağlıklı, başarılı ve mutlu bir gelecek dileğimizle.

Prof. Dr. Üstün DİKEÇ
Çankaya Üniversitesi
İktisat Bölümü Öğretim Üyesi

KÜRESEL MALİ KRİZİ GİDERMEK İÇİN ULUSLARARASI ALANDA ALINAN ÖNLEMLER VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Amerika Birleşik Devletleri'nde, 2007 son çeyreğinde nakit sıkışması şeklinde ortaya çıkan ve bilahare en kısa zamanda tüm ülkeleri etkileyen malî kriz, alınan tüm önlemlere rağmen hızını kesmeksizin devam ede gelmektedir. Uluslararası malî kuruluşların üst düzey yöneticilerinin de ifade ettiği gibi, alınan önlemlerin olumlu etkileri ancak 2010 yılının başlarında görülebilecektir. Kriz nasıl yavaş yavaş geldiyse krizin ekonomi üzerindeki olumsuz etkilerinin giderilmesi de zaman alacaktır.

Reel GSYH'de düşme veya ekonominin dar boğaza girmesi olarak tanımlanan malî krizi, mümkün olan en kısa zamanda ve en yumuşak biçimde atlatmak için, tüm ülkeler çeşitli önlemler almaktadır. Bu önlemlerin her ülkedeki ilk yansımaları, ülkelerin öncelikle banka sistemlerini ayakta tutmak ve ekonomilerini canlandırmak için kendi olanakları ile ulusal firma ve çalışanlarına dönük koruyucu önlemler almak şeklinde olmuştur. Ayrıca, dünya ticaretindeki küçülme, küresel riskin artması, dış kaynak dar boğazının oluşması, finansal korumacılık, işsizliğin artması ve zengin ülkelerin banka sistemlerinde acil kaynak gereksiniminin doğması, krizin ilk aylarında

diğer ülkelerle bir işbirliğine gitmeksizin ülkelerin kendi başlarına önlem almalarına neden olmuştur.

2005 ve 2009 yılları arası ekonomik göstergelerdeki (reel GSYH büyümesi, bütçe dengesinin GSYH'ye oranı, enflasyon ve kamu borç stokunun GSYH'ye oranı) gelişme benzerlikleri dikkate alınarak Maliye Bakanlığı'nca yapılan ve resmen açıklanmayan bir çalışmada, hiç bir yorum yapılmaksızın yedi ülkedeki önlemler saptanmıştır. Amerika Birleşik Devletleri hariç diğer altı ülke gelişmekte olan ülke statüsündedir. Bu ülkeler, Avrupa kıtasından Rusya, Asya kıtasından Çin, Hindistan ve Endonezya ve Amerika kıtasından Brezilya ve Meksika'dır. Önemi ne binaen sırası gelmişken Dünya Bankası'nca yapılan bir çalışmada, Çin ve Hindistan'ın 2045 yılında, en büyük ilk beş ülke arasında tahmin edildiğini de belirtmek gerekir.

Krizin ilk günlerinden itibaren bu ülkelerde alınan tedbirlerin birincisi, maliye politikası önlemleri, ikincisi reel sektör önlemleri ve üçüncüsü finans ve bankacılık önlemleri olmak üzere üç grupta toplanabilir:

a. Maliye politikası önlemleri:

- i. Malî disiplin,
- ii. Kamu harcamalarında kısıntı,
- iii. Vergi oranlarının düşürülmesi,
- iv. Asgarî geçim indiriminin düşürülmesi,
- v. Alt yapı ve sosyal projelere destek,
- vi. İhracatta vergi indirimi,
- vii. Düşük gelirliilere yönelik eğitim ve sağlık harcamalarında öncelik,
- viii. Gıda fiyatlarında sınırlama ve indirim,
- ix. Katma değer vergisi oranında indirim.
- x. Ar-ge teşviki.

b. Reel sektör önlemleri:

- i. Düşük gelirliilere yönelik malî teşvik sağlayacak genişletici maliye politikasını destekleme amacıyla GSMH'nin belli bir oranı büyük lüğünde bir fon oluşturulması,
- ii. Tarım ve sanayi sektörlerine yönelik yeni kredi imkanları,
- iii. İşsizliği giderici teşvikler,
- iv. KOBİ'lere destek,
- v. Alt yapı ve enerji projelerine destek,
- vi. Enerji fiyatlarında destek ve indirim,
- vii. Yerli ürünlere destek için ithal ürünlere sınırlama.

c. Finans ve bankacılık önlemleri:

- i. Özel sektör dış borçlarının ödenmesinde merkez bankası rezervlerinin kullanımı,
- ii. Döviz rezervleri için belirlenen yasal tabanın düşürülmesi,
- iii. Tüketici kredileri için kamu bankaları aracılığıyla piyasaya likit para sunulması,
- iv. Merkez bankaları arası döviz swap'ına izin verilmesi,
- v. Devlet bankalarına, sigorta şirketlerinden ve özel kuruluşlardan hisse satın alım izni verilmesi,
- vi. Faiz oranlarının düşürülmesi,
- vii. Zorunlu rezervlerin küçük finansal kurumları desteklemek için gevşetilmesi.

Alınan önlemlere bakıldığında iki husus hemen dikkati çekmektedir. Birincisi ülke içi durgunluğu giderici önlemler ve ikincisi de iç talebi artırıcı önlemler. Yine dikkati çeken diğer bir olgu da iç talebi kısa zamanda artırmak için önlemlerin marjinal tüketim eğilimi yüksek olan, yani ilave ek geliri hemen tüketime dönüştürecek olan, genellikle düşük ve orta gelirli vatandaşlara yönelik olmasıdır. Bu şekilde, örümcek ağı teorisinde belirtildiği üzere, düşük gelirliilerin geliri artırıldığında, bu kişilerin talebi artacak; artan talebi karşılamak için üreticiler üretimlerini artıracak; üretimin artırılması için yeni işe almalar ve takiben bu kişilerin gelirleri ve talepleri artacak ve bu şekilde ekonomide genişleme sağlanacaktır. Sonuçta hem işsizlik sorunu hem ekonomik durgunluk giderilecektir.

Amerika Birleşik Devletleri'nde, bitmiş binaların satılamaması ve ipotekli kredilerin geri gelmemesi şeklinde nakit sıkışması olarak tanımlanan ve "piyasada paranın dönmez olması" olarak adlandırılan olgu, başta petrol fiyatları olmak üzere, ham madde fiyatlarını çok hızla artırmış ve krizi başlatmıştır. Krizin başladığı ve en yüksek derecede hissedildiği Amerika Birleşik Devletleri'nde önlemler birbirini takip eden dört paket halinde, gelişmekte olan ülkelerden farklı olarak, sistemli bir şekilde uygulamaya konulmuştur.

Birinci pakette ağırlıklı olarak, krizin ortaya çıkmasına neden olan tut-sat (mortgage) kredilerinin satın alınmasını ve bankacılıkta geri dönmeyen kredilerin hazine garantisi altına alınması; ikinci paket ise ticarî senetler piyasasına likidite sağlanması; üçüncü pakette bankalara destek sağlanması ve dördüncü pakette de teşvikler bulunmaktadır. Başkan Bush döneminde uygulanan ilk üç paketin malî piyasalar ve bankacılık sektörünü desteklemeye yönelik olduğu görülmektedir. Başkan Obama tarafından uygulamaya konulan dördüncü paket, ulaşım ve enerji sektörlerinde alt yapıya yönelik teşvik tedbirleri ile gerçek kişilere yönelik işsizlere destek ve vergi muafiyet istisnalarını kapsamaktadır. Ayrıca, Amerikan Merkez Bankası, kendi para politikası çerçevesinde, bir kısım uzun vadeli hazine bonolarını büyük bir kısmını da konut kredisi şirketleri garantisindeki tahvilleri satın alarak, malî piyasaları rahatlatmak ve likidite enjekte etmek için yaklaşık 1.2 trilyon dolarlık açık piyasa işlemi yapacağını açıklamıştır. Kredilerin faiz oranlarını belirleyen uzun vadeli hazine bonolarından elde edilen kazancın azalması, fiilen faiz indirimine (hazine bonolarının değerini artırarak kredi faiz oranlarının düşürülmesi) neden olacağından bu uygulamanın Amerikan ekonomisinin durgunluktan çıkmasında önemli bir rol oynayacağı aşikârdır.

Amerika Birleşik Devletleri'nde dahi alınan tedbirlerin ağırlıklı bir kısmının kısa vadeli önlemlerden oluşması, özellikle gelişmekte olan ülkelerdeki büyük carî açıklar, dış borçlar ve bütçe kısıtları gibi faktörler bu ülkelerin bilinen önlemleri bile almalarına engel olduğundan, yukarıda sıralanan önlemlere rağmen, bu konudaki uzman ve ekonomi danışmanlarının belirttiği üzere kısa zamanda dünya ekonomisinin krizden kurtulması mümkün görülmektedir. Nitekim aynı şekilde, 1929-1930 krizinde olduğu gibi, alınan geçici önlemler ve ekonomiye kısa süreli devlet müdahaleleri yeterli olmamış; sonradan uygulanan uzun vadeli süreklilik arz eden önlemler ile krizden onlarca yıldan sonra çıkılabilmiştir. Bu aşamada ihmal edilmemesi gereken diğer bir husus da ekonomik durgunluktan çıkmak ve canlanmayı sağlamak için alınan aşırı ve kontrolsüz önlemlerin diğer bir fiyat istikrarsızlığı türü olan enflasyonu tetikleyeceğidir.



Selvin Gürsoy
Çankaya Üniversitesi
Hazırlık Sınıfı Okutmanı

SAÇMA VE JERRY İLE MERSAULT

Hikâyesi bir tiyatro oyunu olduğu için kısadır ve sadece Central Park' ta geçer, diğer mekânları hayalî olarak Jerry'nin anılarında ya da Peter'ın sözleriyle ziyaret ederiz. Ayrıca yapıt tek sahnelik bir oyundur ve Peter ve Jerry karakterlerinin karşılıklı konuşmalarından meydana gelir. Diğer yapıt olan *Yabancı* ise bir romandır ve Mersault'un hayatının bir kesimini kendi ağzından anlatır. Bu şekilde bakıldığında her iki eserin de sıcak yaz aylarında, gerçi *Hayvanat Bahçesi Hikâyesi* sadece sıcak bir yazın tek bir sıcak gününde, geçmesi dışında bir benzerlik göremeyiz. Biraz zorlarsak, iki eserde de ortak olan komşu ve köpeği, anne ve babanın ölmüş olması, cinayet ve en sonunda da kendi ölümlerini içine alan noktalar bulabiliriz; fakat burada incelenmesi gereken nokta, karakterlerin yaşadıklarına, hayata ve çevrelerine karşı takındıkları tutumlardır. Eserlerin temaları, ele aldıkları konular, tarzları vb. farklı olsa da karakterlerin tutum, benzerlik ve farklılıkları incelenmeye değerdir.

Jerry ve Mersault sürekli toplumla bir çatışma içindedir. Söz konusu karakterler, toplumdan ve dış dünyadan kopmuş, kendilerini soyutlamış ve yabancılaşmıştır. Ancak Jerry, Mersault kadar sakin değildir; olayları ve bunların anlamsızlığını Mersault gibi soğukkanlı kabullenmez, psikolojik olarak yaralı ve saldırgandır. Mersault, Camus'ün kahramanıdır ve anlamsızlığı yenmek, yani intihar, onun için, Camus için olduğu gibi "saçmaya ,anlamsızlığa, kendini bırakmak, teslim olmak" demektir. "Saçmanın bilincinde yaşamak" (Frederick,1990) onun olaylar karşısındaki sakin tutumunu açıklar; fakat Jerry intiharı, yaşamını bu bilinçle sürdürerek değil, onu sona erdirerek gerçekleştirir. Daha doğrusu Peter'a zorla sona erdirtir.

Jerry ailesinin ölümüyle yıpranmıştır ve evinde boş çerçeveler bulundurarak bu acısını dışa vu-

Albert Camus' ün romanı *Yabancı* ve Edward Albee'nin oyunu *Hayvanat Bahçesi Hikâyesi* bugüne kadar okuduğum edebiyat eserleri içerisinde beni en çok etkileyen, tekrar tekrar okudukça kendimi bulduğum eserlerdir. Bu iki eser arasında hem benzerlikler hem karşıtlıklar olduğuna inanıyorum.

Öncelikle her iki eser de biçim olarak değil; fakat içerik olarak absürttür, yani saçmadır. Bu iki eser; yaşamın anlamsızlığını, var oluşun anlamlı bir nedene dayanmadığını ve hayatın yaşamaya değer olup olmadığı gibi soruları gözümüzün içine sokar. İnsanlar, tarih boyunca dinsel ya da fiziksel bir sebebe dayandırarak bir şekilde var oluşu anlamlandırmaya yönelmiş ve bu alanda gerçekten çok çaba sarf etmiştir. Tüm bu çabalar, insanların içindeki korkuyu yok eden inancı ortaya çıkarır; fakat benim görüşümle akıllı insanın inancı yoktur ve dünya bu kişi için bir anlam ya da amaçtan uzaktır. Edward Albee'nin oyununun başkahramanı Jerry ve Albert Camus'un romanının Mersault'u işte bu akıllı insanlardandır.

Eserleri ana hatlarıyla ele alarak bir karşılaştırma yaparsak, pek de karşılaştırmak için seçilmiş çok iyi örnekler olduğu söylenemez, *Hayvanat Bahçesi*

rur; ama Mersault'u annesinin ölümü pek de etkilememiştir.

Her iki karakter de yalnız yaşar ve kendilerini dış dünyadan soyutlar; fakat Mersault' un kız arkadaşı ve görüştüğü birkaç insan vardır. Her ne kadar onlarla da yeterince duygusal ve normal ilişkiler kurmuyorsa da Jerry gibi yapayalnız değildir.

Jerry komşusunun köpeğiyle, köpeği zehirlemesine kadar varacak, bir güç savaşı yaşar. Köpekten nefret eder ve onu kendi dünyasına açılan kapıda bir engel olarak görür; fakat Mersault için komşusunun köpeği duyarsız, fazla önemsemediği bir ilgiden öteye gidemez.

Mersault hayatını tamamıyla değiştirecek şiddet eylemini gerçekleştirirken yani bir Arap' ı öldürürken yine aynı umursamazlıkla ateş eder. Ancak ufak bir duraksamadan sonra "günün dengesini, üzerinde mutlu olduğu kumsalın o olağanüstü sessizliğini altüst ettiğini " (Camus, 62) anlayarak saçmaya kendini tam anlamıyla teslim etmek için dört kez daha aynı soğukkanlılıkla ateş etmiş ve "yıkımın kapısını dört kez daha çalmıştır." Bununla birlikte Jerry, Peter'in yanına geldiğinde az sonra gerçekleştireceği şiddet eylemini yani, kendisini saçmadan kurtaracak eylemi planlamış ve saldırgan yapısıyla bunun olması için çaba sarf etmiştir.

Karakterlerin toplum ve inançla olan çatışmalarına gelirse Peter, Jerry için toplumu ve gücü temsil eder. Oyunun başından sonuna kadar Jerry'nin Peter'a karşı olan tutumu, onu sinirlendirmek için yaptığı hareketler, onun düzenli ve normlara uygun hayatını rencide eden sözleri Jerry'nin bir türlü içinden çıkamadığı, içinde nefes almak için çırpındığı yalnızlığını ve yabancılığını ortaya koyar. Onu kendini öldürmeye zorlamak aslında onu da artık rahatsız etmiştir. Bu şekilde bakıldığında Jerry ile Mersault arasında bir benzerlik bulmak zor; ama *Yabancı*'nın en son bölümünde Mersault'un papazla karşı karşıya gelmesi, Peter'la Jerry'nin hikâyesine benzer. Papaz, Mersault için reddettiği, uyum sağlayamadığı, tamamıyla vurdumduymaz

tavır takındığı anlamsız güç konumundaki toplum ve inanç sistemini temsil eder. Mersault bu nedenle papaza sinirlenir ve işte burada, "dış dünya ile arasındaki o soğuk duvarı kaldırır, yabancılığından sıyrılır" (Camus, arka kapak). Aslında kendi yabancılığını fark eder ve böylece bu fark edişle soğukkanlılığını kaybedip durumundan rahatsız olmaya başlar. Papaza tüm öfkesini kusar, roman boyunca takındığı soğukkanlı tutum burada sona erer. Papaza aynı Jerry'nin Peter'a "sen bir otsun, hadi git de yere uzan" (Albee, 180) diye bağırdığı gibi "yaşadığından bile emin değildi, bir ölü gibi yaşıyordu çünkü." (Camus,114) diye seslenir ve "bense ellerim bomboş bir adam olarak görünüyordum, ama kendimden emindim, her şeyden emindim... yaşadığımdan emindim ve gelmekte olan ölümden emindim. Evet, bundan başka bir şeyim yoktu benim... hiç, hiçbir şeyin önemi yoktu... geçirdiğim tüm bu anlamsız hayatta..." (Camus,114) diye devam eder. Tüm bu haykırıışlardan sonra kendini bekleyen ölüme her zamankinden daha hazır olduğunu hisseder ve tıpkı Jerry gibi, ölümün başka ellerden de gelse kendisinin kendisine hazırladığı bir şey olduğunu fark eder.

Sonuç olarak, Albert Camus'un *Yabancı* adlı romanı ve Edward Albee'nin *Hayvanat Bahçesi Hikâyesi* tamamıyla bağdaşmaz görünse de karakterlerinin hayatın anlamsızlığının farkında oluşu, bu anlamsızlığa, saçmaya karşı tutumuyla ve yaşadıkça hayata, topluma olan yabancılık ve yalnızlığıyla benzerlik gösterir.

Kaynakça:

Camus, Albert. *Yabancı*. Can Yayınları, 2002.

Copleston, Frederick. *Çağdaş Felsefe*, Sartre. İdea,1990.

Penguin Twentieth Century Classics. (1965). *Absurd Drama*. Albee, Edward. *The Zoo Story* (s.157-186) Penguin Books.

Erol ÜÇER
GAMA Holding Yönetim Kurulu Başkanı

EROL ÜÇER İLE RÖPORTAJ

Gündem dergisinin 33. sayısında, GAMA Holding Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Erol Üçer ile iş hayatı ve eğitim konularında keyifli bir röportaj gerçekleştirdik...

Erol Üçer kimdir?

Erol Üçer, kurucusu ve ortağı olduğu GAMA Holding'in Yönetim Kurulu Başkanı olup İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat Fakültesi'nden mezun bir inşaat yüksek mühendisidir. Aynı zamanda Atatürk Lisesi Eğitim Vakfı'nın kurucusu ve başkanıdır.

İş hayatınız nasıl başladı?

İstanbul Teknik Üniversitesi'nden mezun olduktan sonra bir süre kamu ve özel sektörde çalışarak iş hayatıma başladım. Daha sonraları ise, İstanbul Teknik Üniversitesi'nde aynı sınıfta okuduğum iki yakın arkadaşım ile birlikte GAMA'yı kurduk, daha sonra GAMA bir holding oldu.

Yönetim Kurulu Başkanı olduğunuz GAMA Holding'i kurarken ne gibi zorluklarla karşılaştınız?

GAMA şirketinin temelleri 1959 yılında güven ve tecrübe ile atıldı. Bugün ise, yarım asırı devirmiş bir holding haline geldi. O dönem Türkiye'de yüksek mühendislik eğitimi veren ilk ve tek üniversite İstanbul Teknik Üniversitesi'ydi. Dolayısıyla ülkemizde mühendis sayısı oldukça azdı. Mühendis ihtiya-

cının kalkınma hamlesine paralel olarak artması, bizim gibi bu konuda yüksek ve yeterli eğitime sahip, bunun yanında ise gayretli ve heyecanlı gençler için büyük bir avantajdı. Bu ortaklıkla başlayan işlerle tecrübelerimiz ve buna bağlı olarak da kendimize olan güvenimiz arttı. Kısacası o dönemin zorlukları bizim avantajımız oldu, demek sanırım yerinde ve yeterli olacaktır.

GAMA Holding çalışanının sahip olması gereken vasıflar nedir?

Aslında çok basit. Çok çalışkan, iş disiplinine sahip, yeniliklere açık, dünyadaki teknik ve teknolojik gelişmeleri izlemesi gereken, ayrıca takım oyunu kavramını sindirebilmiş ve takım oyununa uygun davranabilme yeteneklerine sahip olması Holdingimizin çatısı altında çalışmaya yeterli olacaktır, diye özetleyebilirim.

Üniversiteyi yeni bitirmiş bir eleman holdinginizde istihdam ediliyor mu?

Holdingimizin insan kaynakları departmanı mevcut. Bu departmandaki yetkililer, şirketlerimizin, iş yerlerimizin ve şantiyelerimizin gereksinim duyduğu elemanları bulmak için duyurular yapar. Gelen başvurular değerlendirilir ve aranan niteliklere uygun olanlar istihdam edilir. Yeni mezun olmuş bireyleri Holdingimiz bünyesine almayız, diye bir sı-



nırlama veya kaidemiz yok. Yeter ki ihtiyacımız olsun ve başvuran bireyler aradığımız niteliklere sahip olsun.

Holdinginizde halen üniversitelerde okumakta olan öğrencilere staj imkanı sağlıyor musunuz?

Malesef sınırlı sayıda olmak üzere bu imkanı tanımaya gayret gösteriyoruz. Ancak, iş sahamız ve çalışma yerlerimizin çoğunun Türkiye dışında olması sebebiyle, Holdingimizde çok fazla stajyer öğrenci barındırma şansımız mümkün olmamakta. Bununla birlikte, üniversitelerin ilgili bölümlerinin başvuruları üzerine, Holding ve şirketlerimizde, çok az sayıda da olsa staj imkanı sağlamaya çalışıyoruz.

Eğitim konusundaki çalışmalarınız ve desteklerinizi yakından takip ediyoruz. Bu doğrultuda, yüksek öğrenimdeki eksiklikler size göre nelerdir? Bu eksiklikleri gidermek için ne gibi çalışmalar yapılmalıdır?

Kanımca, ülke meselelerimizin en önemlilerinden birisi eğitim konusudur. Bu inancım, çalışma hayatının içinde kazandığım tecrübelerle yıllar içinde daha da arttı. Türkiye'nin gelişmekte olan bir ülke olduğu gerçeği göz önünde bulundurulduğunda, ülkemizin hızla kalkınabilmesi için ihtiyaç duyulan en önemli unsurunda eğitim olduğu kanısındayım; çünkü globalleşen dünyada rekabet edebilmek, hangi işi yapmak ve o iş alanında başarılı olunmak isteniyorsa bunun ancak eğitilmiş insanlarla mümkün olacağı görülecektir. Benim hayat deneyimim bu örneklerle doludur. Bu nedenle, eğitim konusunun önemini her zaman anlatma ve savunma gayreti içerisinde olmuşumdur.

Yüksek öğrenimdeki eksikliklere gelince, ders program ve içerikleri için bir şey söylemem doğru olmaz. Ancak nacizane fikrim, okullarda sınıf eğitimlerinin yanı sıra öğrencilere sahaya inerek işlere bi-



rebir müdahil olma fırsatının tanınmasıdır. Bir başka deyişle, öğrencilerin mezun olmasından önce iş alanlarıyla ilgili tüm bilgi ve becerilerini uygulayarak, hayata geçirerek mesleklerine tam anlamıyla hazır hale gelmeleri sağlanabilir. Bir diğer önemli konu da, öğrencilere sağlanabilen yurtlar gibi fizikî veya burslar gibi parasal olanaklar. Ne yazık ki bunların da yeterli olduğunu söylemek zor... Daha çok yurt imkanı sağlamak, bu yurtlardaki öğrencilerin yeme, içme, barınma ve en önemlisi rahat ders çalışabilme gibi temel ihtiyaçlarının çağdaş şekilde karşılanmasına özen göstermek gerekmektedir. Öğrencilerin başarı oranlarını arttıran en önemli motivasyon kaynaklarından biri olan, burslarla maddi destek sağlanması, kanımca üstünde durulması gereken çok önemli bir konudur. Bu sorunların çözümü için de tüm toplumun katkıda bulunmasını sağlayacak yöntemler geliştirmeliyiz. Her sorunun çözümünün de zaten kaynakları kısıtlı olan devletten beklenmemesi gerektiğine inanıyorum. Millet olmanın gerçeği olarak, bir araya gelerek ülkemizin gelişmesinde kilit rol oynayan eğitimin önemini farkında olmalıyız ve bu yolda bizlere düşen görevleri layıkıyla üstlenmeye hazır olduğumuzun bilincine varmalıyız.

Üniversitelere ne gibi katkılarınız var?

İstanbul Teknik Üniversitesi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi ve Hacettepe Üniversitesi vakıflarında Mü-



tevellî Heyeti Üyesi olarak, üniversitelere ve üniversite yaşamına katkıda bulunmaya çalışıyorum.

Devlet ve vakıf üniversitelerinin arasındaki farklar sizce nedir?

Devlet ve vakıf üniversiteleri arasındaki farkların maddi olanaklarla ilgili olduğunu düşünüyorum. Vakıf üniversiteleri, mali konularda özerk olmaları ve maddi kaynaklar açısından daha rahat ve zengin olanaklara sahip olduğu için devlet üniversitelerine kıyasla bir takım avantajlara sahip. Bunlar arasında ayrıca esasen eğitimin ayrılmaz bir parçası olan sosyal aktivite imkanları da sayılabilir. Vakıf üniversitelerinin yurt ve burs koşulları da yukarıda bahsettiğim maddi kaynakların rahat oluşuyla doğru orantılıdır. Sağlanan eğitimin niteliği ve kalitesi söz konusu olduğunda devlet ya da vakıf üniversitelerinin farklılıklar içerdiğini düşünmüyorum; çünkü hem devlet hem vakıf üniversitelerinin ülkemizin geleceği olan çağdaş, bilgili ve bilinçli Türk gençleri yetiştirdiğine inanıyorum.

İş hayatına yeni atılacak öğrencilere tavsiyeleriniz nelerdir?

Başarılı olmak istiyorlarsa çok çalışmayı da göze al-

malılar. Hayatta her nimet ancak zahmet karşılığında elde edilebilir. Bu gerçeği her zaman akıllarında tutmaları ve asla gözardı etmemeleri gerekir. Ayrıca sorumluluk duygularını geliştirmeliler ve sabırlı olmaya önem vermeliler. Nitelikli bir insan olmayı hedeflemeliler ve “ülkeme nasıl daha iyi hizmet edebilirim” duygusuyla hareket etmeliler, diye düşünüyorum.

Çankaya Üniversitesi'ne bakış açınız nedir?

Çankaya Üniversitesi, uzun dönemdir takdirle izlenen bir eğitim kurumu. Özellikle yabancı dilde yüksek öğretim sağlamasının yanı sıra, meslek okulu ve enstitüleri ile ülkemizde yaşanan eğitim sistemindeki eksiklikleri tamamlama konusunda önemli bir görev üstlenmiştir. Başarılı eğitim kurumları arasında dikkat çeken Çankaya Üniversitesi'nin başarılı gelişiminin artarak devam etmesi dileğimidir.

Son olarak Gündem dergisi hakkındaki görüşlerinizi öğrenebilir miyiz?

Basın ve yayın konuları da ülkemiz için ayrı bir öneme sahiptir. Gündem dergisinin bu açıdan önemli bir hizmet verdiğini düşünüyorum ve emek verenleri kutluyorum. Başarılarınızın devamını dilerim.



MAYISÇANKAYA'DA EĞLENCE TAVAN YAPTI

Bu sene 12. kez düzenlediğimiz MAYISÇANKAYA Bahar Şenlikleri 7-8 Mayıs 2009 tarihleri arasında kampüsümüzde gerçekleştirildi. Büyük coşku, eğlence ve katılıma sahne olan şenliklerimizde, geçen senelerden farklı olarak daha fazla misafirimizi ağırlama imkânı bulduk. Öğrencilerimizin yoğun katılım ve katkısı da bizleri mutlu etti.

Yine geçen senelerden farklı olarak şenliklerimizde, eğlence üst düzeye çıktı. Bu sene Öğrenci İşleri'nin önündeki geniş alanda; kamikaze ve balerina luna-park makineleri, langırt, air hokey, balonlu atış parkuru ve dart makineleri yer aldı. Şenlik sonuna kadar sürekli aktif halde çalışan eğlence merkezimiz

yoğun ilgiyle karşılandı. Öğrenci işleriyle ana şenlik alanını bağlanan B blok önündeki alana ise beş adet şişme oyun parkuru kuruldu. Bu sayede birçok öğrencimiz gladyatör, suma, bungee run, canlı langırt ve rodeo parkurlarında gönüllerince eğlendi. Aktivitelerin çokluğu, öğrencilerimizin şenliğe olan ilgisini canlı tutmada önemli rol oynadı.





Ana şenlik alanımızda ise, İşletme Ekonomi Topluluğu'nun büyük emek harcamasıyla yaptığı monopolly platformunda, zengin hediyeler ve yüksek eğlenceyle üst düzey katılıma ulaşıldı. Uygulamalı Matematik ve Bilgisayar Bilimi Topluluğu'nun düzenlediği tavla turnuvasında katılımcılara hediye ve sertifikalar verildi. Ayrıca turnuva birincisi Rektörümüz Prof. Dr. Ziya Burhanetin Güvenç ile bir müsabaka yapma şansını da yakaladı. Turnuva ikincisi ise Rektör Yardımcımız Prof. Dr. Yahya K. Baykal ile bir maçta kozunu paylaştı.

On dokuz öğrenci topluluğu ve on bir adet de yiyecek standının yer aldığı ana şenlik alanımızda, sponsorlarımızın, sivil toplum kuruluşlarının ve mezunlar derneğimizin stantlarıyla birlikte 40 adet stand ev sahipliği yaptık. Ana sponsorumuz olan Nuh'un Ankara Makarnası'nın karavanı her zamanki yerinde bedava makarna ikramında bulundu. Şenliğimizin resmi açılışından sonra Rektör Yardımcımız Prof. Dr. Yahya Baykal, Genel Sekreterimiz Yrd. Doç. Dr. Cem Karadeli ve Fen-Edebiyat Fakültesi Dekanımız Prof. Dr. Emel Doğramacı'nın makarnaya davette bulunması ve katılımcılara makarna dağıtımını yapması yoğun ilgi çekti. Eskişehir Oto'nun sergilediği araçlar çok beğenildi. İletişim sponsorlarımız olan sosyetetv.com, ankarasosyete.com, Mag dergisi ve

Radyovizyon firma stantlarında yaşanan renkli anların yanında ilgili firmaların kendilerini daha net tanıtmaya fırsatı bulması da gözlerden kaçmadı. Çadırılı bir platformla şenliğimize katılan Miller, keyifli ve ödüllü oyunlarıyla dikkat çekti, Türk Amerikan Derneği'nin çadırında ise Nintendo adlı video oyu-



nu meraklılarını bekliyordu. İsteyen her katılımcıya Nintendo oynama fırsatı sunan stant yoğun ilgiyle karşılandı. Akropol Hastanesi, sağlık sponsorumuz olarak, hem stant açtı hem tam donanımlı bir ambulans göndererek, ihtiyaç duyacağımız bir olay yaşamasak da, varlığıyla içimizi rahatlatmıştı.

Mezunlar Derneğimizin yeni oluşan Yönetim Kurulu'nun tasarladığı ve birçok firmada çeşitli oranlarda indirim ve avantaj sağlayan "Çankaya-kart" projesinin sunum, tanıtım ve satış işlemleri de ilk kez şenliğimizde yapıldı. Yoğun ilgiyle karşılanan projede yüksek katılımlara ulaşıldı.





MAYIS Çankaya, bir öğrenci ve eğlence şenliği olmasına karşın, Çankaya Üniversitesi'nin sosyal ve toplumsal rolüne vurgu yapmayı da ihmal etmedi. LÖSEV ve Günün Yardımlaşma Hizmet ve Eğitim Vakfı'nın stantlarında, bu sivil toplum kuruluşlarına ciddi yardımlar yapıldı. Kendi tasarladıkları ürünleri satan kuruluşlar, şenlik katılımcılarını da işin içine dâhil ederek daha interaktif çalışma olanağı buldu ve topladıkları parayla, hizmet ettikleri kutsal amaç doğrultusunda Üniversitemizin de katkısının olmasını sağladı.

Bu sene, geçen senelerdeki saat ve süre sıkıntısını göz önüne alarak, alternatif sahnenin yerini değiştirdik. Bunu yaparkenki amacımızdan biri de alternatif sahnede şarkılarını söyleyecek gruplara daha eğlenceli ve kalabalık bir mekân imkânı sağlamaktı. Alternatif sahnenin Öğrenci İşleri'nin önündeki lunapark oyunlarıyla bezeli alana taşınması, hem alternatif sahnedeki gruplarımıza fayda sağladı hem şenlik alanını yayma amacımıza katkıda bulundu. Öğrenci ve mezunlarımızdan oluşan grupların yanı sıra, dışarıdan da şenliğimize katkıda bulunan diğer gruplar, kendilerini tanıtmak ve şenliğin zenginleşmesi için çaba sarf edip bunu fazlasıyla başardı.



Şenliğimizden günler önce başlayan masa tenisi, futbol, basketbol ve voleybol turnuvalarının elemelerinden sonra, şenliğimizin ilk gününde söz konusu alanlarda yarı final karşılaşmaları yapıldı. Alınan sonuçlara göre ikinci gün bu spor dallarında final müsabakaları oynandı ve dereceye girenlere ödülleri dağıtıldı. Futbol turnuvasının başlama vuruşunu, ünlü futbolcu eski Fenerbahçeli Selçuk Yula yaptı. Yula daha sonra ana şenlik alanımızdaki "Çankayalı Fenerbahçeliler" standında hayranlarıyla fotoğraf çektirerek bol bol imza dağıttı. Futbol final maçından sonra Çankaya Üniversitesi akademik ve idari personeli arasında penaltı atma yarışması düzenlendi. Turnuvayı galip bitiren Rektör Yardımcımız Prof. Dr. Yahya K. Baykal'a ödülünü Genel Sekreterimiz Yrd. Doç. Dr. Cem Karadeli verdi. Organize edilen diğer turnuvalarda kazanan takım ve sporculara ödülleri ise düzenlenen törenlerle verildi.



Şenlik kapsamında Üniversitemiz salonlarında da hayli keyifli ve doluluk oranı yüksek aktiviteler oldu. Öğretim elemanlarımızdan Sayın Olgu Sümengen Berker'in seramik sergisinin açılış konferans salonumuzun fuayesinde yapıldı. Açılış büyük ilgiye sahne olurken sergilenen eserlerin fuaye alanına kattığı güzellik, görenlerin beğenisini kazandı. Akademik ve idari personelimizin yoğun ilgisiyle karşılaşan sergi, şenliklerden sonra da bir müddet konferans salonu fuayesinde açık kaldı. Fuayeden, konferans salonunun içerisine doğru geçtiğimizde ise Türk-Japon Topluluğu'nun organize ettiği aikido ve Japon geleneklerini tanıtmaya yönelik gösteriler büyük ilgiyle karşılandı. Çankaya Üniversitesi Dans Topluluğu'nun hip-hop ve Latin dansları gösterisinde salonda oturulacak yer bulmakta güçlük çekildi. Özellikle Akademik personel ve öğrencilerin büyük ilgi gösterdiği yaklaşık doksan dakikalık gösteri seyredenlerden yoğun alkış aldı. Halk Bilimi Topluluğu ise hem ana şenlik alanında yöresel danslarla resmî açılışımıza renk kattı hem konferans salonumuzda düzenlediği eğlenceli ve bir o kadar da keyifli gösterilerle izleyicilerin hatırında kalacak gösterilere imza attı.



Mütevelli Heyetimiz ve Rektörümüz Prof. Dr. Sayın Ziya B. Güvenç'in, verdiği büyük destek doğrultusunda çalışan şenlik organizasyon kurulumuzun geçen senelerden farklı bir etkinlik yaratmak için gösterdiği yoğun gayretle gerçekleşen organizasyonda ilk gün sahneye Yonca Lodi çıktı. Yaklaşık beş bin kişinin izlediği ve 20.45 sularında başlayan konserde Lodi, kendi şarkılarının yanı sıra, diğer şarkıcıların da bilinen eserlerini yorumladı. Konserden sonra Dj. Performansında Dj. Maly eğlenceyi saat 24.00'e kadar devam ettirdi. Performans sırasında atılan havai fişekler de geceye ayrı bir renk kattı.



12. MAYIS Çankaya'ya katkı sağlayan, katılımlarıyla bizleri mutlu eden tüm firmalara, açtıkları stantlarla şenliğimize renk katan öğrencilerimize; ama en önemlisi, bizleri yalnız bırakmayarak yüksek sayıda katılımı gerçekleştiren Çankaya Üniversitesi ailesine teşekkürü bir borç biliyoruz.

Seneye görüşmek üzere...

F. Besim Kavukçu

Çankaya Üniversitesi

Basın ve Halkla İlişkiler Müdürü

İkinci gün ise ana sahnemizde saat 18.00'de Alarm, 19.00'da Batı Yakası, Emre Aydın'ın ön grupları olarak sahneye çıktı. Saat 21.00'de ise Emre Aydın sahne aldı. Yaklaşık on bin kişilik bir kalabalığın izlediği Emre Aydın, iki saat boyunca sevilen şarkılarını seslendirdi. Defalarca istek alan Emre Aydın, seyircileri kırmayarak sevilen şarkılarını tekrar tekrar söyledi. Saat 23.00 civarı sahneden inen Emre Aydın'dan sonra Dj. Performans yine büyük ilgi gördü. Atılan havai fişeklerden sonra 12. MAYIS Çankaya sona erdi.



ATATÜRK VE HUKUK DEVRİMİ, ATATÜRK'TEN GÜNÜMÜZE HUKUKUN GELİŞİMİ

23 Nisan 1920'de temelleri atılan yeni Türk Devleti'nin yeni bir hukuk düzenini gerektirdiği kaçınılmaz bir gerçektir. Halkın hâkimiyetine dayanan yeni Türk Devleti'yle Osmanlı'nın ilkeleri uyuşmamakta, her ikisinin temelleri birbirine taban tabana zıt konumda bulunmaktaydı. Mustafa Kemal'in Kurtuluş Savaşı sırasında dahi yeni bir adalet teşkilatının gerekli olduğunu önemle vurguladığı görülmektedir. Lozan Barış Anlaşması'nın imzalanması ile birlikte Atatürk, laik sistemin en büyük engellerinden olan halifeliği ve şeriye vekilliğini kaldırdı. Modern hukukun ülkemizde uygulanmasını sağlayacak hukukçular yetiştirmek için Ankara Hukuk Mektebi'nin açılmasını sağladı. Hukuk Mektebi'nin açılışında modern hukuk eğitim ve uygulamasının önemine değinerek: " Öğrenciler, yeni Türk toplumunun koruyucusu ve kollayıcısı olmak amacıyla okumaya başlayan sizler, Cumhuriyet döneminin gerçek hukuk bilginleri olacaksınız. Bir an önce yetişmenizi ve ulusun isteğini yürürlüğe koymanızı hepimiz sabırsızlıkla beklemekteyiz. Sizi yetiştirecek olan profesörlerin kendilerinden beklenen ödevleri hakkıyla yerine getireceklerine inanıyorum. Cumhuriyetin yapıcısı ve kollayıcısı olacak bu

büyük kuruluşun açılmasından duyduğum mutluluğu hiçbir girişimde duymadım. Bunu böylece belirtip açıklamaktan da ayrıca sevinçliyim." demiştir.

17 Şubat 1926'da mecellenin yerini İsviçre Medeni Kanunu'ndan uyarlanan Türk Medeni Kanunu almış ve zamanla, başta anayasa olmak üzere, tüm kanun ve tüzükler laik hükümlerle donatılmıştır. Atatürk'ün hukuk devrimi ve Atatürk'ten bu yana hukukumuzda nelerin değişip geliştiği konusunda bizleri aydınlatmak ve bilgilendirmek için aramızda bulunan tüm hocalarımıza teşekkür ederim.

Prof. Dr. Erzan ERZURUMLUOĞLU

Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ekonomi Maliye Bölümü Başkanı, Özel Hukuk Bölümü Başkanı

Yüce Atatürk'ün gerçekleştirdiği devrimler dizisinde çok önemli ve hayati önem taşıyanı hiç kuşkusuz hukuk devrimidir. Atatürk'ün Batı hukukuna geçiş kararı bir tercihtir ve her tercih gibi bir temel düşünceye dayanır. Osmanlı İmparatorluğu'nun çöküş nedenlerini doğru saptayan Atatürk, daha sonra Samsun'a çıkış yolculuğunda yeni kurulacak olan

Türk devletinin yönetim biçiminin ne olacağına ve hedefine nasıl ulaşacağına karar vermiştir. Bu hususlar hepimizce bilinen gerçekler. Tanzimat'la birlikte çok daha net bir biçimde çok hukuklu kargaşa ortamına sürüklenen İmparatorluğun çöküşünün nedenli hızlandığını değişen sosyal, ekonomik, siyasal koşullarla uyum sağlayamayan ya da hızla değişen dünyevî ihtiyaçlara cevap veremeyen hukuk kurallarının sürekli olmadığını ve olamayacağını görmüştür. Mustafa Kemal bu durumu Nutuk'taki "Efendiler! Medeniyet yolunda başarı, değişmeye, yenilenmeye bağlıdır. Sosyal yaşamda, ekonomik yaşamda ilimle fen alanında başarılı olmak için sadece gelişme ve yükselme yolu budur. Hayat ve geçime egemen olan kuralların zamanla değişmesi, gelişmesi ve yenilenmesi zorunludur. Medeniyetin buluşları, fen'in harikaları tüm dünyayı değişiklikten değişikliğe sürüklerken asırlık, köhne, eskimiş zihniyetlerle varlığımızı korumak mümkün değildir." sözleriyle çok öz bir biçimde özetleyerek gelişmenin yolunu göstermiştir.

Değerli dinleyenler, unutmamak gerekir ki geç kalkanları hayat cezalandırır. Akıl ve bilimin öncülüğüne inanan ve "bağımsızlık benim karakterimdir" diyen Mustafa Kemal, özgür düşünebilmek ve gerçekçi çözümler üretebilmek için hiçbir ideoloji ve dogmanın kendisini sınırlamasına müsaade etmemiştir. Kendi dinamizmine uygun hukuk sistemi yaratamayan dünya görüşleri ve devletlerin yıkılmaya mahkûm olduklarını kavramış ve bu noktadan hareketle daha 1922 tarihinden itibaren hukuk sistemine ilişkin çalışmaları başlatmıştır. İki komisyon oluşturmuştur. Bu komisyonlardan bir tanesi Ahkâmı Şahsiye yani kişilik haklarına ilişkin hukukî düzenlemeleri yapacak olan komisyon. İkincisi de Vacibat Komisyonu yani hukukî işlem ve sözleşmelere ilişkin düzenlemeleri yapacak olan komisyon. Bu komisyonlar çalışmalarına başlayarak bir tanesi 21 toplantı, ikincisi de 40 küsur toplantı yapmış; ama ortaya koydukları hiçbir şeyin bulunmadığı görülmüştür. Örneğin 40 toplantı yapan Vacibat Komisyonu ancak 21 madde ortaya koyabilmiştir. Bunun nedeni son derece acıktır: Tıpkı mecelle çalışmalarında olduğu gibi komisyon üyeleri yeni hukuk sisteminde yer alacak maddeleri fıkıh kurallarıyla bağdaştırmaya çalışmıştır. Bunu gören, genç bir hukukçu olan, zamanın Adliye Bakanı Mahmut Esat Bozkurt, "Türk İhtilalinin kararı Batı medeniyetini kayıtsız şartsız kendisine mal etmek benimsemek-

tir. Bu karar o kadar kesin bir azme dayanmaktadır ki, önüne çıkacaklar yok edilmeye mahkûmdur." diyerek komisyonların çalışmasına son vermiş ve benimseme yoluyla çağdaş hukuk sistemlerine ilişkin çalışmalara başlamıştır. Bir hukuk sisteminin tümüyle kabulü anlamına gelen bu benimseme yöntemi, 19. yy.ın sonlarında 20.yy. başlarında iki ülke tarafından yok edilmiştir: Japonya ve Türkiye. Her iki ülkede de çağdaşlaşma ve Batılılaşma çabaları, yerleşik tutucu düzenin terk edilmesi ve bunun yerine çağdaş hukuk düzenin benimsenmesi yoluyla ulusal hukukun yeni değer, kalıp ve biçimler içinde oluşturulması sonucunu çıkartmıştır.

Düşünce özgürlüğü ve akılcı laik düşünce temeline dayanan demokratik ve sosyal hukuk devletinde yalnız hâkimler değil; bütün hukukçular insan haklarının korunmasında özel bir sorumluluk sahibidir. Özgürlük ve haklarından soyutlanmış ya da yoksun bırakılmış insan sadece bir cesettir. Biyolojik varlığın insan olarak kabul edilmesi, ancak onun hak ve özgürlükleriyle donanımlı olmasıyla olanaklıdır. Bu noktada sadece çağdaş bir hukuk düzenine sahip olmak yetmez. Çağdaş hukuku hayata geçirecek olan hukukçuların yeterince donanımlı olmaları gerekli ve şarttır.

Yüce Atatürk 5 Kasım 1925'de Ankara Üniversitesi Hukuk Mektebi'ni açarken yaptığı konuşmasında hem hukuk devriminin gerekçelerini hem bir ülkenin hukukçularının iyi ya da kötü olmasının sonuçlarını çok açık bir şekilde ortaya koymuştur. Atatürk'ün deyişiyle Cumhuriyetin müeyyidesi, yaptırımı, kollayıcısı ve koruyucusu olacak olan genç hukukçulara yönelik yaptığı konuşmanın bir kısmını okumak istiyorum:

"Ulusların kurtuluş ve yükseliş savaşlarında çoğu zaman kızgın ve öfkeli oldukları görülmüştür, ama bu kızgınlık Türk ulusunun bilinçli öfkesine benzer. Sözü ettiğim bu yolda Türk ulusunun şimdiye değin harcadığı çabalar dıştaki ve içteki saldırılara karşı yorulmaz, yıpranmaz savaşlar içinde ulusal egemenliğini karşı durulmaz bir güçle uygulama yolunda hukukçuların ellerinde ve dillerinde dolaşan alışılıp, aşınmış ilkeleri bilmezlikten gelerek yeni gerçeklerin ve gelişen olayların havasında yoğrulmuş bir yönetim biçimi, bir yeni devlet yönetimi arayıp bulmak uğrunda geçmiştir. Şimdi kurulup ortaya çıkan bu büyük yapının görüşünü, düşüncesini, isteklerini belirtip karşılayabilecek



yeni hukuk ilkelerini ve yeni hukuk adamlarını yaratma işine girişmek günü gelmiştir. Sanıyorum ki Ankara Hukuk Okulu ile Cumhuriyet hukukunu yalnız sözü ve görünüşüyle değil, bilinçli ve bilgisel niteliği ile yeni yasaları ve yeni hukuk adamlarıyla açılacak, uygulayacak ve savunacak bir davranışa başvurmuş oluyoruz. Cumhuriyet Türkiye'sinde eski yaşam kurallarının, eski hukuk ilkelerinin yerini bugün, yeni hukuk ilkelerinin almış olduğu bir gerçektir. Sevgili hukuk öğrencileri, yeni hukuk ilkelere yeni kuruluşumuzun gerektirdiği yasalardan söz açarken her devrimin kendisine özgü dayanağının bulunması gerekir. Boş yere sitem etmekten vazgeçerek Türk ulusunun çağdaş uygarlığın özelliklerinden ve verimlerinden yararlanabilmesi için en az 300 yıldan beri harcadığı çabaların ne kadar kaygı verici engeller karşısında kaldığını göz önüne alarak, bütün üzüntümle söylüyorum ulusumuzu çöküntüye sürükleyen, zaman zaman bağrından kopup da ileri düşünceleri için savaşmayı göze almış kimseleri yıldırıp usandıran gerici ve ezici güçler bugüne kadar elimizde bulunan hukuk kurallarıyla ona içten bağlananlar olmuştur. Belki ağır düşerse de tarihe dayanan bu görüşüme bu yüce topluluk içinde yer alanlardan ve Cumhuriyet hükümetine çok yararlı olan seçkin kimselerden pek şaşan bulunmayacağını umarım. Yine de amacımı biraz daha açıklama izniniz dilerim, uluslararası genel tarih içinde Türklerin 1453 zaferini İstanbul'un fethini bir düşünün bütün dünyaya karşı İstanbul'u Türk toplumuna mal eden güç aşağı yukarı o yıllar-

da bulunan matbaayı ülkeye mal etmek için o zamanki hukukçuların uğursuz direncini göğüsleyememiştir. Eski hukuka dar düşünceli hukukçulardan buna izin koparabilmek için 300 yıl kuşuklar, kararsızlıklar içinde beklemek zorunda kalmıştır."

Bu devrim yıllarında, bu kişilerin kendisine çıkardığı zorlukları anlatmak bakımından Atatürk'ün şu cümleleri son derece önem taşımaktadır: "Eski hukukun çok eski ve yaşama gücünü çoktan yitirmiş dönemini seçtiğimi sanmayın. Eski hukukla ona saplanıp kalanların bu devrim yıllarında bana gösterdiği güçlüklerden örnek vermeye kalksam başınızı ağrıtmak tehlikesine düşmüş olurum. Şu kadarını bilersiniz ki TBMM'nin kuruluş günlerinde bu oluşu hukuk ilkelerine ve bilimsel görüşlere aykırı bulanların başında ünlü hukukçular vardı. TBMM'de egemenliğin ulusta olduğunu belirten tasarımı öne sürdüğüm gün bu ilkenin Osmanlı ana yasasına aykırılığından dolayı karşısına çıkanların başında yine bilimsel erdemle ün salan, ulusu aldatıp duran belli hukukçular yer alıyordu. Cumhuriyet ilan edildikten sonra bile baş gösteren bir acıklı olayı gözlerinizin önünde canlandırmak isterim. En ileri bir kentimizin seçkin uzmanlardan oluşmuş baro topluluğu açıktan açığa halifeci olduğunu söyleyen birisini kendisine başkan diye seçmiştir. Bu olay köhne hukuka saplanmış olanların Cumhuriyet oluşumuna karşı nasıl bir tutum içinde olduklarını belirtmez mi? Bütün böyle olaylar devrimcilerin can düşmanlarının çürümüş hukuk ve onun zavallı tutkunları olduğunu göstermektedir. Ulusun arasız ve

ateşli devrim atılışları sırasında sinmek zorunda kalan eski hukuk adamları, eski kanun hükümleri devrimcilerin ateşi ve etkisi azalmaya başlar başlamaz hemen canlanarak devrim ilkelerini ona içten bağlı olanların bunların kutsal ülkülerini suçlayıp kötülemek için fırsat beklerler ve bu fırsat eski yasaların yürürlükte kalmasıyla eski anlayışı sinsice kollarıp yürütmekte direnen yargıçların ve avukatların varlığı ile belirir ve beslenir.”

Yüce Atatürk görüldüğü üzere sadece Batı hukukunu tercih etmenin nedenlerini açıklamıyor; Batı hukukunu yaşama geçirecek olan hukukçuların niteliklerinin de ne olması gerektiğini gayet açık bir biçimde ortaya koyuyor. Yüce Atatürk’ün engin bilgi ve sezgi gücüyle ortaya koyduğu yaşanmış gerçeklerden sonra herkesin kendi payına düşen derisi çıkaracağına inanıyorum. Her hukuk öğrencisinin mutlaka Atatürk’ün 1925’de Ankara Hukuk Okulu’nu açarken yaptığı konuşmayı defalarca okuması gerektiğine inanıyorum. Ayrıca yine her hukukçunun üniversite nedir, ne değildir, üniversite nasıl olmalıdır, konularında mutlaka 1933’lerde Türkiye’ye gelen ve Türk hukukuna büyük hizmetlerde bulunan Alman profesörlerden Hirsch’in *Hatıralarım* isimli kitabını başucu eseri olarak yanında bulundurma- sı gerektiğine inanıyorum.

Atatürk’ün bütün bu nitelemelerinden sonra sözlerimi yine büyük bir hukukçu olan rahmetli Muammer Aksoy’un bir sözünüle bitirmek istiyorum. Atatürk bu saptamalarını 1922’lerde yapmış, 1956 yılında o günün ünlü dergisi *Forum*’da yazdığı bir inceleme yazısında Muammer Aksoy, bizlere öğüt niteliği taşıyan şu sözleri söylüyor: “Hukukçu olmak ne kadar şerefliyse o kadar da zor ve sorumluluk isteyen bir mesleğe girmek demektir. Hukuk fakültelerine kabul edilmek için mümkün olup da bir karakter, medeni cesaret sınavı kabul edilse bundan bütün insanlık ne denli karlı çıkardı. Şurası bir gerçektir ki hukukçuların bir kısmı hayatlarını hak ve hakikat peşinde koşup bunları ilan ve savunmaya vakfederken, bir kısmı da hak ve hakikate karşı tamamen lakayt kalmaktadır. Kiminin ömrü ise yazık ki hak ve hakikatin önlenmesi, baltalanmasına hizmetle geçmektedir. Bunlar insanlık için acı, utandırıcı ve ibret vericidir.”

Bir ülkede hukuk düzeni işlemiyorsa ve hak kavramı ayaklar altına alınmışsa o ülkenin payidar olması mümkün değildir. O nedenle biz diyoruz ki hukuk-

çuların manevi sorumluluğunun diğer vatandaşlardan çok farklı olması gerekir. Muammer Hoca’nın vasiyet niteliğindeki bu sözlerini kulaklarımıza küpe edelim, diyorum.



Prof. Dr. Doğan SOYASLAN

Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Kamu Hukuku Bölüm Başkanı

Hukuk devrimi bir kafa yapısı devrimidir. Hayata bakış açısını değiştirme operasyonudur. Atatürk o bakışı 80-90 sene önce değiştirmek istemiş. Tam istediği noktaya varamadık; ama epeyce mesafe aldığımıza inanıyorum. O, bazı aksamalar rağmen, bir ortaçağ toplumunu bu konuma getirdi.

Hukuk insanlar ve devletler arasındaki ilişkiyi düzenliyor. Pozitif hukukun özelliği, arkasında bir yaptırımının yani devlet gücünün olmasıdır. Hukuk devriminin arkasında devlet gücü olmasa bu denli etkili olmayabilirdi. Bu hukuku oluşturan nedir? Hukuk suyun yüzündekidir, suyun altındaki maddi olgularsa hukuku oluşturanlardır. Hukuku hukuk yapan bir fikir etrafında oluşmuş insanların kuvvetidir. O kuvvet parlamentoya yansıyor yani kanun dediğimiz şey orada oluşuyor. Bu kuvvetin getireceği kural, kamu vicdanını tatmin etmeli. O vicdan zamana ve insanın içinde bulunduğu şartlara göre değişiyor; ama her halükarda hukuku, belli şartlar içinde bir vicdan ve kafa yapısına sahip insan yapıyor. O insanın adalet duygusu da değişiyor. Cebinizde 1 liranız olduğunda adalet duygunuz farklıdır, 1 trilyonuz olduğunda adalet duygunuz farklıdır.

Hukuk 2000 sene öncesinden beri iki şekilde açıklanmış. Batı’da, Eski Roma’da akılla izah edilmiş. Kanunlar halka danışılarak yapılmış. Bir kısmı da Tanrı iradesiyle izah edilmiş. Hristiyanlık’ta, Ortaçağ döneminde de öyleymiş. Rönesans döneminde bu

değişmiştir. Bizim toplumumuzda ise ilahi irade ile açıklanıyor. İlahi irade olunca hukuku değiştiremiyorsunuz, dünya değişiyor; ama sizin hukuk kurallarınız değişmiyor. Örneğin, Osmanlı döneminde padişahın tazir hakkına dayanılarak Batı kökenli kanunlar gelmiştir. 1858'deki Ceza Kanunu, Napolyon Kanunu'ndan uyarlanmıştır. Tazir hakkı, padişahın toplumu idare etme hakkıdır.

Atatürk'e göre kurallar zaman içinde değişir. Kuralların değişmemesi için direnmek mümkün değil; zira değişmemek için direnilirse o zaman başka ülkeler bu değişim için sizi zorlar. Osmanlı İmparatorluğu Tanzimat ile birlikte, ilerleyen Batı karşısında bu değişime ayak uydurmak zorunda kalmış.

Atatürk'e göre gelişim, medeniyet, çağdaşlaşma öyle bir ateştir ki ona uzak kalanı yakar. Hukuk da o medeniyete yaklaşmanın yollarından bir tanesidir. Akla dayanan hukuku almak gereğini, Atatürk Harbiye'de öğrenciyken düşünmüştür. Bu süreç 1921 Anayasası'ndan itibaren başladı. Bu anayasada, "Egemenlik kayıtsız şartsız millettir" denir.

Bir toplumun hukuku alınıyor, bir başka topluma getiriliyor. Bu nasıl yürüyecek, diye soracaksınız. Bu şöyle yürüyor: Bu eylem, başlangıçta reaksiyon alıyor. Tüm az gelişmiş ülkeler Batı hukukunu benimsemiş durumda. Türk Devrimi'nde bunlar empoze edilmemiştir. Atatürk bunu savaştan sonra alıyor; çünkü Türk toplumunun kafa yapısının değişmesini istiyor. O yüzden bir zorlama yok. Türk Devrimi'nin en önemli özelliği de bu. Bu kurallar zorla alınır mı? Bence alınır.

Bir toplumu bir yerden bir yere getirmek için yapılan zorlamalar olmasaydı, belki bugün birçok şeyi değiştiremeyecektik. Önceden kız çocukları okutulmazdı. Anne-babalar kız çocuklarını saklardı; ama devletin getirdiği zorlama ve yaptırımlarla kız çocuklarının okutulması zorunlu tutuldu. Bütün bunlar da devletin pozitif normları zorlamasıyla oluyor.

Bu kurallar kabul edildiğinde başlangıçta zor geliyordu. Örneğin, Şapka Devrimi'yle birlikte fesin atılması ve şapkanın kullanılması zor geldi. Bugün size fesi tekrar kullanacağız deseler bu kez de şapkayı atmak zor gelir. Yaşam değişikliği, kılık kıyafet değişikliği zor gelmişti; ama önünü kapalı tutmadığı-

nız takdirde her şeye alışma mümkündür. Devletin bu tür değişikliklere ön ayak olması zorunludur. Bir toplumu başka bir şekilde değiştiremezsiniz. Önünü kapalı tutun hiç değiştiremezsiniz veya değişim sürecini zorlayacak alt yapı olarak iktidara baskı yapacak, hak bilincine varacak, bir fikir doğacak, o fikir yayılacak, o fikrin etrafında bir güç oluşacak ve bu güç meclise yansıtılacak. Bu mekanizmanın oluşmasını Atatürk beklememiştir; çünkü ne onun ne de toplumun, ülkenin zamanı vardı. Bu zorlamalar olmasaydı Türk demokrasisi bu konumda olur muydu? Peki değişime direnç niye? Bunun bence iki nedeni var: Birincisi, insan yapısının değişime alışmaması ve ikincisi de değişimde gizlenmiş, saklanmış bir korkunun varlığı...

Atatürk'ün hukuk reformundan önce Tanzimat ile bu süreç başladı. Dıştan gelen şartlar bize bunu empoze etti. Bunun katkısı da oldu tabi. 1858'de Fransız Ceza Kanunu alındı, 1879'da Fransız Usul Ka-

nunu alındı ve toplumda böylece epeyce kafa yapısı değişti. 1926 tarihinde İtalyanların insan haklarından yana kanunlarının daha modern bulunması nedeniyle alındığını görüyoruz.

Atatürk'e göre tam bağımsızlık hukukta da bağımsızlığı gerektiriyordu. "Bir ülkenin adaletine başka ülkeler karışıyorsa o ülke bağımsız olamaz." diyor.

Burada kastettiği muhtemelen şudur: Lozan müzakerelerine Tahir Taner hocayı da götürmüştür. Adli kapitülasyonlarla mücadele için Mahmut Esat Bozkurt'un adli kapitülasyonlar üzerine vermiş olduğu bir tezi var. 1895'de Abdülhamit'e yapılan bir suikastta 26 kişi ölüyor, 40-50 kişi de yaralanıyor. Saldırganların birisi Amerikalı diğeri de Belçikalı. Büyükelçiler araya gidiyor ve bu adamlar yargılanamıyor. Aramızdan birini bir yabancı öldürse Türkiye Cumhuriyeti Devleti bunları yargılayamayacak. Devletin durumunu düşünebiliyor musunuz?

Tüm bunları Lozan müzakereleri esnasında Batılılar dile getiriyor. Atatürk diyor ki "modern bir devlet, laik bir devlet kuracağız." Laikliği vicdan özgürlüğü sayıyor, insan kafasının bağımsızlığı sayıyor.

Batı hukukunun Türkiye'ye gelmesi bireyciliğin gelmesidir. Bu birey kim diyeceksiniz? Türkiye cemaatçi bir toplum; birey toplumu değil. Tek başına ken-

Atatürk'e göre tam bağımsızlık hukukta da bağımsızlığı gerektiriyordu. "Bir ülkenin adaletine başka ülkeler karışıyorsa o ülke bağımsız olamaz." diyor.

di kendini eleştirmeyen, kendisine eleştirel gözle bakmayan, kendi vicdanı ile hesaplaşmayan insan topluluğuyuz biz. İnsanı sorumlu görmeyen ilahi iradeyi, kaderi sorumlu gören bir kafa yapımız var. Tüm bunları değiştirmek istiyor. İnsan hem hak sahibidir hem sorumludur. Böyle bir hukuk getirmek istiyor.

Medeni kanun kadına eşitlik getiriyor. Erkek egemen bu toplumda kadınların beyni atıl, erkeklerin de beyni atıl; zira onun yerine babalarının beyni çalışıyor. Kadını iş hayatına sokmazsanız, sorumluluk vermezseniz ve eğitmezseniz gelişmez. Medeni Kanun, kadına eşitlik getirmiş, sorumluluk yüklemiş. Atatürk, en büyük iyiliği erkeklerle yapmış bana sorarsanız. Akıllı bir kadınla evlilik yapmak erkekler için daha iyi değil mi? Beyini geliştirmenin yolunun sorumluluk almak, araştırmak ve sorgulamak olduğunu düşünüyorum.

1928'de "devletin dini İslam'dır" hükmü anayasadan çıkartılmış. Devlet soyut bir kavram, dini olabilir mi? O devlet, dini esaslara göre yönetilebilir, onu kaldırmışlar. Çağ ve toplum değiştiği için kaldırıyor bunu; yeni ve modern bir devlet için başka çare yok. Hilafetin kaldırılması eski ile ilişkiyi kesmek, kaderci olmayan, sorumluluğunu bilen bir toplum yaratmak içindir.

Harflerin kabulü en büyük devrimdir bence. Aksi takdirde bilimi nasıl yayacaksınız?

İnsan, bugüne kadar insanlık tarihi içinde kendiyi doğanın ilişkisini üç açıdan açıklamış: İlk çağdan Tanrının iradesiyle açıklamış olayları. Ortaçağda metafizik düşüncelerle açıklamış ve nihayetinde Rönesans'tan sonra analitik düşünceyle, sebep-sonuç ilişkisiyle açıklamıştır. Atatürk 80 sene evvel bu topluma geldiğinde, hâlâ hangi aşamadayız, bu toplumu değiştireceğim, diyor ve değiştiriyor. Analitik, bilimsel düşünen bir toplumun oluşturulması için gereken neyse onu yapmış. Değişim kaynağı Hristiyan kültürü olduğu için İslam toplumu bunu benimsemek istememiş.

Prof. Dr. Yahya Zabunoğlu

Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi

23 Nisan 1920 1. Büyük Millet Meclisi'nin toplanması. Onun öncesinde Müdafai Hukuk Cemiyetleri'nin katkıları, kongreler dönemi, Misak-ı Milli, Amas-



ya Beyannamesi. Atatürk'ün hukuk devrimi ile ilgili konuşmaya başladığımızda hemen her yerde Cumhuriyet'in ilanından sonraki temel yasa değişikliklerini bir miktarda Cumhuriyet'in kuruluşundan hemen sonra oluşturulan 1921 ve 1924 Anayasamızı temel alarak değerlendirmemizi yaparız.

Ben, başka bir açıdan, devlet-hukuk ilişkisinde devletin bir normlar bütünlüğü topluluğu olmasından hareketle Atatürk'ün bu konuda en önemli örneğini ifade etmek istiyorum.

29 Ekim 1923'te, Türkiye Cumhuriyeti ilan edildiğinde, devletin bir anayasası yok. 1921 Anayasası var; ama o Anayasada bir takım değişiklikler yapılmış. Dış ilişkilere devletin oluşması bakımından normlaşma Lozan Anlaşması ile pekiştirilmiştir. Mustafa Kemal Atatürk'ün devlet kurucu olduğunu biliyoruz. Aynı zamanda o devletin hukukunu da oluşturmuştur. Genel anlamda siyasal görülen olgular aslında hukuksal harekettir. Böylece çok önemli bir şey siyaset bilimi bakımından açıklığa kavuşmuştur. Yeni Türk toplumunun devleti artık teokratik ve monarşik bir siyasal yapıyla yönetilen bir devlet değildir. Hâkimiyet kayıtsız şartsız milletindir, iktidar bir ailenin malı olmaktan çıkartılmıştır. Bunlar, norm değeri taşıyan çok önemli gelişmelerdir. Zaten devlet kurma bakımından kimi olgu ve olaylarla bütünleşmiş bu temel normlaşmalar olmasaydı bizim asıl hukuk öğreticileri ve öğrenciler olarak 1923 sonrasındaki hukuk alanındaki çoğu alıntı sayılabilecek devrimsel nitelikteki hareketleri de yaşamamız mümkün olmazdı. Önce, iktidarın yapılması açısından, devlet normlaşmıştır; ondan sonra anayasaya sahip olmakla bu yapı tamamlamıştır. Daha sonra başta Medeni Kanun olmak üzere diğer yasal düzenlemeler yapılabilmiştir.

Bu yazı, 22 Nisan 2009 tarihinde Çankaya Üniversitesi'nde düzenlenen panelin çözümlemesidir.



FİNANS PİYASALARINA AKILCI YAKLAŞIM

Pınar Ballı, TeleTrade Uluslararası Finansal Danışmanlık Şirketi Para Piyasası Uzmanı

Ahmet Ünal, TeleTrade Uluslararası Finansal Danışmanlık Şirketi Para Piyasası

Uzmanı Uzan Işık, TeleTrade Uluslararası Finansal Danışmanlık Şirketi Para Piyasası Uzmanı



Pınar BALLI

Bugün size yeni bir piyasayı tanıtmak ve bu piyasa-daki kariyer imkânlarından bahsetmek için buradayız. Yeni piyasa derken bahsettiğimiz piyasa Forex. Bugün para yönetmenin temellerini anlatıp sonrasında size bunlarla ilgili birkaç örnek vermek istiyorum.

Ne iş yapıyoruz biz? TeleTrade, uluslararası finans piyasalarında danışmanlık hizmeti verir. Verdiği danışmanlık hizmetinin yanı sıra birtakım seminerler düzenler, gerek yeni mezun arkadaşlara bu konuda uzmanlaşabilmeleri için gerekse yatırımcılara bazı seminerler vererek Forex'i öğretir ve bu piyasada

sermaye yönetmelerine olanak sağlar. Aynı zamanda yazılı ve görsel basında verdiği yorum ve analizlerle danışmanlık hizmeti verir. En önemlisi traderlık mesleği için yeni traderlar yetiştirir. Trader nedir? Traderları broker gibi düşünebiliriz. Brokerlik Türkiye'de daha çok duyulmuş bir meslektir. Brokerlar finans piyasalarında alım satım yapan kişilerdir. Trader da Emtia piyasası, Borsa ya da Forex piyasasında işlem yapanlara verilen isimdir. Brokerlardan farkı; Traderlar *kendi başlarına* analiz yapar, kendi işlerinin patronudur. Yaptıkları analizler sonucunda belli başlı alım satım işlemleri yaparak para yönetirler.

Traderlık elit bir meslektir. Analiz yaptığınız için, mesleğin maddi ve manevi tatminleri çok fazladır. Birisiyle konuştuğunuz zaman dahi sadece iş sizin beyninizde ve düşüncelerinizde biter. Örneğin; birisi size dolar ne olacak diye sorduğunda, siz ona bir danışmanlık hizmeti vermiş olursunuz ve sizin verdiğiniz bilgiler, o insana milyonlarca dolar kazandırıp kaybettirebilir. Dünya zenginlerinin % 25'i sermayelerini bu piyasada kazanmıştır. Buna örnek olarak ünlü traderların ismini verebiliriz. Başta George Soros. George Soros'tan biraz bahsedecek

olursak onun için para sihirbazı, derler. 1992 yılında İngiliz sterlinine karşı pozisyon alıp bir gecede 1 milyar dolar ve bir de unvan kazanmıştır: Bank of England'ı çökerten adam. Can Dünder, George Soros'a soruyor, iş hayatınızın sırrı nedir, diye. Soros şöyle bir cümle kurmuş: Ben yanılsımı kabullen-dim, bu beni eleştirel düşünceye itti, düşüncelerimi her defasında yeni baştan değerlendirmemi, yanılsam pozisyon değiştirmemi sağladı.

George Soros'un dışında bir de Bruce Kovner, bizim ünlü traderlar dediğimiz kategoride. Bruce Kovner bize biraz daha yakın; çünkü Kovner, 2002 yılında, sadece 3 bin dolarla bu piyasaya giriyor, bir spekülasyon yapıyor ve sonrasında 1.8 milyar dolarlık bir sermaye elde ediyor. Şunu demek istiyorum ki para yönetmek ya da bu insanlar kadar zengin ve ünlü olmak o kadar da zor bir şey değil. Doğru bir analiz ve doğru bir tahmin yapılırsa Kovner ve Soros gibi bir sermayeye sahip olunabilir.

Biz bu piyasada nasıl para yönetiyoruz? Buna para nasıl kazanılır sorusuyla başlamak istiyorum. Para kazanmanın birçok yolu vardır; başkasının işinde çalışmak kendi işini yapmak gibi bizim bahsedeceğimiz konu da parayı sermaye yöneterek kazanmak. Peki, sermaye yönetmek nedir? Nasıl sermaye yönetiriz? Genel tanımıyla bir malın veya finansal aracın fiyatı değişiyorsa bu araca yatırım yapılabilir, dedik. Biz bu işe neden trade diyoruz; çünkü fiyatı değişen bir malı alıp satıyoruz ve alım satım işlemleriyle ticaretten farkı olmayan bir iş yapıyoruz. Bu yüzden mesleğin adı *trade* ve bu mesleği icra eden kişinin adı da *trader*dir.

Hangi finansal araçlarla para yönetilir? Hisse senetlerini, vadeli opsiyon borsalarını ve devlet tahvil-hazine bonusunu herkes duymuştur sanıyorum. Bunların hepsinde paralar yönetilebilir. Bir yatırımcı parasını buraya yatırır, bunlara yatırım yapar ve bir şekilde kazanır. Her birinin kendince risk, kâr ve getirileri vardır.

Vadeli hesaplara yatırım yaparsak bunun riski var mıdır? Riski azdır; ama bir banka iflasında çok büyük bir risk almış olursunuz ve bütün paranızı kaybedersiniz. Kârı var mıdır? Evet, kârı %1-6'lara varan kârlar alabildiğimiz bir piyasadır. Bunların hepsi, yatırımcının tercihi, almak istediği riske göre değişiklik gösterir. Hisse senetleri ve devlet tahvilleri de aynı şekilde. Devlet tahvillerini örnek verecek olursak bunlar için en az risk taşıyan yatırım aracıdır, di-

yebiliriz. Neden? Arkamızda devlet vardır; ama İmar Bankası olayını hepimiz hatırlıyorsunuzdur. Bu bankanın batmasıyla % 20'ye varan kâr kısmını kimse alamamıştır. Bunun da kendine göre böyle bir riski olabilir. Kendi işini kurmanın kârlılık oranı yüksektir; fakat böyle bir dönemde, kriz döneminde işin batması da mümkündür.

Sermaye yönetebileceğimiz araçlara bakarsak. Hisse senedinde bir hisseyi alırsınız, o şirketin ortağı olursunuz ve böylece kârlarına ortak olmuş olursunuz. Vadeli Opsiyon Borsası (VOB); bugünden belirtilen ileri bir tarihte, üzerinde anlaşılan bir fiyattan standartlaştırılmış miktar veya kalitedeki bir malı alma veya satma hükümlülüğü getiren bir sözleşmedir en basit tanımıyla.

Bir yatırımcı parasını Forex'te değerlendirmek istiyorsa bunun mantığını bilmek durumundadır. Öncelikle şöyle başlayalım, Forex nereden geliyor? İngilizce foreign exchange kelimelerinin kısaltılmasıdır. Türkçede döviz takası yani döviz alım satımı ya da döviz ticareti anlamına gelir. Foreign exchange karşılıklı belirlenen fiyattan döviz değişim işlemidir. Forex hafta içi beş gün 24 saat işlem yapılabilen dünyanın en büyük finans piyasasıdır. Özellikle son zamanlarda Forex'e bu kadar talebin artmasının sebebi kriz ortamında yatırımcıların yatırım yapabilecek güvenli bir yatırım aracı aramaları ve uzun vadeli yatırımlardan kaçınmaları sebebiyledir; çünkü bizler Forex'te kısa vadeli işlemler yaparız ki bu kısa vadede bahsettiğim bir gün bile olmayabilir. Bir saatlik, dört saatlik zaman diliminde kâr veya zararlar görürüz ki tabi amaç, kârları görmektir. Bunların stratejilerini uygulayıp % 1000'lere varan kârları gördüğümüz bir piyasadan bahsediyoruz.

Forex'in yapısından bahsedelim. Parasını bu piyasada değerlendirmek isteyen yatırımcılar, bunun için bir broker şirket kullanır. TeleTrade'i bu kategoriye sokabiliriz ve bankalardan toplanan bütün dövizlerin anlık fiyatları, bir iletişim ağı sayesinde teknolojinin gelişmesiyle (Reuters dealing), iletişim ağı dediğimiz işlem sayesinde TeleTrade'e ulaşır. TeleTrade'in bunun için kullandığı özel bir program vardır. Bu program sayesinde yatırımcılar döviz fiyatlarının anlık hareketlerini görür ve buna göre alım satım kararı alır.

Forex, adından da anlaşılacağı gibi, bir para biriminin bir diğerine oranıdır. Örneğin, dolar, Türk lirası. USD/TL paritesi dediğimiz zaman ne anlıyoruz?



Amerikan dolarının Türk lirasına oranı yani basit bir bölme işlemi aslında. Bir paritenin değişiminde azalış ya da artış olduğunda işlem yapabiliriz, yaptığımız işlem alış ya da satış işlemi olabilir, yani çift yönlüdür. Bundan da anlaşılıyor ki aslında Forex piyasasında hem alış hem satış yönünde rahatça emir verilir, pozisyon alınabilir. Bir trader döviz alımı ya da satımı yaparken bir para biriminin, diğer para birimi karşısında değer kazanacağını ya da kaybedeceğini düşünmek zorundadır. Bunları düşünerek ve birtakım öngörülerde bulunarak pozisyon alır. Forex piyasasının işlem hacmi 4.5 trilyon dolardır. Bu kadar büyük bir işlem hacmi olan piyasada manipülasyon riski de ortadan kalkmış oluyor. Bu durum özellikle kriz zamanında Forex'e talebi artırmıştır. Hisse senedi piyasasını düşünün, hisseleri olan yatırımcıların hepsi tepe taklak oldu. Ekonomideki olumsuz gelişmelerin oluşması ve özellikle spekülâtif hareketlerle hisseler ciddi değer kaybına uğradı. Forex'e baktığımız zaman bunu görmemiz çok mümkün değildir. Çok büyük bir işlem hacmi olan bir piyasada manipülasyonu çok sık göremezsiniz.

Forex piyasasında şunu bilmemiz gerekiyor: Herkes trader olarak kâr elde etmek amacı gütmeyiz. O yüzden işlem hacmi bu kadar büyüktür. Merkez bankalarından tutun da emeklilik kurumlarına kadar aslında herkes Forex piyasasındadır. Neden emeklilik kurumları veya sigorta şirketleri? Düşünün, sigorta yaptırıyorsunuz ve belli miktar bir para veriyorsunuz. Bu insanlar size bir süre sonra çok daha büyük bir şekilde zararınızı karşılıyor. Bunu nasıl yapıyorlar? Piyasada paralarını değerlendirerek sizlere çok daha fazlasını verebiliyorlar. Diğer katılımcılar ve dış ticaret şirketleri, tamamen ithalat ve ihracat amaçlı bu piyasada bulunur. Bu nedenle de Uluslararası Döviz Piyasası, büyük işlem hacmine sahip olan herkesin

farklı bir amaçla bulunduğu bir piyasadır.

Forex piyasasının çalışma saatlerine bakacak olursak 24 saat açıktır; çünkü Forex piyasasında çalışırken bütün dünya borsalarını takip ederiz. Örneğin; Asya piyasası Türkiye saati ile gece 02.00'de açılan ve 11.00'de kapanan bir piyasadır ve Asya daha kapanmadan Avrupa açılır. Bunu Amerika izler. Türkiye konum itibarıyla bakıldığında aslında çok avantajlı bir yerdedir. Türkiye'nin çalışma mesaipleri sabah 09.00 ile akşam 18.00 arasında. Bizim traderlarımızın uyanık olduğu saatte, piyasanın en canlı zamanlarına denk gelir ve bu sayede borsanın en canlı hareketlerini yakalama fırsatı bulunur.

Forex'in avantajlarından biraz daha bahsedelim; işlem yapma kolaylığı vardır. Hisse senedi piyasalarında olduğu gibi yüzlerce hisseyi takip etme zorunluluğunuz yoktur. Hangi paritede işlem yapıyorsanız, örneğin euro dolar alım satımı yapıyorsanız, sadece onu takip etmeniz ve o ülkelerin ekonomilerini bilmeniz yeterli. Bilgi akışı ve şeffaflığın en yoğun olduğu piyasadır. Her gün ve günün her saati alım ve satım yapma imkânı verir, herhangi bir seansı yoktur. Pariteyi hem alıp hem satabilirsiniz ve emir çeşitliliği vardır. Emir çeşitliliği dediğimiz şey; biz bir alış ya da satış yaptığımızda başka piyasalarda olmayan bir avantaja sahibiz. Nedir bu? Zararımızı baştan belirleyebiliriz yani ben euroyu alacağım ve eğer euro düşüşe (benim yaptığım işlemin tam tersi bir duruma) geçerse ben bunu istediğim zaman durdurabilirim. Risk yönetimi yapılabilen bir piyasa olması, en büyük tercih sebeplerinden biridir.

Neden para piyasaları tercih ediliyor, biraz daha bahsedelim. Yüksek likidite ne demektir? Bizim alım, satım yaptığımız şeyin kendisi zaten, malın kendisi paradır. Parayla para kazandığımız için para piyasaları tercih edilir. İşlem yapabilmek için herhangi bir işlem ücreti vermek zorunda değilsinizdir, sadece sermayenizi yönetirsiniz. Fiyatlar dünyanın her yerinde aynıdır. Piyasanın yönü takip edilebilir. Piyasa genellikle trendler halinde ilerler yani nereye gideceğini tahmin edebilirsiniz ve buna göre analizler yaparsınız.

Para piyasalarında elbette risk vardır. % 1000'lere varan kârları görüyoruz, dediğimizde ilk etapta çok inandırıcı gelmez; çünkü bunlar çok yüksek kârlardır. Riskleri de elbette var. Bunlar, yanlış strateji, piyasaya bilinçsizce yaklaşım ve analiz yetersizliğinden doğabilir veya plansızlıktan oluşabilir ve temel ve teknik bilgiden yoksunluktan oluşabilir. TeleTrade'in de

amacı, genel olarak bu piyasada para yönetmek isteyen yatırımcılara bu temel ve teknik bilgileri en açık şekilde sağlamak ve onları bilinçlendirerek piyasayı tanıtılabilmektir ki zararları minimuma getirelim, maksimum kârlarla piyasada yer almalarını sağlayalım.

Biz bu doğru tahmin ve analizi nasıl yapıyoruz? Üç tane analiz metodumuz var:

Teknik analiz, matematiksel analiz ve temel analiz. Teknik analiz, bu işin özüdür. Az önce bahsettiğim George Soros örneği. Teknik analiz olmadan asla işlem yapmaz. Teknik analiz paritelerin grafiklerini okumayı gösterir. Grafikleri birtakım figürlerle, destek direnç ve trandlerle analiz ederiz, grafikleri okuruz. Down prensiplerine göre çalışan bir piyasadır teknik analiz. Piyasaların her şeye dikkate aldığını, fiyatların trendler halinde hareket ettiğini ve tarihin kendini tekrarladığını baz alarak oluşturulmuştur. Türkiye'ye bakarak düşünelim, Dolar ne kadar oldu, dediğimizde genelde herkesin fikri vardır veya dolar belirli bir seviyeye geldiği zaman, genelde konuşmalar başlar ve herkes gidip doları bozdurmaya çalışır. Neden? Çünkü daha önceden bilirsiniz, dolar belirli seviyeleri görmüş daha fazla yükselmemiştir, psikolojik bir seviye oluşmuştur. Bu mantık, insanları dolar satışına yönlendirir. Biz bunu Forex'te, bütün döviz birimlerinde çalışırken sterlin ve euro için aklınıza gelebilecek bütün döviz birimleri için takip ve analiz ediyoruz. Bir USD/TL 'yi nasıl biliyorsak GBP/USD 'yi de bu şekilde biliyoruz. Teknik analizde destek, direnç ve fiyatlar belirleyerek çizgisel çalışmalar yaparak aslında paritenin nereye gideceğini tahmin etmeye çalışıyoruz.

Bir diğer metot matematiksel indikatörler. Matematiksel indikatörler biraz daha farklıdır. İşin daha formülize edilmiş bir boyutudur ve daha ilgi çekicidir. Bunlar bizlere başkaları tarafından yazılmış ve ne yapmamız gerektiğinin sinyalini önceden veren göstergelerdir. Sayısı 150'nin üzerinde indikatör var.

Temel analize geldiğimizde, işin biraz daha ilgi çekici kısmı oluyor aslında. Şu anda genelde herke-

sin gördüğü budur. Dünya ekonomisini takip edersiniz, gazetelerde okursunuz, derslerde görürsünüz ve biz de bunları takip ediyoruz. Bir trader bunları takip etmek zorundadır. Teknik analizin yanı sıra örneğin; Amerika'dan gelebilecek olan bir faiz kararının bu piyasayı nasıl etkileyeceğini, dolar ve borsanın düşüş nedenleri, bunlar genelde çok havada kalır; ama bunların bir mantığı vardır. Bir faiz kararı geldiği zaman piyasada bunları anlık görebiliriz. Örneğin Amerika faiz kararı açıklandığında, bu kararı biz piyasada öyle ciddi gördük, anlık bir tekiyle euro dolar karşısında çok ciddi bir yükseliş yaşadı. Ekonomiyi takip eden, en önemlisi bu faiz kararının etkilerini analiz eden Traderlar bu saat diliminde ciddi kârlılık oranlarına ulaştı. Şunu demek istiyorum, bir trader başarılı olmak istiyorsa bu işin tekniğini bilmek durumundadır. Dünya ekonomilerini takip etmek zorun-

dadır ki hepsini birbirleriyle harmanlayarak bir analiz oluştursun ve bir alış ya da satış kararı verebilsin.

Temel analizden bahsederken hangi ülkelerin ekonomileri bizim için çok daha önemli? Tabii ki öncelikle Amerika. Sonra AB ülkeleri. Sırasıyla Japonya, İngiltere ve bu şekilde gidiyor. En çok işlem gören

döviz kurudur bunlar. Bunları takip etmek bizim için yeterli olacaktır.

Nedir peki bu piyasada çalışan uzmanın ana görevi? Bir döviz çeşidinin fiyatının ne yönde gideceğini ve değişeceğini analizler yaparak tahmin etmek. Fiyatı yükselen bir döviz almak, fiyatı düşen bir döviz satmak ve minimum zararlarla, maksimum kârlar elde ederek bu piyasada yerini almak.

Başarılı olmak için gerekenler doğru tahmin ve analiz yapmak, piyasaya bilinçli yaklaşmak ve her şeyden önemlisi insanın kendi bedeninde oluşturacağı özenetim.

Bu işin %50'den fazlasını psikoloji oluşturur, biz her zaman bunu söyleriz. Para yönetirken duygusal davranılmamalıdır. Para yönetimi yapmak profesyonel bir iştir.

Trade mesleği neden bu kadar revaçta? Maddi tatminin yüksek olması ama bunun yanı sıra bütün dünya ekonomilerini takip etme, arkadaş ortamında



bir şeyler konuşulduğunda para yönetimini biliyor olmak ya da bir euronun veya doların nasıl bir yol izleyeceğini biliyor olmak, birçok televizyon ya da radyo kanalına yorumlar verebilmek, sizlere en büyük manevi tatmini sağlayacaktır. Para yönetmeyi kendiniz yapmaya başlayınca gerçekten bir yerden sonra birçok ekonomistten dahi, çok daha iyi şeyler bildiğinizi ya da bir kişiye muhtaç kalmadan ben bu doları ne yapsam, alsam mı satsam mı gibi kararlar verebildiğinizi görüyorsunuz.



Ahmet ÜNAL

Forex piyasası kesinlikle piyasa içerisinde öğrenilen bir piyasa. İşlem hacmi bakımından çok büyük olması ile birlikte, her an bir takım takipler yapmanız gereken bir piyasa. Ben de şirketimizde Emtia piyasası uzmanı olarak çalışıyorum ve Forex piyasası dâhilinde analiz ve işlemler yapma imkânımız olan altın ve petrol Emtia'ları ile ilgili yorumlarımı sizlere yalın bir dille anlatmaya çalışacağım.

Biliyorsunuz ki karşımızda global bir kriz söz konusu ve bu kriz günden güne tüm dünyada kendini gösteriyor. Şu anda ülkemiz de bu krizden oldukça etkilenmiş durumda. Dolar, altın ve paralelinde birtakım Emtia piyasaları da etkilenmiş durumda. Kriz 2008 yılının yedinci ayında Amerika'daki mortgage kredileriyle start vermişti. Krizle birlikte altın ve petrol fiyatlarında da ciddi fiyat hareketleriyle karşı karşıyayız. Aslında dramatik bir değişimi gözlemliyoruz. Öncelikle benzinin hammaddesi olan petrolün uluslararası piyasalardaki hareketlenmesinden ve ilerleyen dönemlerde yaşayabileceği fiyat hareketlerinden bahsetmek istiyorum.

Krizin hemen öncesinde varil fiyatı 147 dolara çıkan petrol, krizle birlikte bir düşüş hareketine başladı. 147 dolardan 32 dolar gibi bir fiyata düştü. Yaklaşık 115 dolarlık bir değer kaybı yaşayan petrol, dünya üzerinde çalkalanmalara neden oldu. Peki, tüm bu pet-

rol fiyatlarının düşüşündeki öncü göstergeler yani etkenler nelerdi? Aslında kesinlikle şudur şeklinde bir yorum yapmayı ben doğru bulmuyorum; çünkü her an, her saniye dünya üzerinde ekonomik anlamda inanılmaz değişimler olmakta. Örneğin; krizin patlak vermesiyle Amerika'dan gelen gayri safi yurtiçi hâsıla, işsizlik oranları ve perakende satışlar gibi önemli verilerin olumsuzluğuyla Amerika gerçekten çok kötü bir ekonomiyle karşı karşıya kalmış durumda. Dünyanın en çok petrol tüketimine sahip olan Amerika'nın üretimlerinde düşüş olması, ABD'nin ekonomisinde düşüş olması, doğal olarak üretimin yani fabrikaların kapasitesinin altında çalışmasını da beraberinde getirdi. Kapasitesinden az çalışan fabrikalar dolaylı olarak petrol tüketimini kısmak zorunda kaldı. Petrol fiyatlarındaki bu denli krizle anlık ve günümüze kadar gelen düşüşlerin nedeni olarak Amerika ekonomisindeki kötü gidişle aşırdı değerlendirilen doları baz alabiliriz. Peki, Amerikan ekonomisi kötü gidiyorsa para birimi neden değerlendiriliyor? Amerikan doları biliyorsunuz ki uluslararası bir para birimi. Amerikan ekonomisinin kötü olması, Amerika'nın direkt hisse senedi piyasaları olan borsalarına etkilerde bulundu. Amerikan borsası Dow Jones, taban fiyatlarını gördü aslında ve taban fiyatlarını da tanımadı, yeni tabanlar oluşturmaya başladı. Tabi böyle bir krizin hâkim olduğu ortamda hisse senetlerinin riski arttı, taban fiyatları sürekli ilerlemesiyle uluslararası para birimi olan, aslında bir yatırım aracı olarak görülen Amerikan doları doğal olarak değerlendirilmeye başladı. Amerikan dolarının uluslararası kurlarda değerlendirilmesi tek bir para birimi karşısında olmadı. Bizim asıl baz aldığımız nokta şu anda hepimiz TL'yi düşünüyoruz, petrol fiyatlarına yansıtmanız gerekirse Amerikan doları Kanada doları karşısında değerlendirildi. Amerika'nın en büyük tüketimi petrol. Petrol tedarikçisi olarak gördüğümüz Kanada var. Eğer Kanada doları karşısında Amerika doları değerlendirilorsa petrol fiyatları da doğal olarak düşüş gösterecektir.

Bir diğer neden olarak da ekranlarda krizle birlikte çok görmeye, duymaya alıştığımız bir OPEC organizasyonu söz konusu. OPEC'in aslında Türkçe açılımını Petrol İhraç Eden Ülkeler Organizasyonu şeklinde biliyoruz. Peki, OPEC'in görevi nedir? OPEC, uluslararası piyasalarda petrol fiyatlarını stabil seyre getirmek için kurulmuş bir organizasyondur. OPEC, bu süreç içerisinde, görevini yerine getirebildi mi? Kesinlikle getiremedi. OPEC, petrol ihraç eden büyük ülkelerin oluşumuyla kendini gösteren büyük bir organizas-

yon; ama ne yazık ki uyguladığı politikalar çok doğru olmadı. OPEC nasıl yanlış bir politika izledi? Petrolde tüketime azalmasıyla, yani talebin düşmesiyle, arzın talebe göre daha fazla düşüş gösterilmesi gerekiyordu. OPEC'in yapması gereken arzdaki düşüşleri talebe oranla daha fazla yapması gerekiyordu; ama OPEC hemen her toplantısında yaptığı konuşmada ve basın açıklamasında dünyayı aslında tehdit edeceğine petrol üretimini kısacağız gibi beyanlarda bulundu. Ancak toplantıların ardından beklenildiği gibi kısıtlamaya gidilmediği için petrol fiyatları doğal olarak düşüşe geçti.

147 dolar seviyelerini, 2008'in yedinci aylarında gören petrol, çok sert bir düşüş hareketi yaşıyor ve taban seviyesi olarak 32 dolarlık seviyelere düşüyor. Ardından tabii ki doğal olarak buna Amerikan hükümeti, petrol ihraç eden ülkeler ve OPEC müdahale ediyor. Bunun da sonucu olarak oluşan fiyat hareketlerini görüyoruz. Bir yatay hareket izliyor, bu yatay hareket doğrultusunda en fazla çıktığı seviye 50 dolarlık seviyeler oldu yani 32 dolarla 50 dolar arasında yaklaşık iki aydır bir salınım hareketi yapan petrol, bundan sonra ne gibi hareketler yapacak diye aklımızda sorular oluşmuştur.

Dün, Amerika Merkez Bankası faiz kararını açıkladı. Faiz oranında bir değişikliğe gitmedi; ama birtakım spekülasyon konuşmalarıyla, 48-49 dolarlarda seyreden petrol fiyatı şu anda 51 dolar seviyelerine çıktı. Bundan sonraki ilk karşılaşacağı seviye 55 dolarlı seviyeler olacaktır. Ardından 70, 80 ve 90 dolarlı seviyeleri görmesi mümkündür.

Tek taraflı analiz ekonomide çok doğru bir şey değil; çünkü her an sosyal, politik ve ekonomik hareketlerle dünya gündemi çalkalanıyor. Bu yüzden Amerika'da başlayan bu global krizle birlikte bizim en çok öğrendiğimiz şey, taban fiyatı diye bir tabirin artık olmamasıydı yani 32 dolar tabanlarına kadar düştü dememiz aslında grafik üzerinde okurken doğru bir konuşma olabilir; ama kriz bize taban fiyatının artık piyasa şartları dâhilinde dinlenmediğini gösterdi. Bu yüzden petrol fiyatlarına şu anki yükselişlere aldanmamak gerekir. Düşüşlerin yani satış hareketlerinin yani petrol fiyatlarının değer kayıplarının gelmesi durumunda ise 32 dolarlı seviyelerde kırılabilir ve bu da dünya ekonomisinin krizden kurtulamayacağı, en azından 2009'un ikinci veya üçüncü çeyreğinden önce kurtulamayacağı anlamına geliyor. Şu anda 51 dolarlı seviyelerde bulunan petrolde kısmen bu



haftayı alışlarla yani yükselişlerle kapatmasını öngörüyorum.

Amerika ekonomisiyle doğru bir korelasyon içerisinde bulunan petrol, Amerikan doları ile ters bir korelasyon izlemektedir. Bundan sonraki süreci en iyi gösterecek etken zaman ve politikacılar aynı zamanda Amerika Merkez Bankası Başkanı'nın ve üyelerinin konuşmaları olacaktır.

2009'un gözdesi kriz ortamlarının vazgeçilmezi altın. Kriz zamanının en iyi yatırım araçlarından birisi olan altın, geride bıraktığımız ayın sonlarına doğru altının bir onz değerinin 1000 dolar seviyelerine ulaştığına tanık olduk. Bir onz, yaklaşık olarak 28.35 grama tekabül etmekte. Yaklaşık olarak bir onz dört Cumhuriyet Altını'na eşit, diyebiliriz. Yakın zamanda Cumhuriyet Altını'nın aşağı yukarı 1.70 dolar kurunda iken 250 dolar değerine ulaştığını söylememiz mümkün. Nitekim bulunduğumuz günlerde yakın zaman öncesinde tavan yapan altında çekilmeleri görmekteyiz. Gördüğünüz gibi 890'lı seviyelerden aşağı yönlü düşüşleri bugün görüyoruz. Bu düşüşler bir süre daha devam edecek diyen ekonomistlerin yorumları gerçekten olumsuz sonuçlandı diyebilirim; çünkü dünkü faiz kararı ile birlikte petrol, ardından altın yaklaşık 890-900 dolarlı onz değerinden 950 dolar seviyelerine kadar yükseldi. Şu anda da hâlâ bir yükseliş içerisinde.

Petrolle ters bir korelasyona sahip olan dolar, altınla yüksek oranda doğru bir korelasyona sahiptir. Bu anlamda krizle birlikte 1000 dolara çıkarak değerlendirilen altındaki en büyük etken, krizle birlikte dolara olan talebin artması oldu diyebiliriz. Tabii ki bunun-



la birlikte altını kriz döneminin en stabil yatırım aracı olarak gören şirketlerin de bu aşırı değerlendirilme rolleri büyük. Altın fiyatında oluşan hareketler yerel ve profesyonel yatırımcılar tarafından bir süredir yakından takip ediliyor; çünkü uluslararası borsalar para piyasaları ve çeşitli yatırım araçlarının stabilize-sinin global krizle birlikte olumsuz etkilenmesi büyük bir kesimin Emtia piyasalarına ve öncelikli olarak da altın piyasasına yönelmesine neden oldu. Bu sebeple arz talep dengesinden doğan fiyatlanmalar kendini daha baskın hissettirmeye başladı. Altının gözde finansal araçlardan biri olmasında popüler medya araçlarının spekülasyon etkileri de önemli rol oynuyor. Sarı maden, 90'ların tepe seviyelerini 2007 itibarıyla kırarak bu denli yoğun ilginin oluşmasını sağladı. Son birkaç aylık süreçte benzeri görülmemeyen sermayeler aktarılan altını orta, uzun ve kısa vadede düşüşlerden çok yükselişlerin beklediğini söyleyebiliriz.

Önümüzdeki 4 senelik süreçte altının değerinin 5 bin dolar onz seviyelerine varacağını söyleyen, spekülasyonlar oluşturan birtakım ekonomistler, altın şirketleri ve yatırım şirketleri mevcut; fakat biraz daha gerçekçi olmamız lazım. 5 bin dolarlı seviyeleri görür dört sene sonra, dememiz çok doğru olmaz. Krizle birlikte uzun vadeli yapılan analizlerin çok da olumlu sonuçlanmadığını görüyoruz; çünkü her an ve dakika yeni gelişmeler oluyor. Bu nedenle en fazla orta vadeli analizlerimiz yatırımcılarımızı korumak adına faydalı olacaktır.

Kısa vadeli altına yatırım yapmak isteyen yatırımcılarımıza ya da sizlere tavsiyemiz, şu anı tam bir alım zamanı şeklinde düşünebiliriz; çünkü dün 900 dolarlarda bulunan altın, bugün 950 doları test ediyor ve yaklaşık olarak 45-50 dolarlık bir artış gösteriyor. Şu

anda alışlar geliyor ve 1000 dolarlık seviyelerin test edilmesi çok yakındır.

Dünya finans piyasalarında birçok yatırım aracına yatırım yapılabilir. Emtia piyasaları olsun para piyasaları olsun, hisse senedi piyasaları da tabii ki seçeneklerimiz arasında. Günümüzde, global krizle birlikte, borsaların çok iyi gitmediğini görüyoruz ve bu noktada, daha likit piyasalarda işlem yapmamız aslında kârlı piyasaları da beraberinde getiriyor.

Uran IŞIK: Geçtiğimiz yılın yaz aylarında Amerika'da başlayıp tüm dünyayı etkisi altına alan ekonomik kriz, hızla etkilerini sürdürmeye devam ediyor. 2008 Temmuz ayından bu yana petrol ve altın başta olmak üzere, Emtia fiyatlarında ve mortgage faizlerinde yaşanan sert dalgalanmalar, global piyasalarda hacimli hareketlerin oluşmasına neden oluyor. Özellikle Amerika'yla birlikte, Avrupa Birliği, İngiltere ve Japonya'dan gelen önemli haberler, menkul kıymetler endekslerinde olduğu kadar döviz piyasasında da hızlı hareketlerin oluşmasına neden oluyor.

New York ve Japonya borsaları başta olmak üzere hisse senedi piyasalarında kısa süreli toparlanmalara rağmen sert düşüşler devam ediyor. Dow Jones Sanyai Endeksi 2008 Mayıs ayından itibaren 10 aylık süreçte %50'den fazla değer kaybetmiş durumda. Esasında bu durum hisse senetlerine olan talep daralmasının da bir kanıtı. Geçtiğimiz Mayıs'da 13000 seviyelerinden işlem gören endeks, Temmuz, Ağustos ve Eylül aylarında 11800 ve 10800 bandında hareket ettikten sonra sert bir düşüş gösterdi. İçinde bulunduğumuz Mart ayı itibarıyla son 12 yılın en düşük seviyesi olan 6500 desteğini test ettiğini görüyoruz.

Esasında benzer bir tabloyu S&P 500 ve Nasdaq içinde ifade etmemiz mümkün. Nasdaq Teknoloji En-

deksi 2008 Haziran ayında 2500 seviyelerini direnç olarak tanımışken geçtiğimiz hafta 1270 desteğini kırmayı denedi. Aynı şekilde S&P 500, 800 seviyelerini kırabilir mi tartışmaları içinde 670 seviyelerinden dönüş yaptı. Sonuç olarak New York Borsası günden güne kan kaybetmeye yani satış bazlı hareketine devam ediyor.

Avrupa borsalarındaki görünüm de pek farklı değil. Almanya Dax Endeksi 2004 yılından bu yana gördüğü en düşük seviyelerde yeni tabanlar deniyor. 2008 ortalarında 7200 seviyelerinde olan endeks, Dow Jones Sanayi Endeksi'ndeki gibi %50'den fazla değer kaybetmiş durumda. Şu an itibarıyla incelediğimizde 3800 seviyelerinden işlem gören endeks, euro lehine etkili bir veri gelmedikten sonra toparlanacak gibi de görünmüyor. Özellikle Almanya'daki otomotiv devlerinden gelen bilançolar ve işçi çıkarılmasına yönelik açıklamalar, Alman Bileşik Endeksi'nde bir süre daha satış pozisyonlarını destekleyebilir. Avrupa'nın önemli diğer borsaları, Fransa CAC 40 ve İngiltere FTSE de satış bazlı hacimli düşürlere hızla devam ediyor. Ancak Euronext Top 100'de (yani Avrupa'nın en büyük 100 şirketinin hisselerinden oluşan endekste) son bir kaç aydır yukarı yönlü bir hareketlenme görüyoruz. Tabii ki bu verinin küresel trendi tersine döndürebileceği düşüncesi, şu an için pek de mümkün görünmüyor.

Global piyasalarda (IMKB de dâhil olmak üzere), yatırımcıların hisse senetlerinden kaçma eğilimi, altına ve döviz (özellikle de dolara) olan talebin artmasındaki en önemli neden. Dolar'ın global piyasalarda bu denli değerlenmesinde hisse senedi piyasasında oluşan güven eksikliği önemli bir etken. Ancak New York Borsası'nda ve diğer hisse senedi piyasalarında yaşanan hacimli realizasyonları birkaç dinamiğe bağlamak çok da doğru değil; çünkü yaklaşık 10 aylık süreçte, hemen her gün, ajanslara bomba gibi düşen yeni bir haber ya da yeni bir veriyle güne başlıyoruz. En önemlisi de her gün yeni bir spekülasyon piyasada fiyatlanmaya devam ediyor. FED Başkanı Ben Bernanke, Avrupa Merkez Bankası Başkanı Trichet ve ABD Devlet Başkanı Barack Obama haftada en az bir kez gündemi değiştirecek açıklamalarda bulunuyor. Tabi ki bunların yanında, Alan Greenspan, Warren Buffet ve George Soros gibi spekülasyon piyasalarda oluşan havayı şekillendirmeye devam ediyor. Sonuçta ise merkez bankaları para politikalarından ekonomiyi teşvik paketlerine, şirket bilançolarından takvim haberlerine kadar birçok bilgi piya-

saları meşgul ediyor. Bununla birlikte dünyanın dört bir yanından ekonomiyi teşvik paketleri ardı ardına açıklanmaya devam ediyor. Ayrıca merkez bankaları da faizleri indirme konusunda birbiriyle yarış halinde. Ancak bu tür önlemlerin herhangi olumlu bir sonuç doğurduğunu söylemek mümkün değil. Sonuçta, piyasalara hâkim olan güvensizlik her geçen gün daha da fazla hissediliyor.

Menkul kıymetler endeksleri yeni destekleri test ettikçe, ABD doları, Japon yeni ve altın daha da değerlenmeye devam edebilir. Global piyasalarda zaten aşırı değerli olan dolar, euro karşısında 6 aylık düşüş trendini koruyabilirse majör paritelerde yeni destek ve direnç seviyeleri denenecektir. Tabii ki bu süreçte ABD Başkanı Barack Obama ve ABD Merkez Bankası Başkanı Ben Bernanke'nin gündem yaratan konuşmaları da önemli. Sonuçta her türlü demeç olası hareketlerin belirleyici unsurları olarak değerlendirilmeli. Ancak unutulmaması gereken, yeni açıklama ve verilerle birlikte gündemi meşgul eden diğer haberlerin önemini yitiriyor olduğu.

Citigroup ve Bank of America kamulaştırma haberleri

Citigroup ve Bank of America, Amerika'nın en büyük bankalarından ikisi. Bank of America'yı geçtiğimiz aylarda Merrill Lynch'i satın alması haberlerinden de hatırlıyoruz. Mart ayı başında, piyasalarda en çok konuşulan haberlerin başında, ABD'nin önde gelen bankalarının devletleştirilip devletleştirilmeyeceği vardı. Esasında Şubat ayı sonlarına doğru Citigroup ve Bank of America'nın kamulaştırılacağı haberleri, Ben Bernanke tarafından yalanlanmıştı. Ancak Şubat ayının son işlem gününde, Citigroup'un 2008 yılı zararını yaklaşık 32 milyar dolar açıklamasıyla, ABD Hazinesi bankayı kısmen kamulaştırma kararı aldı. Böylelikle ABD hükümetinin Citigroup'taki payı yüzde 8'den yüzde 36'ya yükselmiş oldu. Kamulaştırma operasyonu, *sırada hangi bankaların olduğu* spekülasyonlarını da beraberinde getiriyor. Zaten bu tarz spekülasyonlar New York Borsası'nda fiyatlanmaya devam ederse endekslerde görülen gerilemeyle birlikte dolar daha da çok değerlenebilir. Önümüzdeki süreçte Dow Jones'un 6500 seviyesinin altına inmesi ve bu seviyelerin altında tutunması, Asya borsalarında oluşan gerilemeyle birlikte dolarda sert hareketlerin oluşmasına sebep olabilir. Özellikle euro/dolarlarda oluşan aşağı yönlü bir hareketlenmeyle 1.2300 seviyesi kırılabilir. Böylesi bir durumda, teknik olarak baktığımızda ilk hedef 1,18 seviyeleri olarak görün-

yor. Yaklaşık 10 aylık süreçte euronun dolar karşısında %25 oranında değer kaybetmesi, orta vadede de kendini gösterebilir. Burada dikkat edilmesi gereken nokta, Avrupa cephesinden ekonomik büyümeye ve istihdama yönelik olumlu veriler gelmedikçe, euronun dolar karşısında değer kaybetme olasılığı yüksek görünüyor.

Piyasalarda derin bir etki yaratan diğer haberlerin başında ise American International Group (AIG) geliyor.

Bildiğiniz gibi AIG dünyanın en büyük sigorta devlerinden bir tanesi. Türkiye’de de AIG çatısıda altında faaliyet gösteren birçok sigorta şirketi mevcut. AIG’nin dördüncü çeyrekte rekor düzeyde zarar açıklaması gündemde yer alan bir diğer konu başlığı. Şirket dördüncü çeyrek itibarıyla 61.7 milyar dolar (hisse başına 23\$), 2008 itibarıyla de 99.3 milyar dolar (hisse başına 37.8) zarar açıkladı. Tabii ki bu açıklama Dow Jones’taki çekilmeyi bir süre daha destekleyebilir. Özellikle AIG’ye yönelik sağlanan kredilere (iki paket halinde 150 milyar dolar), 30 milyar dolarlık yeni bir paketin eklenmesi, piyasalara hâkim olan güvensizliği tetikleyebilir. Önümüzdeki Nisan, bilanço ayı. ABD’nin önde gelen şirketlerinden zarar açıklayıcı yeni bilançolar gelmeye devam ederse hisse senetlerinde hacimli satışlar devam edebilir. Ancak bu beklentiyi 2009 ikinci çeyreği itibarıyla fiyatlamak daha doğru olacaktır.

Global de bu denli gündem yaşanırken, TL cephesinde neler oluyor?

Dolar/TL

2009 başından bu yana hisse senedinden uzak duran yatırımcılar, doları güvenli bir yatırım olarak tercih ediyor. Esasında geçtiğimiz haftaya kadar USD/TL’nin yukarı yönlü hareketinin, özellikle dış dinamik odaklı söyleyebiliriz. TÜİK’den gelen istihdam ve sanayi üretim verilerinde görülen gerileme ise bence sadece tetikleyici unsurlar olarak değerlendirilmeli. Zaten 2008’in ilk aylarından Ekim başına kadar 1.15-1.35 bandında oluşan harekete anlam vermek çok da mümkün değil; çünkü globalde değerlendirilen dolara karşı, aşırı değerli olan TL’de olası bir kırılma beklentilerimiz içindeydi. Hatırlıyorsak Ekonomiden Sorumlu Devlet Bakanı Mehmet Şimşek, yaklaşık 4-5 ay önce 1.34 seviyesini hedef göstermişti. Esasında bu demeçle birlikte başlayan yukarı yönlü harekette 1.80 seviyelerini test etmiş bulunuyoruz.

Bu yazı, 19 Mart 2009’da Çankaya Üniversitesi’nde yapılan konferansın çözümlemesidir.

Günümüz koşullarında Dolar/TL dış etkenlerden fazlasıyla etkileniyor. Özellikle yabancı sermayede görülen çıkış ile birlikte, bir süre daha yükselme yaşanabilir. Ancak Merkez Bankası döviz satım ihalelerine devam eder ya da doğrudan satım müdahalesinde bulunursa dolarda bir gevşeme yaşanabilir. Özellikle IMKB tabanlı fiyatlanmalar TL’de görülen satış hareketini destekleyebilir. Yerel seçimler ve IMF ile anlaşma öncesi dolarda oluşabilecek gevşemeyle orta vadede 1.70 seviyesi yerini sağlamlaştırabilir; çünkü piyasalarda bir bakıma *korkunun endeksinin* ifa eden VIX endeksi 50 seviyesinin altında kaldığı sürece, 2.00 seviyelerinin yukarı yönlü kırılması şu an için oldukça zor görünüyor.

Euro/TL

2009 başından bu yana Avrupa’dan olumsuz veriler ardı ardına gelmeye devam ediyor. Standart & Poors’un Doğu Avrupa ülkelerinin kredi notlarını bir bir düşürmesi, Dax’ın 2004 Ağustosundan bu yana en düşük seviyeye (Endeks- 3700) gerilemesine sebep oldu. Ayrıca Çek Cumhuriyeti önderliğindeki bir grup Doğu Avrupa Ülkesinin Merkez Bankalarının para politikalarında uyumlaştırmaya gitmesi euroya olan güvenin hızla azaldığını gösteriyor. Sonuçta Avrupa’dan gelen verilerde gösteriyor ki euroda görülen değer kaybı, majör paritelerde bir süre daha devam edecek. Aynı ifadeleri euro/TL için kullanmak çok da doğru değil; Çünkü TL’de yaşanan satış hareketi, dolarda olduğu gibi euroda alışı beraberi getiriyor. 2.30 psikolojik seviyelerinin aşılması durumunda 2.36 ve 2.45 seviyeleri test edilebilir. Özellikle global piyasada dolarda oluşabilecek gevşeme, euro/TL’nin yeni seviyeler test etmesine sebep olacaktır. Ancak dolar/TL’de ifade ettiğim gibi, Merkez Bankası müdahalelerinin devam etmesi, 2.17 ve 2.04 seviyelerini güçlü bir destek konumuna getirebilir. Sonuçta görülecek her yeni psikolojik seviyeden gelebilecek hacimli satışlara dikkat etmekte yarar var.

Global piyasaları meşgul eden haberler arttıkça, uzun vadeli analizler yaparak pozisyon almak giderek zorlaşıyor. Hemen her coğrafyadan gelen haberler hisse senedi, döviz ve Emtia piyasalarında hızlı ve spekülasyon hareketlerinin oluşmasına neden oluyor. Özellikle içinde bulunduğumuz piyasa şartları, alınan pozisyonlarda yatırımcıları kısa süreli düşünmeye teşvik ediyor. Tabii ki böylesi bir ortamda kısa vadeli pozisyon almak, riskin minimize edilmesi ve yüksek getiri sağlanması açısından da önem kazanıyor.



ÜNİVERSİTE-SANAYİ İŞBİRLİĞİ VE STAJ

Bülent ÇİL
OSTİM Proje Koordinatörü

Türkiye’de 115 tane organize sanayi bölgesi var. Ankara’da ise 5-6 tane organize sanayi bölgesi var. OSTİM bunlardan bir tanesi.

Ostim’de bize bağlı olan 5 bin tane firmamız var. Biz Sanayi Bakanlığı’na bağlı, onlara hizmet eden, yarı kamu, yarı özerk bir kurumuz. Bünyemizdeki kurumlar bize aidat ödüyor. Bir firmanın aidatı şu anda 55 milyon civarında ve biz onlara hizmet üretiyoruz. Alt yapı çalışmaları başta olmak üzere, sosyal projeler yürütüyoruz, sanayiye kalkındırma ve rekabeti geliştirme amaçlı çalışmalar yapıyoruz. Biz, Türkiye’deki 115 tane organize sanayi içerisinde liderliğe oynuyoruz. Hiçbir organize sanayi bölgesinde olmayan imkânlar ve çok güzel bir kadromuz var. Organize Sanayi Bölge Müdürlüğümüzün yanında Başkent TV isimli bir televizyonumuz ve ODTÜ ile birlikte kurduğumuz Teknokent var. Odagem isimli bir Ar-Ge şirketimiz ve sürekli eğitim yapan bir eğitim merkezimiz var. Buna benzer 16-18 tane kuruluşumuzla birlikte buradaki 5 bin firmaya hem alt yapı çalışmalarında hem onların gelişmele-

rinde yardımcı olan, destek veren bir kadroyuz.

Türkiye ’de üniversite-sanayi işbirliği anlamında 2007 yılında Çankaya Üniversitesi ile başlattığımız bir kümelenme çalışması var. Sayın Prof. Dr. Ziya Burhanettin Güvenç ile 2007 yılında bir protokol imzaladık ve Ostim’deki sanayiye hizmet etmek ve işbirliği yaparak sanayiye kalkındırma amaçlı çok yoğun bir çalışma yapıyoruz.

Türkiye’de üniversite-sanayi işbirliği kesinlikle istenilen düzeyde değil; ancak biz Ostim ve Çankaya Üniversitesi’nin liderliğinde şu anda en güzel üniversite-sanayi işbirliğini gerçekleştiriyoruz. Hocalarımız ve öğrencilerimiz firmalarla yoğun bir işbirliği içerisinde.

Bu çalışmalar nasıl oluyor? İlk olarak Mühendislik Mimarlık Fakültesi’ndeki Endüstri Mühendisliği Bölümü öğrencileri bitirme tezlerini firmaların içine girerek gerçekleştirdi. 2008-2009 yılı içindeki İşletme Bölümü öğrencileri de aynı şekilde bitirme tezlerini buradaki firmalarımızla yapmaya başladı. Uluslararası Ticaret Bölümü’nden 16 tane başarılı öğrenciyi firmalarımıza yönlendirdik ve bu öğrenciler stajlarını orada yapıyor. Şu anda hali hazırda



Endüstri Mühendisliği, İşletme ve Uluslararası Ticaret Bölümleriyle toplam 23 firmayla beraber birleştirme tezi ve staj çalışmaları üzerinde işbirliği içerisindeyiz. Bu şekilde Türkiye’de gerçek anlamda üniversite-sanayi işbirliğini hayata geçirmektediriz. Birlikte çalıştığımız firmalar diyorlar ki “Ankara’da birçok köklü üniversite var; ama biz onlarla değil de Çankaya Üniversitesi gibi genç bir üniversiteyle bu işbirliğini çok daha verimli bir şekilde yürütüyoruz.” Bunun nedeni de Üniversitenin duruşu ve Rektörlüğünün de buna önem vermesidir.

Biz firmalarla sürekli iç içeyiz ve oradaki firmaların dilinden çok iyi anlıyoruz. Onların çok farklı bir dünyası, dil ve ihtiyaçları var. Türkiye’nin % 99’u KOBİ’dir. Ostim’deki firmalar da KOBİ firmalarıdır. Bunlar, bünyelerinde 1 ile 10 kişi arasında çalışanı olan firmadır. Türkiye’de de oran aynı Ostim’deki gibidir. Ostim’in gerçekleri ne ise, birebir Türkiye’nin her yerinde bulunan KOBİ’ler de aynı ihtiyaç, sorun ve yapıyı gösterir. Dolayısıyla biz Ostim’e baktığımızda tüm Türkiye’nin ekonomisinin, sanayisinin ve firmalarının gerçeklerini anlamış oluruz. Genelde 1 ile 10 kişi arasında çalışanı olan bu firmalar, kurumsal olmayan aile firmaları ve çok profesyonel bir

yönetim tarzları yok; ama buna rağmen gerçekten çok hayret verici işlerle, üretimlerle ihracat yapıyor. Amerika dâhil çok değişik ülkelerle çok güzel işler yapıyorlar. Bunlardan birisi de Palme firmasıdır.

Bu firmalarımızın ayrı bir dünyası var. Bir taraftan da üniversitelerin ayrı bir dünyası var. Firma ve üniversiteler ayrı dilde konuşuyor. Birbirlerinin dilinden anlamıyorlar; ancak bu durumdan Çankaya Üniversitesi’ni ayrı tutuyorum, bu bahsettiğim Türkiye genelinin durumu. Dilleri ayrı olduğundan arada tercüman gerekiyor; biz de o tercümanlık görevini yerine getirmeye çalışıyoruz. Üniversite-sanayi işbirliğinin gelişmesi için bizim gibi aracı kurumlara çok fazla ihtiyaç duyuluyor. Bunlar ne kadar birbirlerine yaklaşırsa, birbirlerini ne kadar iyi anlarsa Türkiye o kadar kalkınmış olacak. Karşılıklı bilgi birikimi ve deneyim paylaşılmış olacak ve biz dünyada çok daha iyi bir konuma gelmiş bir sanayiye kavuşmuş olacağız. Çankaya Üniversitesi, bu işbirliğini birinci derecede gerçekleştiren bir kurumdur.

Staj için biz hocalarımızla Ostim’de bulunan firmalarımızı dolaştık. Matematik Bilgisayar Bölümü öğrencileri ile bir proje gerçekleştireceğiz. Oradaki firmalarımızın ihtiyaçları doğrultusunda bir yazılım geliştireceğiz. Siz arkadaşlarımızın stajlarını yapmaları için Ostim ve çevre imkânlarımızı kullanarak staj konusunda iyi bir işbirliği yapacağız. Şu anda bilimle ilgi çok fazla firmamız yok; çünkü firmalarımız daha çok metal sanayi, makine sanayi, savunma, otomotiv ve medikal ağırlıklı olmak üzere ana sektörlerimizi oluşturmaktadır. ODTÜ ile kurmuş olduğumuz, Üniversitenin kampüsü içinde bulunanın haricinde, ODTÜ Ostim Teknokent II, Ostim’de yer almaktadır. Sizin özgeçmiş bilgilerinizi toplayacağız ve yaz döneminde oradaki firmalara dağıtacağız. Staj döneminde de biz bulunduğunuz firmaları takip ediyoruz ve sizler yalnız olmuyorsunuz. Bizler firmalara gidip Üniversitemizin hocalarıyla birlikte staj çalışması yapıyoruz dediğimizde, çok daha verimli sonuçlar alıyoruz. Özellikle son sınıftaki arkadaşlara bu stajları kesinlikle yapmalarını öneriyorum. Firma ve sanayi ile kesinlikle bir iletişim içinde olmanızı ve burada okurken gerçek hayata hazırlanmanız için gerçeklerle şu andan itibaren yüzleşmenizi tavsiye ediyorum.

Bu sene staj yapmak isteyen arkadaşların özgeçmiş bilgilerini fotoğraflarıyla birlikte toplayacağız. Bununla ilgili ODTÜ Teknokent, iş ve inşaat makinesi

kümesindeki firmalarımız, Hacettepe Teknokent ve Ostim çevresindeki firmalarda staj imkânı bulmaya çalışacağız. Daha sonra Ostim'e daha geniş katılımlı bir gezi yapmayı planlamaktayız. İşbirliği çalışmalarımız doğrultusunda Sanal Ostim Fabrikası çalışmamız da halen devam etmektedir. Son olarak, gelecek sene için alt sınıfları da içerecek şekilde, 2010-2011 staj çalışmasının hazırlıklarını şimdiden yapalım.

Ömer Faruk YILMAZ **Palme Makine Sahibi**

Ben 1998 yılı endüstri mühendisliği bölümünden mezun oldum. 12 yıldır Palme Makine'de endüstri mühendisi olarak çalışıyorum. Palme'nin hikâyesi diğer Ostim firmalarından biraz farklı. Palme Makine Şirketler Grubu'nun bir parçası bünyesinde 10 tane firma var. 300 metrekairelik bir atölyede 6-7 kişilik bir kadroyla üretime başladık Yıllık üretim kapasitesi de 200 makineydi. O makinelerin çoğu da kopya edilen makinelerden oluşuyordu. Bugün ise 16 ülkeye ihracat yapan yaklaşık 80 kişiyi istihdam eden, 20'ye yakın mühendis çalıştıran, 2 tane TÜ-BİTAK projesi bitirmiş ve kendi sektöründe %30'luk pazar payına sahip bir firmayız. Palme Makine, 12 yıllık çok genç bir firma ve neredeyse markalaşmış firmalarla rekabet etmeye çalışıyoruz. Palme Makine, bir sermaye firması değil; çok ciddi bir çekirdek kadroyla ve emekle bu noktaya geldik. Palme bir aile firması, Palme Grubu'nda toplamda 180 civarında insan çalışıyor ve bu insanların çoğu ekipleşmiş ve değişmeyen kişilerden oluşuyor.

Biz hafif iş makineleri üretiyoruz. İthal ürün ikamesi sağlayan bir firmayız, hatta bir iki modelde pazarın %100'üne ithal modellerin hâkim olduğu yıllarda, biz ithal ürünlerin Türkiye'ye satılmasını ciddi anlamda engellemiş durumdayız. Aynı zamanda İtalya, İspanya ve Romanya'ya ihracat yapacak durumdayız. Kendi içimizde rekabet etmekten pek hoşlanmıyoruz. Bizim genel tercihimiz Avrupa'daki markaları kendimize örnek almak ve onlarla rekabet etmeye çalışmaktır. Ar-Ge ve pazarlama bakımımızda bu yönde şekilleniyor.

Ostim, inşaat makineleri ve yedek parça üretimi konusunda sadece Türkiye'nin değil; Balkanlar'dan Ortadoğu'ya kadar Kafkasya'yı da içine alan bir coğrafyada etkili en güçlü noktadır. Bizim şu anda ki üretim alanımız yaklaşık 3000 m²' dir; ama emin

olun, bizim şu anda çıkartmış olduğumuz üretimi 3000 m²'de çıkartmak mümkün değildir. Bizim 70'e yakın tedarikçi firmamız var. Ostim'de benim kendi fabrikam dışında 7-8 atölye bana çalışabiliyor. Ostim böyle bir güç kaynağı. Ostim firmaları az önce de bahsedildiği üzere aile firmaları. Son 12 yıl içinde Ostim çok büyük bir değişim yaşadı. Artık yavaş yavaş Bilkent, Başkent veya Çankaya Üniversitesi'nden mezun olmuş ikinci nesil işin başına geçmeye başlıyor. İkinci nesil bilgisayar kullanmayı, farklı bakış ve yöntemlerle satış yapmayı biliyor ve Ostim'in kimliğini de böylece değiştirmeye başlıyor. Ben sizin yerinizde olsam Koç veya Havelsan'da çalışmak varken gidip de Ostim'de çalışmak istemem; ama şunu çok net bir şekilde söyleyebilirim ki 10 yıl önceki Ostim'le bugünkü Ostim arasında inanılmaz bir değişim var. Bu değişimin en ciddi tetikleyicisi üniversitelerdir. Üniversitelerin bulunduğu toplumun kimliğini değiştirmek gibi bir sosyal sorumluluğu vardır. Geçtiğimiz yıllarda ODTÜ, Gazi ve Ankara Üniversitesi'yle değişik projeler yürüttüm; ama ilk defa bir üniversite rektörünün gelip firmaları gezdiğini gördüm. Kendi mezun olduğum üniversitenin bırakın rektörünü, dekanını bile görüşmüş değilim. Rektörü sayesinde Çankaya Üniversitesi bu özelliğiyle diğer üniversitelerden daha önde. Geçen yıl bizde staj yapan 6 öğrencimiz vardı. Bu yıl iki grup halinde 12 öğrenci geliyor. Firmanın benden önce böyle bir geleneği yoktu. Stajyerler iş yerlerinde fazlalık gibi görünüyorlar, böyle bir genel anlayış vardır. Biz bunun aksine stajyerlere özen göstermeye çalışıyoruz. Staj konusunda yaşayacağınız sıkıntıları baştan kabul etmeniz gerekiyor. Sizi sevmeyebilirler veya sizi fazlalık gibi görebilirler. Ostim'de staj yapacağınız yerler çok şık yerler değil; ama sizin stajda görmeniz gereken burada göremediklerinizdir. Mühendislik eğitimi almış insanların en büyük eksikliği sosyal yanlarıdır. Mezun olduğunuzda karşınıza çıkacak olan hayat için zekânın yanı sıra sosyal hayat da çok önemlidir.

Bilgisayar mühendisliğinden mezun ve işsiz binlerce insan var. Siz, farkınızı bu staj döneminde kazandığınız deneyim ve kurduğunuz ilişkiler sayesinde oluşturabilirsiniz. Staj sizin için büyük bir fırsattır.

Mezuniyetten sonra en az iki yıl hiçbir şey beklemeyin; çünkü mezun olduğunuzda sektörel bir tecrübeye sahip değilsiniz. O iki yılı da çalışmak istediğiniz sektöre ilişkin bilgi toplayarak geçirin.



Kürşat ERGÜN
Mezunlar Derneği Başkanı

ÇANKAYA ÜNİVERSİTESİ MEZUNLAR DERNEĞİ

Çankaya Üniversitesi Mezunlar Derneği 2002 yılında kurulmuş olup yeni yönetim kurulumuz 22.03.2009'da gerçekleştirilen Olağanüstü Genel Kurul ile görevi devralmış bulunmaktadır.

2002 yılından, görevi devraldığımız güne kadar emeği geçen Derneğimiz Yönetim Kurulu üyelerine ve tüm arkadaşlarımıza bizlere çalışmalarınızda aydınlatıcı hafızayı kazandırmış olduklarından dolayı minnettarız.

Görevi devralmamızla beraber, Yönetim Kurulu'nu oluşturan arkadaşlarımızla yaptığımız istişareler sonrasında o güne kadar yapılanlar ve yapılması gerekenler değerlendirilerek derneğimizin çalışma planı hazırlanmıştır. Bu plan dâhilinde oluşan önceliklerimiz tespit edilmiş ve faaliyet raporu güncellemeleri yapılmıştır. Buna göre; derneğimizin öncelikleri arasında internet sitesi oluşturma ve okul yönetimi ile irtibata geçilerek çalışmalar hakkında karşılıklı bilgi alışverişinde bulunma gibi hususlar

önemli bir yer oluşturmuştur.

Bu bağlamda acil olarak internet sitesi hazırlıklarına başlanmış ve kısa zaman içerisinde bu hazırlıklar tamamlanarak derneğimize ait internet sitemiz okulumuz mensup ve mezunlarının hizmetine sunulmuştur. Çağımızın önde gelen atılımlarından birisi olan internet aracılığıyla derneğimizin en büyük ihtiyacı olan tanıtımının yapılması imkânı bulunmuştur. Birçok arkadaşımızla bu sayede irtibata geçilmiştir. İnternet sitemizin oluşumunu tamamlamamız sonrasında Yönetim Kurulumuz tarafından Üniversitemizde yapılacak olan bahar şenliklerinde derneğimizin ilk defa etkin bir rol oynaması gerektiği konusunda fikir birliğine varılmıştır.

Bahar şenliklerinde açılan tanıtım masamızda hem derneğimiz tanıtımı yapılmış hem derneğimiz tüzel kişiliğinin bütçesine katkı sağlaması bakımından birçok anlaşmalı firmadan indirim imkânı sağlayan Çankaya Kart isimli kartımız, makul bir bedel karşı-

lığı, tüm öğrenci, personel ve mezunlarımıza satışa sunulmuştur.

Gerek tanıtım masası afişlerinin gerekse Çankaya Kart'ın hazırlanma aşamasında Yönetim Kurulu'ndaki arkadaşlarımız kendi mesailerinden fedakârlık ederek öz veriyle çalışmıştır. Bu konuda kendilerine minnettarız.

Üniversitemiz şenliklerinde birçok öğrenci ve mezun arkadaşımızla tanışma fırsatımız oldu. Tanıştığımız kişilerle mezunlar derneğinden beklentilerine ilişkin çok faydalı sohbetlerde bulunduk.

Şenliklerde derneğimiz masasının kurulmuş olması bizler için en çok bu anlamda faydalı olmuştur. Şenlikler sonrasında okul içerisinde yaklaşık 1 hafta açık kalan tanıtım ve Çankaya Kart satış masası aracılığıyla okul öğrencilerine derneğimiz hakkında bilgi verme fırsatını da yakaladık.

Şu sıralarda, ilerleyen günlerde Üniversitemiz içerisinde yapılacak olan Mezunlar Buluşması adlı etkinliğimizin hazırlıklarıyla ilgili çalışmalarımız devam etmektedir.

Mezunlar Derneğimizin öncelikli amacı; bugüne kadar okulumuzdan mezun olmuş tüm arkadaşlarımıza ulaşarak onlardan haberdar olma, düzenleyeceğimiz etkinliklerle onları bir araya getirme, iş dünyasında Çankaya Üniversitesi mezunu ortak

paydası altında birlikteliklerini güçlendirme ve böylelikle ortak bir ruh oluşturmaktır.

Okulumuz öğrencilerini mezunlarımızla buluşturarak geleceğe dair kafalarında oluşan soru işaretlerini mezunlarımızın tecrübeleri sayesinde biraz olsun çözüme kavuşturma amacını taşımaktayız.

Belirtmiş olduğum bu konu ile ilgi derneğimizin aşağıda ayrıntılarını verdiğim detaylı bir çalışması olacaktır.

Buna göre;

Öncelikli olarak www.cankayamd.org internet adresimizde ayrıntılı bir form yer alacaktır.

Bu formda mezunlarımızın kişisel bilgileri dışında,

- Üniversiteden kaç yılında mezun oldukları,
- Kaç yılda mezun oldukları,
- Hangi bölümden kaç ortalama ile mezun oldukları,
- Mezun olduklarından sonra hangi iş sektörlerinde çalışmış oldukları,
- Hedefledikleri sektörlerde iş imkânı bulup bulmadıkları,
- Şu anda hangi sektörlerde çalıştıkları,
- İkamet adreslerinden farklı şehir veya ülkelerde iş amaçlı bulunup bulunmadıkları,

- İş sektörü ve sosyal hayatlarında öğrenci oldukları zamanlardaki düşüncelerine uygun standardı yakalayıp yakalamadıkları vb. birçok konuyla ilgili sorular yer alacaktır.

Mezunlarımızın oluşturulan bu bilgi formu ile ilgili bilgilendirilmesi için sms ve e-posta yolu ile kendilerine ulaşılacak ve mümkün olduğu kadar çok mezunumuzun bu formları doldurması sağlanacaktır.

Form doldurma çalışmalarının başlaması ile beraber oluşturacağımız bilgi bankasına akacak olan bu veriler, gerek rakamsal gerekse istatistiksel olarak derlenecektir. Bu derlemenin sonunda sorulan sorulara



verilen cevaplar oransal hesaplamalara tabi tutularak Çankaya Üniversitesi Mezunları'nın veri bankası oluşturulacaktır.

Ortaya çıkan veriler düzenli olarak internet sitemiz aracılığıyla mezunlarımıza ve en önemlisi öğrencilerimize duyurulacaktır. Böylelikle öğrencilerimizin, mezunlarımızın bu bilgileri vasıtasıyla ilerleyen dönemlere ilişkin hangi alanlara ilgi duymaları, kendilerini hangi sektörlere hazırlamaları, ne çeşit niteliklere sahip olmaları gerektiği gibi birçok konuda derinlemesine bilgilenmesi sağlanacaktır. Bir anlamda bu çalışma, öğrencilerimizin kariyerlerini planlama noktasında çok önemli bir yeri oluşturacaktır.

Araştırmalarımıza göre Türkiye'de ilk defa bir mezunlar derneği bu çeşit bir çalışma yapacaktır. Bu da bizim için çok anlamlıdır ve hedeflerimizi gerçekleştirme yönünde çok büyük bir adım olacaktır.

Çankaya Üniversitesi yaklaşık 12 yıldır Türkiye'nin eğitim alanında hizmet veren, eğitim tecrübesi ve birikimi itibarıyla kökleri çok eskiye dayanan bir bilim kurumudur. Bu kurumda eğitimini tamamlamış olan ve ülkemizin gerek kamu gerekse özel sektöründe başarıyla hizmet sunan binlerce mezunu bulunmaktadır.

Bugüne kadarki araştırmalarımıza göre değişik sektörlerde istihdam kabiliyeti ve yetkisine sahip olan birçok arkadaşımız bulunmaktadır. Yine okulumuzdan mezun olmuş, nitelikli, bilgi birikimi yüksek ve çalıştığı firmaya büyük katkı sağlayabilecekken arzuladığı imkânlarda iş bulmayan birçok arkadaşımız da vardır. Bu arkadaşlarımızı bir çatı altında toplayarak güç birliği oluşturmak derneğimizin en aslı vazifesidir. Bu vazifeyi layığı ile yerine getirmesi gereken derneğimizin en büyük ihtiyacı her şeyden önce güçlü bir tüzel kişiliğe sahip olmasıdır. Bunun için, özellikle mezunlarımızın, kendilerine ait olan bu derneğe sahip çıkması, çalışmalarında birebir bulunması ve katkı sağlaması gerekmektedir. Gerek fikinsel gerek fiziksel ve gerekse maddi anlamda derneğimizle beraber olacak bütün mezun ve öğrencilerimizin desteğine ihtiyacımız var. Derneğimiz bu destek oranınca güçlenerek daha aktif hale gelecektir.

Mezun ve öğrenci bütün arkadaşlarımız bizlere www.cankayamd.org internet sitemiz ve cankayamd@cankayamd.org e-posta adresimiz aracılığıyla

birlikte irtibata geçebilir; bahsetmiş olduğum bu hususlarla ilgili görüş ve önerilerde bulunabilir.

İnternet sitemizde yer alacak olan bölümlerde mezunlarımızın sahip olduğu veya çalıştığı firmaların ücretsiz tanıtım ve reklâmları ve bunun yanında emlak, vasıta ve eşya satışı ilanları da ücretsiz olarak yer alacaktır. Bu konularla ilgili talepte bulunmak isteyen arkadaşlarımızın bizlere internet veya e-posta adresimiz aracılığıyla ulaşması yeterlidir.

Ayrıca yakın zaman içerisinde mezun arkadaşlarımızın bizlerle buluşması ve faaliyetlerimizin takip edilmesi açısından Üniversite Yönetimi'nin destekleriyle Üniversitemiz içerisinde derneğimize yakışır bir irtibat ofisine sahip olacağız. Bu sayede gerek mezun gerekse öğrenci bütün arkadaşlarımızla temas kurmamız daha kolay hale gelecektir. Bu konuda yapılan çalışmaların tamamlanmasının ardından tarafımızca gerekli bilgilendirme ve duyurular yapılacaktır.

Derneğimizin kısa zaman içerisinde gerçekleştirmiş olduğu etkinliklerde desteklerini esirgemeyen ve bundan sonra da derneğimizin her şekilde yanında olacaklarını ifade eden Üniversitemiz yönetimine, idari birimlerine, güvenlik birimine ve ayrıca mezun ve öğrencilerine teşekkürlerimizi sunarız.

Çankaya Üniversiteli olmanın yalnızca öğrencilik döneminde bu yapının bir parçası olmak değil; mezun olduktan sonra da birlikteliği devam ettirmek ve mensubiyet bilincini taşımakla gerçekleştireceği kanaatindeyiz.

Bizler Çankaya Üniversiteliyiz, okulumuzun mezunu, mensubu ve birer parçasıyız. Üniversitemizin daha fazla büyüyerek gelişecek kurumsal kimliğinin yükselmesine mezunlarımız sayesinde katkı sağlamak, bu birlikteliği her alana taşımak bizleri daha güçlü hale getirecek ve başarılarımızı arttıracaktır. Bu yüzden Çankaya Üniversitesi Mezunlar Derneği vardır ve desteklerinizle her daim daha da güçlü olacaktır.

Çankaya Üniversiteli her arkadaşımın her alanda en iyi ve başarılı olması dilekleriyle saygılar sunar, çalışmalarında başarılar dilerim.



Doç. Dr. Ziya KORUÇ
Hacettepe Üniversitesi
Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu Spor Psikoloğu

SPOR ve KÜRESELLEŞME (Sporda Küreselleşme)

Hacettepe Üniversitesi'nde Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokul'unda spor psikoloğu olarak öğretim görevi yapan Doç. Dr. Sayın Ziya Kuruç ile üniversitemiz Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü mezunu yüksek lisans öğrencisi Güçlü Ali Özpolat'ın röportajı;

Güçlü: Ziya Hocam sizin, öğretim görevliliğinizin yanında futbol, basketbol, voleybol hentbol, atıcılık, okçuluk gibi çeşitli spor dallarında ulusal ve uluslararası düzeyde spor psikolojisiyle ilgili çalışmalar yapmakta olduğunuzu biliyoruz.

Öncelikle şu soruyu sormak istiyorum. Spor Psikolojisi nedir? Türkiye'de ve dünyada bu alana yeteri derecede önem verilmekte midir?

Ziya Kuruç: Spor psikolojisinin ne olduğunu anlamın ilk yollarından biri psikoloji ne demek, önce bunu anlamamız gerektiğini düşünüyorum. Psikolojiyi, davranışların arkasındaki nedenleri araştırarak bir bilim dalı olarak tanımlıyoruz. Bir davranış varsa

bu davranışın mutlaka yapılması ve ortaya çıkması için bir takım sebepler oluşmuştur. Bu sebepleri yakalıyorsanız siz orada psikolojiyle uğraşıyorsunuz demektir. Spor psikolojisine baktığımızda da, psikolojinin kendine özgü ilke ve kurallarının spor ortamına uygulanmış olan şekli bahsediyoruz. Neler var bunun içerisinde, spor psikolojisinin içerisinde; performansı artırmak denen bir faktör vardır, öğrenmeyi hızlandırmaya yönelik olan faktörler ve performansı etkileyen psikolojik faktörler vardır. Bu faktörlerin ortadan kaldırılması vardır. Yarışma kaygısı, yarışma stresi, gerginliği sür antrenmanı ya da sorumlu sporcuları gibi bunların hepsiyle uğraşan alanın ismine genel itibarıyla spor psikolojisi diye adlandırıyoruz. Bu spor psikolojisi içerisinde ciddi anlamda üzerinde durulması gereken noktalardan bir tanesi dünyadaki gelişim çizgisi. Bu gelişim çizgisine baktığımız zaman 1890'lı yıllarda ilk spor psikolojisiyle ilgili olan araştırmanın yapıldığını biliyoruz. Bu gelişim çizgisine baktığımız zaman 1890'lı yıllarda ilk spor psikolojisiyle ilgili olan araştırmanın



yapıldığını biliyoruz. 1895 yılında Norman Triplett, bir sosyal psikoloji asistanı o dönemde “dinamo genesis” denen kuramın yaratıcısı daha sonra ve bir bisiklet sevdası var. Veledromda bisiklete binerken öndeki bisikletçi niye hep geçilir merak ettiği soru da o. Bir sosyal psikologsanız bu soruya belli anlamda bilimsel bir yanıt bulmalısınız. Oturup bununla ilgili çalışıyor ve ilginç de cevaplar buluyor. İnsanlar zamana karşı yarıştıklarında mı daha iyi performans gösterirler yoksa bir başkasına karşı yarıştıklarında mı daha iyi performans gösterirler. Bunu çok da basit bir yöntemle deniyor. 20 tane öğrenci alıyor. 10 tanesini zamana karşı yarıştıyor, 10 tanesini de diğerlerine karşı yarıştıyor. Görevde 40 metrelik balık avı makarası sardırıyor. Zaman tutuluyor. Sonuç insanlar birbirlerine karşı yarıştığı zaman daha fazla performans gösteriyor. Veledrom’daki olayı da 3 aşağı 5 yukarı açıklıyor zaten onun üzerine de “dinamogenesis” dediği kuramı geliştiriyor o kuram daha sonra Zajonc tarafından 1960’lı yıllar içerisinde “social facilitation teory” diye adlandırıldı. Sosyal Kolaylaştırma Kuramı dediğimiz kuram çerçevesinde genel mantık olarak “insanoğlu başkasının varlığından etkilenir” denilmektedir. Bu başkasının varlığından etkileniş kaçınılmaz bir şekilde performansı artırabilir ya da düşürebilir, acemiler için düşürücü etki yaparken daha iyiler için artırıcı etki yapar. Futbol takımlarında, basketbol takımlarında veya iyi atletler de bunu gözleme şansına sahiptir. Eğer

gerçekten çok iyiseniz seyircinin desteğiyle performansınız yukarı doğru çıkar. İyi değilseniz ya da çok gençseniz performansınız aşağı doğru düşer. Burada kaygı devreye girmiş oluyor. Bu yılların sonunda bu alanda ilk ciddi diyebileceğimiz çalışmalar ABD’de ortaya çıkıyor. Coleman Griffet; alanının önemli isimlerinden bir tanesi ilk kez spor psikolojisi üzerine iki kitap yazdı. Birincisi “sporunun psikolojisi” diğeri “antrenörün psikolojisi”. 1915 yılında da ilk kez spor psikolojisi üzerine laboratuvar kurup çalışmalar yaptı. Aynı dönemde de Almanya’da, Fransa’da, İngiltere’de, Rusya’da ciddi anlamda spor psikolojisi çalışan bilim adamları vardı. Ağırlıklı psikologlardan oluşan insanlardı bunlar, ama bu yapı 1935–38 yıllarına kadar devam ediyor. II. Dünya savaşıyla beraber ciddi bir engellenme var. İnsanlar o dönemde spor sosyolojisiyle, psikolojisiyle ya da sporun kendisiyle uğraşacak durumda değiller. Çünkü o sırada daha önemli olan şey mühendislik alanları tankı daha iyi geliştirmek, uçağı daha iyi uçurabilmek veya benzeri gibi bu tür işler üzerinde uğraşıldığı için 1930’lu yılların sonlarına doğru başlayan bu ani kesilme 1950’li yılların ortalarına kadar devam ediyor. 50’li yılların ortalarında yeniden başlayan bazı çalışmalarla birlikte özellikle bizim beceri öğrenimi dediğimiz organizma bir beceriyi nasıl edinir konusuna çalışılıyor. 1965 yılında Gianni Antonelli, İtalya’nın önemli spor psikologlarından bir tanesi, Antonelli dünyada ki tüm spor psikolojisiyle uğraşan arkadaşlarına tanıdıklarına bir yazı gönderiyor ve diyor ki İtalyan Olimpiyat Komitesi sizi davet ediyor, gelin bir düşünce alışverişi olsun kim ne yapıyor onu görelim belki bir dernek oluştururuz. 1967’de 110 kişi ile toplanıyorlar. Bu ilk uluslararası spor psikolojisi kongresi olma özelliğini taşıyor ve hemen orada bir karar alınıp dernek kuruluyor. ICCP (Uluslararası Spor Psikolojisi Topluluğu) O tarihten bu yana olimpiyatların ertesi yıl olacak şekilde 4 yılda bir spor psikolojisi uluslararası kongresi toplanıyor. O tarihte kurulan dernek halen yaşantısına devam ediyor. 1967–76 yılları arası toparlanma yılları dediğimiz yıllar olarak geçiyor. Bu dönem yavaş yavaş insanlar spor psikolojisi, spordaki bilimsel aktivitelere katılmaya başlıyor. 1970’li yılların ortalarından itibaren ilk spor psikolojisi ile ilgili ciddi çalışma ABD’deki insanlar tarafından yapılıyor. O dönemde Kanada’da Montreal Olimpiyat Oyunlarını izlemek ve sporculara destek olmak üzere iki kişi gönderiyorlar. 1982’de ABD olimpiyat komitesi spor hekimliği departman sorumlusu Jary May’i takım-

ları çalıştırmak üzere uygun spor psikologu bulmak için görevlendiriyorlar. Olimpik hazırlık diyoruz biz bunlara, en az iki yıl sürer ve bu süreçte takımlar oluşturunuz, o takımlar yavaş yavaş eriyerek kazanan sporculardan olimpiyatlara götüreceğiniz sporcular ortaya çıkar. Jary May 76 spor psikologu arasından 12 tanesini seçiyor, spor psikologlarının sertifikalandırılması ile ilgili o dönemde bir yapı oluşturuyor ve o günden bu yana neredeyse benzer şekilde gidiyor. Ya psikolojiden ya spordan geliyorsunuz. Hangisinden geliyorsanız, karşılıklı olarak gidip öbür tarafta mutlaka o dersi alıyorsunuz, artı bir danışmanlık faktörü üstlenmeye çalışıyorsunuz. 82 yılından bugüne kadar gelen çalışmalar spor bilimlerinin vazgeçilmez parçalarından bir tanesini oluşturdu spor psikolojisi olarak ve şuan spor bilimleri dünyada hızla ilerleyen uygulama alanlarından bir tanesidir. Bunun içerisinde spor psikolojisinin çok önemli bir yeri var.

Spor bilimlerinin bu çalışması yanına yeni bilim alanları katarak devam ediyor. Bunlardan en son katılanlardan bir tanesi 1993–94 yıllarında katılan spor coğrafyası, ilginçtir dünyaya baktığınız zaman belli sporcular belli bölgelerden yetişiyor. Türkiye’de de öyle şimdi Türkiye’nin doğusuna baktığımız zaman ya kayakçılar ya da uzun mesafe koşan maratoncu arkadaşlar geliyor. Bu bütün dünyada benzeri şekilde olduğu için spor coğrafyası diye apayrı bir alan doğdu ve bu alanlar gittikçe genişliyor.

Türkiye’de Spor Psikolojisi nasıl gelişti, Türkiye’de ki gelişmesi son derece ilginç. Gazi Mustafa Kemal ilk defa 1923–25 yılları içerisinde yurt dışına gidecek insanları belirlerken 3 alandan insan tercih ediyor. Fen bilimleri, spor ve güzel sanatlar. Çok ilginç, gerçekten inanılmaz bir ileri görüş var, ve bu ileri görüş çerçevesinde yurt dışına gönderdiği öğrencilerin bir kısmı tamamıyla spordan giden insanlar, orada ciddi anlamda eğitim görüp, dönüyorlar ve önemli katkılarda bulunuyorlar. Fakat Türkiye’de bilimsel çalışmaların rayına oturması ancak 80’li yıllarda oluyor. O yıllardan itibaren olan çalışmalar baktığımızda ilke kez Ankara Üniversitesi’nde “atletlerin kişilik özellikleri” üzerine bir yüksek lisans tezi hazırlanıyor. Daha sonra Ege üniversitesi’nde bir doktora tezi var. O tarihten itibaren yapılan çalışmalar günümüze değin geliyor. 1980’li yılların sonlarına doğru ilk kez Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, spor psikologlarının varlığını kabul ediyor ve onlarla çalışmaya başlıyor. Daha sonra Spor Eğitimi Sağlık Araş-



tırmaları Merkezi (SESAM) kuruluyor. Burada spor psikologları da görev alıyorlar. Bu arada Hacettepe üniversitesinde ilk kez spor alanında 5 ana bilim dalı oluşturuluyor. Bu alanlardan bir tanesi sporda psiko-sosyal alanlar, spor psikolojisi ağırlıklı yürütülen alanlar, bu çalışmalar hızla günümüze doğru önem kazanmaya başladı. İlk kez 1996 yılında uluslararası spor psikolojisi kongresine Türkiye’den iki kişi katıldı. Son yıllarda da Türkiye’den çok miktarda yazı çıkıyor. Artık yavaş yavaş kendisini bu alanda ispat etmeye başladı Türkiye. Bu çalışmalar sporcuların performansına ne kadar yansıyor. Bu konunun tartışılması gerekir çünkü bilimsel çalışmalarla alana yayılması arasında bir zaman dilimi var. O zaman diliminin sanıyorum biraz daha geçmesi gerekiyor Türkiye açısından. Onu hep beraber göreceğiz.

Güçlü: Sporda performans ve verimlilik artışını sağlamak için neler yapılabilir?

Ziya Koruç: Sporda performansın 3 tane belirleyicisi var. Birincisi kondisyon dediğimiz fiziksel antrenman. Fiziksel antrenman için çok ciddi bir antrenman ve hareket bilimi biliyor olmanız gerekir. Egzersiz fizyolojisi bilmeniz gerekir. İkinci önemli olan teknik ve taktik alandır. İlgilendiğiniz spor branşında; futbolsa futbol, voleybolsa voleybol alan bilgisine sahip olmanız gerekmektedir. Üçüncüsü de, olayın psikolojik boyutu. Çünkü psikoloji başlı başına bir antrenman biçimi. Aynı atletizm de yapıldığı gibi bir periyodlama çerçevesinde yapıyorsunuz. Bu antrenman dönemlerine baktığınızda sporcunun hazırlık, dinlenme ve müsabaka dönemleri vardır. Sporcuyla belli dönemlerde gevşe-

me, beli dönemlerde motivasyonel, beli dönemlerde de zihinsel antrenman çalışmalarına alırsınız. Ve bunun sonrasında belli bir periyotta müsabakaya hazırlarsınız. Ondan sonra sporcu müsabakaya çıktığında hem dışı karşı bir güven kazanmıştır hem de kendi içerisinde stresi yenebilecek konuma gelmiştir. O zaman sporcudan istediğiniz başarıyı elde edebilirsiniz. O anlamda performans geçmişte olduğu gibi tek boyutlu değerlendirilmiyor artık, 3 boyutlu bir olgu olarak değerlendiriliyor ve bunun içerisinde spor psikolojisi de var.

Güçlü: Günümüzde endüstriyel spor, Türkiye’de olduğu gibi küresel anlamda da çok gündemde olan bir konu. Sizin de sporda küreselleşme ile ilgili bir konferansınız olacak. Bu konudaki görüşleriniz nelerdir?

Ziya Koruç: Spora baktığımız zaman, biliyorsunuz toplumsal yapılar doğarlar, gelişirler ve ölürler. İlkel toplumlarda baktığımız zaman spor yaşam biçimi şeklinde ortaya çıkmıştır. Köleci toplumlarda ağırlıklı olarak efendilerin yaptığı bir iş ama kölelerde özgürlüklerine kavuşmak için spor yapıyorlar. Feodal topluma gelindiği zaman ki köleci toplumun belli dönemlerinde antik olimpiyat oyunları var. Köleci topluma gelindiği zaman artık tamamen şövalyelerin ve beylerin yaptığı iş konumunda, kapitalist toplumun ortaya çıkmasıyla beraber boş zamanlarda ağırlıklı olarak yapılıyor. Ve bu da bir takım uyanık girişimcileri ortaya çıkarıyor. Bu girişimciler fark ediyorlar ki spor gelecekte iş yapabilir. Bu olasılık üzerine böylece müşterek bahisler başlıyor. Küçük mekânlarda insanları toplayıp dövüştürüyorlar. Özellikle profesyonel boks bu konuda öncelik yapıyor. Bu dövüştürme sırasında dövüşen insanlar para kazanıyorlar içeri giren insanlar para veriyorlar ama para yetmiyor, bir de müşterek bahis oynuyorlar. Bu müşterek bahisle birlikte ciddi bir para kazanımı söz konusudur. Dövüşen vatandaş da şunu fark ediyor ki 1 hafta çalıştığından daha fazlasını bir dövüşmede kazanabiliyor. O halde ben niye çalışayım ki gelir burada 3 defa 5 defa spor yapar daha çok parayı cebime koyar giderim. Bu mantık ortaya çıkıyor ve spor giderek mesleklaşıyor.

Londra’da yapılan 4. Olimpiyat oyunlarına gelinceye değin, milli marş ve milli bayrak yok, doğrudan doğruya reklâm faktörlerinin hiçbirisi yok ama bakıyorlar ki gelen seyirci az, bunun arttırılması gerekir. Bunun için de en kolay yollardan bir tanesi;

milli marş çalın, milli bayrak göndere çekilsin. Bu sayede ülkeler, biz reklâmımızı çok kolay yapabiliriz demeye başlıyorlar. Reklâmın kolay yapılabilmesiyle ülkelerin kendilerini tanıtmaları gündeme geldiği için spor hızla insanlar tarafından kabul edilip çok yoğun bir şekilde yapılan iş haline gelmiştir. Burada enteresan bir şey görüyoruz. Spor meslek haline dönüştüğü zaman uyanık girişimciler işin içerisine yatırım yapmaya başlıyor. Örneğin; Adidas ve Puma 1910–15 yılları arasındaki ilk yatırımlarını yapıyorlar. O zamanki yatırım bugün trilyonlarla katlanmış uluslararası şirketler konumuna getiriyor firmaları.

Son 2004 Atina olimpiyatlarında izleyici sayısı 4,5 milyar. Dünya nüfusunu 5,5–6 milyar olduğu düşünülürse çok büyük bir bölüm artık sporun içinde izleyici konumunda, izleyicinin artmasının sebebi reklâm unsuru, bu unsur işin içine girince izleyen artıyor, izleyen arttıkça reklâm artıyor. Sonuç olarak hızla büyüyen bir yapı var.

Futbolun, bunun dışında apayrı bir dünya olarak değerlendirilmesi gerekir. 2006 Almanya Dünya Şampiyonasına baktığımızda izleyen insan sayısının 4 milyar olduğu biliniyor. Bütün spor dallarını 4,5 milyar kişi izlerken, onlar tek dalda bir o kadar izleyici bulabiliyorlar. Bu kaçınılmaz olarak çok büyük bir geliri beraberinde getiriyor. İşte bu gelir büyük bir pastayı oluşturdu artık. Örneğin; 2 yıl evvel Avrupa da ki futbol pastasının büyüklüğü 460 milyon euro, çok büyük bir rakam ve bu rakamın kaçınılmaz olarak farklı birimler arasında bölüşülmesi söz konusu.

Bu büyük ekonomik ve sosyal fenomen hızla sporun endüstrileşmesini meydana getiriyor. Endüstrileşmeye başlayan spor özellikle seyirciyi daha fazla işin içine çekebilen spor dallarıyla birlikte belli ülkelerin bu işin içinde öne çıkmalarını sağlıyor. O ülkelerde de büyük tekelleşmiş ya da benzeri nitelik kazanmaya başlayan kurumlar sporun içinde reklâm unsurunu öne çıkartarak sporun daha fazla ekonomik bir döngü içine girmesini sağlıyor.

Küreselleşme konusunda spor büyük bir ekonomik ve toplumsal fenomen olduktan sonra küreselleşen yapının dışında kalabilme olasılığı çok söz konusu değildir. Bugün küreselleşme kapsamında belli ülkeler ciddi anlamda sporcuları emen ve sporcuları kendileri için kullanan ülkeler konumuna geldiler. Futbol açısından bakıyorum, bugün futbolcuyu

doğuran ülkeler var, geliştiren ülkeler var ve kullanan ülkeler var. İşte o en son noktada kullanan yapıların küreselleşmiş olan boyutundaki ana yapıları ortaya koyuyor. Ekonomik olarak da aynı şekilde hızla daha büyüğe doğru gitme söz konusu.

En büyük noktaya geldiğiniz zaman etrafınızdaki her şeyi siz kontrol eder konuma geliyorsunuz. Bugün Avrupa'da futbol açısından baktığınızda dört veya beş ülke tüm Avrupa futbolunu kontrol ediyor; İspanya, İtalya, İngiltere, Fransa ve Almanya. Altıncı ülke sadece sporcuyu yetiştirmekle görevli. Ama bir Brezilya, bir Arjantin onlar da sporcuyu doğurmakla görevli. Onlar doğuracaklar, Avrupa'dakiler eğitecekler, büyükler de kullanacaklar.

Böylelikle gittikçe büyüyen bir yapı ortaya çıkacak. Büyüyen yapıdan kim daha çok parayı kazanacak? Kaçınılmaz olarak yukarıdakiler daha çok parayı kazanacak. Şuandaki haliyle de maalesef böyle gidiyor. Aslında maalesef demek de gerekmez. Çünkü bu işin içerisinde yönlendirmeler ve ileri doğru gidişlerin yapılması çok önemli ve bu ülkeler bunu yapabildiler. O anlamda da bu işin kaymak tabakasını yemekle görevliler. Sizde bu konuda bir takım girişimlerde bulunmalısınız ki onlara yaklaşabilesiniz. Türkiye'de bana göre Fenerbahçe bunun çok önemli bir öncülüğünü yapıyor. Futbolda paranın nasıl kazanıldığını çok net bir biçimde ortaya koydular. Özellikle kulüp mağazasıyla beraber kazanılan para, reklâmlarla kazanılan para sporcunun transfer parasının üzerinde para kazanma mantığını gündeme getirmeye başlamıştır. Bu sporda endüstrileşmenin ve küreselleşmenin kaçınılmaz ürünlerinden bir tanesi işte. Onu doğru yakaladığınız zaman siz de oraya doğru gideceksiniz demektir.

Sanıyorum FB bunu Türkiye'de vizyon olarak aşacak olan kulüp gibi görünüyor. Siz Türkiye'ye Roberto Carlos gibi büyük bir sporcu getirdiğinizde o büyük sporcu büyük reklâmı da beraberinde getiriyor. O büyük reklâmı beraber siz doğru reklâmı yapmayı aklınıza koyduysanız ya da becerebiliyorsanız büyük işler yapıyorsunuz demektir. Aldığınız başarılı sonuçları ve transferleri ekonomiye çevire-

rek devamını getirmeniz gereklidir. Bunu yaptığınız zaman kazanıyorsunuz. Yoksa ekonomik durumunuzu düzeltmek için, küreselleşmenin bir parçası olarak son zamanlarda yaygınlaşmaya başladığı üzere kulüpler, büyük sermayedarlar tarafından satın alınmaktadır. Bu da halen uluslararası camiada tartışılmaktadır.

Güçlü: Türkiye'de gerek toplumun sportif gelişimi gerekse sporu uluslararası düzeyde geliştirmek açısından organize bir spor politikası var mıdır ve nasıl olmalıdır?

Ziya Koruç: Devlet politikası oluşturamadığınız sürece günübirlik politikalarla herhangi bir şeyi yürütebilme şansına sahip değilsiniz. Türkiye'de pek çok şey devlet politikası olmanın dışına çıkmış durumda, yani biri diğerinin devamı olarak sürdürüle gelen politik yapılarla sahip değilsiniz. Her şey birbirinden bağımsız olarak ele alınıp birbirinden bağımsız olarak değerlendiriliyor. Böyle olunca da kaçınılmaz bir şekilde sizin o alanda herhangi bir güç oluşturabilme şansınız kalmıyor. Maalesef sporda da böyle bir politika vardır demek ciddi şekilde zor. Sistem yok, kurum yok. Sistemi kurum haline dönüştürmemiz gerekiyor.

Futbol Federasyonuna bakıyorsunuz, özerk olarak bunların içerisinde en güçlü yapılardan biri. Orada dahi her gelen federasyon başkanıyla birlikte apayrı bir politika izleniyor. Bu da ülkenin ciddi anlamda zaafının olduğu noktalardan bir tanesi. Oysaki bunun yalnız futbol adamlarına bırakılmayacak kadar önemli bir iş olduğunu düşünüyorum. Devletin ciddi bir politikayla bu işi ele alması ve doğru şekilde organize olması gerekiyor. O zaman belki biz ülke olarak hem kendi reklâmımızı yapacağız hem de dünyadaki bu büyük pastadan bir miktar pay alacağız. Yoksa hep veren konumunda olacağız.

Güçlü: Sizce, spor ve siyaset ilişkisi doğru yönlendirilmekte mi, spor tanıtım aracı olarak yeterince kullanılmakta mıdır?

Ziya Koruç: Kullanıldığını söylemek maalesef bizim için zor. Ancak dünya ülkelerine baktığımız zaman, bunu çok iyi kullanan ülkeler var. Trinidad Tobago'yu kaç kişi tanır bilmiyorum. Ancak Trini-

Ancak Trinidad Tobago dediğiniz zaman, spor dünyasında çok net bir şekilde şu söyleniyor. Dünyanın en iyi 100 metre koşanları, dünyanın en iyi kısa metre mesafe koşanları oradan gelir.



dad Tobago dediğiniz zaman, spor dünyasında çok net bir şekilde şu söyleniyor. Dünyanın en iyi 100 metre koşanları, dünyanın en iyi kısa metre mesafe koşanları oradan gelir. Şili, dünyada ne kadar büyük öneme sahiptir bilmiyorum. Ama Şili yetiştirdiği futbolcularla, Arjantin, Brezilya yetiştirdiği futbolcularla bugün dünya çapında yer etmiştir. Politikanın belli anlamlarda bunu sağlaması gerekiyor. Yani siz uluslararası düzeyde bir yerlerde reklâm yapmak istiyorsanız bu reklâmı yapacağınız yerler işte buralar. Ama maalesef Türk tanıtma fonundan oraya buraya yatırım yapmaya çalışıyoruz. Ancak bu tür yatırımları ciddi bir politik anlayışla, ciddi bir siyasal yapılanmayla beraber ortaya koyabilirsek bize çok şeyler kazandıracaktır. Spor siyasal bir olgu mudur? Spor belli anlamlarda siyasal bir olgudur. Mutlaka siyasal yapısıyla beraber düşünmek gerekir. Örneğin İngiltere'ye baktığımız zaman, alt sınıfın genel özelliğini teşkil eder deniyor futbol için, Fransa'ya baktığınız zaman Fransa için de benzeri şeyler söylenebilir. Bugün artık yapı değişmeye başladı, alt sınıfın özelliği olmaktan çıktı. Çünkü çok büyük bir kitleyi peşinden koşturuyor. Hatta bir takım insanlar, futbolun bir din olgusu olduğunu dile getirmeye başladı. Bu yapıda politize olmayan ya da siyasi olmayan unsurlar olabilme şansı çok yok. Günümüzde sporun içinde siyasi bir yapı olmadığını söylemek çok zor.

Diğer taraftan değişik düzeylerdeki uluslararası sportif ilişkiler giderek önem kazanmaktadır. Örneğin, siyasi açıdan Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad'ın Türkiye'ye geldiğinde FB'yi ziyaret etmesi, geçen yıl FB'nin Suriye'de maç yapması, ya

da Pakistan Devlet Başkanı'nın Beşiktaş'ı oraya davet etmesi, onun burada BJK'ı ziyaret etmesi bunlar önemli şeyler. Yıllar önce İran-Irak savaşı sürerken bir voleybol maçı yapılıyor Bağdat'ta. Yaklaşık 15 gün sonra da savaş bitiyor. İnsanlar bir şeyi fark ediyorlar. Siz savaşıyorsunuz tamam ama biz karşılıklı geldiğimizde sadece birbirimize sarılıyoruz, başka bir şey yapmıyoruz. Spor buna ciddi bir katkı aslında. Keşke bu her zaman sağlanabilse.

Güçlü: Sporda eleştiri ve değerlendirmeler ne derece bilimsel ve doğru yapılıyor?

Ziya Kuruç: Uluslararası medyayı takip etmeye çalışıyorum. 1993–94 yılları içerisinde İngiltere'deydim. O dönemde Alex Ferguson, dünya çapında bir antrenör, milli takımın da başındaydı. Medyanın çok ciddi eleştirileriyle milli takımdan uzaklaştı. Ama arkasından insanlar pişman oldular. Çünkü ondan sonra İngiltere daha kötü durumlara düştü.

Eleştiri yapmak kolay, eleştirinin hangi boyutta, hangi dozda ve ne kadar gerçekçi yapıldığı çok önemli. Bilmeden yorum yapmak maalesef çok popüler şekilde bizde yaygın. Olayın pek çok faktörü var. Çünkü spor dediğimiz şey sosyal bir fenomene dönüştüğü zaman çok boyutluluk kazanmıştır. Elma ile armutu bir araya getirir, yeni bir meyve çıkartabilirsiniz. Bu çok kolay bir şey. Ama bir sosyal olayı açıklarken çok miktarda faktörünüz var. O faktörlerin hangisi neyi ne kadar etkilemiştir bunun doğru değerlendirilmesini yapmak gerekir. Seyirci bir faktör, antrenör bir faktör, sporcu bir faktör, kulüp yönetimi bir faktör, aklınıza gelebilecek bilimsel bazı faktörler de bu işin içerisine ekleniyor. Tüm bunlardan sonra sahadaki sporcunun performansının ne kadar doğru değerlendirildiğinin tartışılması gerekir. Ama maalesef Türkiye'de öyle yapılmıyor. Türkiye'de performans gösterisi olarak genellikle kabul edilen şey başarıdır. Eğer başarınız varsa ya da o müsabakadan 3 puan aldıysanız iyi takım sizsinizdir. Kaybettiniz, ama iyi oynadınız, öyle bir şey söz konusu değildir. Performans ve başarı bu anlamda yanlış değerlendirilen birer olgudur. Bu başarının yanlış değerlendirilmesi maalesef istenmese de birçok yanlış beraberinde getiriyor. Onun sonucu olarak da kötü bir anlayış ortaya çıkıyor. Bu anlayış formalı yazarlar mantığını getiriyor. Sanıyorum bu, dünyanın hiçbir ülkesinde yok. Bir tek bizde var diye düşünüyorum. Çünkü spor yazarının görevi forma giymek değil. Olanı olduğu gibi

aktarmak, eğer varsa ciddi bir görüşün onu yansıtabilmek. Ama siz maalesef formanızla değerlendirildiğiniz zaman her şeyi belli bir kulüp bakışıyla bakmaya çalışıyorsunuz, sonra kulüpler farklı şekillerde sizi manipüle etmeye başlıyorlar. Derken ortaya karmakarışık bir takım şeyler ortaya çıkıyor. Bu ortaya çıkan şeyler kaçınılmaz olarak seyirciyi de provoke ediyor. Seyircinin provoke olması her zaman kötü bir unsurdur. Onun çok dikkatle üzerinde durmak gerekir.

Güçlü: Türkiye’de sporunun ve seyircinin eğitimi ve eğitimde spor ne düzeyde yapılmaktadır, sporculardan yeteri kadar yararlanılmakta mıdır?

Ziya Koruç: Eğitim olgusu içerisinde sporun yeri son derece önemli. Bugün tüm Avrupa ülkelerinde çocukların rahatlayabildiği gevşeyebildiği, kendilerini yeniden toparlayabildikleri yegâne yer spor. Ve bunun için spor dersinin sayısı çok fazla. Avrupa’da artık beden eğitimi yerine hareket eğitimi verilmektedir. Dünyadaki genel yapıya baktığımızda refleks hareketler, ilkel hareketler, temel hareketler var. Temel hareketler ilköğretimin sonuna kadar öğretilen hareketlerdir. Doğru bir denge var mı doğru bir yürüyüş yapabiliyor musun, doğru koşabiliyor musun, doğru şekilde manipülasyon yapabiliyor musun, bunlar yapılmıyor. Önce temel hareketleri öğrenmek gerekir ki onun üzerine başka şeyler koyabilesin. Bu tür uygulamaların yapılabilmesi için belli bir eğitim politikasıyla bilimsel çalışan kurumlara ve elemanlara ihtiyacımız var.

Sporcu ve seyirci açısından eğitim konusuna bakarsak; altyapılar ve altyapıda yapılan çalışmalar son derece önemli. 1993-94 yıllarında İngiltere’de olduğum dönemde Leeds United’la beraber çalışma fırsatı buldum. Leeds United’ın A takımında iki tane, genç takımında üç tane, yıldız takımında altı tane spor psikologu çalışıyordu. Maç olacağı zaman kaçınılmaz olarak hepsi gelip sahada maçı izliyor, yapılması gereken yardım varsa A takımına yapıyor ama onun dışında altyapıda birçok insan çalışıyor ve en üst teknik direktörlük görevini üstlenen A takımını çalıştıran arkadaş, sürekli olarak hem yıldız takımı hem genç takımı kontrol ediyor. Oradan gelecek her sporcu sizin için büyük önem taşıyor. Ve bu sporculara olabildiğince doğru şeyler aktarıp, doğru şeyler yapmasına çalışıyorsunuz. Böyle bir yapı kurulduğu zaman yukarı doğru gelen spor-

cu süzölmüş, gerçekten iyi kaliteyle çıkmış olacaktır. O sporcunun iyi bir performans göstermesi aşamasında her şeyin çok daha düzenli ve kaliteli bir biçimde yapılması söz konusu. Ama maalesef bunu bizdeki kulüpsel anlayışla baktığınız zaman çok da böyle gittiğini söylemek mümkün değildir. Bunun yerine genelde yapılan şey, bir takım altyapılara gidip oradan buradan arayıp sporcu buluyorsunuz. O sporcuları hızla para eder hale getiriyorsunuz ya da kendi takımınıza hızla monte etmeye çalışıyorsunuz. Ama sporcunun gerçekten eğitilip de kaliteli insan, kaliteli vatandaş olarak belli bir yere gelmesine çalışıyor musunuz o hep soru işareti. Bunun için mutlaka kulüplerin belli spor ve bilim alanlarından gelen insanları barındırmaları gerekir. Pedagoglar, psikologlar, sosyal hizmet uzmanları gibi. Bu insanlar orda oldukları zaman bu çocukların gelişimine katkıda bulunacaktır.

Spor evrensel yapısıyla değerlendirildiğinde; dış dünyadan çok kaliteli olan sporcu veya antrenör aldığınızda o insanlara mutlaka altyapıyı ya da çocukların eğitimini de üstlendirmeniz gerekiyor. Yoksa kazanan sadece onlar oluyorlar. Belli bir süre kalıp paralarını cebe koyup, gidiyorlar. Bundan kurtulmamız gerekir. O zaman biz bu insanlardan daha fazla yararlanacağız demektir.

Diğer taraftan seyirciye dönüp bakıyorsunuz. Seyirci konusunda yurt dışında hemen hemen bütün medya kuruluşları, özellikle de görsel medya kurumlarının yaptığı önemli çalışmalar var. Ayrıca federasyonların da buna katkısı var. Belli spor dallarının haftanın belli günlerinde yayınları var. O yayınlarda seyirciyi kural olarak eğitmeye çalışıyorsunuz. Seyirciyi insan davranışı olarak eğitmeye çalışıyorsunuz. Bu eğitim kaçınılmaz olarak sahaya yansıyor. İngiltere holiganların en çok olduğu ülke. Sonuç; şimdi İngiltere çok rahatlıkla herkesin aile olarak gidip izleyebildiği futbol müsabakalarının yaşandığı yer konumuna geldi. Bunun arkasında olan şey, o görsel medyanın doğru kullanılması. Bizde görsel ve yazılı medya formalı yazarlarla yanlış şeyler üzerinde duruyor, seyirciye kurallar konusunda doğru bilgi vermiyor, seyirci hiçbir şekilde insan davranışları konusunda bilgi sahibi olmuyor ama siz habire diğer taraftan sosyal bir motivasyon sağlıyorsunuz, seyirciyi provoke ediyorsunuz. Bu kadar provokasyon da bir süre sonra patlama meydana getiriyor.

Güçlü: Bu da sporda şiddete neden oluyor.

Ziya Koruç: Evet şiddet olaylarına sebep oluyor.

Dünyaya dönüp baktığınız zaman şiddet olaylarının arkasındaki en önemli sebeplerden biri medya. O yüzden şimdi dünyada alabildiğince yoğun bir şekilde medyada yazı yazan insanlar denetlenmeye çalışılıyor ve mutlaka eğitilmiş insanlar olmasına dikkat ediliyor. Özellikle akademik olarak basın-yayın eğitimi alan kişiler tercih ediliyor. Ama bizde böyle değil maalesef.

Güçlü: Peki sporda şiddete yönelik ne tip çözümler bulunabilir?

Ziya Kuruç: Sporda şiddet olayı çok karmaşık bir yapı. Birçok boyutu var, demin söylediğimiz gibi bir tanesi medya. Bir diğer önemli boyut kulüp, maalesef kulüpler bu konuda istenmeyen davranışlar sergiliyorlar. Bir diğeri ekonomik boyutu var kaçınılmaz olarak, dünyanın her yerinde yapılan çalışmalar da onu söylüyor, ekonominin kötüye gittiği dönemler toplumsal çalkantının yüksek olduğu dönemlerdir. Örneğin; İngiliz holiganlarına incelediğiniz zaman onun arkasında tamamen ekonomik fenomen var aslında. 1985–87 yılları arasında çok ciddi olaylar çıkarttılar. Nedenini de; daha sonra yapılan araştırmalar bize çok net gösteriyor. 1979 yılında Margaret Thatcher başbakan olmuş ve bir ekonomik yapı geliştirmiş ve hızla emek yoğun ekonomiyi makine yoğun ekonomiye dönüştürerek kar etmek amacı güdüyor. Bunun ilk yapılacağı yer neresi; demir ve kömür madenlerinin olduğu yer: Liverpool. Buralarda süratle özelleştirmeler yapıldı ve binlerce insan işsiz konuma geldi. Bu insanlar ne yapacaktı, en kolay yapacakları işi tercih ettiler, gidip sahaya anarşi çıkarttılar. Bunun üzerine Thatcher, bu insanlara karşılıksız kredi vererek iş imkânı sağladı. Ve Liverpool o gün nerden bugün nereye geldi. Ekonomik boyut her koşulda gelip bir yerlerde sıkıştırıyor insanları.

Türkiye’de son yıllarda önlemleri alınmaya çalışılan bir konu da statların yapısıyla ilgili. Statların kapıları dışa değil içe açılmakta, bu da büyük tehlikelere neden oluyor. 1.5 yıl önce İspanya’da bir olay oldu. 15 dakikada bütün stat boşaltıldı. 60 bin kişiyi 15 dakikada boşaltabiliyorsunuz. Şimdi bizim statlarımızda böyle yapılmaya başladı.

Diğer taraftan da mutlaka seyircinin doğru denetlenmesi gerekiyor. Bu konuda ciddi yetersizliğimiz var. Avrupa’da bugün bütün tribünlerde taraftarlar kamerayla tek tek kontrol edilir. İnsanların hareketleri kontrol altındadır. Böyle bir yerde olay çı-

karma ihtimali azalır. Ayrıca kulüplere verilen cezalar ve yaptırımlar da caydırıcı niteliktedir. Bu da bir süre sonra taraftarların sorumluluklarının artmasına neden oluyor.

Güçlü: Sporda şiddetin psikolojik ve fizyolojik değerlendirmesiyle ilgili olarak sizinle bir TÜBİTAK projesi yapmıştık. Daha sonra bu tür çalışmalar geliştirildi mi?

Ziya Kuruç: Evet. O dönemde yapılan çalışma ilginçti. Bir takım kan değerleri ve o değerlerin kişilik özellikleriyle özdeşleşmesi ve belli insanların acaba belli durumlarda fark edilen özellikleri saha içerisindeki olaylara sebep oluyor mu, olmuyor mu konusunda bir araştırma yapılmıştı. Şimdi yurt dışında da bu tür çalışmalar var. Ciddi anlamda henüz tam sonuç elde edilemedi ama olasılıklar var. O olasılıkların doğru değerlendirilmesi önemli. Ama daha önemli bir şey var; Türkiye’de seyirci profilinin çıkartılması lazım. Bunu sağladığınız zaman kimler neyi daha kolay yapar onu görebileceksiniz. O zaman bir takım davranışlara engel olabilmek daha kolay olacak diye düşünüyorum.

Güçlü: Fenerbahçe’nin kulüpler düzeyinde Türkiye’de ilk kez düzenlediği “Spor ve Bilim Kongresi” hakkındaki görüşleriniz nelerdir?

Ziya Kuruç: Evet. Bugüne kadar yapılmamış bir çalışmayı yaptılar. Ciddi bir vizyon bu. Bu vizyonu yakalamış olmanın yöneticilere çok büyük bir artı puan kazandırdığı düşüncesindeyim. Günümüzde artık spor bir bilim. O bilimsel çalışma içerisinde sporunun daha hızlı olması daha kuvvetli olması daha uzun süre koşması, ya da olayları daha doğru değerlendirmesi, bunların hepsi bilimsel çalışmaların ürünüdür. Böyle bir şeyin bir kulüp tarafından gündeme getirilmesiyle beraber tahmin ediyorum yeni veriler ortaya çıkacak. Örneğin, FB ile ilgili yapılan ekonomik ve kurumsal çalışmalar var. Bu çalışmalar çerçevesinde, bizim de yürütmekte olduğumuz “FB stadının yenilenmesinin sporcular üzerindeki performansa katkısı ne kadar” gibi değişik konulara değişik açılımlar getirebilecek güzel çalışmalara imza atılmış olunacak. Burada FB’nin çok büyük değeri olduğunu düşünüyorum.

Güçlü: Ziya hocam, yoğun çalışmalarınız arasında bu güzel söyleşiye zaman ayırdığınız için üniversitem adına size teşekkür ediyorum.



Berna ÖZ
İşletme Bölümü
4. Sınıf Öğrencisi

HAYAT

Hayat kaldır şu engellerini önümden, ya öğret bana seni, bırak ben de sende olayım ya da çıkar beni senden sonsuzluğa yelken açayım...

Çocuktum... Kumdan kaleler yaptım kendime... Hayal değil mi, uzanmak istedim bulutların üstüne, koruyamadım bir bende ki beni, korumayı bilemediğimden değil...

Tuttuğum dallar vardı; meyvesi elimde kalan, uzanamadıklarım, yetişemediklerim vardı... Tutamadığımdan değil; tutunmayı bilemediğimden...

Okyanuslara açılmak istedim; gözyaşlarıma arkadaş olsunlar, diye... Derinliğinde göremedim beni, kulaç atmaya yetmedi gücüm, sığınacak bir liman bulamadım... İskeleyi göremediğimden değil; maviликler içinde kendimi bulamadığımdan...

Büyüdüm... Renklerinin büyüünde neşe bulmak istedim. Ellerinin sıcaklığında ısınmaktı en büyük dileğim... Saçımın kokusunu çiz, ruhumdaki açlığı sen gör istedim... Ben sende olamadım, tenine dokunamadığımdan değil; sana uzanan yolu bulamadığımdan...

Sende olan küçücük bir çocuk düşün; büyüyememiş, büyütülememiş, öğrenememiş, öğretilmemiş, ayakta durmaya çalışan, küçük ama küçücük... Öğret seni bana, dışlama beni senden, al beni içine, herkes olmaya çağır, çıkamadığım o yolculuğa sen çıkar, sar kollarınla sımsıkı...

Beni bende bırakma, mecbur bırakma beni ben olmaya... Ben olamadım, herkes olamadım. Belli ki olmayı beceremedim; avutamadım kendimi, daldığım rüyadan sıçradığımda anladım sende olmadığımı... Belki hiçbir yerde belki hiç kimseyle, göremedim sendeki ışığı kaybolduğumdan mıdır?.. Soruyorum hayat! Cevap ver!

Olur ya hani, beni bulmak istersen, hayat karanlıklardan git! Aydınlığı aramak için uzun bir yolculuğa çıkıyorum bende ki bir benle... Yollarımızın kesişeceği yerde... Karşılaşmak ümidiyle...

26.04.2009 / 18.40



Manolya TURABIK
İşletme Bölümü
3. Sınıf Öğrencisi

SOKAĞIN ÇOCUKLARI

Bu soruya bazı-
lınız "arabalar,
trafik" bazıları-
nız (Polyanna-
cılar) " güneş,
temiz hava, mis
gibi kokular"
tarzında cevap-
lar verebilir. Ya
diğerleri! İşte
ben onlarda-

nım; biraz karamsar, biraz anti-pozitif biraz detaycı
olanlardan. Ama hayır! Ne ben ne de bu tavır için-
de olanlar, biz sadece gerçeğe çok yönlü bakanla-
rız belki de. Sokağa çıktığımda, çevreme baktığımda
gördüğüm durumlar beni umutsuz kılıyor artık.
Dünyamızın; ama özellikle cosmopo-
lit olan ülkemizin nereye doğru sav-
rulduğu sorusu takılıyor aklıma. So-
kakta ilk gördüğümüz, dikkatimizi çe-
ken nesne ve durumlar şekil değiştir-
meye, kabukları dökülmeye başlıyor.
Önceleri az olan

her şey artık çok... Örneğin kuyruk-
ta bekleyerek alınan yağlar, gazlar eli-
mizin altında fazlasıyla. Evet, bu ve
bunun gibi örnekler iyi tarafı sınırsız
çokluğun; ama yokluğunun varlığına
göre tercih edildiği durumlar da var
olmaya, çoğalmaya başladı. Kim tara-
findan nasıl, neyle ve nasıl bir süreçte oluştuğu bi-
linmeyen, araştırılmayan, kayda alınmayan bir pis-
lik, düzensizlik, yok oluş hüküm sürüyor sokakları-
mızda...

Eskiden sevenlerin vuslat saatinde buluştuğu köşe
başı, artık bıçakları insan bedeniyle buluşturuyor.
Sevgililerin umarsız sevgisine şahit olan, aracı ola-
rak kullanılan çocuklar şimdilerde hırsızlığa can ye-
leği, yalnızlığa tuzak ve yoksulluğa maşa oluyor.

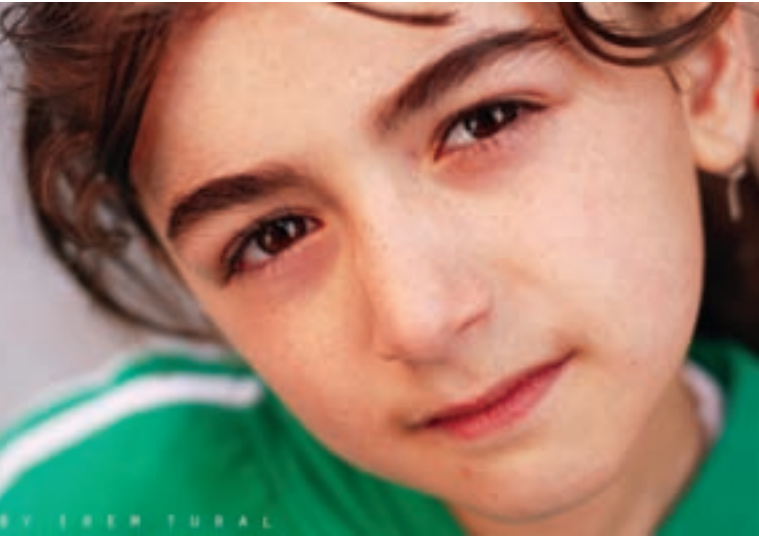
Her şeyin temeli, geleceğimizin ışığı olarak gördüğümüz çocuklarımız... Ülkemizin, elinden oyun-

cağı tatlı dille alınan, özgürlük silahıyla tutsaklığa
maruz bırakılan masum yüzlü cellâtları... İşte ak-
limızda önemsenecek kadar çok yer doldurması
gereken bir konu. Bunun için de çevremize detay-
lıca bakmaktan çekinmemeli; gördüklerimizi balo
maskeleriyle saklamamalıyız. Evet, çocuklarımızı
sınıflandırıyoruz... Ev çocukları, okul çocukları, işçi
çocuklar, hırsız çocuklar... Ancak tüm bunları bün-
yesinde barındıran ve aynı zamanda da hepsinden
farklı olan bir grup daha var " sokak çocukları" diye
hayıflana hayıflana adlandırdığımız potansiyel gü-
nah keçilerimiz!

Suçlular vardır gözümüzde... Gönümüzle, aklı-
mızla desteklediğimiz suçlular. Cezalarını kodes-
te çekenlerse rahatızdır; çünkü tehdidi yoktur ha-



yatımız üstünde... Ya sadece suçlu görünen za-
vallılar sokak çocuklarımız? Ülkemizde her yıl ar-
tan doğurganlık ve doğum kontrolü eksikliği yü-
zünden birçok çocuk neredeyse sokağa doğuyor.
Kimisi anası-babası tarafından sonlandırılan yaşa-
mıyla çöp kutularını boyluyor. Daha "şanslı" olanlar
ise nefes alıp ağlamaya başlıyor. Hayatları boyun-
ca gülmeyi unutacaklarını bilmeyerek... Nefes alıp
ağlamak en kolay yeri idi, arkası geliyor tabi. Yok-
sulluk kokusu ağlatıyor masum benliklerini önce-
leri, daha "şanslı" olan kardeşleri, akrabaları ve hi-



sımları ile göç edilmiş büyük şehrin küçük sofrasında karınlarını acıyla doyuruyorlar. Yoksulluğun görünür doğası olan geçim sıkıntısı ayırıyor bu acı sofrasından kardeşi, hisımı, akrabayı... Bir boğaz tokluğu değil; ağız tokluğu işini kendin buluyorsun ya da zaten hazır oluyor tutarsız mesleğin: araba soygunculuğuna terfi etmiş ağabeyinin yerine kavşakta mendil avcılığı! Kendin olmaktan, kendi isteğinden vazgeçmelisindir; seni yutmaya hazır koca cüsseli şehre karşı küçük kalbinin şartlanmış kederiyle yürümelisin. Ekmeğini kazanmak için sokağa çıktığında, zaman zaman okul yolundaki yaşlılarla karşılaşsın; sen simitçi, alıççı, kâğıt helvacı ya da her daim aç bir yürek olursun... Onlarsa ya müşterileri ya da kıskanılacak objeleridir. Hep okumak isteğin okulda okuyan, istediğin Süpermen çantasını takan. Barbieli silgisi olan anasının kuzusu babasının koçlarıdır onlar. Onların yerinde olamamak senin suçun değildir; ancak elindeki fırsatları kaçırmamak en önemli hedefin olmalıdır bu kuytu eğitimsiz yüzünde...

Hepimizin ihtiyacı olan mendili onlarda buluruz, arabamızın camını siler, kanayan yaramıza ucuz yara bantlarıyla yetiştir, ayakkabılarımızı "cillop gibi" yaparlar...

Mendilimizi, yara bandımızı alıp parasını verir bir hoşça kal sözünü, bir kolay gelsini çok görürüz onlara. Kimi zaman zorla, bıkkınlıkla aldığımız o men-

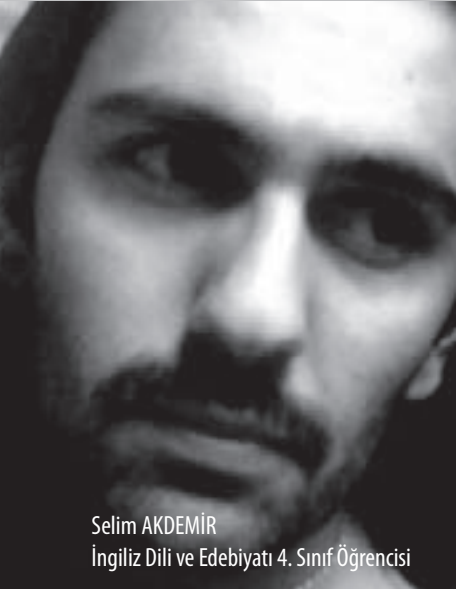


dillerle onların gözyaşlarını silmeye kalksak sonra da beraber mutluluktan ağlasak acaba nasıl olurdu? Ya da... Durun bir dakika! Akan kanımızı ucuz yara bantlarıyla durdurup tuz basan sokak sağlıkçılarının içine sızan kan damlacıklarına biz merhem olsak acaba nasıl olurdu?

Başlarken demiştim ki ben ve benim gibiler gerçeğe çok yönlü bakanız. Umarım baktığımız bu yönü; kardeşlerimizi, çocuklarımızı sokak çocukluğundan okul çocukluğuna, potansiyel suçlu konumlarından ömür boyu eksiksizliğe yönlendirecek, kalbini bu umut için çarptırıcılara gösterebilmişimdir.

Kurtarılması gereken kuşatılmış ürkek benliklere, yıpranmış; ama umutlu yüreklerimizle ışık olalım...

Fotoğraflar: İrem TURAL
İşletme Bölümü 3. Sınıf Öğrencisi



Selim AKDEMİR
İngiliz Dili ve Edebiyatı 4. Sınıf Öğrencisi

YALNIZ DERVİŞ BURSA

İstanbul'a eğer dünya-
nın incisi nazarı ile bakı-
lırsa Bursa'ya Türkiye'nin
şahdamarı demek yan-
lış olmaz. Osmanlı'ya
vefa borcumdan mıdır,
hülyalarda beklediğim
şehre olan özlemimden
midir; yoksa uzun yıl-
lar öğrencilik hayatımı

geçirmek zorunda kaldığım Ankara'ya inadım-
dandır bilmem, bu şehre olan derinden sevgimi,
saygımı ve rikkatle bağlanışımı... Fakat bildiğim
bir şey var ki o da Bursa'nın yükselen, çarpıklaşan
ve gittikçe "muasırlaşan" binalarına rağmen hâlâ
Osmanlı'dan yadigâr o "mistik" havayı koruduğu-
dur.

Bir başkadır Bursa'nın çehresi, bir başkadır Bursa'nın
yeşili, suyu... "Bu kadim Osmanlı şehri" günümüz-
de Osmanlı Devleti ile Türkiye Cumhuriyeti arasın-
daki bir köprüdür adeta.

Tarihi evlerle fazlasıyla dûçar olduğunuz
Tophane'nin üst kısımlarında kalan, Orduevi'nin
karşısındaki Şehadet Camii'nin bulunduğu 7. Kale
sokaktan aşağı inerken Osmanlı Devleti'nin o ihti-
şamlı, özlenen ve "üç kıta-yedi deniz" e "barış ve
demokrasi" zerk ettiği günlerine adım atmaya ra-
mak kalmıştır artık. O lahza farklı bir boyuttasınız-
dır. Alabildiğine yeşilin raks ettiği, ağaçların na-
zenin bir şekilde lerzeye geldiği şirin bir Osmanlı
"payitaht"ındasınızdır o vakit. Bu cennet güzelliğe-
rin müsebbibi bir rivayete göre şöyle anlatılır:

Gelenek, Bursa'nın kuruluşunu Hazret-i Süleyman'a
dair "yeşil" bir efsaneye dayandırır. Evliya Çelebi'nin
de ilginç bularak kaydettiği bu efsaneye göre, Hz.
Süleyman, veziri Asaf Berhiya'yı yanına alarak çıktı-
ğı rüzgârın kanatlarındaki devr-i âlem sırasında ye-
şilden gayrı nesnenin görünmediği bir diyara rast-
lar ve manzaranın lefâfetinden cüş u huruşa gelir,
kendini tutamayıp "Cennet burası!" diye haykırır.
Kulağı biraz ağırca işiten ihtiyar vezir, bu lafı "Cen-
net Bursa" şeklinde anlar ve Cennetin en demli vas-

fını oluşturan yeşil, o günden sonra Bursa imajımı-
zın ikiz kardeşi olur.

Görüldüğü gibi Bursa'nın madeninde var "altın" ve
Bursa, bize hep bu "altın" yönünü sunmakta. Öyle
ki şehre hangi cenahtan iştirak ederseniz edin, Bur-
sa ovasını kucaklayan o "ulu dağlar" size selam
vermekten memnuniyet duyar. "Çağdaş başkent"
Ankara'da ise durum biraz farklılık arz eder. Şehir
uzaktan seçilir seçilmez o "beton yığınları" size asık
suratını hemen teşhir etmeye başlar.

Bir "hayrat" vesilesinden günümüze kadar sağ kal-
mayı başarmış çeşmeleri ile "Osmanlı medeniyeti-
nin dibâcesi" hükmündeki bu şehir, alev alev kav-



ruhan sinenizi serinletir. Emir Sultan muhitlerin-
de ise alev alev kavrulan o manevi atmosferden
aşk-u zar'a gelirsiniz. "Kubbesi nurları toplayan Ye-
şil Türbe"sinin yanı sıra, Yeşil Camii'nin yeşilliği ile
bu güzel şehrin yeşilliğinin ayırımına varamadan, o
tarih kokan çinilere baktıkça zihninizin derunun-
da farklı dünyaların harmanlandığını temaşa eder-
siniz.

Bursa sokaklarında hayretler içinde yürürken her iki
metrede bir gözünüze ilişen ya bir cami, çeşme, ya-
tır, han, bedesten ya da alabildiğine yeşilliktir... Hiç
de yormaz gözlerinizi bu güzellik; aksine tam da
"bitkisel" bir ilaç kıvamındadır ruhunuza...

Camilerinin minarelerinin göğe yükselişi şehrin
manevi havasının bir ispatı mahiyetindedir. Cami-i
Kebir'in ihtişamına hayran kalmamak bir yana, içe-



risindeki “kebir kebir” hat levhalarına bakmaktan kendinizi alamazsınız. Mamafih, caminin şeffaf kubbesinin tam altındaki havuzdan çıkan su şırıltıları size cennetteki Kevser sularını çağrıştırır. Victor Hugo şehir kavramını, insanın mekân üzerine yazdığı bir yazı olarak tanımlar. Bu şehir tanımından yola çıkarak Osmanlı’daki bu “hat” sanatının neden bu kadar tekâmül ettiğini anlamak zor olmasa gerek!

Yüce Yaratan bu “ex-payitaht”ı yaratırken biraz iltimas geçmiş, dersek mübalağa etmiş olmayız herhalde. Denizin, dağın, doğanın, yeşilin ve tarihin harmanlandığı “yalnız bir derviş” hüviyetindeki bu şehrin herhangi bir Han’ında- ki bu Koza Han olur, Pirinç Han olur- sinenizin kurumuş, çorak topraklarını bir yudum çay ile ıslatmak sizi bambaşka diyarlara götürerek size bu içtimai ortamda farklı tekevvünler sunar.

Bazı büyük şehirlerdeki gibi, yüksek binaların ufkunuzdu daraltmaya (şimdilik!) fırsatının olmadığı bu



şehirde, gönül helezonlarınız birbirinden muhtelif “bab” lardan sızar ve size farklı hazlar verir.

İşte bana göre Bursa böyle bir yer... İşte böyle Bursa’nın bana çağrıştırdıkları... Nasıl ki bu “ulu” şehrin “ulu” dağı, o “ulu” ovasını kucaklayıp ona “ağabeylik” yapıyor; ben de seni öyle bağrıma basıyorum ey konuşan şehir! Ey bir şeyler anlatmak için çırpınan, insan yüzlü şehir! Ey yalnız derviş...

Notlar

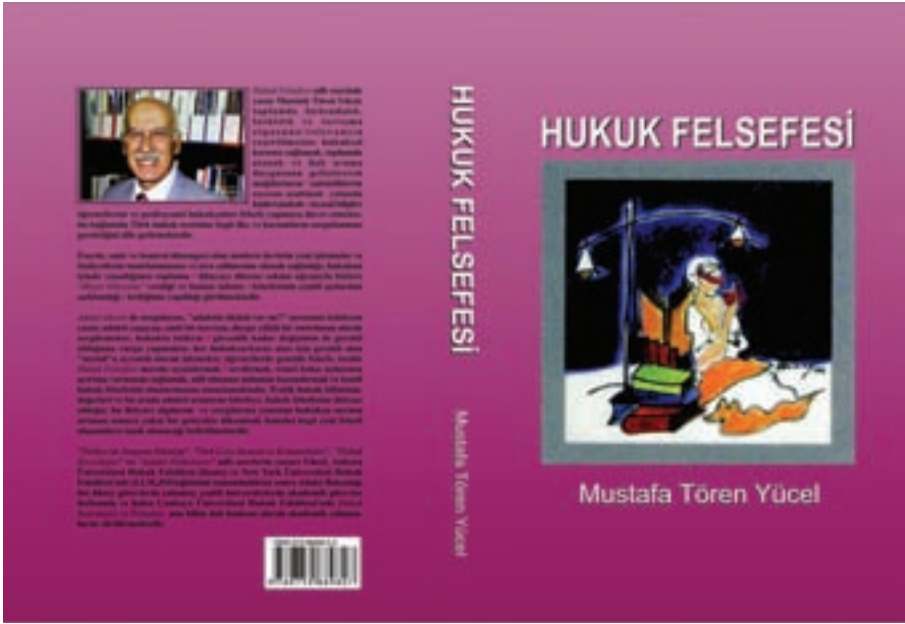
¹ Bu inat, menfi mahiyettedir. Herhalde Ankara’ya karşı kullandığım bu söylemim, nedendir bilmem, kente alışamadığımın bir resmidir aslında.

² Armağan, Mustafa. *Osmanlı’yı Kuran Şehir: Bursa’ya Şehrengiz*. İstanbul: Timaş Yayınları, 2006, 150.

³ Ulu Cami

⁴ Age, 18.

⁵ Osmanlılar zamanında yetişmiş divan ve tasavvuf edebiyatının Bursalı şairlerinden Lâmiî Çelebi, *Uludağ’ı gözü yaşlı bir dervişe benzetir Şehrengiz* adlı yapıtında (Bkz. Çelebi, Lamii. *Şehrengiz-i Bursa*. Hüdavendigâr Vilayet, 1288). Ben de gelenek ile gelecek arasında kalmış, her türlü “güzeli” ve “güzellikleri” bağrında barındıran ve Türkiye’de başka hiçbir şehre benzemeyen bu münferit kenti “yalnız bir derviş”e teşbih ederim.



MUSTAFA TÖREN YÜCEL

kuşkuların giderilmesiyle sağlanmaktadır. Yargının temel işlevi de aktörlerdeki kuşkuların birlikte giderilmesine (*conviction*) odaklanmış bulunmaktadır. Bu süreçte hukukî terimler/kavramlar, argümanların geçerliği, yargıların doğruluğu ve adalet/adaletsizlikler önemli odaklar olarak belirmektedir. İşte bu konular üzerine

hukuk felsefesi okullarının

düşüncelerine de yer verilen bu eserde, hukuka özgü "adalet", "ahlâk", "geçerlik", "yazar", "işlev", "menfaat", "amaç", "kural", "yorum", "gerekçeli karar" ve diğer temel terim ve kavramlar işlenmekte; hukuk ile bu terimlerce temsil edilen çeşitli *idea*'lar arasındaki ilişki, hukukun ne derece bağımsız bir değerler sistemi olduğu, normatif olarak hukukun ne anlama geldiği, toplumsal hedef arayışı/değer ifadesine ilişkin genel sorunlara felsefî yaklaşım ve analizlerin neler olduğu; hedefe yönelik sorunların çözüm süreçlerine hukukun katkısının nasıl olabileceği ve özellikle yasama faaliyetlerine özgü bir yasama teorisi arayışı (*legisprudence*¹) irdelenmektedir.

Eserde felsefe okullarına/özgün metinlere yapılan gezintilerle, felsefe tarihinin, çeşitli öğretiler arasındaki yakınlıklar ya da karşıtlıklar içinden geçen ritmi belirtmeye; filozofların (yadsımlar ve karşı yadsımlarda) argümanları çürütmede ne derece uzman kişiler olduğu kanıtlanmaya çalışılmıştır. Avukatların da, hukukî argümanları çürütmede uzman kişiler olmaları gereği, felsefeden öğreneceği çok şey vardır. Bu doğrultuda bir avukatın Aristoteles'in *Retorik*'ini (*Rhetorica*) okumaksızın mesleğini icra edebileceğini düşünmenin olası olup olmadığına değinen Yücel, yürürlükteki hukuku demokratik ve insanî postulatlarla sorgulamak; haklı ve haksız yanlarını adalet ölçütüne göre değerlendirip kamuoyuna açıklamak görevi ile yükümlü hukukçunun hukuk felsefesi ve genel kültür donanımından olmayacağını düşünmektedir.

Felsefe; bizlere bildiğimiz şeyleri/soruları ve sorunları anlamamıza, onları şimdi anladığımızdan daha iyi şekilde algılamamıza, değer biçmemize yardımcı olmakta ve bu konumu ile yararlı bir işlev görmektedir. Bu nedenle felsefe, her hukuk öğrencisi için gerekli bir alan olarak gündeme gelmektedir.

Hukuk felsefesinde soyut/teorik materyal oranı oldukça fazladır ve

yaygın olan tek sorun da bunu takdir etmekteki başarısızlıktır. L. Fuller'in *Speluncean Kaşifleri Davası*'nı okuduğunuzda, oldukça basit gerçekleri içeren bu davanın, her biri belli soyut fikirlerle karakterize edilebilecek oldukça farklı yaklaşımlara elverdiğini göreceksiniz. Tartışılan sorular çok önemlidir ve her avukatın bilincinde devamlı olarak yer etmektedir. Bu konuda çeşitli hukuk felsefesi eserlerini (özellikle orijinal metinleri) rahat rahat okuyarak uzun bir yol alabilirsiniz. Bu sizler için uzun zaman alacağından Yücel'in *Hukuk Felsefesi* adlı eseri ile bu soruların yanıtları sizlere belirecek; sonuçta çok yönlü düşünme yetisini elde edeceksiniz. Hukuk felsefesinde referans olarak eğer "ötekilerin" ne söylediğinden "ben ne düşünüyorum"a sıçrama yaptığınızda, kendinizi iyi eğitmiş olursunuz. Kuşkusuz, eserde yer alan teorisyenlerin büyüklüğü veya fikirlerinin soyutluğu sizleri ürkütmemelidir. Sizlerin de anlamlı ve ilgi çekici söylevleri olabileceğini unutmayınız. Eserde, her felsefe okulunun *temel sorular ve sorunlara* çözüm getirme uğraşı verdiği görülmektedir. Örneğin, bir eylem ve iyileştirme felsefesi olarak pragmatizm, anti dogmatik olarak tartışmanın sürdürülmesi ve araştırma kapılarının açık olmasını istemektedir. İlerleme, kuşkusuz, diyalektik bir süreçte bakış açılarının sorgulanması, değişmesi ve



Haluk BİLGİN
Çankaya Üniversitesi
Spor Koordinatörü

GENEL SEZON DEĞERLENDİRMESİ

Kulübümüz 2008-2009 sezonuna basketbol, masa tenisi, satranç dallarında ekiplerini oluşturarak başladı. Bu yıl ilk defa jimnastik branşımızı da açtık. İlk yılımızda kendi öğrencilerimizle katıldığımız yarışmalarda çocuklarımız büyük başarı kazanarak Türkiye şampiyonu oldu.

Basketbol branşında Birinci Lig Bayan Basketbol Takımımız sezonu Fenerbahçe maçı ile tamamladı. Önümüzdeki yıl da Birinci Lig'de mücadele edecek takımımızla; Candide Öztürk, Damla Gezgün, Dila Aşkın gibi milli olmuş genç öğrencilerimizle verdiğimiz mücadele sonucu sezonu 10. sırada tamamladık. Bu sene 1. Lig'de ilk yılını yaşayan Baş Antrenör Mustafa Secerlioğlu, bu zor görevi başarıyla tamamlayarak takımımızı Ligde yönetmiştir. Ayrıca takımımızda WNBA oyuncumuz Ashley Battle, Lindsay, Dalila ve Vuliç gibi yabancı kariyerli sporcuları-

mız başarıyla mücadele etmiştir. Türk sporculardan takım kaptanı Gülizar, Genç ve Ümit Milli Seda, kendi alt yapımızdan yetişen ve Üniversitemiz mezunu Pınar, Görke, Belgin gibi oyuncularımız da takıma büyük katkı sağlayarak bizlere çok güzel mücadeleler izletti. Takımımıza emeği geçen tüm sporcu ve teknik kadroyu yaptıkları bu güzel mücadeleden dolayı tebrik eder, başarılarının devamını dilerim.

Yine bu yıl Üniversite Bayan ve Erkek Takımlarımız B Ligi kategorisinde 8'er takımın katıldığı üniversitelerarası maçlarda bayanlarda 1. ve erkeklerde 4. olarak Üniversitemiz salonunda gerçekleştirilen maçlarını tamamlamıştır. Kendilerini kutluyoruz.

Alt yapıda ise bayan takımlarımız Genç Bayanlar Ankara 1.'si, Yıldız Bayanlar Ankara 2.'si ve Küçük Bayanlar Ankara 1.'si olmuş ve bu üç takımımız da Türkiye şampiyonalarında Ankara ve kulübümüzü

temsil etme hakkına sahip olmuştur. Bu oyuncularımızdan kurulu okul takımlarımız da İlköğretim Küçükler Kategorisi'nde Ankara 1.'si, Yarı Final 1.'si ve Türkiye 3.'sü olmuştur. İlköğretim Yıldız Takımımız Ankara 1.'si, Yarı Final 1.'si ve Türkiye 5.si olmuştur.

Erkek takımlarımız ise Lise Genç Takımımız Ankara 3.'sü olmuş ve Antep'te yapılan yarışmalarda bizi ve Ankara'yı temsil etmiştir. Erkek A Takımımız bölgesel Ligde Genç Takımla mücadele etmiş ve kendi grubunda 4. olmuştur. Kendilerini kutluyorum. Yıldız Erkek Takımımız ilk dört arasına kalarak play off oynamıştır.

MASA TENİSİ TAKIMIMIZ:

Branş Sorumlusu: Nazmi BATTAL

Takım Oyuncuları:

Vedat ERİM (Üniversite personeli)

Alpay APAKGÜN (Burslu sporcu)

Mehmet ÖNDEROĞLU

Serkan ÖZKAN

Doğukan KÖROĞLU

Masa Tenisi Takımımız, 16 takımın bulunduğu Güneş Sigorta Türkiye Süper Ligi'ni 10.sırada tamamlayarak gelecek sezonda Süper Lig'de oynamaya hak kazanmıştır.

2009-2010 sezonunda amacımız ilk 6 takım arasına girerek Kulübümüzü Avrupa Kupaları'nda temsil etmektir.

Takımımız, Ligde elde etmiş olduğu dereceden dolayı, 16-19 Mayıs 2009 tarihlerinde düzenlenecek olan Türkiye Kupası'na katılmaya hak kazanmıştır.

Genç takımımız Ankara İl Şampiyonası'nda 48 takım arasında 5. olmuştur.

SATRANÇ TAKIMIMIZ:

Antrenör: Eser KARMAHMMUTOĞLU

Takım Oyuncuları:

Ufuk KAYA

Atakan BÜYÜKOĞLU

Mert TAŞ

Bariş AKSAKAL

Arda BALİ

Can AKGÖL

Ahmet Talha GÜLEÇ

23 Nisan Ulusal Egemenlik Ve Çocuk Bayramı

Satranç Turnuvası: 21-29 Nisan 2009 tarihleri arasında, 19 Mayıs Ziya Ozan Yüzme Havuzu'nda 400 kişinin katılımıyla 3 kategoride başlayan satranç turnuvasına, büyükler kategorisinde katılan oyuncumuz ve aynı zamanda okulumuz öğrencisi Umur Can Çalışkan 2. olarak dereceye girmiştir

JİMNASTİK TAKIMIMIZ:

Antrenör: Onur ÇAĞLAR

Takım Oyuncuları:

Abdülkadir BAŞ

Emre ARABACIOĞLU

Cemre ARABACIOĞLU

Utkan TEKİN

Ekin Özgürbüz

Anıl AKAT

Bu sene yeni kurulan Jimnastik Takımımız, 1. Etap Kültüplerarası Artistik Jimnastik Yıldızlar Kategorisi'nde az bir puan farkıyla 2. olmuştur. Haziran ayının ilk haftası yapılacak olan Türkiye Şampiyonası'nda Takımımız birinciliği hedeflemektedir. Bünyesinde Türkiye Şampiyonu ve Avrupa Şampiyonu Abdülkadir Baş'ı da barındıran takımımıza güveniyoruz.

2008-2009 yılında takımlarımızda yarışan tüm sporcularımızı bu ekiplerde yer alan antrenör, antrenör yardımcısı ve idarecilerimizi candan kutluyorum. 2009-2010 sezonunda da aynı şekilde her dalda başarılı olacağımıza dair inancımı bir kez daha tekrarlıyor, herkese sağlıklı ve spor dolu günler diliyorum.





TİYATRO TOPLULUĞU

1997 yılında Üniversitemizin açılmasıyla birlikte kurulan Tiyatro Topluluğu'nun amacı; öncelikle Çankaya Üniversitesi özelinde ve sonrasında Türkiye üniversite gençliğine, tiyatro sanatını yakından tanıma fırsatı sunmak, bunu yapılan projelerle pekiştirmek ve öğrencilerin çağdaş tiyatro anlayışı ile kendilerini -elbetteki yetenekleri- doğrultusunda geliştirmektir.

Topluluk bünyesindeki çalışma sisteminin daha iyi açıklanabilmesi açısından, topluluğun internet sitesinde (<http://tiyatro.cankaya.edu.tr>) yer alan bir pasaja yer vermek doğru olur.

"Okulumuzun en eski topluluklarından olan Tiyatro Topluluğu, her yıl ekim ayında yeni üye alımıyla birlikte atölye çalışmalarına başlar. Topluluğumuz yıl boyunca seçtiği oyunları en iyi şekilde sahnelemek amacıyla önceliği oyuncuların eğitime vermektedir. Bu anlamda, atölye çalışmalarında tiyatronun temel unsurlarını üyelerimizle paylaşıyor, tiyatronun teorik eğitimi, çeşitli drama ve doğaçlama teknikleri, güven çalışmaları vb. etkinliklerle oyuncularımızı yetiştirmeyi hedefliyoruz.

Atölye çalışmaları eğitmenimiz ve eğitim koordinatörlüğümüz tarafından yürütülür. Bu çalışmalar sene boyunca oyun çalışmalarında da hız kesmeden devam eder ve oyuncularımız sürekli bir eğitim halinde olur. Bu sebeple, bizim için devamlılık esastır. Atölye çalışmaları üyelerin topluluğa entegrasyonunu hızlandırması ve üyelerin birbirleriyle olan ilişkilerini güçlendirmesi bakımından önem taşımaktadır. Böylece sahnelediğimiz oyunların provalarında, sağlam bir dostluk ortamıyla oldukça verimli çalışıyor ve çalışmalarımızın karşılığını seyircilerimizden gelen olumlu eleştirilerle alıyoruz.

Topluluğumuz, oyun seçimi sürecinde oldukça hassas davranır. Bu süreçte topluluğun istekleri doğrultusunda oyunlar belirlenir, oyun metinleri dramaturji ekibi tarafından okunur, alt metin çalışması yapılır ve sonunda dramaturji ekibinin uygun bulunduğu oyunlar genel kurula sunulur ve topluluğun o sezonda oynayacağı oyunlar belirlenmiş olur.

Tiyatro Topluluğu olarak, önümüzdeki sezonlarda da Türk ve dünya tiyatrolarından oyunları sahnelemenin yanı sıra, çeşitli doğaçlama gösterileri, skeç yazma/oynama ve tiyatro sanatıyla ilgili söyleşilerle karşınızda olmaya devam edeceğiz. Bu konuda müzikli oyunlarımız ve müziklerimiz için müzisyen arkadaşlarımızla, afiş tasarımlarımız için grafik tasarımı yapabilen arkadaşlarımızla, oyun koreografilerimiz için dansçı arkadaşlarımızla ve bunun gibi birçok alanda ortak çalışmalar yapıyoruz.

Tiyatronun çok yönlü bir sanat dalı olması sebebiyle, üye yelpazemizi oldukça geniş tutuyor, tiyatroya gönül veren herkesi topluluğumuza bekliyoruz. Çankaya Üniversitesi Tiyatro Topluluğu'nda yer al-

Öğrenciler "bıçak sırtı"nda oynadı

Çankaya Üniversitesi öğrencileri, Yalçın Çetinkaya'nın yazdığı bıçak sırtı oyununu sahnelledi. Oyunu metin öğretmeni Tuğba Kızılcık yönetti.





manın bir ayrıcalık olduğunu belirtiyor ve üyeleri-mize kolektif ve özverili bir çalışma sonucunda iyi işler çıkarmanın keyfini vaat ediyoruz.”

Şu andaki topluluk kadrosu ise şu şekilde şekillenmektedir.

Akademik Danışman: Prof. Dr. Gürkan Doğan

Eğitmen: Atila Oğultekin

Başkan: Ezgi Canbulat

Başkan Yardımcısı: Doğukan Kantarman

Dış İlişkiler Koordinatörü: Ezgi Canbulat

Finans ve Projeler Koordinatörü: Özer Kenan Lekesiz

Sosyal Aktiviteler Koordinatörü: Selma Köksal

İnsan Kaynakları Koordinatörü: Doğukan Kantarman

Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Koordinatörü: Başak Zülfikar

AR-GE Koordinatörü: Ceyda Atabek

Eğitim Koordinatörü: Duygu Üstünbaş

Tiyatro topluluğunun kurulması ve faaliyete geçmesi arasında üç yıldan oluşan bir atölye çalışması ve hazırlık aşaması süreci vardır. Üç yıllık atölye çalışması, tiyatroya yetenekli öğrencilerin bulunması ve bir eğitmen eşliğinde provaların yapılmasının ardından, Çankaya Üniversitesi Tiyatro Topluluğu ilk eserini 2000 yılında sahneye koymuştur. İlk sahnelenen eser, Margeret Mayo'nun *Çocuğum* adlı yapıtıdır. Oyun, Üniversitemizin akademik ve idari kadrosunun yanında, öğrencilerin de büyük ilgisini çekerek beğeni kazanmıştır. Bu beğeniden sonra çalışmalarına ara vermeden devam eden topluluk, bugüne kadarki süreçte birçok milliyetten yazarın beğenilen oyunlarını sahneye koymuştur. Bu oyunlar ve sahnelendiği yıllar şöyledir;

- **ÇOCUĞUM** – MARGERET MAYO (2000)
- **HELİKOPTER** - TUNCER CÜCENOĞLU (2001)
- **AŞK ÖLDÜRÜR** - VLADIMIR VOLKOFF (2003)
- **HADİ ÖLDÜRSENE CANİKOM** - AZİZ NESİN (2004)
- **YEDİ KOCALI HÜRMÜZ** - SADIK ŞENDİL (2006)
- **KANLI NİGAR** - SADIK ŞENDİL (2006)
- **BIÇAK SIRTİ** - YILDIRAY ŞENTÜRK (2006)

- **YEDİ KOCALI HÜRMÜZ II** - SADIK ŞENDİL (2007)
- **HELİKOPTER II** - TUNCER CÜCENOĞLU (2007)
- **ANTİGONE** - SOPHOKLES (2008)
- **SEVGİLİ DOKTOR** – ANTON CEHOV (2008)
- **KEŞANLI ALİ DESTANI** – HALDUN TANER (2009)

Çankaya Üniversitesi Tiyatro Topluluğu'nun 1997-2007 yılları arasında sahnelediği tüm oyunların yönetmenliği Üniversitemiz öğrencisi Tuğba Kökçak tarafından yapılmıştır. 2007 – 2008 Akademik Yılı'nda sahnelen *Antigone* ve *Sevgili Doktor* oyunlarının yönetmenliğini ise Andaç Özcan yapmıştır. 2008-2009 Akademik Yılı'ndaysa Çankaya Üniversitesi Tiyatro Topluluğu'nun eğitimciliğini, aynı zamanda Ankara Sanat Tiyatrosu (AST) Genel Müdürü olan Atila Oğultekin yürütmektedir.

Topluluk, on iki yıl boyunca ilk günkü heyecanı, kendini devamlı yenileyerek ve geliştirerek, gerek Üniversitemizde gerek Üniversitemiz dışında tiyatro sanatı adına birçok faaliyette bulunmuştur. Topluluğumuz bundan sonraki süreçte de tiyatro sanatının layık olduğu değere yakışır bir şekilde çalışmalarını sürdürecektir. Bu bağlamda, topluluğumuzun sahnelediği oyunların yalnızca Üniversitemizde değil; diğer üniversitelerin düzenlediği tiyatro şenlikleri ve çeşitli platformlarda gerçekleştirilen organizasyonlarda da sahnelenmesine çaba harcanmaktadır.

Topluluğumuz 2007-2008 Akademik Yılı'nda *Antigone* adlı oyunuyla Akdeniz Üniversitesi II. Amatör Tiyatro Şenliği'ne katılarak başlattığı turne ayağını, 2008-2009 sezonunda daha büyük organizasyonlara katılarak genişletmek çabasıdadır. Bu anlamda, İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansı'nın 20-30 Nisan tarihleri arasında düzenleyeceği Tiyatro Şenliği'ne davet edilmiştir. Ayrıca Topluluğumuz; Çukurova Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Gaziantep Üniversitesi, Eskişehir Anadolu Üniversitesi ve daha birçok köklü tiyatro topluluğu olan üniversiteden turne daveti almıştır.

Bu tür festival ve organizasyonlara katılmadaki amaçları hakkında Topluluk Başkanı **Ezgi Canbulat** şunları söylemekte: “Üniversitemiz tiyatrosu; tiyatroya gönül vermiş üniversitelileri sanatla iç içe geçiren, hayata ve dünyaya sanatsal bir bakış açısından yaklaşılmasını sağlayan ve biz tiyatro tutkunu gençlerin amatör ruhla sahnelediği her bir oyunda profesyonelliğe bir adım daha yaklaşım tiyatrodan aldığımız zevki daima artıran bir platformdur. Çankaya Üniversitesi Tiyatro Topluluğu olarak benimsediğimiz tiyatro anlayışı; deneysel olmak, aynı zamanda Türk ve dünya tiyatrolarından

geleneksel eserleri çağdaş tiyatro anlayışı ve üniversiteli yorumuyla seyircinin beğenisine sunmaktır. Üniversitelerin düzenlemiş olduğu tiyatro festivallerini, aynı amacı güden üniversiteli tiyatro gönüllülerinin bir araya gelerek sanatsal birikimlerini paylaşmasını sağlaması ve böylece onların yapacağı bir sonraki çalışmada hem eleştirel bir perspektif kazanması hem paylaşımlardan yararlanarak daha iyi işler çıkarması bakımından oldukça yararlı ve önemli buluyoruz. Bu sebeple elimizden geldiğince üniversitelerarası şenlik ve festivallere katılmayı amaçlıyoruz.”

2008-2009 Akademik Yılı'nda sahneye konan, Hal-dun Taner'in yazdığı *Keşanlı Ali Destanı* adlı oyun daha önceleri birçok kere sahnelenmiş, seyirciden büyük ilgi görmüş ve Türk tiyatro dünyası için bir fenomen haline gelmiştir. *Keşanlı Ali Destanı*'nın, 13 Nisan 2009'da Konferans Salonu'ndaki (Kırmızı Salon) prömiyerinde, oyun ve Topluluğa gösterilen ilgi ve oyunun Üniversitemiz öğrencileri tarafından da başarıyla yorumlanması, beğeni toplaması topluluğun hedefleri doğrultusunda önemli bir kilometre taşıdır. Oyun o kadar beğenilmiştir ki, ilk gün salona sığmayan konuklar ve oyunu tekrar izlemek isteyen misafirler için 16 Nisan 2009 günü, tekrar oynanmıştır. Oyun bu kadar başarılı olmasını takiben, topluluk Çukurova Üniversitesi tarafından organize edilen Tiyatro günlerine katılmış, Martine Suare oynayarak Adanalı Tiyatro severlerinde beğenisi kazanmıştır. Bununla kalmayıp, 2010 yılı İstanbul Dünya Kültür Başkenti projesi kapsamında İstanbul'a davet alan topluluk burada da, Keşanlı Ali Destanının kendilerine özgü sunumunu bu özel projede sergilemişlerdir.

Bugüne kadar birçok söyleşi ve organizasyon gerçekleştiren topluluğun vücuda getirdiği en önemli organizasyon *Türk Shakespeare* konulu “dramatik okumadır”. 18 Mart 2009'da, Üniversitemiz konferans salonunda gerçekleştirilen bu dramatik okumayı sunan isimlerin önemi bu etkinliği daha da ilgi çekici kılmaktadır. Prof. Dr. **Talât Halman** ve Türk Tiyatrosu'nun duayeni, büyük usta **Yıldız Kenter**'in sunumunu yaptığı organizasyon büyük ses getirmiştir. Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk Kültür Bakanı Prof. Dr. Sayın Talât Halman'ın “tek kişilik dramatik okuma ve oyun” biçiminde yazdığı ve çevirdiği bu programda Shakespeare'in belli başlı trajedi ve komedilerinden güzel parçalar, sevilen sonelelerinden örnekler, İngiltere, Amerika ve Türkiye'de Shakespeare prodüksiyonlarındaki komik olaylar yer almaktadır. Yıldız Kenter'in kendisine hayran bırakan yorumları ve Talât Halman'ın keyifli ve doyurucu anlatımıyla daha da yüksek bir anlam kazanan

sunum, izleyenlere çok büyük keyif verdi. 700 kişi kapasiteli Çankaya Üniversitesi konferans salonu tarihi günlerinden birini yaşayarak, yaklaşık 900 kişiye ev sahipliği yaptı.

Topluluğun, önümüzdeki seneler için hayata geçirmeyi planladığı çok önemli bir proje mevcut. Bu projeye topluluğumuz Üniversitemiz bünyesinde, ülkemizdeki diğer üniversitelerin tiyatro topluluklarının da katılımıyla bir tiyatro festivali düzenlemek istemektedir. Böylece diğer tiyatro topluluklarıyla sanatsal anlamdaki paylaşımların arttırması planlanmaktadır.

Son olarak topluluğun içselleştirdiği, Shakespeare'in ünlü “Hamlet Tiradı”nı sizlerle paylaşmak istiyoruz:

**Olmak ya da olmamak, işte bütün mesele bu!
Düşüncemizin katlanması mı güzel,
Zalim kaderin yumruklarına, oklarına,
Yoksa direktip bela denizlerine karşı
Dur, yeter! demesi mi?
Ölmek, uyumak sadece! Düşünün ki uyumakla yalnız
Bitebilir bütün acıları yüreğin,
Uyumak, ama düş görebilirsin uykuda, o kötü!
Çünkü, o ölüm uykularında,
Sıyrıldığımız zaman yaşamak kaygısından,
Ne düşler görebilir insan, düşünmeli bunu.
Bu düşüncedir felaketleri yaşanır yapan.
Yoksa kim dayanabilir zamanın kırıbacına?
Zorbanın kahrına, gururunun çiğnenmesine,
Sevgisinin kepaze edilmesine,
Kanunların bu kadar yavaş
Yüzsüzlüğün bu kadar çabuk yürütmesine,
Kötülere kul olmasına iyi insanın
Bir bıçak saplayıp göğsüne kurtulmak varken?
Kim ister bütün bunlara katlanmak
Ağır bir hayatın altında inleyip terlemek,
Ölümden sonraki bir şeyden korkmasa,
O kimsenin gidip de dönmediği bilinmez dünya
Ürkütme yüreğini?
Bilmediğimiz belalara atılmaktansa
Çektiklerine razı etmese insanı?
Bilinç böyle korkak ediyor hepimizi:
Düşüncenin soluk ışığı bulandırıyor
Yürektek gelenin doğal rengini
Ve nice büyük, yiğitçe atılışlar
Yollarını değiştirip bu yüzden,
Bir iş, bir eylem olma gücünü yitiriyorlar.**

William Shakespeare

HAMLET

III. Perde I. Sahne



UYGULAMALI MATEMATİK BİLGİSAYAR BİLİMİ TOPLULUĞU

33. sayımızda öğrenci toplulukları tanıtma köşelerimizin birini henüz yeni kurulmuş olan ancak son derece aktif çalışan bir topluluğa ayırdık: Uygulamalı Matematik Bilgisayar Bilimi Topluluğu. Topluluk, yeni kurulmuş olmasına rağmen, çalışmaları ve organizasyonlarıyla hayli dikkat çekici.

Derneğin Yönetim Kurulu şu isimlerden oluşuyor:

Topluluk Danışmanı : Majid M. Gomainy

Başkan : Merve Öz

Başkan Yardımcısı : Serhat Topkaya

Üyeler : Özge Özbek

Şadiye Özkan

Taha Kırca

Ayşe Orhan

Açelya Biçer

Denetim Kurulu : Buse Gürcü

Pembegül Çetiner

Cihan Yılan

Topluluğun kuruluş amaçları ve organizasyonlarını, Topluluk Başkan Yardımcısı **Serhat Topkaya**'nın kaleminden okumak faydalı olacaktır:

Ben, Matematik Bilgisayar Bölümü 3.sınıf öğrenci-

siyim. Okulumuzda bulunduğum bu üç sene süresince üniversitelerin sadece bir öğretim yeri olmadığını, aynı zamanda öğrencilerin sosyal hayatlarını geliştirdiği yeni ilişkiler kurduğu bir ortam olduğunu gördüm. Üniversitemizde verilen eğitimi uygulamaya alanlarına taşımak, teorik dersleri uygulayacak alanlar yaratmak ve yapılacak projeler konusunda yol gösterecek bir rehber ihtiyacı duydum. Bu ihtiyaç yalnız benim değil; tüm arkadaşlarım ortak bir sorundu. Bu sorunu çözmek ve arkadaşlarımızla olan sosyal ilişkilerimizi geliştirmek için ben ve arkadaşlarım bir öğrenci topluluğu kurma kararı aldık. Bölüm Başkanımız Sayın Prof. Dr. Dumitru Baleanu ve Öğr. Gör. Sayın Majid M Gomainy'nin destekleri ile topluluğumuzu kurduk. Topluluğumuzun adını bölümümüzün adından hareketle Uygulamalı Matematik ve Bilgisayar Bilimi Topluluğu olarak belirledik. Kulübümüze arkadaşlarımızı kayıt etmek üzere Üniversitemizde iki gün stant açtık ve kayıtlarımızı yaptık. Yeni açılan bir kulüp olmamıza rağmen çok sayıda üyemiz oldu. Artık kulübümüzü kurmuş ve üyelerimizi kayıt etmiştik. İlk iş olarak üyelerimizin

tanışması ve kaynaşması için bir tanışma yemeği organize ederek tüm arkadaşlarımızı davet ettik.



Uygulamalı Matematik ve Bilgisayar Bilimi Topluluğu olarak sosyal aktivitelerin yanında meslekî hayatımızda bize yardımcı olacak aktiviteler de organize ettik. Bunların ilki Türkiye'nin sayılı sanayi bölgelerinden olan OSTİM'e oldu. Bu gezimiz, OSTİM'in Yönetim Binası'nda başladı. Buradaki sıcak karşılanmanın ardından OSTİM hakkında kısa bir sunum aldık. Buradan da OSTİM bünyesinde faaliyet gösteren büyüklü küçüklü birçok işletmeyi gezdik ve bu işletmelerin çalışma alanlarını, bölümümüzle olan ilişkilerini işletme yönetimleriyle değerlendirdik. Bu gezimizin ardından kulübümüz faaliyetlerine ara vermeyerek ülkemizin ve dünyanın sayılı savunma sanayi kuruluşlarından ASELSAN A.Ş.'ye bir tanıtım gezisi organize etti. Bu gezimize 30 kişilik bir öğrenci ve akademisyen grubu katıldı. Bu gezimizde ASELSAN'ın çalışma alanları, kullandığı teknolojiler ve çalışan profili hakkında meslekî hayatımızda bize faydası olacağını düşündüğümüz bilgiler aldık. Aynı zamanda ASELSAN'ın üniversite öğrencilerine sunduğu staj olanakları ve üniversiteler ile yürüttüğü ortak projeler hakkında genel bir bilgi alışverişi yapıldı. Bu gezimizin sonunda ASELSAN A.Ş. tarafından topluluğumuz adına Sayın Prof. Dr. Dumitru Baleanu'ya bir teşekkür plaketi verildi.

Bu iki aktivitenin ardından Okulumuz Bahar Şenlikleri'nde bir stant açarak birçok eğlenceli aktivite düzenledik. Bunlar etkinlikler arasında bilek güreşi ve tavla turnuvası katılımcı sayısı ile dikkat çekiciydi. Tavla turnuvasına katılan 160 kişi arasında öğrenciler, idare ve akademik personelden birçok kişi bulunuyordu. İki gün süren tavla turnuvasının birincisi Okulumuzun akademik personelinin Adnan Bilgen oldu. Turnuvanın ardından birincimiz, Rektörümüz Sayın Prof. Dr. Ziya B. Güvenç ile ve turnuva ikincimiz de Rektör Yardımcımız Sayın Prof. Dr. Yahya Kemal Baykal ile birer gösteri maçı yaptı. Bu maçların ardından dereceye giren katılımcılara ödülleri Rektörümüz Sayın Prof. Dr. Ziya B. Güvenç ve Rektör Yardımcımız Sayın Prof. Dr. Yahya Kemal verdi. Bu iki gün içinde yapmış olduğumuz çeşitli aktivitelerle şenliklerimize katılan tüm arkadaşlarımıza eğlenceli zaman geçirdiğimizi düşünüyoruz. Gördüğümüz bu ilgi ileride yapacağımız farklı organizasyonlar için bize cesaret verdi.

Kuruluş amaçlarımızdan biri olan sosyal faaliyetlerde bulunmak ve ikili ilişkilerimizi geliştirmek amacıyla bir piknik düzenledik. Bu organizasyonumuz sayesinde bölümümüzde bulunan birçok arkadaşımız birbirleriyle daha iyi ilişkiler kurdu.

Yeni bir klüp olmamıza karşın önemli faaliyetlere imza atmaya çalıştık. Bu faaliyetlerin sonuncusu da bir savunma sanayi kuruluşu olan HAVELSAN A.Ş.'ye düzenlenen gezi oldu. Bu gezimizde de birçok faydalı bilginin yanında bize meslekî hayatımızda yol gösterecek ve çalışma yaşamıyla ilgili fikir sahibi olmamıza fayda sağlayacak tecrübeler edindik. Bu zaman kadar yapmış olduğumuz faaliyetler, sosyal amaçlı ve iş hayatını tanımaya yönelikti. Topluluğumuz ilerleyen günlerde, bu aktivitelerinin yanında, bireysel ve akademik gelişimimize katkı sağlayacak sempozyum, konferans ve seminerler düzenlemeyi planlıyor.

Üniversitemizde aldığımız teorik eğitimle iş hayatında bizi bekleyen pratik sorunlar arasında bağlantı kurmayı hedefleyen topluluğumuz, gönüllü arkadaşlarımıza staj imkânları konusunda da yardımcı olmak için Ankara'daki çeşitli sanayi kuruluşlarıyla iletişim halindedir.





Tanıtım yazımızın bu son bölümünde, topluluğumuzun bu yılki şenlikler esnasında düzenlediği tavla turnuvası etkinliğinde birinci olan Sayın Adnan Bilgen, Rektörümüz Prof. Dr. Ziya B. Güvenç ve Rektör Yardımcımız Prof. Dr. Yahya K. Baykal'la, Topluluk Başkanı Merve Öz'ün yaptığı röportaja yer vermek istiyoruz:

Merve Öz: 2008-2009 Bahar Şenlikleri kapsamında hazırladığımız tavla turnuvası hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?

Rektör: Turnuvaya katılım baya fazla oldu. Ben bu kadarını tahmin etmiyordum. Katılımın fazla olmasından dolayı final mücadelesi akşam geç saatlere kadar devam etti ve güzel bir ilk oldu.

Merve Öz: Sayın Rektör Yardımcımız... Sizin düşüncelerinizi öğrenebilir miyiz?

Rektör Yardımcısı: Tavla, Türkiye'de çokça oynanan bir oyundur. Bunu şenliklerde uygulamamız çok iyi oldu. Tavla belki de Türkiye kültürünün bir parçasıdır. Dünyada da belki çok oynanmayan; ama bilinen bir oyundur. Tüm bunlara dayanarak bu turnuva bence çok iyi oldu. Sizleri tebrik eder teşekkürlerimi sunarım.

Merve Öz: Sayın Hocam, öncelikle bu sene düzenlenen tavla turnuvasındaki başarınız için sizi tebrik ederim. Sayın Rektörümüzün de söylediği gibi, turnuvaya talep büyük oldu. Peki, siz bu yoğun talep hakkında ne düşünüyorsunuz?

Adnan Bilgen: Sanırım herkesin beklediği bir etkinlikti, 1999 senesinden beri buradayım ve şu ana kadar katıldığım en eğlenceli etkinlikti. Bir de,

Rektör Bey'in de söylediği gibi, biz Türk halkı olarak tavlaya meraklıyız. Mesela ben tavlayı babamdan öğrendim ve hep babamla oynardım. İlk defa böyle bir müsabakada yer aldım. Çok eğlenceliydi. Böyle bir etkinlik düzenlediğiniz için sizlere de ayrıca teşekkür ederim.

Merve Öz: Hocam finale kadar geldiniz, peki bu noktaya gelene kadar hiç eleneceğim, diye düşündünüz mü? Ya da rakipleriniz sizi çok zorladı mı?

Adnan Bilgen: Aslında, doğruyu söylemek gerekirse arada dedim ki "keşke elensem de bitse..." Yendikçe oynuyoruz, yendikçe oynuyoruz; ama tüm maçlar bir final havasında geçti. Biraz da şans faktörü vardı bütün maçları kazanmamda.

Merve Öz: Son olarak etkinlik hakkında sizin düşüncelerinizi de öğrenebilir miyiz?

Adnan Bilgen: Çok beğendim. Herkesin katılabileceği, herkese açık bir etkinlikti ve sonuçta da gerçekten hak eden umarım kazanmıştır.

Merve Öz: Sayın Rektör Bey, son olarak bir şey söylemek ister misiniz?

Rektör: Organizasyon bayan-erkek karışık olarak düzenlenmiştir; ama finale bir bayanın gelmemesi iyi olmadı. Seneye bayan arkadaşlarımızın da hazırlanarak katılacağı daha ilgi çekici bir turnuvanın düzenleneceğine inanıyorum.

Bu şenlikte aslında şenliği güzel yapan dışarıdan gelen profesyonel sanatçılar değil; sizlerin yarattığı güzel oyunlar... Bu, bizleri daha çok mutlu ediyor. Hepinize teşekkür ederiz.

2. MÜHENDİSLİK VE TEKNOLOJİ SEMPOZYUMU



Çankaya Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi tarafından düzenlenen "Mühendislik ve Teknoloji Sempozyumu"nun 2.si bu yıl 30 Nisan-1 Mayıs 2009 tarihlerinde Çankaya Üniversitesi Konferans Salonu'nda gerçekleştirildi.

Koordinatörlüğünü Çankaya Üniversitesi Elektronik ve Haberleşme Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Yusuf Ziya Umul'un yaptığı "2. Mühendislik ve Teknoloji Sempozyumu" elektronik ve haberleşme, bilgisayar ve endüstri mühendisliği alanlarındaki araştırma ve geliştirme çalışmalarının paylaşılıp tartışıldığı bir zemin oluşturdu.



Sempozyumda; Yazılım Mühendisliği Karar Destek Sistemleri, Elektromanyetik Alanlar ve Mikrodalga Tekniği, Haberleşme Mühendisliği, Elektronik Mühendisliği, Endüstri Mühendisliği ve Yöneylem Araştırması ile ilgili mühendislik ve teknoloji konuları üzerinde duruldu.

Sempozyuma, Prof.Dr. Ayhan Altıntaş, Prof. Dr. Abdullah Atalar ve Prof. Dr. Barbaros Tansel davetli konuşmacı olarak katıldı.

2. Mühendislik Ve Teknoloji Sempozyumu'nun açılış konuşmaları Çankaya Üniversitesi Mütevelli He-

yeti Başkanı Sıtkı Alp ve Rektörümüz Prof. Dr. Ziya Burhanettin Güvenç tarafından yapıldı. Açılış konuşmalarının ardından davetli konuşmacı olan Prof. Dr. Abdullah Atalar, " Türkiye'de Elektrik Mühendisliği: Güçlü Yanlar, Zayıf Yanlar, Fırsatlar ve Tehditler" konulu bir sunum gerçekleştirdi.

Saat 11.15'de başlayan oturumların ilki, başkanlığını Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Levent Kandiller'in yaptığı ve davetli konuşmacı Prof. Dr. Barbaros Tansel'in "Location Problems on Networks" konulu sunumu ile devam etti.

Oturumda sunulan bildiriler:

- Birol Akyüz, A. Yeşim Yayla, "Ürün Geliştirme Çalışmalarını Hızlandırmada Kullanılan Araç ve Yöntemler"
- Fetih Yıldırım, "Endüstriyel İstatistikler Üzerine Bir Tartışma ve Öneriler"
- Amfi1'de başkanlığını Çankaya Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Yahya K. Baykal'ın yaptığı oturumda sunulan bildiriler:
- Yahya Baykal, "Serbest Uzay Optik Haberleşmesinde Erişimden Omurgaya"
- Serap Altay Arpalı, Canan Kamacıoğlu, Yahya Baykal, "Süper Lorentz Işık Hüzmesinin Zayıf Türbülansla Yayılımı"
- Canan Kamacıoğlu, Serap Altay Arpalı, Yahya Baykal, Erdem Yazgan, "Yüksek Dereceli Halkasal Işık Hüzmesinin Eğimli Linkte Yayılımı"
- Celal Zaim Çil, Halil Tanyer Eyyuboğlu, "Düz Tepeli Işık Hüzmelerinde Hüzme Sapması"

Amfi 2 'de başkanlığını Yrd. Doç. Dr. Reza Hassanpour'un yaptığı oturumda sunulan bildiriler:

- Vasif V. Nabiyev, "Satranç Metinlerinin İncelenmesiyle Çeşitli Notasyonlar Arasında Uyumun Sağlanması"
- A. Egemen Yılmaz, Halil Kızılca, "Yazılım Gereksinim Kalitesinin Artırılmasına Yönelik Bir Araç"
- Zeynep Kaya, Şerife Sözmén, Ceyda Usta, Ersin Elbaşı, "Kanser Teşhisinde Otomatik Karar Verme"
- Vasif V. Nabiyev, "Kulak Biyometrisine Göre Kimlik Tespiti"



Mavi Salon'da oturum başkanlığını sempozyum koordinatörü Doç.Dr. Ziya Umul'un yaptığı ve davetli konuşmacı Prof. Dr. Ayhan Altıntaş'ın " High Frequecny Techniques and Applications in Elektromagnatetics" konulu sunumunun gerçekleştirildiği oturumda sunulan bildiriler:

- Uğur Yalçın, "Yutucu Yarım Düzlemin Kenarından Kırınan Üniform Alanların Sınır Kırınım Dalgası Teorisi İle Hesabı"
- Hüsnü Deniz Başdemir, Yusuf Ziya Umul, "Düzlemsel Dalgaların Dirichlet ve Neumann Koşullarına Sahip Yüzeylerden Oluşmuş Yarım Düzlemden Kırınımı"
- Ayşe Tila Çınar, Yusuf Ziya Umul, "Dirichlet ve Em-pedans Koşullarına Haiz Bir Yarım Düzlemden Saçılan Alanların İncelenmesi"

Öğleden sonra Amfi1'de başkanlığını Prof. Dr. Fetih Yıldırım'ın yaptığı oturumda sunulan bildiriler:

- Dilan Karatepe Öztürk, Fetih Yıldırım, "Yatırım Projelerinin Net Bugünkü Riske Maruz Değerleri Açısından Karşılaştırılması"
- Uğur Eşme, Süeda Özgün, "Galetaj İşleminin Taguchi Tabanlı Gri İlişki Çözümlemesi İle Optimizasyonu"



- Mustafa Yurdakul, Kadir Gökhan Güçlü, Yusuf Tansel İç, "Bir Traktör Fabrikasında Makine Yerleşiminde Hücresel İmalat Uygulaması"

Amfi 2'de başkanlığını Yrd. Doç. Dr. Abdül Kadir Görür'ün yaptığı oturumda sunulan bildiriler:

- Hüseyin Pehlivan, Celal Atalar, "WEB Üzerinden PDF Dokümanı Yönetimi"
- A. Egemen Yılmaz, Özlem Dura, "Yazılım Ürün Hattı Geliştirme Sürecinde Uygulamada Yaşanan Zorluklar ve Karşılaşılan Sorunlar"
- Şevket Umur Çakır, Vasif V. Nabiyeve, "Tünellerde Güvenliğin Sağlanması Amacıyla Arka Plan Modelinin Belirlenmesi ve Araç Takibi"
- Nurdan Saran, "Kriptografideki Güncel Gelişmeler"



Mavi Salon'da başkanlığını Prof. Dr. Mehmet R. Tolun'un yaptığı, davetli konuşmacı olarak Prof. Dr. Mehmet Akşit'in yer aldığı oturumda sunulan bildiriler:

- Cemalettin Öcal Fidanboy, Mehmet Reşit Tolun, "Bütünleşik Yetenek Olgunluk Modeli (CMMI) Temel Alınarak Yapılan Yazılım Süreç İyileştirme Çalışmalarına Bilgisayar Destekli Yazılım Mühendisliği (CASE) Araçlarının Katkısı"
- Hamid Dervish, "Intellectual freedom and libraries: A Quantitative Discourse Analysis"

Amfi 1'de başkanlığını Yrd. Doç. Dr. Ferda Can Çetinkaya'nın yaptığı oturumunda sunulan bildiriler:

- Miray Hanım Aslan, Fetih Yıldırım, "Endüstri Mühendisliği Yaşam Süresi Analizlerinde Yeniden Örnekleme Yöntemlerinin Kullanılması"
- Mustafa Yurdakul, Kadir Gökhan Güçlü, Yusuf Tansel İç, "Bir Traktör Fabrikasında Kanban Sistemi Kullanılarak Montaj Hattı İle İmalat Hücresi Arasındaki Parça Akışının Yeniden Düzenlenmesi"
- Gülay Akın, Nil Aras, "Dikdörtgen Şekilli Malzeme Kesme Problemleri Üzerine Yapılan Mevcut Çalışmaların Analizi ve Sınıflandırılması"

Amfi 2'de başkanlığını Doç. Dr. Celal Z. Çil'in yaptığı oturumda sunulan bildiriler:

- Kübra Tuğyan, Yahya Baykal, "Düz Tepeli Işık Hüzmesi Kullanan Optik Atmosfer Haberleşmesinde Bit Hata Oranı"
- Melih Şükrü Aysezen, Ayhan Cingöz, Bahadır Aktuğ, Onur Lenk, "Sürekli Gözlem Yapan GPS İstasyonları Ağı ve Ulusal Datum Dönüşümü Projesi"
- Gülsüm Horozoğlu, Sait Eser Karlık, "Optik Fiber-

lerin Açılmal Yerdeğiştirme Algılamasında Kullanımı"

- Mustafa Kara, "Paketimsi ve Kırınmayan Işıkların Atmosferde Bir Engel Tarafından Kırınması"

Amfi 3'de başkanlığını Göker Şener'in yaptığı oturumda sunulan bildiriler:

- Uğur Eşme, Hakan Aydın, Ali Kömürcü, Melih Turan İpekçi, "Tel Erozyonda Kesme Parametrelerinin Yapay Sinir Ağları (YSA) Metodu İle Modellenmesi"
- Çağlar Arpalı, "Düz Tepeli Işık Hüzmelerinin Kaynak Düzleminde Güç ve Boyut Analizi"
- Elif Tunç, Suat Demir, Serap Altay Arpalı, "Mikrodenetleyici Tabanlı, Otomatik Çöp Kamyonu Tasarımı"
- Ulaş Beldek, "Çok Seviyeli Karar Verme Sistemlerinde Seviyeler Arası Performansa Dayalı Karar Ak-tarma Yöntemleri"

Sempozyumun ikinci gününde saat 10.30'da başlayan başkanlığını Ulaş Beldek'in yaptığı oturumda sunulan bildiriler:

- Barbaros Preveze, "Görüntü İşleme İle Görüntü Kalitesini Geliştirme Tekniklerinin Kıyaslanması"
- Ahmet Cengiz, Serhat Demir, N. Özlem Ünverdi, "VoIP Teknolojisinde Güvenlik Analizi"
- N. Özlem Ünverdi, N. Aydın Ünverdi, "Optik Ağlarda Veri İletimi"
- Tolga Küçükarslan, Bekir Özmen, N. Özlem Ünverdi, "Ağ Omurgalarında RIP ve OSPF Uygulamaları"
- Özge Güre, B. Kaan Boyacı, Ahmet Cengiz, N. Özlem Ünverdi, "IP Yakınsamalarında SIP Uygulamaları"
- Gani Eren Akça, Önur Koyuncu, Bünyamin Arısan, N. Özlem Ünverdi, "Erbium Katkılı Fiber Kuvvetlendirici (EDFA) Tasarımı"



ÇANKAYA ÜNİVERSİTESİ'NDEN İŞİM KÜMESİNE HALK MÜZİĞİ ZİYAFETİ



13 Haziran 2009 Cumartesi günü Çankaya Üniversitesi konferans salonunda Muhteşem bir konser düzenlendi. Çankaya Üniversitesi tarafından organize edilen, İş ve İnşaat Makineleri Kümesi (İŞİM) Türk Halk Müziği konseri yoğun ilgiyle izlendi. Konsere Çankaya Üniversitesi Mütevelli Heyeti Başkanı Sayın Sıtkı Alp ve Mütevelli Üyesi Sayın eşleri, Süheyla Alp, Çankaya Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Sayın Ziya B. Güvenç ve eşleri Sayın Dilek Güvenç, Çankaya Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Sayın Yahya K. Baykal ve Sayın eşleri Nalan Baykal, Çankaya Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Sayın Levent Kandiller, Çankaya Üniversitesi Genel Sekreteri Yrd. Doç. Dr. Sayın Cem Karadeli,

Ostim Organize Sanayi Bölgesi Başkanı Sayın Orhan Aydın, İŞİM kümesinin değerli mensuplarının eşleriyle çocukları, Çankaya Üniversitesinin Akademik, İdari personeli ve Çankaya Üniversitesi öğrencileri katıldı.

Çankaya Üniversitesi öğrencisi Gamze Kahyaoğlu'nun seslendirdiği türkülere değerli saz ustaları eşlik etti. Hayli eğlenceli ve keyifli geçen konserde ülkemizin dört bir yanından Türküler, yörelere ait halk oyunlarımızla birlikte seslendirildi. Saat 20:00'de başlayan ve iki bölüm halinde icra edilen konserin öncesinde 19:30'da konferans salonu fuayesinde bir açılış kokteyli düzenlendi. Konserin bitiminde, solist Kahyaoğluna, hediyelerini ve çiçeğini, Mütevelli Heyeti Başkanımız Sayın Sıtkı Alp, Rektörümüz Prof. Dr. Sayın Ziya B. Güvenç ve Ostim Organize Bölgesi Başkanı Sayın Orhan Aydın birlikte verdiler. Kümeye mensup firmalar ve aileleri için organize edilen konserle, Çankaya Üniversitesiyle İŞİM kümesi arasındaki bağın güçlenmesi ve kaynaşması sağlandı.

DİL OKULLARI VE WORK AND TRAVEL PROGRAMI



Çankaya Üniversitesi Ortak Dersler Koordinatörlüğü tarafından 27 Mart 2009 Cuma günü Mavi Salon'da düzenlenen "Dil Okulları ve Work and Travel" semineri Işıl Devcan Yılmaz tarafından verildi.



SORUMLU DAVRANIŞ KAZANDIRMA

31 Mart 2009 Salı günü, Çankaya Üniversitesi Hazırlık Sınıfı Müdürlüğü tarafından düzenlenen "Sorumlu Davranış Kazandırma" konulu seminerde Çankaya Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Uğur Öner konuşmacı olarak yer aldı.

ÜNİVERSİTE-SANAYİ İŞ BİRLİĞİ VE STAJLAR



27 Mart 2009 Cuma günü, Çankaya Üniversitesi Matematik-Bilgisayar Bölümü tarafından düzenlenen "Üniversite-Sanayi İş Birliği ve Stajlar" konulu panele OSTİM Proje Koordinatörü Bülent Çil, OSTİM Bilgi İşlem Müdürü Mustafa Aktaş, Palme Makine yöneticisi Ömer Faruk Yılmaz katıldı.

Yöneticiliğini Çankaya Üniversitesi Matematik-Bilgisayar Bölümü Başkanı Dumitru Baleanu'nun

yaptığı panelde, üniversite-sanayi iş birliğine Çankaya Üniversitesi'nin vermiş olduğu önem vurgulandı. Ayrıca, OSTİM yöneticileri kendi iş yaşamlarından örnekler vererek staj yapmanın öneminden bahsetti.



TOWARDS BORON NANOMATERIALS

Çankaya Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü tarafından düzenlenen "Towards Boron Nanomaterials" konulu toplantı Dr. İhsan Boustani'nin (Bergische Universitaet Wuppertal, Germany) katılımıyla 10 Nisan 2009'da gerçekleştirildi.

TÜRKİYE'DE MASA TENİSİ SPORU



13 Nisan 2009 Pazartesi günü, Çankaya Üniversitesi Ortak Dersler Koordinatörlüğü tarafından düzenlenen "Türkiye'de Masa Tenisi Sporu" başlıklı seminere Türkiye Masa Tenisi Federasyonu Başkanı Oktay Çimen konuşmacı olarak katıldı.

Oktay Çimen, Türkiye'de masa tenisinde geline noktan ve alınan başarılarından söz etti.

"YAZILIM GELİŞTİRME TEKNOLOJİLERİ GERÇEK ZAMANLI VE GÖMÜLÜ SİSTEM GELİŞTİRMEDE RHAPSODY GELİŞTİRME ARACI"

Çankaya Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği tarafından 16 Nisan 2009'da düzenlenen "Yazılım Geliştirme Teknolojileri Gerçek Zamanlı ve Gömülü Sistem Geliştirmede Rhapsody Geliştirme Aracı" konulu semine-re Alper Kendi konuşmacı olarak katıldı.

"YABANCI DİL ÖĞRENME STRATEJİLERİ"

"Almanya'da 50 Yılın İç Mimari Çalışmaları" konulu sergi, Çankaya Üniversitesi İç Mimarlık Bölümü ve Türk-Alman Üniversiteleri ortak etkinlikleri kapsamında 27 Nisan-1 Mayıs 2009 tarihleri arasında Üniversitemizde sergilendi.

Serginin açılışı, 27 Nisan 2009 Pazartesi günü Rektörümüz Prof. Dr. Ziya Burhanettin Güvenç, İç Mimarlık Bölüm Başkanı Prof. Dr. Cüneyt Eşker, Alman İç Mimarlar Birliği Türkiye Temsilcisi ve TMMOB İç Mimarlar Odası temsilcisi tarafından yapıldı.

"SANATTA ESPAS"

21 Nisan 2009'da, Çankaya Üniversitesi Ortak Dersler Koordinatörlüğü tarafından düzenlenen 'Sanatta Espas' konulu konferansa, Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Hüsnü Dokak konuşmacı olarak katıldı.



"ALMANYA'DA 50 YILIN İÇ MİMARİ ÇALIŞMALARI"



"Almanya'da 50 Yılın İç Mimari Çalışmaları" konulu sergi, Çankaya Üniversitesi İç Mimarlık Bölümü ve Türk-Alman Üniversiteleri ortak etkinlikleri kapsamında 27 Nisan-1 Mayıs 2009 tarihleri arasında Üniversitemizde sergilendi.

Serginin açılışı, 27 Nisan 2009 Pazartesi günü Rektörümüz Prof. Dr. Ziya Burhanettin Güvenç, İç Mimarlık Bölüm Başkanı Prof. Dr. Cüneyt Eşker, Alman İç Mimarlar Birliği Türkiye Temsilcisi ve TMMOB İç Mimarlar Odası temsilcisi tarafından yapıldı.



NANO-SENSORS

Çankaya Üniversitesi Elektronik ve Haberleşme Mühendisliği Bölümü tarafından düzenlenen "Nano-Sensors" konferansı, 27 Nisan 2009 Pazartesi günü Mavi Salon'da gerçekleştirildi.

Seminerde, Waterloo Üniversitesi/ Canada Nano ve Mikro Sistemler Laboratuvarı Direktörü Prof. Dr. Mustafa Yavuz konuşmacı olarak yer aldı.



CUMHURİYET'İN KÜLTÜR KODLARI: YAZI VE DİL DEVRİMLERİ

Çankaya Üniversitesi Ortak Dersler Koordinatörlüğü Türkçe Birimi'nce düzenlenen ve Türk Dili Öğretim Elemanı Kerem Gün tarafından verilen "Cumhuriyet'in Kültür Kodları: Yazı ve Dil Devrimleri" adlı konferans, Mavi Salon'da 28 Nisan 2009'da gerçekleştirildi.

Konferansta, Yazı ve Dil Devrimlerinin Cumhuriyet'in kültür politikalarını nasıl şekillendirdiği üzerinde duran Gün, çağdaşlaşma yolunda girilen tüm kültürel yeniliklerin temelinde Yazı ve Dil Devrimlerinin bulunduğunu; sözlü kültürün yazılı kültüre aktarılacak ortak bir bilincin oluşturulduğunu ve nihayetinde ulus kavramına varıldığını belirtti. Ta-

rihsel süreçlerden seçilen bazı kültürel örneklerle Cumhuriyet'in Türk tarihindeki birçok imgeyi günümüze taşımadaki başarısı gözler önüne serildi.

Aynı zamanda gerçekleştirilen kültür devriminin aksayan noktalarının da dile getirildiği konferansta, geçmiş ile günümüz aramızda kurulan kültür köprüsünün alfabe ve dil değişimiyle kimi noktalarda hasar aldığı ve bu nedenle geçmişten günümüze birçok kültürel öğenin ulaşamadığı üzerinde duruldu. Konferans, var olan birçok kültürel sorunun günümüzdeki yansımalarına yer vererek çözüm önerileriyle son buldu.

ALIŞVERİŞ MERKEZLERİNDE İÇ MEKÂN DÜZENLEMELERİ



Çankaya Üniversitesi İç Mimarlık Bölümü tarafından düzenlenen "Alışveriş Merkezlerinde İç Mekân Düzenlemeleri" konulu seminer, 29 Nisan 2009'da Ali Osman Öztürk'ün katılımıyla gerçekleştirildi.



11. ULUSLARARASI İŞ VE İNŞAAT MAKİNE, TEKNOLOJİ VE ALETLERİ İHTİSAS FUARI KOMATEK 2009

İMDER, OSTİM Organize Sanayi Bölgesi ve Çankaya Üniversitesi tarafından ortaklaşa düzenlenen KOMATEK 2009 11. Uluslararası İş ve İnşaat Makine, Teknoloji ve Aletleri İhtisas Fuarı'nın açılış töreni, 5 Mayıs 2009'da Ostim İş ve İnşaat Makineleri Kümesi'nin (İŞİM) ev sahipliğinde gerçekleştirildi.

Açılıшта, Rektörümüz Sayın Prof. Dr. Ziya Burhanettin Güvenç, İMDER Başkanı Sayın Rızanur Meral ve OSTİM Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Orhan Aydın konuşmacı olarak yer aldı.

ERASMUS-PERSONEL HAREKETLİLİĞİ KAPSAMINDA ÜLKE VE ÜNİVERSİTE TANITIMI



Erasmus Personel Hareketliliği Programı kapsamında, Nicolaus Copernicus Üniversitesi Filoloji Fakültesi Öğretim Görevlisi Krzysztof Strzemeski (M.A.) ve Timisoara Politeknik Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Ofisi Değişim Programları kapsamında gelen öğrencilerden sorumlu, Diana Popescu 4 Mayıs-7 Mayıs 2009 tarihleri arasında Üniversitemizi ziyaret etti.

Konuklar, Mavi Salon'da düzenlenen seminerde Erasmus programı çerçevesinde ülke ve üniversitelerini tanıttı.

Seminer kapsamında Nicolaus Copernicus Üniversitesi'nde Erasmus öğrencisi olmuş Çankaya Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden Mustafa Soysal ilgili üniversitedeki Erasmus deneyimine ilişkin bir sunum yaptı.

27 Mayıs 2009 tarihinde yine Erasmus Personel Hareketliliği Programı kapsamında, Gea College Slovenya'dan Urska Pahor kendi ülkesi ve üniversitesi hakkında bilgiler verdi.



MAYIS ÇANKAYA'09



Bu yıl 12.sinin kutlandığı Çankaya Üniversitesi Bahar Şenlikleri 7-8 Mayıs 2009 tarihleri arasında Çankaya Üniversitesi 100.yıl Kampüsü'nde gerçekleştirildi.

Şenliğin ilk gününde Çankaya Üniversitesi öğrencilerinden oluşan *Band-O*, *Dirilesh*, *Abaküs*, *Grup Yağmur* sahne aldı. İlk gün akşamı, Türk pop müziği-

nin sevilen ismi **Yonca Lodi** Çankayalı öğrencilerle buluştu. Sanatçı şarkılarının yanı sıra sahne performansı ile da öğrencileri kendine hayran bıraktı.

Nuh'un Ankara Makarnası'nın kurduğu stant her yıl olduğu gibi bu yıl da şenliklerde yer aldı.

Çankaya Üniversitesi Bahar Şenlikleri'nin ikinci gününde *Nora*, *Kupa Kızı*, *Alarm* ve *Batı Yakası* grupları sahne aldı. Öğrencilerin yoğun ilgi gösterdiği Çankaya Üniversitesi Dans Topluluğu bu sene Latin dansları ve Hip Hop gösterileriyle sahnede ydi. Gündüz renkli, eğlenceli oyunlar ve gösterilerle eğlenen öğrenciler, akşam Türk rock müziğinin sevilen isimlerinden **Emre Aydın**'ın muhteşem performansı ile tam anlamıyla bir müzik ziyafeti yaşadı.

Yoğun katılım ile eğlenceli bir biçimde geçen etkinliklerde tüm gün Dj Mally'nin müzikleri eşliğinde çeşitli yarışma, dans gösterisi, sergi, film gösterimi, spor turnuvası ve animasyonlar yapıldı.

AĞ VE BİLGİ GÜVENLİĞİ SEMPOZYUMU TOPLANTISI



Çankaya Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği tarafından 9 Mayıs 2009 Cumartesi günü "Ağ ve Bilgi Güvenliği Sempozyumu" toplantısı gerçekleştirildi.

PROFESYONEL KARIYER PLATFORMU'09

"Profesyonel Kariyer Platformu'09" eğitim ve paylaşım günlerindeki yaklaşım; katılımcı şirketlerin yönetim düzeyindeki uzmanları tarafından 'Başarılı Kariyer Stratejisi, Girişimcilik ve Farklılaşma, Rekabet Ortamında İnovasyon ve Yenilikçilik, Şirket Liderlerinin Yönetim Tarzları ve Vizyonları, Marka Aşkları, İş Dünyasında Değişim Gündemi ve Teknoloji, Fark Yaratma ve Farkındalık, Yetkinlik Bazlı Mülakat Teknikleri, Etkili iletişim ve Beden Dili, Diksiyon ve Güzel Konuşma' gibi konularda kişisel gelişime yönelik seminerler düzenlemek, stant açan şirketlerin öğrencilerle birebir görüşüp staj ve iş imkânları hakkında bilgi alışverişi içinde olabilecekleri bir platform oluşturmaktır.

Çankaya Üniversitesi Kariyer Yönlendirme ve Geliştirme Merkezi ve Liderlik ve Kariyer Topluluğu (LIVKA)'nın ortak çalışmasıyla 11-12-13 Mayıs 2009 tarihlerinde "Profesyonel Kariyer Platformu'09" düzenlendi.

11 Mayıs 2009'da saat 09.30'da başlayan etkinliklerin açılış konuşmaları Devlet Bakanı Sayın Zafer Çağlayan, OSTİM OSB Başkanı Sayın Orhan Aydın ve Ankara Sanayi Odası Başkanı Sayın Nurettin Özdebir tarafından Çankaya Üniversitesi Konferans Salonu'nda gerçekleştirildi.

Türkiye'nin önde gelen kuruluşlarının başkanları ve başarılı temsilcileri üç gün boyunca öğrencilere iş hayatıyla ilgili önemli ipuçları verdi. Profesyonel Kariyer Platformu'09'da, IC Holding İcra Kurulu Başkanı Serhat Çeçen, Vakıfbank Yönetim Kurulu Başkanı Yusuf Beyazıt, Coca Cola Marka Varlıkları Grup Müdürü Levent Soygür, Eczacıbaşı UBP Portföy Yönetim Kurulu Başkanı Gökhan Güven, Ekonometri Dergisi Yazarı Levent Erkan, Microsoft Türkiye Akademik Programlar Yöneticisi Mehmet Tunçkanat, Çankaya Üniversitesi Mütercim Tercümanlık Bölüm Başkanı Prof. Dr. Gürkan Doğan, TRT'den Erdoğan Arıkan, Zafer Kiraz, Tansu Polatkan ve Big Chefs Kurucusu Gamze Cizreli konuşmacı olarak yer aldı.

Profesyonel Kariyer Platformu'09'un son gününde kişisel gelişime yönelik eğitim programlarına yer verildi. Bu program içerisinde KARIYER.NET (Mülakat Teknikleri), İZGÖREN&AKIN (Beden Dili Eğitimi), PLUS AKADEMİ (Dış ticarete genel bakış), Ankara Life Dergisi Yazarı Süleyman Akdemir, AVEA Türkiye İnsan Kaynakları Müdürü Sanem Yücel ve BİLGE ADAM (Photoshop Eğitimi) yer aldı.

ÇANKAYA ÜNİVERSİTESİ HAZIRLIK SINIFI ÖĞRENCİLERİ İLE BÖLÜM BİLGİLENDİRME VE PAYLAŞIM TOPLANTILARI

Üniversitemiz Hazırlık Sınıfı'nda okuyan öğrencilerin seçtikleri bölümlere yönelik tanıtım toplantıları, Çankaya Üniversitesi Hazırlık Sınıfı Müdürlüğü tarafından düzenlendi. Bu tanıtım toplantılarının ilki, 24 Mart 2009 Salı günü Mühendislik-Mimarlık Fakültesi'nin konu edildiği oturumla gerçekleştirildi.

14 Nisan 2009 Salı günü, Fen-Edebiyat Fakültesi Matematik-Bilgisayar Bölümü Tanıtım Toplantısı'nın ilki Öğretim Üyesi Prof. Dr. Kenan Taş, ikincisi ise 21 Nisan 2009 Salı günü Öğr. Gör. Majid Mohammadi Gomainy tarafından gerçekleştirildi.

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Uluslararası Ticaret Bölümü Hazırlık Sınıfı Öğrencileri İle Bölüm Bilgilendirme ve Paylaşım Toplantısı, 6 Mayıs 2009'da

Çankaya Üniversitesi Uluslararası Ticaret Bölüm Başkanı Yrd. Doç. Dr. Ömer yurtseven'in katılımıyla gerçekleşti.

15 Mayıs 2009 Cuma günü, Çankaya Üniversitesi İktisat Bölüm Başkanı Prof. Dr. Dilek Özbek tarafından Çankaya Üniversitesi İktisat Bölümü Hazırlık Sınıfı Öğrencileri'ne yönelik hazırlanan bölüm tanıtımı ve bilgilendirme toplantısı yapıldı.

Çankaya Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü Hazırlık Sınıfı Öğrencileri İle Bölüm Bilgilendirme ve Paylaşım Toplantısı, 21 Mayıs 2009 Perşembe günü, Çankaya Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölüm Başkanı Prof. Dr. Ramazan Gözen tarafından gerçekleştirildi.

"DSP/FPGA ORTAMINDA YAZILIM TANIMLI RADAR"

14 Mayıs 2009'da Çankaya Üniversitesi Elektronik ve Haberleşme Mühendisliği tarafından düzenlenen C2 Tech. A.Ş. Ar-Ge Direktörü Dr. Faruk Sarı'nın konuşmacı olarak yer aldığı "DSP/FPGA Ortamında Yazılım Tanımlı Radar" başlıklı seminer düzenlendi.

İKTİSADİ VE İDARİ BİLİMLER FAKÜLTESİNDE DEVİR TESLİM



Çankaya Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi dekanlığını altı senedir başarıyla yürüten Prof. Dr. Ahmet Yalnız'ın



görev süresi geçtiğimiz günlerde dolmuştur. Prof. Dr. Ahmet Yalnız'ın görev süresinin dolmasından sonra, Çankaya Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi dekanlığına, Prof. Dr. Alaeddin Tilelioğlu getirilmiştir. 1942 Antakya doğumlu olan Tilelioğlu-

lu, 1967 yılında İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesinden mezun olduktan sonra, Yüksek Lisansını İngilterenin M. Sc. Lancaster Üniversitesinde tamamlamıştır. Doçentlik Ünvanını 1983 yılında Orta Doğu



Teknik Üniversitesi'nde almaya hak kazanmış, Profesörlük Ünvanını ise yine aynı üniversiteden 1990 yılında almıştır. Birçok bilimsel, yayın, kitap, bildiri, makale ve ödüle sahip olan Tilelioğlu, bundan sonra Çankaya Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dekanlığını yürütecektir.



Melis Yukay FIRAT
Çankaya Üniversitesi
Kültür Hizmetleri
Müdür Vekili

AMATÖR FİLM VE FOTOĞRAFÇILIK TOPLULUĞU

Çankaya Üniversitesi Amatör Film ve Fotoğrafçılık Topluluğu, 30 Mart- 3 Nisan 2009 tarihleri arasında Kısa Film Günleri gerçekleştirmiştir. Etkinlik kapsamında, 1 Nisan 2009 tarihinde Yönetmen Burkey Doğan Kısa Film üzerine bir söyleşi gerçekleştirmiştir.

Topluluk ayrıca, 20-27 Nisan 2009 tarihleri arasında Çankaya Klasik Filmler Kuşağı günleri düzenleyerek "Bisiklet Hırsızları, Yurttaş Kane, Psycho" adlı filmleri gösterime sunmuştur.

Dokuz Eylül Üniversitesi tarafından 4-8 Mayıs 2009 tarihleri arasında düzenlenen "2. Üniversitelerarası Amatör Fotoğraf Günleri" Sergisine Amatör Film ve Fotoğrafçılık Topluluğumuz dört üyesi ile birlikte toplam 15 adet fotoğrafla katılmıştır.

7-8 Mayıs 2009 tarihleri arasında düzenlenen Mayıs Çankaya Bahar Şenlikleri'nde, Çankaya Hatırası fotoğraflarını çeken topluluğumuz, Çankayalılar tarafından büyük ilgi görmüştür.

ATATÜRKÇÜ DÜŞÜNCE TOPLULUĞU



Çankaya Üniversitesi Atatürkçü Düşünce Topluluğu, 22 Nisan 2009 tarihinde "Atatürk ve Hukuk, Hukukun Atatürk'ten Günümüze Gelişimi, Günümüzdeki Temel Yasalarda Yapılan Değişiklikler" konulu panel düzenlemiştir. Panele konuşmacı olarak Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Özel Hukuk Bölümü Bölüm Başkanı Prof. Dr. Erzan ERZURUMLUOĞLU, Kamu Hukuku Bölümü Bölüm Başkanı Prof. Dr. Doğan SOYASLAN ve Hukuk Fakültesi öğretim üyesi Prof. Dr. Yahya ZABUNOĞLU katılmıştır.

Topluluk ayrıca, 24 Nisan 2009 tarihinde yönetmenliğini Can Dünder'in yaptığı "Sarı Zeybek" adlı belgeseli Mavi Salon'da gösterime sunmuştur.

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi tarafından 16-17 Mayıs 2009 tarihlerinde düzenlenen "10. Geleneksel Demokratik Cumhuriyet Üniversiteleri Kongresi-Öğrenci Platformu"na Atatürkçü Düşünce Topluluğumuz iki üyesi ile katılmıştır.

BİLGİSAYAR MÜHENDİSLİĞİ TOPLULUĞU

Çankaya Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Topluluğu, 2-3 Mayıs 2009 tarihlerinde "İnternetin Gelişim Süreci" konferansını düzenlendi. Konferansa, Üniaktivite.net Genel Müdürü Güray ERİŞKİN, Mekanist.net Genel Müdürü Ali Servet EY-YÜPOĞLU, Microsoft IBM Türk'den Daron YÖNDEM, Microsoft IBM Türkiye Üniversite İlişkileri Sorumlusu Engin TURPÇULAR , Digital Age Yazı İşleri Müdürü İbrahim Özdemir, Uzakokulu.com Kurucusu Rıdvan YILMAZ, Kaspersky Türkiye, Photoshop Magazin, Kariyer Net, Blogsa Ekibi ve Nokta İnternet Teknolojileri, COO Ekibi konuşmacı olarak katıldı.



BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ TOPLULUĞU

Çankaya Üniversitesi Bilişim Teknolojileri Topluluğu, 28 Nisan 2009 tarihinde Bilgisayar Mühendisliği Bölümünden mezun öğrenciler ile söyleşi ayrıca, 11 Mayıs 2009 tarihinde "Net" konulu seminer düzenlemiştir. Seminere konuşmacı olarak Bilkent Üniver-

sitesi öğretim görevlisi Bora Güngören katılmıştır.

18 Mayıs 2009 tarihinde topluluk tarafından düzenlenen "Veri Tabanı Sistemlerine Giriş" konulu seminere Okan Öztürmenoğlu konuşmacı olarak katılmıştır.

ÇANKAYA GENÇ TEMA TOPLULUĞU

Çankaya Üniversitesi Genç Tema Topluluğu, Pamukkale Üniversitesi tarafından 1-3 Mayıs 2009 tarihleri arasında düzenlenen Genç Tema Eğitim Günleri'ne katılmıştır.

DANS TOPLULUĞU



Çankaya Üniversitesi Dans Topluluğu, yedi üyesi ve eğitmenleri ile birlikte Latin Dansları gösterisi ile Akdeniz Üniversitesi tarafından 24-26 Nisan 2009 tarihleri arasında düzenlenen (AKDANS) 3. Dans Festivali'ne katıldı.

Ankara Üniversitesi tarafından 27 Nisan-1 Mayıs 2009 tarihleri arasında düzenlenen XVI. Geleneksel Kültür Haftası etkinliklerine Dans Topluluğumuz Latin Dansları gösterisi ile katıldı.

Topluluk, 7-8 Mayıs 2009 tarihleri Mayıs Çankaya Bahar Şenlikleri'nde Latin Dansları Gösterisi ve Hip Hop gösterisi düzenledi. Konferans Salonu'nda yapılan gösteri üniversitemiz öğrencilerinden büyük ilgi topladı.

Ankara Üniversitesi tarafından 28-30 Mayıs 2009 tarihleri arasında düzenlenen "III. ARS'ADA Kültür ve Sanat Festivali"ne Dans Topluluğumuz Salon Dansları ve Hip Hop gösterisi ile katıldı.

ENDÜSTRİ MÜHENDİSLİĞİ TOPLULUĞU

Çankaya Üniversitesi Endüstri Mühendisliği Topluluğu, 17 Nisan 2009 tarihinde "6 Sigma Eğitimi" konulu konferans düzenledi. Konferansa konuşmacı olarak SPAC Altı Sigma Danışmanlığı'ndan Tayfun Kocabaş katıldı.

Topluluk, 25 Nisan 2009 tarihinde Çankaya Eğitim Festivali'ni (ÇESTİVAL) düzenledi. Arife Yılmaz ve Arda Mutlu tarafından "İnnovasyon ve Girişimcilik Eğitimleri" konferansı verildi.

Topluluk ayrıca, 1 Mayıs 2009 tarihinde Lüleburgaz Şişe Cam Fabrikasına teknik bir gezi düzenledi.

23 Mayıs 2009 tarihinde EM Gecesinde eğlendiler.



IEEE TOPLULUĞU (Institute of Electrical and Electronics Engineers)



Çankaya Üniversitesi IEEE Topluluğu'nun 29 Nisan 2009 tarihinde düzenlediği "Güvenlik Sistemleri" konulu seminere konuşmacı olarak Academytech Bilgi Teknolojileri Eğitim Merkezi'nden Eğitim Uzmanı Tezcan Erşayan katıldı.

HALK BİLİMİ TOPLULUĞU



Çankaya Üniversitesi Halk Bilimi Topluluğu, Bahar Şenliklerinde halk dansları gösterisi sergiledi.. Tüm yıl boyunca yaptıkları çalışmaların ürünü olan gösteriler, Çankayalılar tarafından büyük beğeniyle izlendi.

HUKUK VE İLETİŞİM TOPLULUĞU

2008–2009 akademik yılı bahar döneminde kurulan Çankaya Üniversitesi Hukuk ve İletişim Topluluğu, 6 Mayıs 2009 tarihinde “Türk Yargı Sisteminin Genel Sorunları” konulu bir konferans düzenlenedi. Konferansa konuşmacı olarak Emekli Yargıtay Üyesi Çetin Aşçıoğlu katıldı.

İŞLETME VE EKONOMİ TOPLULUĞU

Çankaya Üniversitesi İşletme ve Ekonomi Topluluğu 5 Mayıs 2009 tarihinde, Kamu Yönetimi Uzmanı Kılıç KAYA’nın katıldığı “Yükseköğrenimin Finansında Yeni Bir Model-Eğitim, Yatırım Fonu” konulu bir seminer düzenledi.

Topluluk ayrıca, 7-8 Mayıs 2009 tarihleri Mayıs Çankaya Bahar Şenlikleri’nde

Monopoly Oyunu düzenleyerek kazanan yarışmacılara çeşitli hediyeler vermiştir.

LİDERLİK VE KARIYER TOPLULUĞU

Çankaya Üniversitesi Liderlik ve Kariyer Topluluğu, 4 Mayıs 2009 tarihinde “Kampüste Mola” adlı, Ödüllü animasyonlar, komedi klipleri, komedi filmlerinin unutulmaz anları, dünyaca ünlü komedyenlerin skeçlerinin yer aldığı ve izleyenler arasında çekilişlerin yapıldığı bir etkinlik gerçekleştirdi.



Kariyer Yönlendirme ve Geliştirme Birimi ve Liderlik ve Kariyer Topluluğu tarafından 11-12-13 Mayıs 2009 tarihlerinde “Profesyonel Kariyer Platformu 09” düzenlendi. “Profesyonel Kariyer Platformu 09” da, liderlik ve yönetim becerileri, kariyer, girişimcilik, iş başvurusu, motivasyon, photoshop eğitimi, başarı öyküleri, deneyimler, markalaşma, beden dili konularına değinildi.

MOTORSPORLARI TOPLULUĞU

Çankaya Üniversitesi Go-kart Topluluğu, 2008-2009 akademik yılı bahar döneminde adını ve tüzüğünü değiştirerek Motorsporları Topluluğu adını aldı.

18 Nisan 2009 Hipodrom Aries Arena Pisti’nde Go- Kart Vol.9 Yarışı düzenlendi.

MÜNAZARA TOPLULUĞU

Çankaya Üniversitesi Münazara Topluluğu, 24-25-26 Nisan 2009 tarihlerinde Selçuk Üniversitesi’nde yapılan münazara turnuvası Anadolu Cup’a üç takım halinde katıldı.

Topluluk üyelerinden Zeynep Cengiz ve Eda Ayşegül Akyol çeyrek finale çıkmaya hak kazanarak,

Onur Özcan Yeniay EN İYİ KATILIMCI ödülünü almıştır.

Topluluk ayrıca, Pamukkale Üniversitesi tarafından 2-3-4 Mayıs 2009 tarihlerinde düzenlenen “XI. Türkiye Üniversitelerarası Münazara Turnuvası”na iki üyesi ile birlikte katıldı.

MÜZİK TOPLULUĞU

Çankaya Üniversitesi Müzik Topluluğu, 9 Nisan 2009 tarihinde Mavi Salon'da Klasik Gitar Dinletisi gerçekleştirdi. 7-8 Mayıs 2009 tarihleri arasında Ma-

ylsÇankaya Bahar Şenlikleri'nde Topluluğun organizasyonu ile DIRILESH, BAND-O, ABAKÜS ve KUPA KIZI adlı müzik grupları konserler verdi.

RADYO KONTROLLÜ MODELÇİLİK VE MODEL UÇAK TOPLULUĞU

Çankaya Üniversitesi Radyo Kontrollü Modelcilik ve Model Uçak Topluluğu 2008-2009 akademik yılı bahar döneminde kuruldu.

27 Nisan 2009 tarihinde Ankara Maket Topluluğu tarafından Çankaya Belediyesi Çağdaş Sanatlar Merkezi'nde düzenlenen "3. Karma Maket Sergisi"ne

Radyo Kontrollü Modelcilik ve Model Uçak Topluluğumuz on üç üyesi ve akademik danışmanları ile katıldı.

22 Mayıs 2009 tarihinde ise Volkan Övün'ün konuşmacı olarak katıldığı "Modelcilik" başlıklı bir seminer düzenlendi.

SUALTI TOPLULUĞU



Çankaya Üniversitesi Sualtı Topluluğu üyelerine, 16-17-20 Nisan 2009 tarihlerinde Seaborne Doğa Sporları ve Dalış Okulu eğitmeni Hale Yılmaz tarafından 1 yıldız dalış eğitimi verildi.

Topluluk, 15-18 Mayıs 2009 tarihleri arasında Fethiye'de dalış eğitimi gerçekleştirmiştir.

TİYATRO TOPLULUĞU



Çankaya Üniversitesi Tiyatro Topluluğu, 13-16 Nisan 2009 tarihlerinde "Keşanlı Ali Destanı" adlı oyunu Konferans Salonu'nda sahneledi.

Çukurova Üniversitesi ve Adana Büyükşehir Belediyesi tarafından 20-26 Nisan 2009 tarihleri arasında düzenlenen 5. Üniversitelerarası Tiyatro Şenliğine

Çankaya Üniversitesi Tiyatro Topluluğu "Keşanlı Ali Destanı" adlı oyunuyla katılmıştır. İki defa sahneleyen oyun ilgiyle izlenmiştir.

Topluluk, İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansı Sahne ve Gösteri Sanatları Yönetmeliği'nin düzenlemiş olduğu ve 16-30 Mayıs 2009 tarihleri arasında gerçekleşecek olan "Türkiye Üniversiteleri Tiyatro Şenliği"ne, 20-24 Mayıs 2009 tarihleri arasında "Keşanlı Ali Destanı" adlı oyunuyla katılmış ve büyük beğeni toplamıştır.

TÜRK-JAPON TOPLULUĞU



Çankaya Üniversitesi Türk Japon Topluluğu, geçen yıl olduğu gibi, bu yıl da anime gösterilerine devam etmektedir.

Bahar Dönemi başı itibariyle her hafta Perşembe ve Cumartesi günleri Aikido Eğitmeni Sensei Nurettin Erginöz tarafından Aikido dersleri verilmeye başlanmıştır. Topluluk ayrıca, 7-8 Mayıs 2009 tarihleri MayısÇankaya Bahar Şenlikleri'nde Aikido ve Tai-Chi gösterisi yapmış, Anime gösterimi sunmuş, Uzakdoğu ye-

mek çubukları (nudel) ile makarna yeme yarışması düzenleyerek, kazanan yarışmacılara çeşitli ödüller verilmiştir.

TÜRK SANAT MÜZİĞİ KOROSU



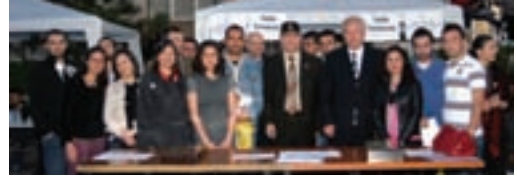
Çankaya Üniversitesi Türk Sanat Müziği Korosu, geleneksel musikimizi geçmişten geleceğe aslını bozmadan aktarmak ve gençlerimize sevdirmek amacıyla 1 Mart 2001 tarihinde TRT Ankara Radyosu ses sanatçısı şef Mehmet Özkaya tarafından kuruldu ve ilk konserini 31 Mayıs 2001 tarihinde verdi. Kurulu-

şundan itibaren her yıl düzenli olarak çalışmalarını sürdürerek konserler veren koromuzu 2002- 2003 akademik yılında şef Emine Gürsel tarafından çalıştırmıştır. 2003-2004 akademik yılı başından 2008-2009 akademik yılı Güz Dönemine kadar Bestekar, Ses Sanatçısı, Şef Kadri Şarman çalıştırmıştır. 2008-2009 akademik yılı Bahar Dönemi başından bu yana Şef Haldun KAMRAN çalıştırmaktadır.

Türk Sanat Müziği Korosu, "Yeşilçam Film Müzikleri" adlı konserini 28 Nisan 2009 tarihinde gerçekleştirmiştir.

UYGULAMALI MATEMATİK VE BİLGİSAYAR BİLİMİ TOPLULUĞU

Çankaya Üniversitesi Uygulamalı Matematik ve Bilgisayar Bilimi Topluluğu 2008-2009 akademik yılı bahar döneminde kurulan topluluk, 7-8 Mayıs 2009 tarihleri arasında Mayıs Çankaya Bahar Şenlikleri'nde Tavla Turnuvası düzenlemiştir. Fina- le kalan yarışmacılarla Rektörümüz Prof. Dr. Ziya Burhanettin Güvenç ve Rektör Yardımcımız Prof. Dr. Yahya Kemal Baykal yarışmıştır. Turnuva sonunda kazanan yarışmacılara çeşitli hediyeler verilmiştir.



YAPAY ZEKA VE ROBOTİK TOPLULUĞU

Çankaya Üniversitesi Yapay Zeka ve Robotik Topluluğu, geçen yıl robotik yarışmasına ev sahipliği yaparak birincisini düzenlediği RoboÇankaya Robot etkinliğini, bu yıl 4-5 Nisan 2009 tarihlerinde "RoboÇankaya2009" olarak, Çankaya Üniversitesi'nde gerçekleştirmiştir.

Birçok önemli ismin konuşmacı olarak katıldığı etkinlikte seminerler, söyleşiler, paneller ve robot gösterilerinin yanı sıra, Serbest Kategori, Çizgi İzleyen, Sumo ve Mini Sumo olmak üzere dört farklı kategoride robot yarışmaları düzenlenmiştir.

Çeşitli üniversite ve liselerden 120 projenin katıldığı yarışmaya, Microsoft, Uzay Okulu, Robotsan, Mavi-bilgisayar, Üniaktivite, Orta Kantin, Netsoft ve CMC Bilişim sponsor olarak destekte bulundular. Rıdvan Yılmaz (Uzay Okulu), Robotsan Ekibi, Prof. Dr. Kemal Leblebicioğlu ve Ekibi, Emrah Yılmaz (PDI-ERKOM

A.Ş.), Cerberus Robot Futbol Takımı Ekibi, Ömer Çelik (RobotTürk) ve Çankaya Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ziya Burhanettin Güvenç çeşitli konularda sunumlar ve seminerler gerçekleştirdiler. Dört farklı kategoride dereceye giren projelere çeşitli ödüllerin verildiği etkinlikte;

Serbest kategoride 1. Atılım Üniversitesi – 2.Atılım Üniversitesi – 3. İskitler Anadolu Meslek Lisesi

Çizgi İzleyen kategorisinde 1. İskitler Anadolu Meslek Lisesi – 2. İskitler Anadolu Meslek Lisesi – 3. İskitler Anadolu Meslek Lisesi

Sumo kategorisinde 1.Kırıkkale Üniversitesi – 2.Süleyman Demirel Üniversitesi – 3.Gazi Üniversitesi

Mini Sumo kategorisinde 1. T.O.B.B Üniversitesi – 2. O.D.T.Ü – 3.Süleyman Demirel Üniversitesi olarak belirlendi.

KONSER

Çok Sesli Koro
Kültür Hizmetleri Müdürlüğü tarafından, 15 Nisan 2009 tarihinde Milli Eğitim Müdürlüğü Öğretmen-

ler Korosu ve Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Orkestrası Konferans Salonu'nda bir konser vermiştir.

Çankaya Üniversitesi Ortak Dersler Koordinatörlüğü Güzel Sanatlar Birimi Uzmanı Olgü Sümengen Berker, 6-12 Nisan 2009 tarihleri arasında Çankaya Belediyesi Çağdaş Sanatlar Merkezi'nde düzenlenen Çağ- Sav Anıtkart Sanat Fuarına Aysel Gözübüyük Sanatevi ile katılmıştır.

7-8 Mayıs 2009 tarihleri arasında Olgü Sümengen Berker'in seramik heykellerden oluşan eserleri Çankaya Üniversitesi fuaye alanında sergilenmiştir.



Tekin Koçan'ın resimleri İş Bankası Konak Sanat Galerisi'nde 6-24 Ocak tarihleri arasında sergilenmiştir



Ankara Life - Dergi 09.06.09



Sabah Ankara 12.04.09



Dünya Ostim 15.04.09



Dünya Ostim 15.04.09



Hürriyet-Ankara 06.05.09



Milîyet 09.05.09



Hürriyet Ankara - 11.05.09



Yarın 07.05.09



Cumhuriyet 09.05.09



HaberTürk - 11.05.09



Hürriyet Ankara 209.05.09



[illegible]

Hürriyet 13.05.09

Çağlayan: Artık hızlı balık yavaşı yutuyor

İstanbul'da düzenlenen bir toplantıda konuşan Dışişleri Bakanı İsmail Çallayan, "Artık hızlı balık yavaşı yutuyor" dedi. Çallayan, "Dünya ekonomisi hızla yavaşlıyor. Artık hızlı balık yavaşı yutuyor" dedi. Çallayan, "Dünya ekonomisi hızla yavaşlıyor. Artık hızlı balık yavaşı yutuyor" dedi. Çallayan, "Dünya ekonomisi hızla yavaşlıyor. Artık hızlı balık yavaşı yutuyor" dedi.

Yeni şafak 13.05.09

**İhracat
132 milyar
dolara
yükseldi**

ÇANKAYA ÜNİVERSİTESİ

Çankaya Üniversitesi'nin başkanı Prof. Dr. Karim Rıza Çankaya, 132 milyar dolarlık ihracatın, son 6 yılda Türkiye'nin 132 milyar dolarlık ihracatına eşdeğer olduğunu söyledi.

Çankaya, "Türkiye'nin ihracatı son 6 yılda 132 milyar dolarlık seviyeye ulaştı. Bu, Türkiye'nin ihracatındaki önemli bir başarıdır. Bu başarıyı elde etmemiz için çok çalıştık. Özellikle son 6 yılda ihracatımızda önemli bir artış oldu. Bu artışın temel nedeni, Türkiye'nin ihracatındaki çeşitlenme ve kalite artışlarıdır. Özellikle son 6 yılda ihracatımızda önemli bir artış oldu. Bu artışın temel nedeni, Türkiye'nin ihracatındaki çeşitlenme ve kalite artışlarıdır."

Çankaya, "Türkiye'nin ihracatı son 6 yılda 132 milyar dolarlık seviyeye ulaştı. Bu, Türkiye'nin ihracatındaki önemli bir başarıdır. Bu başarıyı elde etmemiz için çok çalıştık. Özellikle son 6 yılda ihracatımızda önemli bir artış oldu. Bu artışın temel nedeni, Türkiye'nin ihracatındaki çeşitlenme ve kalite artışlarıdır. Özellikle son 6 yılda ihracatımızda önemli bir artış oldu. Bu artışın temel nedeni, Türkiye'nin ihracatındaki çeşitlenme ve kalite artışlarıdır."

İHRACATIN ÖNEMLİ KAYNAĞI

Çankaya, "Türkiye'nin ihracatı son 6 yılda 132 milyar dolarlık seviyeye ulaştı. Bu, Türkiye'nin ihracatındaki önemli bir başarıdır. Bu başarıyı elde etmemiz için çok çalıştık. Özellikle son 6 yılda ihracatımızda önemli bir artış oldu. Bu artışın temel nedeni, Türkiye'nin ihracatındaki çeşitlenme ve kalite artışlarıdır. Özellikle son 6 yılda ihracatımızda önemli bir artış oldu. Bu artışın temel nedeni, Türkiye'nin ihracatındaki çeşitlenme ve kalite artışlarıdır."

İHRACATIN ÖNEMLİ KAYNAĞI

Çankaya, "Türkiye'nin ihracatı son 6 yılda 132 milyar dolarlık seviyeye ulaştı. Bu, Türkiye'nin ihracatındaki önemli bir başarıdır. Bu başarıyı elde etmemiz için çok çalıştık. Özellikle son 6 yılda ihracatımızda önemli bir artış oldu. Bu artışın temel nedeni, Türkiye'nin ihracatındaki çeşitlenme ve kalite artışlarıdır. Özellikle son 6 yılda ihracatımızda önemli bir artış oldu. Bu artışın temel nedeni, Türkiye'nin ihracatındaki çeşitlenme ve kalite artışlarıdır."

Sabah Ankara 13.05.09



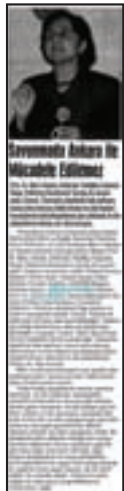
İlke Gazetesi 14.05.09



Hürriyet Ankara 26.05.09



İlke Gazetesi 28.05.09



Sabah Ankara 28.05.09



Hürriyet Ankara 14.05.09



Cumhuriyet 22.05.09



Palandöken 26.05.09



www.haberler.com 14.05.09



HaberTürk Ankara 26.05.09



Sabah 01.06.09



Hürses 05.06.09





ÇANKAYA GÜNDEM DERGİSİNE GÖNDERİLECEK YAZILARDA UYULMASI GEREKEN KURALLAR

Bilgisayarla metin yazımında kullanılacak standartlar aşağıdaki gibidir:

Karakter: Open Office veya Microsoft Office WORD programında, Times New Roman ya da Arial gibi standart karakterler kullanılmalıdır. El yazısı ve benzeri süslü yazı karakterlerinden kaçınılmalıdır.

Karakter Büyüklüğü: Dipnotlar 10 punto, dipnot dışında kalan tüm yazılar 12 punto büyüklüğünde olmalıdır.

Karakter Stili: Bölüm ve alt başlıklar koyu (bold) yazılabilir. Bunun dışında yazı metninde koyu (bold) karakter kullanımından kaçınılmalıdır.

Ekran / Kâğıt Kenar Boşlukları: Standart Word program ayarları kullanılmalıdır.

Sayfa Oturumu: Yazı, sayfanın soluna yaslı bir biçimde (left corner fonksiyonu) yazılmalıdır. Bundan dolayı Open Office veya Microsoft Office WORD programının varsayılan ayarlarıyla oynamamanız önerilir. Birçok yazıda görülen ortalama alışkanlığı, yazıyı ilk zamanlar güzel göstermekten öte Türkçe

kurallarına tam uymadığı için, sözcükler arasındaki tek vuruşluk boşluğu kimi yerlerde birkaç vuruş çıkararak açmaktadır. Bundan dolayı, yazılanların sayfada ortalanması dizgi ve matbaa görevlilerince gerçekleştirilir.

Satır Aralıkları: Asıl metin 1,5 veya 2 satır aralığıyla yazılır. Paragraflar ve alt bölüm başlığı ile metin arasında boşluk bırakılmaz. Dipnotlar tek aralıkla yazılır. Paragraflar sol kenardan 1 tab vuruşu içerden başlar. Blok alıntılar ise, 2 tab vuruş içerden başlar.

Sayfa Numaralandırma: Tüm sayfa numaraları sayfanın altına ortalanmış olarak yazılır.

Yazım ve Noktalama: Sözcüklerin yazılışında ve noktalama işaretlerinin kullanımı konusunda öncelikle, Türk Dil Kurumu'nun Yazım Kılavuzu'nun son baskısına başvurulmalıdır. Alıntılarda, metnin orijinal hali korunmalıdır.

TDK Yazım Kılavuzu'nun İnternet sürümüne www.tdk.gov.tr adresinden ulaşılabilir.



ÇANKAYA UNIVERSITY

3rd CONFERENCE ON NONLINEAR SCIENCE AND COMPLEXITY

JULY 28-31, 2010 - ANKARA, TURKEY

This conference will provide a place to exchange recent developments, discoveries and progresses on nonlinear science and complexity. The aims of the conference are to present the fundamental and frontier theories and techniques for modern science and technology, and to stimulate more research interest for exploration of nonlinear science and complexity. The conference will focus on fundamental theories and principles, analytical and symbolic approaches, computational techniques in nonlinear physical science and nonlinear mathematics.

Draft Papers Submission: May 01, 2010

Notification of Acceptance: June 16, 2010

Registration Deadline: June 30, 2010

Co-Chair's

Albert Luo

Ziya B. Guvenc

J. A. Tenreiro Machado

International Program Committee

Eugene Benilov (Ireland)
Liming Dai (Canada)
Ramiro Barbosa (Portugal)
Marian Gidea (USA)
Ling Hong (China)
Zhongliang Jing (China)
Manuel F. Silva (Portugal)
Weihua Li (Australia)
Ali Nayfeh (USA)
Jacky Cresson (France)
József Tar (Hungary)
Vladimir Zeitlin (France)
Shijun Liao (China)
Nikolai A. Magnitskii (Russia)
Vedat Celik (Turkey)
Lev Ostrovsky (USA)
Sergey Prants (Russia)
Dirk Roose (Belgium)
Victor I. Shrira (UK)

Mikito Toda (Japan)
M.V. Zakrzhevsky (Latvia)
Leonid Bunimovich (USA)
R. El-Khazali (UAE)
Surjalal Sharma (USA)
Hamid Hamidzadeh (USA)
Remi Leandre (France)
Margozata Klimek (Poland)
Richard Magin (USA)
Gheorghe Draganescu (Romania)
Eqab Rabei (Jordan)
Sami Muslih (Italy)
Changpin Li (China)
Enrico Scalas (Italy)
Katica Hedrih (Serbia)
Mamaar Bettayeb (UAE)
Maurice Courbage (France)
M.H. Elahinia (USA)
Maria Luz Gandarias (Spain)

James A. Glazier (USA)
Nail Ibragimov (Sweden)
Kumaran Vaithilingam (India)
Shaofan Li (USA)
YangQuan Chen (USA)
Jocelyn Sabatier (France)
Cristel Chandre (France)
Dumitru Baleanu (Turkey)
Valentine Afraimovich (Mexico)
J. A. Tenreiro Machado (Portugal)
Shaher Momani (Jordan)
David P. Mason (South Africa)
Dmitry E. Pelinovsky (Canada)
Lino Figueiredo (Portugal)
Lev Shemer (Israel)
Jian Qiao Sun (USA)
Pei Yu (Canada)
Igor Podlubny (Slovak Republic)
Xavier Leoncini (France)

Ahmed Al-Jumaily (New Zealand)
Juan Trujillo (Spain)
Alain Mehaute (France)
A.M.A. El-Sayed (Egypt)
Enrico Scalas (Italy)
Raoul Nigmatullin (Russia)
Julius Jellinek (USA)
Ekmel Özbay (Turkey)
Mihri Özkan (USA)
Cengiz Özkan (USA)
Alexander Quandt (Germany)
Seyed Hassan Hoseinnia (Iran)
Abolfazl Ranjbar (Iran)
Rafail Gazizov (Russia)
Josep Masdemont (Spain)
Massimiliano Vasile (UK)
Ioan Pop (Romania)

Organizing Committee

Dumitru Baleanu (Turkey) - Chairman
Yahya Baykal (Turkey)
Levent Kandiller (Turkey)
Gazanfer Ünal (Turkey)
Özlem DeFTERLİ (Turkey)
Adnan Bilgen (Turkey)
Erdal Dinç (Turkey)
Cem Özdoğan (Turkey)
Nigar Şen Köktaş (Turkey)

Contact: Dumitru Baleanu (Turkey)

Phone : +90 (312) 284 45 00 / 309

Fax : +90 (312) 286 89 62

e-mails : dumitru@cankaya.edu.tr

nsc10@cankaya.edu.tr

<http://nsc10.cankaya.edu.tr>

Çankaya Üniversitesi
Güncel